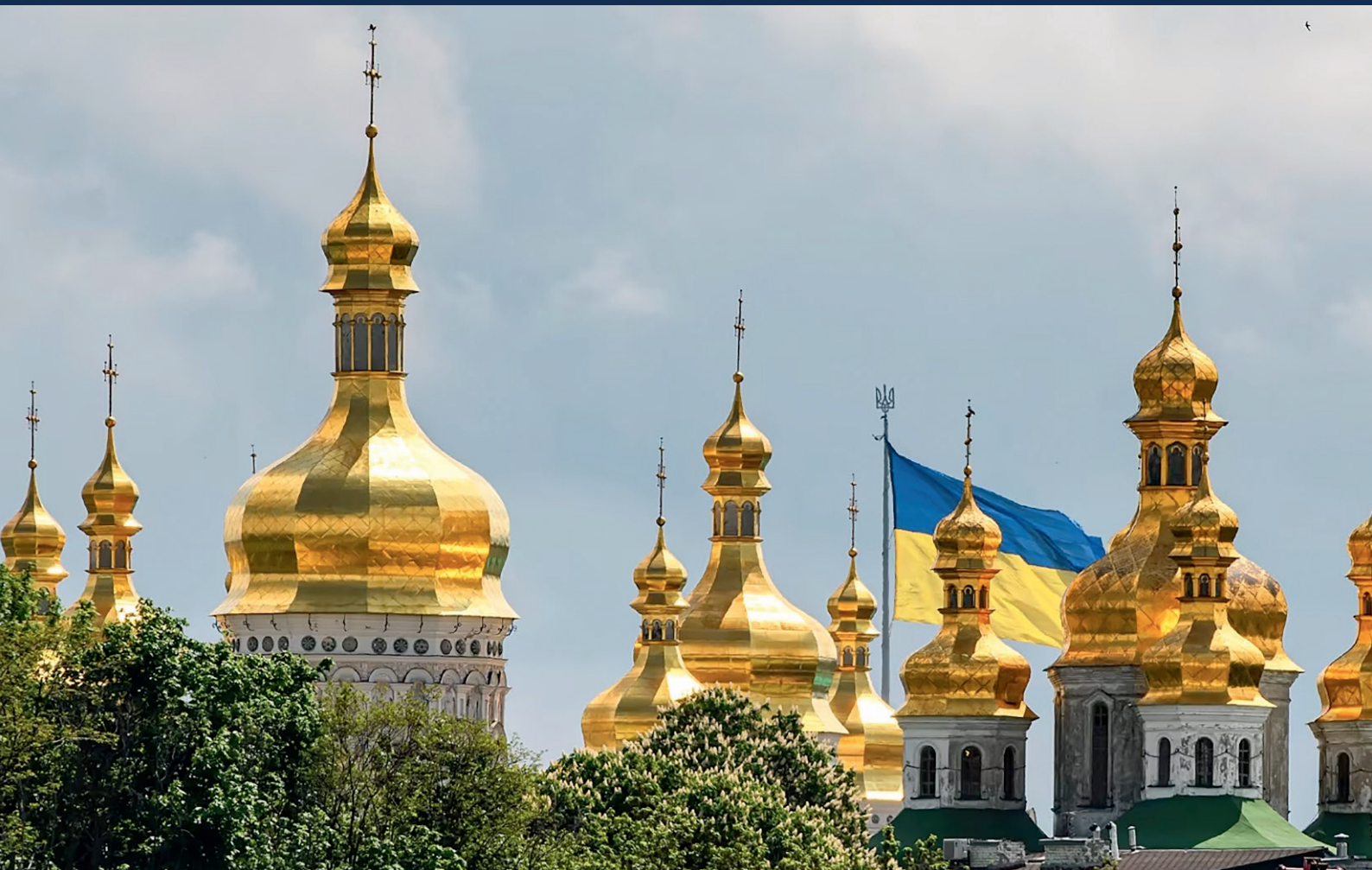

Razumkov
centre

УКРАЇНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО, ДЕРЖАВА І ЦЕРКВА ПІД ЧАС ВІЙНИ. ЦЕРКОВНО-РЕЛІГІЙНА СИТУАЦІЯ В УКРАЇНІ-2024

(Інформаційні матеріали)

Razumkov
centre

УКРАЇНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО, ДЕРЖАВА І ЦЕРКВА ПІД ЧАС ВІЙНИ. ЦЕРКОВНО-РЕЛІГІЙНА СИТУАЦІЯ В УКРАЇНІ-2024

(Інформаційні матеріали)

Релігія і Церква в українському суспільстві: 2000-2024 рр.
(соціологічне дослідження):

- рівень і характер релігійності українського суспільства
- релігія, Церква і суспільство
- Церква і держава
- оцінка громадянами міжрелігійних, міжконфесійних та міжцерковних відносин

Проект реалізується за підтримки
Представництва Фонду Конрада Аденауера в Україні

КИЇВ-2024

ЗМІСТ

3	РЕЛІГІЯ І ЦЕРКВА В УКРАЇНСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ: 2000–2024 рр. (соціологічне дослідження)
4	Рівень і характер релігійності українського суспільства
10	Релігія, Церква і суспільство
16	Церква і держава
18	Оцінка громадянами міжрелігійних, міжконфесійних та міжцерковних відносин
26	Дані соціологічних досліджень, узагальнені в таблицях і діаграмах

Інформаційні матеріали підготовлені в рамках діяльності
Круглого столу «Релігія і влада в Україні: проблеми взаємовідносин»
за сприяння Представництва Фонду Конрада Аденауера в Україні

Довідково: Круглий стіл «Релігія і влада в Україні: проблеми взаємовідносин», організований Центром Разумкова спільно з Представництвом Фонду Конрада Аденауера в Україні, діє з 1996 р.; його постійними членами є керівники і представники найчисельніших християнських церков і релігійних організацій України. На засідання запрошуються представники органів державної влади, громадськості, засобів масової інформації, експертного співтовариства. Головними проблемами, що обговорюються на засіданнях Круглого столу, є проблеми вдосконалення державно-конфесійних відносин та запровадження моделі партнерських взаємин між державою і Церквою в Україні. Зокрема, учасниками Круглого столу був опрацьований і у 2004 р. представлений державі і громадськості проєкт Концепції державно-конфесійних відносин в Україні, який дістав підтримку Всеукраїнської Ради Церков і релігійних організацій України.

Авторський колектив:

Ю. Якименко (керівник проєкту), А. Биченко, М. Міщенко.

Фото обкладинки: DW (<https://www.dw.com/ru/unesco-vneslo-obekty-kieva-i-lvova-v-spisok-nasledia-pod-ugrozoj-unictozenia/a-66832374>).
У разі використання матеріалів, посилання на видання є обов'язковим.

РЕЛІГІЯ І ЦЕРКВА В УКРАЇНСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ: 2000–2024 рр.

(соціологічне дослідження)

Центр Разумкова здійснює постійний моніторинг церковно-релігійної ситуації в Україні, зокрема – соціологічний моніторинг стану і тенденцій розвитку релігійності українського суспільства, рівня суспільної довіри до Церкви як соціального інституту, а також громадської думки стосовно ролі релігії та Церкви в суспільному житті, державно-конфесійних, міжконфесійних і міжцерковних відносин.

У 2000 р. Центр виконав перше дослідження рівня та особливостей релігійності українських громадян, їх розуміння ролі релігії та Церкви в житті людини, суспільства і держави¹. Від того часу соціологічна служба Центру систематично здійснює як загальні, так і тематичні дослідження із зазначених проблем.

Останнє за часом загальнонаціональне дослідження проводилося соціологічною службою Центру Разумкова у жовтні 2024 р. за підтримки Представництва Фонду Конрада Аденауера в Україні за вибіркою, що репрезентує доросле населення територій України, що перебувають під контролем органів державної влади України².

В останньому дослідженні, окрім питань, що вже традиційно ставилися в процесі моніторингу, значна увага була приділена оцінкам громадянами того, як Церква реагує на проблеми та виклики сучасності (зокрема, її діяльності в умовах російської агресії проти України), уявленням громадян про роль і значення соціального служіння релігійних організацій, мотивації релігійних практик. Досліджувалося також ставлення громадян до питання заборони діяльності в Україні релігійних організацій, керівні центри яких перебувають на території держави-агресора.

Нижче наводяться результати соціологічного дослідження, робиться їх порівняльний аналіз з даними аналогічних досліджень минулих років³. Результати досліджень узагальнені в таблицях і діаграмах. Порівняльний аналіз результатів досліджень дозволяє стисло окреслити тенденції розвитку релігійності українського суспільства впродовж більш ніж 20 останніх років і зробити наступні констатації.

¹ Докладно результати досліджень див., зокрема: за 2000 р.: Дудар Н., Шангіна Л. Релігія і віра в житті українців. – Центр Разумкова, Київ, 2001 р., с. 267-280; за 2010 р.: Церковно-релігійна ситуація і державно-конфесійні відносини в Україні: підсумки десятиліття, тенденції і проблеми. Аналітична доповідь Центру Разумкова. – Національна безпека і оборона, 2011 р., № 1-2, с. 2-77, https://razumkov.org.ua/uploads/journal/ukr/NSD119_2011_ukr.pdf.

² Опитування методом face-to-face проводилося з 25 по 31 жовтня 2024 р. у Вінницькій, Волинській, Дніпропетровській, Донецькій, Житомирській, Закарпатській, Запорізькій, Івано-Франківській, Київській, Кіровоградській, Львівській, Миколаївській, Одеській, Полтавській, Рівненській, Сумській, Тернопільській, Харківській, Херсонській, Хмельницькій, Черкаській, Чернігівській, Чернівецькій обл. та м. Києві (у Запорізькій, Миколаївській, Харківській, Херсонській обл. – лише на тих територіях, що контролюються урядом України та на яких не ведуться бойові дії).

Опитування проводилося за стратифікованою багатоступеневою вибіркою із застосуванням випадкового відбору на перших етапах формування вибірки та квотного методу відбору респондентів на заключному етапі (коли здійснювався відбір респондентів за статеві-віковими квотами). Структура вибіркової сукупності відтворює демографічну структуру дорослого населення територій, на яких проводилося опитування, станом на початок 2022 р. (за віком, статтю, типом поселення).

Опитано 2 017 респондентів віком від 18 років. Теоретична похибка вибірки не перевищує 2,3%. Разом з тим, додаткові систематичні відхилення вибірки можуть бути зумовлені наслідками російської агресії, зокрема, вимушеною евакуацією мільйонів громадян.

³ Порівнюючи результати останнього за часом опитування з результатами попередніх досліджень, слід враховувати, що опитування у 2000 і 2010 рр. здійснювалися на всій території України, опитування 2014 р. – в усіх регіонах України, за винятком Криму, у 2018, 2019, 2020, 2021 рр. – у всіх регіонах України, за винятком АР Крим і тимчасово окупованих районів Донецької та Луганської обл.

РІВЕНЬ І ХАРАКТЕР РЕЛІГІЙНОСТІ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

1. Упродовж усього періоду досліджень українське суспільство демонструє досить високий рівень релігійності. Зокрема, станом на кінець 2010 р., порівняно з 2000 р., число громадян, які визнають себе віруючими, зросло з 58 до 71%¹. Надалі, впродовж 2010-2020 рр., частка віруючих серед дорослих громадян України становила в середньому 70%.

Водночас, дослідження 2014 р. зафіксувало зростання, порівняно з «довоєнним» 2013 р., числа віруючих з 67% до 76% — що є характерним для суспільства, що опинилось у стресовій ситуації. Цей показник досі залишається найвищим за всі роки спостережень; надалі він знижувався і становив наприкінці 2021 р. 68% опитаних. Із початком повномасштабної російської агресії він зріс до 74%, але у 2023-2024 рр. знижувався (до 70,5% у 2023 р. і 68% у 2024 р. (від 85% жителів Заходу країни до 55% жителів Сходу).

Після 2021 р. зміни рівня релігійності відбувалися за рахунок за рахунок Центрального та Східного регіонів. У Центральному регіоні частка віруючих серед дорослого населення зростає з 63,5% у 2021 р. до 76% у 2022 р., але 2024 р. сталося зниження цього показника — з 76% до 65%, у Східному регіоні — відповідно 59%, 63% і 55%. У Західному і Південному регіонах статистично значущих змін за цей період не відбулося (діаграми «Незалежно від того, відвідуєте Ви церкву чи ні, ким Ви себе вважаєте?»).

2. Зберігається регіональний характер усіх аспектів релігійного і конфесійно-церковного самовизначення громадян України (Захід країни традиційно характеризується найвищим рівнем релігійності, Схід — найнижчим). Однак, порівняно з 2000 р. частка тих, хто вважає себе віруючими, у Центральному, Південному та

Східному регіонах зростає, тоді як у Західному регіоні вона, порівняно з 2000 р., не змінилася. Отже, різниця між регіонами у частці тих, хто вважає себе віруючим, зменшується. Регіональні особливості тих чи інших вимірів релігійності, позицій та оцінок респондентів наводитимуться в тексті².

3. За результатами досліджень, зберігаються такі закономірності, як залежність рівня релігійності від статі, віку, місця проживання (місто/село).

Традиційно рівень релігійності є вищим у старших вікових групах порівняно з молодшими (у 2024 р. найменше віруючих серед 18-24-річних — 52%, тоді як в інших вікових групах — від 61% до 76%).

Серед жінок віруючих більше порівняно з чоловіками (76% і 58%, відповідно). Частка віруючих є вищою серед жителів сіл (76,5%), ніж серед жителів міст (63,5%). У 2022 р., порівняно з попередніми роками, зріс рівень релігійності в осіб з вищою (або незакінченою вищою) освітою, залишившись практично незмінним у респондентів із середньою та середньою спеціальною освітою, через що рівень релігійності став приблизно рівним у всіх освітніх групах. У 2023 і 2024 рр. частка віруючих в різних освітніх групах також статистично значуще не відрізняється.

22% опитаних заявили, що після початку повномасштабної війни росії проти України (після лютого 2022 р.), за їхньою самооцінкою, стали більш релігійними і віруючими людьми, ніж були раніше, 4% — менш релігійними і віруючими людьми, ніж до війни, а 69% — що жодних змін у їхньому ставленні до релігії та віри не сталося.

Чим старші респонденти, тим більше серед них тих, хто укріпився у вірі — їх частка зростає від 17,5% серед тих, кому менше 25 років, до 26% серед тих, кому більше 60 років. Найбільше таких серед вірних

¹ Тут і далі терміни «віруючі», «невіруючі», «православні», «вірні ПЦУ (УГКЦ, УПЦ(МП))», «просто християни», «просто православні» та ін. означають групи опитаних, які віднесли себе до відповідних категорій. Чисельність представників інших конфесій є недостатньою для їх статистичного аналізу як окремих груп.

² Тут і далі застосовується наступний розподіл областей за регіонами: **Захід:** Волинська, Закарпатська, Івано-Франківська, Львівська, Рівненська, Тернопільська, Чернівецька обл.; **Центр:** Київ, Вінницька, Житомирська, Київська, Кіровоградська, Полтавська, Сумська, Хмельницька, Черкаська, Чернігівська обл.; **Південь:** Миколаївська, Одеська, Херсонська обл.; **Схід:** Дніпропетровська, Запорізька, Харківська, Донецька, Луганська обл. «Регіональна належність» респондентів визначалася за регіоном їх проживання перед початком повномасштабної російської агресії (тобто перед 24 лютого 2022 р.). Єдиний виняток — при аналізі регіонального розподілу відповідей на запитання «Якими є відносини між вірними різних церков і релігій у місцевості, де Ви живете?» враховувався регіон проживання респондентів на час проведення опитування.

УПЦ(МП) (44%) та ПЦУ (29%) (діаграми «Після початку повномасштабної війни росії проти України за Вашою оцінкою, Ви стали...?»).

4. Декларування респондентами належності до певної релігійної організації, церкви не завжди пов'язано з ідентифікацією себе як віруючого і може бути зумовлено, зокрема, соціокультурною чи етнічною ідентичністю.

Так, 10% вірних ПЦУ, 9% вірних УПЦ(МП), 2,5% вірних УГКЦ віднесли себе до тих, хто коливається між вірою і невір'ям, а серед вірних УПЦ та УГКЦ 1% назвали себе невірними або атеїстами.

Серед «просто православних» віруючими себе назвали 73%, тоді як 19% — тими, хто коливається між вірою і невір'ям, 1% — невірними, 2% — байдужими до питань релігії. Це дозволяє припускати, що віднесення себе частиною громадян до православних пов'язане більшою мірою з соціокультурною чи етнічною ідентичністю, ніж з власне релігійною. Ще більше це характерне для групи «просто християн» — серед них віруючими себе назвали лише 46%, тоді як 30% — тими, хто коливається між вірою і невір'ям, 9% — невірними або атеїстами, 13% — байдужими до питань релігії.

Разом з тим, серед тих, хто не відносить себе до жодної релігії, 15% назвали себе віруючими, 13% — тими, хто коливається між вірою і невір'ям (але більшість — 66% — невірними, або атеїстами, або байдужими до питань релігії).

Слід зазначити, що власне релігійна ідентичність має для громадян значно менше значення, ніж громадянська чи регіональна (локальна) ідентичності. Відповідаючи на питання: «З якою соціальною спільнотою Ви ідентифікуєте себе насамперед?», 70% респондентів дають відповідь «з громадянами України», 14% — «з жителями мого міста (села)», 6% — «з жителями мого регіону», 6% — «з представниками моєї національності», і лише 2% — «з людьми тієї ж віри, що і я», а 0,7% — «з людьми тієї ж Церкви, до якої належу я».

Упродовж періоду моніторингу **більшість громадян висловлювали переконання, що релігійна віра не передбачає обов'язкової віросповідної визначеності**³. Наразі 57,5% (у 2000 р. — 64%) опитаних вважають, що «людина може бути просто віруючою і не сповідувати якусь конкретну релігію». Ця точка зору виразно переважає в усіх регіонах, за винятком Заходу, де більшість (55%) опитаних підтримали думку, що «віруюча людина повинна обов'язково сповідувати ту чи іншу релігію». Більшість вони становлять серед вірних УГКЦ (69%) та УПЦ(МП) (55%), тоді як серед вірних ПЦУ — лише 39%. Чим старші респонденти, тим частіше вони вважають, що віруюча людина повинна обов'язково сповідувати ту чи іншу релігію (їх часта знижується від 44% серед тих, кому 60 і більше років, до 22% серед тих, кому менше 25 років (діаграми «З яким із наведених тверджень стосовно віруючої людини Ви згодні більшою мірою?»).

5. Після 2014 р. спостерігається тенденція зниження числа тих, хто відносить себе до православних (частка таких зменшилася із 70% у 2014 р. до 55% у 2024 р.). За цей час дещо більшою стала частка греко-католиків (вона зросла з 8% до 12%). 10% назвали себе «просто християнами», а 18% відповіли, що не відносять себе до жодного з релігійних віросповідань (що статистично значуще не відрізняється від показників 2021 р.).

Інші конфесії та релігійні напрями (протестантизм, римо-католицизм, іслам, іудаїзм та ін.) представлені меншим числом прихильників (діаграми «До якої релігії Ви себе відносите?»).

Конфесійне самовизначення має виразну регіональну специфіку. Найбільше число православних є характерним для Центрального регіону (67%). На Півдні вони становлять 56%, на Сході — 53%. На Заході країни частка православних становить 38%, тоді як 40% жителів цього регіону віднесли себе до греко-католиків. Порівняно з іншими регіонами на Заході країни істотно менше тих, хто відносить себе до «просто християн» (6%, тоді як в інших регіонах — від 10% до 15%). У Західному та Центральному регіонах (відповідно 9% і 17%) менше, ніж у Південному

³ Цю тезу підтримували більшість (від 56% до 64%) респондентів впродовж усього періоду, коли Центром Разумкова проводилися опитування з цієї тематики (2000–2023 рр.).

та Східному (відповідно 25% і 29%), тих, хто не відносить себе до жодної релігії.

Так само як з віком зростає число віруючих, частка православних зростає від 41% серед молодих людей віком 18-24 роки до 61% серед тих, кому 60 і більше років. Чим молодші респонденти, тим більшим серед них стає число тих, хто не належить до жодного з віросповідань (від 13% серед тих, кому 60 і більше років, до 33% серед тих, кому менше 25 років).

6. Відчутні зміни відбуваються в частині церковного самовизначення православних вірян, що зумовлене як зміною організаційного оформлення православ'я в Україні, так і впливом повномасштабної агресії росії на громадську свідомість.

До 2018 р. в Україні юридично і фактично діяли три найбільші православні деномінації — Українська автокефальна церква (УАПЦ), Українська православна Церква (УПЦ) в юрисдикції Московського патріархату (УПЦ(МП)), Українська православна церква-Київський патріархат (УПЦ-КП). Упродовж 2010-2018 рр. число вірних УПЦ(МП) постійно зменшувалося (з 24% у 2010 р. до 12% у 2018 р.), а вірних УПЦ-КП — навпаки, зростало: з 15% у 2010 р. до 29% у 2018 р.).

У грудні 2018 р. УПЦ-КП та УАПЦ об'єдналися у Православну Церкву України (ПЦУ), яка у січні 2019 р. отримала від Вселенського Патріархату Томос про автокефалію.

Але у 2020 р. число вірних ПЦУ було меншим (20%), ніж число вірних УПЦ-КП у 2018 р., що відображало певну дезорієнтованість багатьох вірян у їх церковній ідентифікації після заяв Патріарха УПЦ-КП Філарета про відкликання свого підпису під рішенням про створення ПЦУ і проголошення ним відновлення УПЦ-КП. Водночас зросло число громадян, які ідентифікували себе як «просто православних» — з 23% у 2018 р. до 27% у 2020 р. (ще 1% не знали, до якої саме православної церкви вони належать, *діаграми «До якої саме православної церкви Ви себе відносите?»*). Однак, вже у 2021 р. частка тих, хто відніс себе до вірних ПЦУ, зросла до 24%, у 2022 р. — до 36%, у 2023 р. — до 42% серед усіх опитаних.

У 2024 р. віднесли себе до вірних ПЦУ 35% опитаних, що відповідає рівню 2022 р. і менше, ніж у 2023 р. Зменшення числа вірних ПЦУ порівняно з 2023 р. співвідноситься зі зменшенням числа православних порівняно з минулим роком загалом (з 61% до 55%).

Після початку повномасштабної війни росії проти України істотно менше стало тих, хто відносить себе до вірних УПЦ(МП) (з 13% у 2021 р. до 5,5% у 2024 р.).

Протягом останніх років істотно зменшилася частка тих, хто відносить себе до «просто православних» — від 27% у 2020 р. до 22% у 2021 р., 19% у 2022 р. і 14% у 2024 р.

У 2024 р. найбільша частка вірних ПЦУ — у Центральному регіоні (45%). На Півдні та Заході — 28%, на Сході — 29,5%. Вірні УПЦ(МП) у Західному, Центральному і Східному регіонах становлять 5% усіх опитаних, у Південному — 10%. Найменше «просто православних» у Західному регіоні (4%), в інших регіонах — 17-18%.

Соціально-демографічна структура вірних найбільших церков. У регіональній структурі вірних ПЦУ найбільше представлені жителі Центрального регіону (тут мешкають 52,5% усіх вірних цієї церкви, *діаграми «Структура конфесійно-церковних груп»*). Також жителі Центрального регіону становлять половину (50%) «просто православних» і відносну більшість (40%) «просто християн» та вірних УПЦ(МП) (35%).

У структурі вірних УГКЦ жителі Західного регіону становлять 87,5%.

Серед тих, хто не відносить себе до жодної релігії, найбільше жителів Центрального (38%) та Східного (34%) регіонів.

Жінки становлять більшість вірних УПЦ(МП) (69%), ПЦУ (62%), УГКЦ (62%), «просто православних» (55%). А чоловіки становлять більшість «просто християн» (56%) та тих, хто не відносить себе до жодної релігії (62%).

7. Спостерігається істотна різниця між рівнем декларованої релігійності (68% опитаних називають себе віруючими, 55% — православними) і рівнем віднесення себе до конкретної релігійної громади.

Характеризуючи церковно-конфесійне самовизначення, найчастіше дослідники звертають увагу на номінальне самовіднесення громадян до однієї чи іншої церкви, хоча ознакою воцерковлення має бути саме належність до певної релігійної громади. Членство у громаді визнали лише 25,5% респондентів (однак, у 2020 р. таких було лише 16%, діаграми «*Чи є Ви членом певної релігійної громади?*»). Найбільше членів громад на Заході країни (48%). У Центральному регіоні – 20%, на Сході – 17%, на Півдні – 10%. Старші респонденти частіше називають себе членами релігійної громади (17% у віковій групі 18–24 роки і 34% серед тих, кому 60 і більше років). Сільські жителі частіше є членами релігійної громади, ніж міські (відповідно 33% і 22%), жінки частіше, ніж чоловіки (відповідно 30% і 20%).

Належність до певної Церкви не є водночас належністю до релігійної громади. Серед вірних УГКЦ членство у громаді засвідчили 58%, серед вірних УПЦ(МП) – 50%, серед вірних ПЦУ – 30%. Членами релігійних громад визнали себе також 10% «просто православних», 9% «просто християн» і 1% тих, хто не відносить себе до жодної релігії.

Члени релігійних громад, які віднесли себе до ПЦУ, становлять 11% усіх опитаних (у 2021 р. – 6%), члени греко-католицьких громад 7% (у 2021 р. – 6%). Членами громад УПЦ(МП) назвали себе 3% усіх опитаних (у 2021 р. – 4%).

8. Ситуація з відвідуванням релігійних служб громадянами змінилася незначно. Якщо у 2000 р. відвідування релігійних служб, зібрань засвідчили 49% опитаних, а 51% – їх не відвідували, то надалі про відвідування служб повідомляли більше половини опитаних (у 2024 р. – 52%). Жителі Західного регіону відвідують релігійні служби значно частіше (78%), тоді як у Центральному регіоні – 47,5%, на Сході – 40%, на Півдні – 30%.

Відвідування релігійних служб зростає від 36% серед молоді віком 18–24 роки до 58% у найстаршій віковій групі (60 років і більше). Жителі сіл частіше відвідують релігійні служби, ніж жителі міст (відповідно 59% і 48%), а жінки частіше, ніж чоловіки

(відповідно 58% і 44%). Найбільше тих, хто відвідує релігійні служби, серед вірних УГКЦ (92%), серед вірних УПЦ(МП) таких 75%, серед вірних ПЦУ – 64,5%, серед «просто православних» – 42%, серед «просто християн» – 34%, серед тих, хто не відносить себе до жодного віросповідання – 4% (діаграми «*Чи відвідуєте Ви релігійні служби, зібрання, служіння?*»).

Водночас, регулярно, не рідше, ніж раз на тиждень відвідують служби лише 31% серед тих, хто заявив, що відвідує релігійні служби та зібрання (що, однак, значно більше, ніж у 2021 р., коли таких було 20%). Зараз такі становлять від 48% на Заході країни, 22% – на Сході, 21% – на Півдні і 19% – у Центральному регіоні. Найчастіше відвідують служби вірні УГКЦ (57% не рідше раз у тиждень). Серед вірних УПЦ(МП) – 40,5%, серед вірних ПЦУ – 21%, серед «просто православних» – 10%, серед «просто християн» – 9% з-поміж тих, хто відвідує релігійні служби.

Найчастіше відповідають, що відвідують служби не рідше раз у тиждень, ті, кому 60 і більше років – серед них таку відповідь дають 40%, тоді як серед тих, кому менше 25 років – лише 21%.

Відносна ж більшість (41%) тих, хто відвідує релігійні служби, зібрання, відвідують їх лише на релігійні свята. На Заході країни таких 32,5%, на Півдні – 43%, на Сході – 45%, у Центральному регіоні – 49%. Найменше тих, хто дає таку відповідь – серед вірних УГКЦ (24%), тоді як серед вірних УПЦ(МП) – 31%, серед «просто православних» – 47%, серед вірних ПЦУ – 52%, серед «просто християн» 54%, (діаграми «*Як часто Ви відвідуєте релігійні служби, зібрання, служіння?*»).

Відповідаючи на питання «*Чи відвідували Ви богослужіння минулої неділі (суботи, п'ятниці?)*», 22% дають ствердну відповідь (44% на Заході, 16% – у Центральному регіоні, 14% – у Східному, 11% на Півдні, від 31% серед тих, кому 60 і більше років, до 13,5% серед тих, кому від 18 до 24 років, 29% серед жителів сіл і лише 18,5% серед жителів міст, 26% серед жінок і 17% серед чоловіків, 59% серед вірних УГКЦ, 49% – УПЦ(МП), 23% – ПЦУ, 9% – серед «просто православних», 5% – серед «просто християн»).

Останніми роками частина вірян бере участь у релігійних відправах у мережі Інтернет. За даними останнього опитування, брали участь у відправах у мережі Інтернет 14% опитаних. Частіше беруть участь в Інтернет-службах жителі Західного регіону (26%, в інших регіонах — від 5% до 11%) (діаграми «*Чи брали Ви участь у релігійних відправах у мережі Інтернет?*»).

Серед вірних УГКЦ брали участь у відправах в мережі Інтернет 34%, тоді як, наприклад, серед вірних УПЦ(МП) таких лише 16%, серед вірних ПЦУ — лише 15%.

Якщо виходити з вищенаведеного, то цілком очікувано, що до використання Церквою новітніх інформаційних технологій (соціальних мереж, практики «церков у смартфоні» тощо) найбільш прихильно ставляться вірні УГКЦ (68% ставляться до цього позитивно), менш позитивно — вірні ПЦУ (49%) та УПЦ(МП) (39%). У Західному регіоні позитивно ставляться 58%, у Південному (55%), у Центральному та Східному регіонах — 33% (загалом по країні — 42%, діаграми «*Наразі Церква активно використовує новітні інформаційні технології...?*»).

9. Зміни у поведінці вірян під час війни.

Відповідаючи на питання, як змінилася частота відвідування ними церкви (молитовного будинку) після початку війни, 48,5% респондентів відповіли, що відвідують церкву, як і раніше, 11% стали відвідувати церкву, а 10% — рідше (ще 26% відповіли, що «раніше зовсім не відвідували і не відвідують зараз»). Останніх найбільше у наймолодшій віковій групі (42% серед тих, кому менше 25 років).

Дають відповідь, що з початком війни стали частіше відвідувати церкву, 28% вірних УПЦ(МП), 21% вірних УГКЦ, 14% вірних ПЦУ і лише 5% «просто православних», 3% «просто християн». Частіше стали відвідувати церкву 17% жителів Західного регіону, 10% жителів Центрального і Східного регіонів і лише 5% жителів Південного регіону. На Сході та Півдні відповідно 12,5% і 14% зазначили, що стали відвідувати церкву рідше, ніж до війни, на Заході та в Центрі такі становлять відповідно 7% і 9% опитаних (діаграма «*Відвідуєте церкву (молитовний будинок)?*»).

8% опитаних відповіли, що після початку війни стали частіше спілкуватися із священнослужителями, 7% — що стали спілкуватися рідше, 41% — спілкуються як і раніше (ще 40% відповіли, що «раніше зовсім не спілкуватися із священнослужителями і не спілкуються зараз»). Останніх найбільше у наймолодшій віковій групі (55%) та у Південному регіоні (55,5%, діаграма «*Особисто спілкуєтесь із священнослужителями?*»).

10. У період між 2000 і 2020 рр. частка тих, хто відповідав, що регулярно надає матеріальну підтримку Церкві, становила від 9 до 11%. У 2022-2023 рр. ця частка зросла до 15%, але за даними останнього опитування, ця частка стала близькою до «дововірних» показників (12%). Порівняно з початком 2000 р. меншою стала частка тих, хто надавав таку допомогу «зрідка» (з 38% у 2000 р. до 26% у 2024 р.) і тих, хто її не надавав ніколи (з 36% до 31%). Протягом останніх 10-ти років майже незмінною залишалася частка тих, хто робить пожертви у дні великих свят та оплачує треби, обряди (у межах 29-34%, за даними останнього опитування — 30%), що вище показника 2000 р. (16%) (діаграми «*Чи підтримуєте Ви Церкву матеріально?*»).

У 2024 р. серед членів релігійних громад надають матеріальну допомогу церкві регулярно 36%, серед тих, хто не є членом громади — лише 4%, зрідка — відповідно 37% і 22%, роблять пожертви у дні великих свят та оплачують треби — відповідно 21% і 33%, ніколи не надають матеріальну допомогу — відповідно 5% і 42%.

Оскільки серед жителів Західного регіону найбільше тих, хто є членом релігійної громади, то, відповідно, там найбільша частка тих, хто регулярно їм надає матеріальну допомогу (23%, тоді як в інших регіонах — від 4% до 9%). Серед вірних різних церков найчастіше регулярну допомогу церкві надають вірні УГКЦ (30%). Серед вірних УПЦ(МП) цей показник становить 19%, серед вірних ПЦУ — 13%.

Найбільше тих, хто ніколи не надає допомогу церкві, у Східному регіоні (42%), серед представників молоді (серед тих, кому від 18 до 24 років — 50%), серед тих, хто не відносить себе до жодного віросповідання (78%).

Відносно більшість (42%) вони становлять серед «просто християн».

Серед «просто православних» відносно більшість (45%) становлять ті, хто робить пожертви в дні великих свят та оплачує виконання треб.

11. Мотивація відвідування релігійних служб. Говорячи про мотивацію відвідування релігійних служб, найчастіше ті, що беруть у них участь, називають спілкування з Богом (48%), участь у молитвах, релігійних обрядах (45,5%). Дещо рідше називають те, що відвідування релігійної служби заспокоює, дозволяє забути про повсякденні турботи (34,5%), бажання послухати проповідь (33%), допомагає вирішити моральні проблеми, які тривожать (30%).

23% мотивують це необхідністю побути серед своїх однодумців, серед людей, які їм симпатичні, 16% — тим, вони так робили все життя, лише 4% — тому що релігійна громада надає їм якусь допомогу, підтримку (діаграми «З якою метою Ви відвідуєте релігійні служби, зібрання, служіння?»).

Порівняно з «довоєнним» 2021 р. більше стало тих, хто мотивує відвідування релігійних служб тим, що це дозволяє забути про повсякденні турботи, допомагає вирішити моральні проблеми, які тривожать (зростання з 25,5% до 34,5%), а також тих, хто вказує на необхідність побути серед своїх однодумців, серед людей, які їм симпатичні (зростання з 17,5% до 23%).

Представники найстаршої вікової групи (60 і більше років) частіше, ніж загалом по масиву опитаних, називають мотив спілкування з Богом (55%), участь у молитвах, релігійних обрядах (50%), необхідність побути серед своїх однодумців, серед людей, які їм симпатичні (28%).

Представники наймолодшої вікової групи (18–24 роки) частіше, ніж загалом по масиву опитаних, відповідають, що відвідування релігійних служб допомагає вирішити моральні проблеми, які їх тривожать (35,5%).

Жінки частіше за чоловіків як мотив відвідування релігійних служб називають участь у молитвах та обрядах (відповідно 49% і 39,5%), те, що це заспокоює їх (відповідно 37% і 31%).

Вірні УГКЦ частіше, ніж загалом по масиву опитаних, називають мотив спілкування з Богом (56%), щоб послухати проповідь (40%), а вірні УПЦ(МП) — спілкування з Богом (63%), щоб послухати проповідь (44%), те, що це допомагає їм вирішити моральні проблеми (44%).

Ті, хто не відвідує релігійні служби, найчастіше причиною цього називають те, що для сповідання релігії не обов'язково відвідувати релігійні служби, зібрання, служіння (39%), що не відчують жодної потреби в цьому (34%), не мають на це часу (23%), те, що є невіруючими або атеїстами (17%). Рідше як причину називають те, що серед їхніх знайомих ніхто не відвідує релігійні служби, зібрання, служіння (10%). І лише 1% називають як причину те, що там, де вони живуть, взагалі немає релігійних громад, 2% — що немає громад тієї церкви чи релігії, до якої вони належать, 3% — що беруть участь у релігійних службах, зібраннях, служіннях в мережі Інтернет, слухають служби по телебаченню чи радіо (діаграми «Чому Ви не відвідуєте релігійні служби, зібрання, служіння?»).

Серед жителів Східного регіону, які не відвідують релігійні служби, більшою (25%), ніж загалом по масиву опитаних, є частка тих, які пояснюють це тим, що є невіруючими чи атеїстами. Серед жителів Західного регіону — те, що не відчують жодної потреби в цьому (44%). Серед жителів Південного регіону — тих, хто відповідає, що для того, щоб сповідувати певну релігію, не обов'язково відвідувати релігійні служби, зібрання, служіння (49%).

12. Чи потрібна модернізація Церкви? Ті респонденти, які відвідують релігійні служби, відповідаючи на питання, чи потрібно щось змінювати у діяльності релігійної громади, чиї релігійні служби, зібрання, служіння вони відвідують, переважно відповідають, що нічого не потрібно змінювати (59%).

12% дотримуються думки, що потрібно більше уваги приділяти різним видам допомоги членам громади, їх підтримці, 11% — більше уваги приділяти психологічній підтримці членів громади, 8% вказували на необхідність здійснення служб, проповідей рідною для них мовою, 7% — на необхідності більше уваги приділяти проблемам

членів громади, 7% — більше уваги приділяти ознайомленню членів громади з основами релігійного вчення, 6% — на спрощення обрядовості, скорочення тривалості служіння, 4% вказали на необхідність проведення зібрань, служінь у більш зручний час (діаграми «*Чи потрібно щось змінювати у діяльності релігійної громади?*»).

Жителі Західного регіону частіше (70%), ніж загалом по масиву опитаних, вважають, що в діяльності релігійної громади нічого не потрібно змінювати. Жителі Південного регіону — що потрібно більше уваги приділяти різним видам допомоги членам громади, їх підтримці (24%). Жителі Центрального регіону частіше вважають актуальною проблемою необхідність здійснення служби рідною для них мовою (13%).

РЕЛІГІЯ, ЦЕРКВА ТА СУСПІЛЬСТВО

1. Церкві довіряє більшість громадян України. Разом з тим, порівняно з 2010 р., коли рівень суспільної довіри до Церкви досяг максимуму (72,5%), наразі цей показник є нижчим — 62,5%⁴ (діаграми «*Якою мірою Ви довіряєте Церкві?*»). Найбільшою мірою довіряють Церкві жителі Західного регіону (78% респондентів). У Південному регіоні довіряють 62%, у Центральному — 61%, а найнижчий рівень довіри до Церкви зафіксований у Східному регіоні, де їй висловили довіру лише відносна більшість респондентів (47%), що лише на 8% перевищує частку тих, хто їй не довіряє.

2. Рівень визнання морального авторитету церкви є нижчим, ніж рівень довіри до неї. Відповідний показник знижувався упродовж 2010–2020 рр. (з 56% до 44,5% у 2020 р., частка тих, хто не вважав Церкву моральним авторитетом — зросла у цей

період з 27% до 40%). Показники 2021 і 2022 рр. виявилися більш оптимістичними — вважали Церкву моральним авторитетом у 2021 р. 48%, у 2022 р. — 49%, не вважали — відповідно 31% і 33% (діаграми «*Чи є для Вас сьогодні Церква моральним авторитетом?*»). Однак, у 2023 р. на моральний авторитет Церкви вказали дещо менше респондентів — 44%, а 40% — на те, що Церква не є моральним авторитетом, у 2024 р. — відповідно 43% і 38%. Отже, ми спостерігаємо повернення до ситуації, подібної до тієї, що була у 2020 р.

Позиції громадян з цього питання відрізняються у регіонах і залежать від конфесійно-церковної визначеності респондентів: Церква є моральним авторитетом для 64% жителів Заходу країни і лише для 29–39% жителів інших регіонів. Порівняно з 2022 р. зниження морального авторитету Церкви відбулося у Західному (з 72% до 64%), а Східному (з 43% до 33%), Південному (з 40% до 29%) регіонах. Якщо у 2022 р. у Східному та Південному регіонах частки тих, хто вважав і тих, хто не вважав Церкву авторитетом, статистично значуще не відрізнялися, то у 2024 р. на Сході ті, хто не вважає Церкву моральним авторитетом, становлять більшість опитаних (51%), у Південному регіоні — відносну більшість (47%). У Центральному регіоні частки тих, хто вважає, і тих хто не вважає Церкву моральним авторитетом, статистично значуще не відрізняються (відповідно 39% і 41%).

За конфесійно-церковною ознакою: вона є моральним авторитетом для 83% вірних УГКЦ, для 73% вірних УПЦ(МП) і для 52% вірних ПЦУ. І лише для 28% «просто православних», для 24% «просто християн», а серед тих, хто не відносить себе до жодної релігії — лише для 6%.

⁴ Дані по довірі до Церкви наводяться за результатами соціологічного опитування, що проводилося соціологічною службою Центру Разумкова з 20 по 26 вересня 2024 р. в рамках Програми сприяння громадській активності «Долучайся!», що фінансується Агентством США з міжнародного розвитку (USAID) та здійснюється Раст в Україні.

Опитування методом face-to-face проводилося у Вінницькій, Волинській, Дніпропетровській, Донецькій, Житомирській, Закарпатській, Запорізькій, Івано-Франківській, Київській, Кіровоградській, Львівській, Миколаївській, Одеській, Полтавській, Рівненській, Сумській, Тернопільській, Харківській, Херсонській, Хмельницькій, Черкаській, Чернігівській, Чернівецькій обл. та м. Києві (у Запорізькій, Донецькій, Миколаївській, Харківській, Херсонській обл. — лише на тих територіях, що контролюються урядом України та на яких не ведуться бойові дії).

Опитування проводилося за стратифікованою багатоступеневою вибіркою із застосуванням випадкового відбору на перших етапах формування вибірки та квотного методу відбору респондентів на заключному етапі (коли здійснювався відбір респондентів за статево-віковими квотами). Структура вибіркової сукупності відтворює демографічну структуру дорослого населення територій, на яких проводилося опитування, станом на початок 2022 р. (за віком, статтю, типом поселення).

Опитано 2 016 респондентів віком від 18 років. Теоретична похибка вибірки не перевищує 2,3%. Разом з тим, додаткові систематичні відхилення вибірки можуть бути зумовлені наслідками російської агресії, зокрема, вимушеною евакуацією мільйонів громадян.

Рівень визнання Церкви моральним авторитетом найвищий у найстаршій віковій групі (60 років і старші — 52%), і стає тим нижчим, чим молодші респонденти (33% серед тих, кому менше 25 років).

Помітно відрізняється позиція жінок і чоловіків: якщо для відносної більшості жінок (49%) Церква є моральним авторитетом (33% жінок відповідають, що вона не є моральним авторитетом), то для відносної більшості чоловіків (відповідно 35% і 45%) вона не є моральним авторитетом.

3. Ставлення громадян до моральності священнослужителів є досить критичним.

Лише 25% респондентів висловили впевненість у тому, що *«більшість священнослужителів — глибоко моральні й духовні особи»* (діаграми «З яким судженням Ви згодні найбільшою мірою?»). Частка тих, хто вважає, що більшість священнослужителів — глибоко моральні й духовні особи, є вищою у Західному регіоні (35%, в інших регіонах від 18% до 27%).

Серед вірних УГКЦ цей показник становить 48,5%, серед вірних УПЦ(МП) — 47%, ПЦУ — 25%, серед «просто православних» — 22%, «просто християн» — 11%, серед тих, хто не належить до жодного віросповідання — лише 6%. Дещо частіше вважають священнослужителів моральним авторитетом представники найстаршої вікової групи (30%).

Увесь період моніторингу переважає думка, що *«священнослужителі — такі ж як і більшість із нас, — з усіма достоїнствами і гріхами»* (від 44% до 52%, за даними останнього опитування — 45%).

23% опитаних дотримуються думки, що більшість священнослужителів думають передовсім про гроші, а не про духовне (серед тих, хто не відносить себе до жодної релігії, цю точку зору поділяють 45%).

4. Оцінка ролі та функцій Церкви у суспільстві. Упродовж усього періоду моніторингу досить високо оцінювалася громадянами позитивна суспільна роль Церкви. Однак, після 2014 р., коли вона становила 52,5%, до 2020 р. вона зменшилася до показника 40%. У 2021 р. частка тих, хто вказував на позитивну роль Церкви, зросла до 49,5%, у 2022 р., після початку повномасштабної

агресії росії, зафіксоване ще більше зростання — до 59%, що є найвищим показником з 2000 р. У 2024 р. цей показник є дещо нижчим (52%, діаграми «Яку роль відіграє Церква в сучасному українському суспільстві?»).

Найчастіше на позитивну роль Церкви вказують жителі Західного регіону (73%, в інших регіонах — від 43% до 46%).

28% українців вважають, що Церква не відіграє помітної ролі в українському суспільстві, (у 2021 р. таких було більше — 33%). При цьому слід особливо наголосити, що про негативну роль Церкви не йдеться: за час моніторингу частка тих, хто поділяв таку думку, не перевищувала 7% опитаних (зараз становить 5%).

Чим молодші респонденти, тим рідше вони вказують на позитивну роль Церкви (від 63% серед тих, кому 60 і більше років, до 37% серед тих, хто кому менше 25 років).

На позитивну роль Церкви вказує переважна більшість вірних основних конфесій та церков України: УГКЦ (85%), УПЦ(МП) (76%) і ПЦУ (65,5%). Серед «просто православних» — лише 43%, серед «просто християн» — лише 33%. Найрідше — ті, що не відносять себе до жодного віросповідання (10%).

5. Відповідаючи на питання, які головні цілі повинні ставити перед собою церкви та релігійні об'єднання в Україні, найчастіше респонденти називають вшанування Бога, спільні молитви (51%), духовну підтримку людей, що переживають духовну кризу (50,5%). Ще 26,5% називають допомогу соціально незахищеним групам населення, 26% — моральне оздоровлення суспільства, 26% — захист традиційних цінностей (діаграми «Які головні цілі повинні ставити перед собою церкви та релігійні об'єднання в Україні?»).

Рідше називаються пропаганда миру і толерантності (14%), виховання молоді (13%), залучення до своєї церкви (релігійного об'єднання) якомога більшої кількості віруючих (9%), поширення свого впливу в суспільстві (6%), організація релігійного навчання та викладання основ релігії (4%), формування державної політики (як внутрішньої, так і

зовнішньої) (3,5%), боротьба за вплив на віруючих з іншими церквами (3%), збільшення доходів церкви (релігійного об'єднання) (3%), допомога в оволодінні професіями (2%).

Жителі Західного і Південного регіону частіше, ніж жителі інших регіонів, називають вшанування Бога, спільні молитви (відповідно 62% і 58%). Жителі Західного регіону — моральне оздоровлення суспільства (31%), захист традиційних цінностей (30%), виховання молоді (17%).

Представники наймолодшої вікової групи (18-24 роки) рідше (16%), ніж представники інших вікових груп (24-29%) вважають, що церкви та релігійні об'єднання повинні ставити за мету моральне оздоровлення суспільства.

Якщо порівнювати відповіді на два питання: «Які головні цілі повинні ставити перед собою церкви та релігійні об'єднання в Україні?» і «Які головні цілі реалізує церква чи релігійне об'єднання, до якої (якого) Ви належите?», то відповіді на ці два питання загалом є схожими, тобто респонденти найчастіше вважають, що церква чи релігійне об'єднання, до якої (якого) вони належать, реалізують їх очікування. Респондентами називаються такі найголовніші цілі, які реалізує їх церква: вшанування Бога, спільні молитви (62% тих, хто відносить себе до якоїсь церкви чи релігійного об'єднання), духовна підтримка людей, що переживають духовну кризу (46,5%), захист традиційних цінностей (32%), моральне оздоровлення суспільства (27%), допомога соціально незахищеним групам населення (21%, діаграми «Які головні цілі реалізує церква чи релігійне об'єднання, до якої (якого) Ви належите?»).

Жителі Західного регіону частіше, ніж жителі інших регіонів, як реалізовану їх релігійною організацією ціль називають вшанування Бога, спільні молитви (72%, в інших регіонах — від 48% до 60%) та виховання молоді (18%, в інших регіонах — від 6% до 10%). Також жителі Західного і Центрального регіонів, частіше, ніж жителі Півдня і Сходу, називають захист традиційних цінностей (відповідно 36%, 35%, 21% і 23%).

Жителі Південного регіону частіше відзначають реалізацію їх релігійною організацією допомоги соціально незахищеним групам населення (34%, в інших регіонах: від 18% до 21%) та підтримку людей, які переживають духовну кризу (53%, в інших регіонах — 45-46%).

6. Громадяни України вважають, що провідне або важливе місце в діяльності церкви, релігійного об'єднання повинно посідати соціальне служіння, допомога людям, їх підтримка.

34% опитаних відповіли, що соціальне служіння повинно відігравати провідну роль в діяльності церкви, 31,5% — що соціальне служіння є важливою, але не першочерговою діяльністю церкви. Лише 6% опитаних вважають, що соціальне служіння є маловажливою діяльністю церкви і лише 8% — що церква (релігійне об'єднання) взагалі не повинна займатися соціальним служінням (діаграми «Яке місце в діяльності церкви, релігійного об'єднання повинно займати соціальне служіння?»).

Дотримуються думки, що соціальне служіння має бути провідним чи важливим напрямом діяльності Церкви, 74,5% жителів Західного регіону, 66% жителів Південного регіону, 64% — Центрального і 56% — Східного регіону.

Так вважають 82% вірних УГКЦ, 74% вірних УПЦ(МП), 73% вірних ПЦУ, 60% «просто православних», 55% «просто християн» та 43% тих, хто не відносить себе до жодного віросповідання.

Оцінюючи, які види соціального служіння церков, релігійних об'єднань, на їхню думку, найбільш важливі для суспільства, найчастіше респонденти називали психологічну допомогу (67%) та захист вразливих груп (людей, що постраждали від насильства, бездомних, переселенців тощо) (46%). Ще 33% назвали релігійну освіту, 30% — виховання дітей, 25% — матеріальну допомогу, 9% — організацію дозвілля, 6% — професійну орієнтацію та навчання. 5% опитаних зазначили, що жодні види соціального служіння не є важливими для суспільства (діаграми «Які види соціального

служіння церков, релігійних об'єднань найбільш важливі для суспільства?»).

У баченні головних завдань та напрямів соціального служіння вирізняється Західний регіон — частіше, ніж жителі інших регіонів, жителі Заходу країни відносять до головних видів соціального служіння виховання дітей (48,5%, в інших регіонах — від 16% до 27,5%) та релігійну освіту (47%, в інших регіонах — від 23% до 31%), але рідше, ніж в інших регіонах — захист вразливих груп (34%, в інших регіонах — від 46% до 53%), матеріальну допомогу (12,5%, в інших регіонах — від 26% до 37%).

Вірні УГКЦ та УПЦ(МП) більше значення, ніж вірні ПЦУ, надають релігійній освіті (відповідно 54%, 47% і 35%). Також вірні УГКЦ більше значення, ніж вірні ПЦУ і УПЦ(МП), надають вихованню дітей (відповідно 48%, 34% і 34%) і менше — захисту вразливих груп (відповідно 32,5%, 49% і 49,5%).

Оцінюючи, які види соціального служіння церков, релігійних об'єднань були б цікавими особисто для них, 37,5% респондентів назвали психологічну допомогу, 20% — релігійну освіту, 17% — матеріальну допомогу, 17% — захист вразливих груп, 14,5% — виховання дітей, 8% — організацію дозвілля, 4% — професійну орієнтацію та навчання. 29% зазначили, що жодні види соціального служіння їх не цікавлять.

Жителі Західного регіону частіше, ніж жителі інших регіонів, називають релігійну освіту (30%), виховання дітей (24%), організацію дозвілля (13,5%) і рідше — матеріальну допомогу (6%), захист вразливих груп (12%). Жителі Південного регіону захист вразливих груп (24%) називають частіше за жителів інших регіонів (діаграма «Які види соціального служіння церков, релігійних об'єднань були б цікавими особисто для Вас?»).

Психологічна допомога частіше цікавить вірних УПЦ(МП) (53%) і ПЦУ (48%), релігійна освіта — вірних УГКЦ (36%) та УПЦ(МП) (35%).

61% тих, хто не відносить себе до жодної релігії, 37% «просто християн» та 33% «просто

православних» не зацікавлені в жодному виді соціального служіння церков.

Представники старших вікових груп частіше, ніж респонденти молодшого віку, висловлюють зацікавленість у таких видах соціального служіння як психологічна та матеріальна допомога. Чим молодші респонденти, тим частіше вони відповідають, що жоден вид соціального служіння церков їх не цікавить.

54% опитаних зазначають, що їх особисто не торкнувся жоден з видів соціального служіння церков, релігійних об'єднань. Найчастіше таку відповідь дають ті, хто не відносить себе до жодної релігії (83%), «просто християни» (64%) та «просто православні» (64%), найрідше — вірні УПЦ(МП) (26%). Чим молодші респонденти, тим частіше вони відповідають, що їх особисто не торкнувся жоден з видів соціального служіння (діаграми «Які види соціального служіння церков, релігійних об'єднань торкнулися особисто Вас?»).

Серед видів соціального служіння, яке отримували респонденти, найчастіше вони називають психологічну допомогу (24%). У 2021 р., тобто до початку повномасштабної війни, таких було менше — 18%. 11,5% називають релігійну освіту, 10% — матеріальну допомогу (у 2021 р. таких було лише 4%), 6% — допомогу у вихованні дітей, 5% — захист вразливих груп, 4% — допомогу в організації дозвілля, 2% — допомогу в професійній орієнтації та навчанні.

Різниця між відповідями про те, якого виду соціального служіння вони потребують, і який торкнувся їх особисто, може бути показником незадоволеності потреб респондентів у різних видах соціального служіння. Найбільшою є різниця між затребуваністю і отриманням психологічної допомоги (13%), допомоги для представників вразливих груп (12%), допомоги у вихованні дітей (9%), релігійної освіти (8%), матеріальної допомоги (7%).

Жителі Південного регіону частіше, ніж жителі інших регіонів, зазначають, що їх торкнулася допомога, спрямована на захист вразливих груп (12%). Жителі Західного

регіону — що отримали допомогу у сфері вихованні дітей (13%), релігійної освіти (16%), в організації дозвілля (9%). Частіше отримували психологічну допомогу вірні УПЦ(МП) (48%).

Представники старших вікових груп частіше, ніж респонденти молодшого віку, отримували від церков та релігійних організацій психологічну та матеріальну допомогу.

Соціальне служіння релігійних об'єднань під час війни. Відповідаючи на запитання *«Які завдання є першочерговими для релігійних об'єднань під час війни?»*, найчастіше респонденти називають надання психологічної допомоги (54%, у 2022 р. цей вид допомоги також називали 54%), допомогу Збройним силам України (53%, у 2022 р. таку відповідь дали 45,5%), допомогу у вирішенні соціальних і матеріальних проблем громадян (30%, у 2022 р. — 39,5%), залучення міжнародної уваги та допомоги Україні (29%, у 2022 р. — 28%). Ще 23% називають допомогу внутрішньо переміщеним особам (у 2022 р. — 23%), 14% — пом'якшення наслідків руйнування міст, сіл, соціальної та транспортної інфраструктури (у 2022 р. — 18%), 4% — забезпечення потреб українських біженців за кордоном (у 2022 р. — 4%, діаграма *«Які завдання є першочерговими для релігійних об'єднань під час війни?»*).

У Західному та Центральному регіонах допомога Збройним силам України називається значно частіше, ніж у Східному та Південному регіонах (відповідно 66%, 59%, 39% і 31%).

Вірні УГКЦ та ті, хто не відносить себе до жодної релігії, частіше відзначають важливість допомоги Збройним силам України порівняно з наданням психологічної допомоги громадянам.

49% опитаних відповіли, що їм відомо про випадки, коли релігійні громади (будь-якої релігійної належності) після початку широкомасштабної війни росії проти України надавали допомогу Збройним силам України. Найчастіше відповідають, що їм відомо про такі випадки, жителі Західного регіону (78%), вірні УГКЦ (86%, діаграма *«Чи відомо Вам про випадки...?»*).

38% опитаних відомо про випадки, коли релігійні громади надавали матеріальну допомогу біженцям (серед внутрішньо переміщених осіб про такі випадки знають 46%). Найчастіше відповідають, що їм відомо про такі випадки, жителі Західного регіону (49,5%), вірні УГКЦ (58%).

36% опитаних відомо про випадки, коли релігійні громади надавали прихисток біженцям (серед внутрішньо переміщених осіб про такі випадки знають 39%). Найчастіше відповідають, що їм відомо про такі випадки, жителі Західного регіону (51%), вірні УГКЦ (64%).

30% респондентів відомо про випадки, коли релігійні громади залучали чи розподіляли гуманітарну допомогу з-за кордону. Найчастіше таку відповідь дають жителі Південного регіону (43%), вірні УГКЦ (43%).

25% опитаних відомо про випадки надання релігійними організаціями допомоги медичним та соціальним закладам. Частіше на це вказують жителі Західного регіону (36%), вірні УГКЦ (40%).

23% опитаних відомо про випадки облаштування у приміщеннях храмів бомбосховищ (найчастіше — у Західному регіоні (29,5%), серед вірних УГКЦ (41%).

22% респондентів відомо про випадки надання релігійними організаціями допомоги жителям деокупованих і прифронтових територій (серед респондентів, що якийсь час жили на окупованих територіях — 29%, серед жителів прифронтових територій — 18%).

18% відомо про випадки, коли релігійні об'єднання допомагали в евакуації жителів із окупованих територій та територій, що перебувають під обстрілами (серед респондентів, що якийсь час жили на окупованих територіях — 39%, серед жителів прифронтових територій — 22%).

7% опитаних відповіли, що їм відомо про випадки, коли релігійні громади після початку широкомасштабної війни росії проти України висловлювали підтримку діям росії (серед тих, хто жив на тимчасово окупованих територіях — 4%).

4,5% опитаних знають про випадки, коли релігійні громади допомагали окупантам (серед тих, хто жив на тимчасово окупованих територіях – 4%).

4% опитаних відповіли, що їм відомо про випадки, коли релігійні громади привласнювали гуманітарну допомогу або використовували її в корисливих цілях.

Оцінюючи, **на чієму боці є Церква в параметрах «бідні і знедолені – сильні і багаті»**, громадяни схилиються до думки, що Церква дещо більшою мірою є на стороні «сильних і багатих»: за десятибальною шкалою (де «1» – це «обстоювання прав бідних і знедолених», а «10» – «сильних і багатих»). З 2010 р., коли це питання в моніторингу було поставлене вперше, оцінка позиції Церкви громадянами постійно зміщувалася в бік переконання в тому, що вона частіше підтримує «сильних і багатих» (від 5,2 бала у 2010 р. до 6,2 бала у 2020 р.).

Однак, результати останніх опитувань (у 2021, 2023 та 2024 рр.) вже не підтверджують цю тенденцію – середній бал за цієї шкалою у 2024 р. дорівнює 5,7 бала (діаграма «*Церкви в Україні обстоюють права бідних і знедолених, чи завжди знаходяться на боці сильних і багатих?*»). Частіше вважають, що Церква стоїть на стороні «бідних і знедолених», жителі Західного регіону (4,7 бала), вірні УГКЦ (4,2 бала) та УПЦ(МП) (4,7 бала). А найбільшою мірою схильні вважати, що Церкви в Україні знаходяться на боці сильних і багатих, жителі Південного (6,3 бала) та Центрального (6,1 бала) регіонів, «просто християни» (6,5 бала) та респонденти, які не відносять себе до жодної релігії (7,4 бала).

Надання Церквою конкретних видів допомоги. Відповідаючи на питання «*Чи достатньою мірою релігійні громади (будь-якої релігійної належності) після початку широкомасштабної війни росії проти України реалізують такі дії як надання допомоги біженцям, Збройним силам України, жителям деокупованих і прифронтових територій?*», 19% респондентів зазначають, що у сфері надання допомоги біженцям релігійні громади роблять все, що можливо в цьому напрямі, 30% – що роблять досить багато, 14% – мало що роблять, 2,5% – нічого не роблять; у сфері надання допомоги Збройним силам України – відповідно 22%, 29%, 13,5 і 3,5%, у сфері

надання допомоги жителям деокупованих і прифронтових територій – відповідно 13%, 19%, 14% і 6% (діаграми «*Чи достатньою мірою релігійні громади...?*»).

У сферах надання допомоги Збройним силам України та біженцям найкраще оцінюють діяльність релігійних громад жителі Західного регіону, а вірні УГКЦ частіше, ніж представники інших конфесійно-церковних груп, констатують надання допомоги у всіх трьох зазначених сферах.

54% опитаних відомо про надання священнослужителями церкви чи релігійного об'єднання, до якого вони належать, гуманітарної допомоги і соціальної підтримки внутрішньо переміщеним особам в Україні (від 45% у Центральному регіоні до 65% – у Західному). Найчастіше таку відповідь дають вірні УГКЦ (68%).

50,5% тих опитаних, які належить до якоїсь церкви чи релігійного об'єднання, відомо про участь священнослужителів церкви чи релігійного об'єднання, до якого вони належать, в обороні України (капеланська служба, служба в Збройних силах України, територіальній обороні, діаграми «*Чи відомо Вам...?*»). У Західному регіоні таку відповідь дали 66% опитаних, у Східному – 49%, у Центральному – 41%, у Південному – 39%. Серед вірних УГКЦ – 66%, ПЦУ – 53,5%, УПЦ(МП) – 43%.

25,5% опитаних відомо про надання священнослужителями церкви чи релігійного об'єднання, до якого вони належать, гуманітарної допомоги і соціальної підтримки українським біженцям за кордоном. Найчастіше таку відповідь дають жителі Західного регіону (36%) та вірні УГКЦ (42%).

23% опитаних відомо про забезпечення священнослужителями церкви чи релігійного об'єднання, до якого вони належать, духовних, релігійних потреб українських біженців за кордоном. Найчастіше таку відповідь дають жителі Західного регіону (35%) та вірні УГКЦ (44%).

79% членів релігійних громад відповідають, що релігійна громада, до якої вони належать, з початку широкомасштабної війни росії проти України надавала допомогу Збройним силам України, 58% – надавала прихисток біженцям, 57% – надавала матеріальну допомогу біженцям, 40% – залучала чи

розподіляла гуманітарну допомогу з-за кордону, 38% — надавала допомогу медичним та соціальним закладам, 35% — облаштовувала у приміщенні храму бомбосховище, 30,5% — надавала допомогу жителям деокупованих і прифронтових територій, 26% — допомагала в евакуації жителів із окупованих територій та територій, що перебувають під обстрілами (діаграми «*Чи релігійна громада, до якої Ви належите...?*»).

63% членів релігійних громад відповідають, що отримували під час війни від релігійної громади, до якої вони належать, моральну підтримку, 54% — психологічну підтримку, 25% — матеріальну підтримку (діаграми «*Чи отримували Ви під час війни від Вашої релігійної громади...?*»).

7. Національна орієнтованість Церкви.

У 2000 р. більшість (53%) громадян України виступало проти того, щоб Церква в Україні була національно орієнтованою (при 29% тих, хто підтримував таку позицію). Упродовж 2010-2020 рр. частка тих, хто виступає проти національної орієнтованості Церкви, коливалася в межах 37-43%, а частка тих, хто виступає за — у межах 31-34% (діаграми «*Чи повинна церква, релігія бути національно орієнтованою?*»).

Однак, за даними опитування, що проводилося у 2021 р. частка тих, хто підтримує національну орієнтованість Церкви, зросла до 39%, а частка тих, хто виступає проти, становила 44,5%. За даними опитування 2022 р., після початку повномасштабної агресії росії, частка тих, хто підтримує національну орієнтованість Церкви, зросла ще більше — до 49%, а частка тих, хто виступає проти, зменшилася до 32,5%. Ще більше стало прихильників національної орієнтованості Церкви у 2023 р. — 57% (при 27% тих, хто проти). Хоча у 2024 р. підтримка національної орієнтованості Церкви дещо зменшилася (до 52% при 27% проти), однак, все одно істотно перевищує «довоєнний» рівень. Очевидно, прихильники такої позиції вкладають у це поняття позитивну конотацію «патріотичної позиції Церкви», а супротивники, навпаки — негативну конотацію «національної обмеженості». Також очевидно, що в умовах війни суспільний запит на патріотичну позицію Церкви істотно зріс.

У Західному та Центральному регіонах прихильники національної орієнтованості

Церкви становлять більше половини (відповідно 65% і 52% опитаних). Якщо у Східному регіоні у 2022 р. супротивники національної орієнтованості Церкви становили відносну більшість (46%), то у 2024 р. відносну більшість (47,5%) тут вже становлять її прихильники. Відносну більшість (43%) супротивники національної орієнтованості Церкви зберігають лише у Південному регіоні, однак, ще у 2021 р. вони становили тут абсолютну більшість (61% опитаних).

Вважають, що Церква повинна бути національно орієнтованою, більшість вірних УГКЦ (72%), ПЦУ (68%) та відносна більшість «просто православних» (43%). Супротивники національної орієнтованості Церкви становлять відносну більшість тих, хто не відносить себе до жодної релігії (39%) та абсолютну більшість вірних УПЦ(МП) (51%).

ЦЕРКВА І ДЕРЖАВА

1. Відносини держави і церкви. Майже дві третини (65%) респондентів погодилися з тим, що відносини держави з церквами, релігійними організаціями мають бути побудовані на засадах партнерства, співпраці, спільного вирішення питань державотворення (не згодні з цим лише 13% опитаних).

52% з-поміж них згодні з тим, що Церкви, релігійні організації мають бути залучені до вирішення завдань формування національної ідеї, моделі повоєнної України, розроблення стратегії державної політики (не згодні 21%).

57% — згодні з тим, що держава має більше співпрацювати з церквами та релігійними організаціями за кордоном для відстоювання національних інтересів (не згодні 16%).

58% — з тим, що священників доцільно долучати до процесу духовного виховання молодого покоління у світських школах та вищих навчальних закладах, зокрема для викладання основ духовності, національних традицій, культури, богослов'я (не згодні — 17%).

2. Упродовж періоду моніторингу більшість громадян висловлювали впевненість у тому, що в Україні забезпечена свобода совісті. У 2024 р. з тезою про те, що «в Україні існує повна свобода совісті і рівність віросповідань перед законом»

погодилися 63% опитаних: від 78% жителів Заходу до 54% — у Центральному регіоні.

Із цієї тезою згодна більшість або відносна більшість усіх конфесійно-церковних груп, за винятком вірних УПЦ(МП), серед яких частки згодних і незгодних статистично значуще не відрізняються (відповідно 44% і 47%). Так само яких частки згодних і незгодних статистично значуще не відрізняються серед тих, хто не відносить себе до жодної релігії (відповідно 46% і 39%).

Разом з тим, із тезою *«свобода совісті і рівність віросповідань перед законом декларується, але не здійснюється»* погоджується приблизно стільки ж респондентів (38%), скільки й не погоджуються (40%). Приблизно така ж ситуація спостерігалася і в 2020 р. (відповідно 37% і 38%). Тоді як у період з 2013 по 2019 рр. відносна більшість (від 42,5% до 49%) із цієї тезою не погоджувалися. За даними останнього опитування, 21% респондентів одночасно погоджуються з тезами *«в Україні існує повна свобода совісті і рівність віросповідань перед законом»* і *«свобода совісті і рівність віросповідань перед законом декларується, але не здійснюється»*. Така амбівалентність оцінок свідчить про те, що частина тих респондентів, які констатують наявність в Україні повної свободи совісті і рівності віросповідань перед законом, все ж бачать і недоліки в реалізації релігійних свобод.

З тезою про те, що *«свобода совісті і рівність віросповідань перед законом декларується, але не здійснюється»*, згодні відносна більшість жителів Південного (48,5%) і Центрального (39%) регіонів, і не згодна більшість жителів Західного регіону (52%). У Східному регіоні частки перших і других статистично значуще не відрізняються (відповідно 39% і 41%).

Із цієї тезою згодна більшість вірних УПЦ(МП) (54%) і відносна більшість тих, хто не відносить себе до жодної релігії (42%), не згодні більшість вірних УГКЦ (57,5%). В інших конфесійно-церковних групах число згодних і незгодних статистично значуще не відрізняється.

Відчутних коливань зазнало також число опитаних, які підтримали тезу про те, що *«релігійні організації і церкви занадто зловживають наданими їм правами і*

свободами»: так, у 2000 р. з нею погодилися 38% респондентів, у 2019 р. показник склав 48%, а наразі майже повернувся до попередніх значень і становить 40%: 37% на Заході, 39% у Центральному регіоні та 45% на Півдні і Сході.

3. Ставлення громадян до ідеї запровадження інституту державної церкви. Число її прихильників зменшувалося з 20% у 2000 р. до 11% у 2020 р. У 2021–2023 рр. частка прихильників запровадження інституту державної церкви зростала, і у 2023 р. частка тих, хто виступає за запровадження інституту державної церкви, зрівнялася з часткою тих, хто виступає проти (відповідно 37,5% і 38%). Однак, у 2024 р. прихильність до ідеї запровадження інституту державної церкви зменшилася до 31%, а частка супротивників, навпаки, зросла до 41,5%.

Найбільше супротивників запровадження інституту державної церкви у Західному регіоні (52%), відносно більшість вони становлять у Південному регіоні (43%). У Центральному і Східному регіонах частки прихильників і супротивників статистично значуще не відрізняються (діаграма *«Ставлення до ідеї державної церкви»*).

Головними аргументами супротивників ідеї державної церкви є її невідповідність або багатоконфесійному характеру України, або праву на свободу совісті (відповідно 46% і 38%, діаграми *«Якщо Ви не згодні із запровадженням інституту державної церкви в Україні, то чому?»*). Якщо жителі Сходу і Півдня країни частіше схильні апелювати до права на свободу совісті (відповідно 50% і 49% тих, хто в цьому регіоні вважає недоцільним запровадження інституту державної церкви в Україні), то у Західному і Центральному регіонах — до багатоконфесійного характеру України (відповідно 61% і 42%).

4. Більшість громадян підтримують залучення Церкви до участі в державних чи громадських ритуалах (благословення під час прийняття присяги військовослужбовцями і представниками інших силових структур, освячення державних установ, будівель органів місцевого самоврядування, навчальних закладів)

Позитивно про це висловилися 54% опитаних (у 2021 р. — лише 42%), негативно — лише 11% (у 2021 р. — 17,5%) (відповідно 35%

і 41% поставилися до цього байдуже або вагалися з відповіддю, діаграми «Як Ви ставитесь до дедалі ширшого залучення Церкви до участі в державних чи громадських ритуалах?»).

Частка тих, хто ставиться до цього позитивно, становить відносну більшість у Східному (47%) і Південному (47%) регіонах, приблизно половину (50,5%) у Центральному регіоні і переважну більшість (70%) на Заході країни. Чим старші респонденти, тим частіше вони висловлюють про неї позитивно (від 44% серед тих, кому менше 25 років, до 59% серед тих, кому 60 і більше років). До цієї практики позитивно ставляться більшість вірних УГКЦ (81%), УПЦ(МП) (69%), ПЦУ (68%), і відносна більшість «просто православних» (48%). Ті, хто не відносить себе до жодного віросповідання, ставиться до цього переважно байдуже (50,5%), серед «просто християн» приблизно однаково тих, хто ставиться позитивно (39%) та байдуже (38%).

Більше половини (51%) опитаних вважають, що церкви і релігійні організації не повинні мати пільги при сплаті рахунків за газ, електрику (лише 28% дотримуються думки, що вони повинні мати такі пільги). Таку позицію поділяє відносна більшість (47%) жителів Західного та Центрального регіонів, 59% жителів Східного і 60% – Південного регіонів. Протилежної думки (про необхідність таких пільг) дотримується відносна більшість вірних УГКЦ (45%) і більшість (53%) вірних УПЦ(МП) (діаграми «Чи повинні церкви і релігійні організації мати пільги при сплаті рахунків за газ, електрику тощо?»).

У громадян України немає однозначної позиції стосовно того чи повинні віруючі, які за своїми релігійними переконаннями не можуть брати до рук зброю, мати право на альтернативну (невійськову) службу в умовах воєнного стану. Лише 19% вважають, що це є невідокремне право особи на свободу совісті. 33,5% – що їх можуть призивати на військову службу, але лише на посади, які не передбачають застосування зброї, а 32% – що обов'язок захищати Батьківщину має бути всезагальним.

Останню точку зору найчастіше поділяють ті, хто не відносить себе до жодної релігії (48,5%). А вірні УПЦ(МП) частіше за

представників інших груп респондентів дотримуються думки, що право на альтернативну (невійськову) службу в умовах воєнного стану – це невідокремне право особи на свободу совісті (35%, діаграми «Чи повинні віруючі, які за своїми релігійними переконаннями не можуть брати до рук зброю, мати право на альтернативну (невійськову) службу в умовах воєнного стану?»).

ОЦІНКА ГРОМАДЯНАМИ МІЖРЕЛІГІЙНИХ, МІЖКОНФЕСІЙНИХ ТА МІЖЦЕРКОВНИХ ВІДНОСИН

1. Оцінюючи власне ставлення до найбільш поширених в Україні релігій і релігійних течій, переважна більшість (75%) громадян висловлює позитивне ставлення до православ'я (18% – байдуже і лише 1% – негативне, діаграми «Як Ви ставитесь до наведених нижче релігій та релігійних течій та церков?»). Однак, коли респонденти оцінюють ставлення до окремих православних церков, то картина виявляється складнішою.

Серед **православних церков** найчастіше позитивне ставлення висловлюється стосовно Православної церкви України (64% ставляться до неї позитивно, 23,5% – байдуже і 3% – негативно) (у 2021 р. – відповідно (55%, 22% і 4%).

Тоді як у ставленні до Української православної церкви (Московського патріархату) (відповідно 13%, 22% і 54% більше представлений негативізм, який зріс після початку повномасштабної війни (у 2021 р. – відповідно 34%, 24% і 20%) і висловлюється частіше, ніж у ставленні до будь-якої іншої релігійної організації в Україні.

Позитивне ставлення до ПЦУ висловлює більшість населення усіх регіонів (від 53% на Сході до 75% у Західному регіоні). Негативне ставлення до УПЦ(МП) висловлюють більшість жителів Західного (77%) та Центрального (55%) регіонів, і відносна більшість жителів Східного (38%) регіону. У Південному регіоні частки тих, хто ставиться до УПЦ(МП) позитивно (26%), негативно (28%) і байдуже (28%) статистично значуще не відрізняються. У 2021 р. лише у Західному регіоні відносна більшість опитаних висловлювала негативне ставлення до цієї церкви, а в усіх інших регіонах

відносна більшість висловлювала позитивне ставлення.

До **греко-католицизму** позитивне ставлення висловлюють 37% опитаних, байдуже — 42%, негативне — 3%. Позитивне ставлення до греко-католицизму цілком очікувано найбільше виражене у Західному регіоні (67%), тоді як в інших регіонах — від 25% на Сході до 28% — на Півдні. Негативне ставлення висловлюють від 1% у Західному регіоні до 7% — у Східному.

Приблизно таким самим чином розподіляються симпатії до **римо-католицизму** — найбільший рівень симпатій на Заході (52%), в інших регіонах — 22–24%, при незначній кількості тих, хто ставиться негативно (3–6%) у всіх регіонах (загалом по масиву опитаних позитивно ставляться до римо-католицизму 31%, байдуже — 44%, негативно — 5%).

Якщо протягом останніх років частки тих, хто ставиться позитивно до **протестантизму**, і тих, хто ставиться негативно до цієї конфесії, були приблизно рівними (наприклад, у 2023 р. відповідно 14% і 15%), то за даними останнього опитування, позитивне ставлення до цієї конфесії висловили 19%, негативно 10% (при 44% тих, хто ставиться байдуже). У 2023 р. лише у Південному регіоні ті, хто ставилися позитивно, переважали тих, хто ставився негативно (відповідно 22% і 10%), на Сході і в Центрі їх частки статистично значуще не відрізнялися, а у Західному регіоні було більше тих, хто ставиться негативно (відповідно 13% і 19%). У 2024 р. частка тих, хто ставляться позитивно до протестантизму, переважали частку тих, хто ставляться негативно, у Західному та Центральному та Південному регіонах, а в Східному регіоні ці частки статистично значуще не відрізняються.

Якщо у 2023 р. число тих, хто ставиться позитивно до **іудаїзму**, було дещо менше, ніж число тих, хто ставиться негативно (відповідно 10,5% і 12,5%), то у 2024 р. число перших вже перевищувало число других (відповідно 16% і 11%, при 46% тих, хто ставиться байдуже).

Позитивне ставлення до іудаїзму переважає негативно у Центральному та Західному регіонах, а на Півдні і Сході частки тих, хто ставиться позитивно, і тих, хто ставиться негативно, статистично значуще не відрізняються.

У 2023 р. число тих, хто ставиться позитивно до **ісламу**, було менше, ніж число тих, хто ставиться негативно (відповідно 10% і 16%). За даними останнього (2024 р.) опитування, частки тих, хто ставиться до ісламу позитивно (15%), і тих, хто ставиться негативно (14%), статистично значуще не відрізняються (таким же співвідношення є у всіх регіонах).

До ПЦУ позитивне ставлення висловлює більшість вірних УГКЦ (81%) та «просто православних» (59%), відносна більшість «просто християн» (47%). Серед тих, хто не відносить себе до жодного віросповідання, більшість (53%) ставиться до неї байдуже. Серед вірних УПЦ(МП) приблизно рівні частки ставляться до ПЦУ позитивно (38%) і байдуже (34%), а 17% — негативно.

До УПЦ(МП) ставиться негативно більшість вірних ПЦУ (73%) та УГКЦ (92%). Менш виражений негативізм серед «просто православних» (27%, при 32% тих, хто ставиться байдуже), «просто християн» (відповідно 38% і 30,5%), і серед тих, хто не відносить себе до жодного віросповідання (відповідно 37% і 42%).

До грекокатолицизму, крім вірних УГКЦ, найкраще ставляться вірні ПЦУ (позитивно — 39%). До римо-католицизму найкраще ставляться вірні УГКЦ (позитивно — 74,5%). Ставлення до протестантизму є найбільш поляризованим серед вірних УГКЦ — серед них найбільше як тих, хто ставиться до нього позитивно (25%), так і тих, хто ставиться негативно (18%). Те ж саме стосується ставлення вірних УГКЦ до ісламу (відповідно 23% і 17%). Також серед вірних УГКЦ більшою, ніж серед інших конфесійно-церковних груп, є частка тих, хто позитивно ставиться до іудаїзму (23%).

Позитивне ставлення до православ'я загалом та ПЦУ зростає із зростанням віку опитаних, а позитивне ставлення до УПЦ(МП) більшою мірою виражене у старших вікових групах (50 років і більше), порівняно з іншими віковими групами.

2. Більшість (54%) респондентів зазначають, що відносини між вірними різних церков і релігій у місцевості, де вони живуть, є спокійними. Ще 10% зазначили, що вони є дружніми, діаграми «Якими є відносини між вірними різних церков і релігій у місцевості, де Ви живете?». Якщо у 2022 р. порівняно

з 2021 р. з 3% до 6% зросла частка тих, хто вважає, що вони є конфліктними, і з 5% до 14% — що вони є напруженими, то у 2024 р. порівняно з 2022 р. оцінка рівня конфліктності майже не змінилася (5%), а частка тих, хто вважає їх напруженими, знизилася до 9%.

На конфліктність або напруженість у відносинах між вірними різних церков вказують 20% респондентів у Центральному регіоні, 13% — у Західному регіоні, 10% — у Східному, і лише 1% — у Південному.

Найчастіше на конфліктність або напруженість у відносинах між вірними різних церков вказують вірні УПЦ(МП) (28%) та ПЦУ (20%), тоді як серед вірних УГКЦ — лише 7%. Ці результати свідчать, що саме між вірними ПЦУ і УПЦ(МП) (як і в попередні роки) найбільш виражена напруженість у відносинах.

Відповідаючи на пряме запитання: «Між якими саме церквами (чи представниками яких релігій) у місцевості, де Ви живете, відносини є напруженими або конфліктними?»⁵ найчастіше респонденти відповідають: «Між ПЦУ та УПЦ(МП)» (11% усіх опитаних). Найчастіше про конфлікти між ПЦУ і УПЦ(МП) при відповіді на це питання вказують жителі Центрального (15%) і Західного (12%) регіонів, серед жителів Сходу — 7%, серед жителів Півдня — лише 1%. Серед вірних УПЦ(МП) про наявність таких конфліктів вказують 19%, серед вірних ПЦУ — 16%.

Конфлікти між іншими церквами називаються значно рідше. Так, про наявність конфліктів між православними та греко-католиками, вказують лише 0,5% опитаних (у Західному регіоні — 1,5% опитаних).

3. Упродовж періоду моніторингу зазнала змін громадська думка стосовно чинників конфліктів, які трапляються між вірними різних Церков.

Від 2000 р. постійно зростала вага політичного чинника, і наразі він посідає першу позицію (47% респондентів відповідають, що конфлікти між церквами є суто політичними, у 2000 р. так вважали лише 20% опитаних).

32% опитаних відповідають, що «конфлікти точаться головним чином, навколо майна та

будівель». Частота вказування цієї причини також зросла порівняно з 2000 р. (у 2000 р. вона становила 22,5%), що, судячи з усього, навіяно повідомленнями в ЗМІ про суперечки і конфлікти з приводу користування культовими приміщеннями, які відбуваються переважно між громадами ПЦУ і УПЦ(МП) (діаграма «Чому в Україні відбуваються конфлікти між вірними різних Церков?»).

Разом з тим, порівняно з 2021 р. частота називання цієї причини зменшувалася (тоді її називали 40% опитаних).

28% респондентів бачать джерело конфліктів у тому, що «церковні ієрархи жадають влади».

Порівняно з 2021 р. з 15% до 21% зросла частка тих, хто вважає, що «суть конфліктів — у національному питанні». Пов'язують причини конфліктів з тим, що «ЗМІ роздмухують релігійну нетерпимість і міжцерковні конфлікти», 16% респондентів, і з тим, що «істинна Церква повинна довести свою перевагу над іншими» — 10%.

Уявлення про політичну природу міжцерковних конфліктів найбільш поширені у Центральному регіоні (52%), хоча і в інших регіонах на цю причину вказують частіше, ніж на інші. Найчастіше вважають, що конфлікти точаться головним чином, навколо майна та будівель жителі Східного регіону (36%) та Центрального (35%) регіонів.

На політичний характер міжцерковних конфліктів найчастіше вказують вірні УПЦ(МП) (66%), так само як і на те, що «ЗМІ роздмухують релігійну нетерпимість і міжцерковні конфлікти» (30%).

Частіше за інших причину конфліктів у тому, що церковні ієрархи жадають влади, бачать, ті, хто не відносить себе до жодної релігії (48%), так само як і те, що конфлікти точаться, головним чином, навколо майна та будівель (43%).

4. Громадська думка про допустимість заборони державними органами діяльності окремих церков чи релігійних об'єднань.

У серпні 2024 р. Верховна Рада України ухвалила Закон «Про захист конституційного

⁵ Запитання було «відкритим», тобто список варіантів відповіді не надавався респондентам, відповіді вони формулювали самостійно.

ладу у сфері діяльності релігійних організацій». Переважна більшість (74%) опитаних підтримують положення цього закону, згідно з яким забороняється діяльність в Україні Російської православної церкви (не підтримують лише 10%), 79% підтримують положення, згідно з яким релігійна організація, яка діє в Україні, не може мати керівний центр у державі, яка здійснює збройну агресію проти України (не підтримують 7%), 75% підтримують положення, згідно з яким релігійна організація, яка діє в Україні, не може входити до структури (бути частиною) іноземної релігійної організації, діяльність якої в Україні заборонена (не підтримують 7%), 80% підтримують положення, згідно з яким пропаганда ідеології «руського міра» як безпосередньо релігійною організацією, так і її органами управління, є підставою для заборони такої релігійної організації (не підтримують 6%). Названі положення підтримують більшість жителів усіх регіонів (діаграми «У серпні 2024 р. Верховна Рада України ухвалила Закон...»).

Ці положення також підтримує переважна більшість представників майже всіх великих конфесійно-церковних груп респондентів, за винятком вірних УПЦ(МП) – заборону діяльності в Україні Російської православної церкви підтримують лише 24% вірних цієї церкви, а 51% це не підтримують. Положення, згідно з яким релігійна організація, яка діє в Україні, не може мати керівний центр у державі, яка здійснює збройну агресію проти України, підтримують 35% вірних цієї церкви, а 36% не підтримують. Також статистично значуще не відрізняються частки тих, хто серед вірних УПЦ(МП) підтримує, і тих, хто не підтримує положення про те, що пропаганда ідеології «руського міра» як безпосередньо релігійною організацією, так і її органами управління є підставою для заборони такої релігійної організації (відповідно 38% і 32%). Лише положення, згідно з яким релігійна організація, яка діє в Україні, не може входити до структури (бути частиною) іноземної релігійної організації, діяльність якої в Україні заборонена, підтримується відносною більшістю вірних цієї церкви (40%, не підтримують 26%).

Попри те, що заборону Російської православної церкви в Україні підтримують 74% серед усіх опитаних, лише 50%, відповідаючи

на запитання «Чи в принципі допустима заборона державними органами (наприклад, судом) діяльності окремих церков чи релігійних об'єднань?», відповідають, що в окремих випадках це припустимо (18% – що це в жодному випадку не припустимо, 32% не визначилися (діаграма «Чи в принципі допустима заборона державними органами (наприклад, судом) діяльності окремих церков?»)). Серед тих, хто підтримує заборону Російської православної церкви, лише 58% вважають припустимою в окремих випадках заборону діяльності окремих церков чи релігійних об'єднань, а 13% вважають це взагалі неприпустимим. Така суперечливість у відповідях може бути пояснена тим, що частина тих, хто виступає за заборону Російської православної церкви, не вважають її релігійною організацією, а швидше пропагандистською структурою, що діє «під маскою» релігійної організації.

За можливість заборони релігійних організацій в окремих випадках виступає більшість жителів Західного (58%) та Центрального (53%) регіонів і відносна більшість (46%) жителів Сходу. У Південному регіоні частки тих, хто допускає таку заборону (29%) і тих, хто вважає її неприпустимою (25%) статистично значуще не відрізняються.

Більшість або відносна більшість представників усіх конфесійно-церковних груп підтримують можливість такої заборони, за винятком вірних УПЦ(МП) (серед яких більшість – 62,5% – вважає неприпустимою таку заборону). Очевидно, це пов'язано з тим, що можливість такої заборони найчастіше висловлюється саме стосовно УПЦ(МП).

Серед громадян, які вважають, що в принципі допустима заборона державними органами діяльності окремих церков чи релігійних об'єднань, 65% дотримуються думки, що в Україні є церкви чи релігійні об'єднання, діяльність яких, потрібно заборонити (це становить 32% серед усіх респондентів, діаграми «Чи є в Україні церкви чи релігійні об'єднання, діяльність яких, потрібно заборонити?»).

Відповідаючи на запитання «Які церкви чи релігійні об'єднання потрібно заборонити?»⁶, 22% опитаних називають Українську православну церкву (Московського

⁶ Запитання було «відкритим», тобто список варіантів відповіді не надавався респондентам, відповіді вони формулювали самостійно.

патріархату). Ще 5% відповідають, «ті, що пов'язані з московією», 1% — Свідки Єгови. Кожну з інших церков (релігійних об'єднань) називають менше 1% опитаних.

На основі викладеного можна зробити такі узагальнення та висновки.

Упродовж усього періоду досліджень українське суспільство демонструє досить високий рівень релігійності. Зростання числа тих, хто відносить себе до віруючих, спостерігається після початку (ескалації) воєнних конфліктів (так було у 2014 і 2022 рр.), однак, згодом спостерігається зниження до попередніх показників. Разом з тим, 22% опитаних заявили, що після початку повномасштабної війни росії проти України, за їхньою самооцінкою, вони укріпилися у вірі, стали більш релігійними і віруючими людьми.

Зберігається регіональний характер усіх аспектів релігійного і конфесійно-церковного самовизначення громадян України. Однак, порівняно з початком 2000-х років різниця між регіонами у частці тих, хто вважає себе віруючим, зменшується (частка тих, хто вважає себе віруючими, у Центральному, Південному та Східному регіонах зросла, тоді як у Західному регіоні вона порівняно з 2000 р. не змінилася). Зберігається залежність рівня релігійності від статі, віку, типу поселення: рівень релігійності є вищим у старших вікових групах порівняно з молодшими, у жінок порівняно з чоловіками, у сільських жителів порівняно з жителями міст.

Декларування респондентами належності до певної релігійної організації, церкви не завжди пов'язано з ідентифікацією себе як віруючого і може бути зумовлено, зокрема, соціокультурною чи етнічною ідентичністю. Власне релігійна ідентичність має для громадян значно менше значення, ніж громадянська, регіональна чи локальна ідентичності.

Більшість громадян висловлюють переконання, що релігійна віра не передбачає обов'язкової віросповідної визначеності (*«людина може бути просто віруючою і не сповідувати якусь конкретну релігію»*).

Після 2014 р. спостерігається тенденція зниження числа тих, хто відносить себе до православних (частка таких зменшилася із 70% у 2014 р. до 55% у 2024 р.). За цей час дещо більшою стала частка греко-католиків (вона зросла з 8% до 12%).

Відчутні зміни відбуваються в частині церковного самовизначення православних вірян, що зумовлено як зміною організаційного оформлення православ'я в Україні, так і впливом повномасштабної агресії росії на громадську свідомість.

У 2023 р. порівняно з 2020 р. істотно (з 20% до 42% серед дорослого населення) зросло число вірних Православної церкви України, переважно за рахунок зменшення «просто православних». Однак, у 2024 р. віднесли себе до вірних ПЦУ 35% опитаних, що відповідає рівню 2022 р. і менше, ніж у 2023 р. Зменшення числа вірних ПЦУ порівняно з 2023 р. співвідноситься зі зменшенням числа православних порівняно з минулим роком загалом (з 61% до 51%).

Також після початку повномасштабної війни росії проти України істотно менше стало тих, хто відносить себе до вірних УПЦ(МП) (їх частка зменшилася з 13% у 2021 р. до 5,5% у 2024 р.).

Спостерігається істотна різниця між рівнем декларованої релігійності (68% опитаних називають себе віруючими, 55% — православними) і рівнем віднесення себе до конкретної релігійної громади — членство у громаді визнали лише 25,5% опитаних.

Частка членів релігійних громад, які віднесли себе до ПЦУ, серед усіх опитаних порівняно з 2021 р. зросла з 6% до 11%, членів греко-католицьких громад залишилася майже незмінною (відповідно 6% і 7%), так само як і частка членів УПЦ(МП) (4% у 2021 р. і 3% у 2024 р.).

Лише 16% громадян регулярно (хоча б раз на тиждень) відвідують релігійні служби та зібрання, однак, частка таких зросла порівняно з 2021 р., коли таких було лише 10%. Серед тих, хто відвідує релігійні служби, зібрання, відносна більшість робить це лише на релігійні свята.

Стосовно того, як змінилася частота відвідування церкви (молитовного будинку) після початку повномасштабної війни, то 11% опитаних відповідають, що стали відвідувати церкву частіше, а 10% — рідше (близько половини респондентів відповіли, що відвідують церкву, як і раніше, а близько чверті — що не відвідували раніше і не відвідують зараз).

Останніми роками частина вірян бере участь у релігійних відправах у мережі Інтернет. За даними останнього опитування, брали участь у відправах у мережі Інтернет 14% опитаних. Найбільшою мірою це виражене у жителів Західного регіону, вірних УГКЦ. Загалом до використання Церквою новітніх інформаційних технологій (соціальних мереж, практики «церков у смартфоні») прихильно ставляться 42% опитаних.

Говорячи про мотивацію відвідування релігійних служб, найчастіше ті, що беруть у них участь, називають спілкування з Богом, участь у молитвах, релігійних обрядах. Порівняно з «довоєнним» 2021 р. більше стало тих, хто мотивує відвідування релігійних служб тим, що це дозволяє забути про повсякденні турботи, допомагає вирішити моральні проблеми, які тривожать, а також тих, хто вказує на необхідність побути серед своїх однодумців, серед людей, які їм симпатичні.

Ті, хто не відвідує релігійні служби, дуже рідко причиною цього називають те, що там де вони живуть, немає релігійних громад або немає громад тієї церкви чи релігії, до якої вони належать, а найчастіше — те, що для сповідання релігії, не обов'язково відвідувати релігійні служби, зібрання, служіння, що не відчувають жодної потреби в цьому, не мають на це часу. Отже, для зростання відвідуваності храмів важлива не стільки розбудова мережі культових споруд, скільки формування зацікавленості та мотивації людей відвідувати храми.

Відповідаючи на питання, чи потрібно щось змінювати у діяльності релігійної громади, чиї релігійні служби, зібрання, служіння вони відвідують, більше половини членів релігійних громад відповідають, що нічого не потрібно змінювати. Ті ж, хто налаштований на зміни, говорять про необхідність приділення більшої уваги допомозі

членам громади, вивченню і врахуванню їх проблем, їх підтримці (у т. ч. психологічній), а також про необхідність здійснення служб, проповідей рідною мовою, необхідність більше уваги приділяти ознайомленню членів громади з основами релігійного вчення, спрощення обрядовості, скорочення тривалості служіння, проведення зібрань, служінь у більш зручний час.

Церкві довіряє більшість громадян України. Разом з тим, порівняно з 2010 р., коли рівень суспільної довіри до Церкви досяг максимуму (72,5%), наразі цей показник є нижчим — 62,5%. На позитивну суспільну роль Церкви вказують 52% респондентів.

Рівень визнання морального авторитету церкви є нижчим, ніж рівень довіри до неї. У 2024 р. на моральний авторитет Церкви вказали 43%, і ненабагато менше (38%) — на те, що Церква не є моральним авторитетом.

Ставлення громадян до моральності священнослужителів є досить критичним — лише 25% респондентів висловили впевненість у тому, що «більшість священнослужителів — глибоко моральні й духовні особи».

Відповідаючи на питання, які головні цілі повинні ставити перед собою церкви та релігійні об'єднання в Україні, найчастіше респонденти називають вшанування Бога, спільні молитви, духовну підтримку людей, що переживають духовну кризу, допомогу соціально незахищеним групам населення, моральне оздоровлення суспільства, захист традиційних цінностей.

Якщо порівнювати відповіді на два питання: «Які головні цілі повинні ставити перед собою церкви та релігійні об'єднання в Україні?» і «Які головні цілі реалізує церква чи релігійне об'єднання, до якої (якого) Ви належите?», то відповіді на ці два питання загалом є схожими, тобто респонденти найчастіше вважають, що церква чи релігійне об'єднання, до якої (якого) вони належать, реалізують їх очікування.

Громадяни України вважають, що провідне або важливе місце в діяльності церкви, релігійного об'єднання повинно займати соціальне служіння, допомога людям. Оцінюючи, які види соціального служіння церков, релігійних об'єднань, на їхню думку, є найбільш важливими для суспільства, та в

яких видах соціального служіння вони зацікавлені особисто, найчастіше респонденти назвали психологічну допомогу, захист вразливих груп, релігійну освіту та виховання дітей, а також матеріальну допомогу.

Більше половини опитаних зазначають, що їх особисто не торкнувся жоден з видів соціального служіння церков, релігійних об'єднань. Серед видів соціального служіння, яке отримували респонденти, найчастіше вони називають психологічну допомогу. Порівняно з 2021 р. зросла частка тих, хто отримував від релігійних об'єднань психологічну та матеріальну допомогу.

Різниця між відповідями про те, якого виду соціального служіння вони потребують, і який торкнувся їх особисто, може бути показником незадоволеності потреб респондентів у різних видах соціального служіння. Найбільшою є різниця між запотребованістю і отриманням психологічної допомоги, допомоги для представників вразливих груп, допомоги у вихованні дітей, отриманні релігійної освіти, матеріальної допомоги.

Відповідаючи на запитання *«Які завдання є першочерговими для релігійних об'єднань під час війни?»*, найчастіше респонденти називають надання психологічної допомоги, допомогу Збройним силам України, допомогу у вирішенні соціальних і матеріальних проблем громадян, залучення міжнародної уваги та допомоги Україні.

49% громадян України відомо про надання релігійними громадами (будь-якої релігійної належності) допомоги Збройним силам України, 38% — матеріальної допомоги біженцям, 36% — надання їм прихистку.

Разом з тим, 7% опитаних відповіли, що їм відомо про випадки, коли релігійні громади після початку широкомасштабної війни росії проти України висловлювали підтримку діям росії. 4,5% опитаних знають про випадки, коли релігійні громади допомагали окупантам, 4% — про випадки, коли релігійні громади привласнювали гуманітарну допомогу або використовували її в корисливих цілях.

Половині (50,5%) опитаних, які належить до якоїсь церкви чи релігійного об'єднання, відомо про участь священнослужителів

церкви чи релігійного об'єднання, до якого вони належать, в обороні України (капеланська служба, служба в Збройних силах України, територіальній обороні), 54% — про надання священнослужителями церкви чи релігійного об'єднання, до якого вони належать, гуманітарної допомоги і соціальної підтримки внутрішньо переміщеним особам в Україні.

Більшість членів релігійних громад відповідають, що релігійна громада, до якої вони належать, з початку широкомасштабної війни росії проти України надавала допомогу Збройним силам України, матеріальну допомогу і прихисток біженцям.

63% членів релігійних громад відповідають, що отримували під час війни від релігійної громади, до якої вони належать, моральну підтримку, 54% — психологічну підтримку, 25% — матеріальну підтримку.

В умовах війни зріс суспільний запит на патріотичну позицію Церкви: частка тих, хто підтримує національну орієнтованість Церкви, становить більшість опитаних.

Більшість респондентів погодилися з тим, що відносини держави з церквами, релігійними організаціями мають бути побудовані на засадах партнерства, співпраці, спільного вирішення питань державотворення; що Церкви, релігійні організації мають бути долучені до вирішення завдань формування національної ідеї, моделі повоєнної України, розроблення стратегії державної політики; що держава має більше співпрацювати з церквами та релігійними організаціями за кордоном для відстоювання національних інтересів; що священників доцільно долучати до процесу духовного виховання молодого покоління у світських школах та вищих навчальних закладах, зокрема для викладання основ духовності, національних традицій, культури, богослов'я.

З тезою про те, що «в Україні існує повна свобода совісті і рівність віросповідань перед законом» погодилися 63% опитаних. Однак, 21% респондентів одночасно погоджуються з тезами «в Україні існує повна свобода совісті і рівність віросповідань перед законом» і «свобода совісті і рівність віросповідань перед законом декларується, але не здійснюється». Така

амбівалентність оцінок свідчить про те, що частина тих респондентів, які констатують наявність в Україні повної свободи совісті і рівності віросповідань перед законом, все ж бачать і недоліки в реалізації релігійних свобод.

У 2021–2023 рр. частка прихильників запровадження інституту державної церкви зростала, і у 2023 р. частка тих, хто виступає за запровадження інституту державної церкви, зрівнялася з часткою тих, хто виступає проти. Однак, у 2024 р. прихильність до ідеї запровадження інституту державної церкви зменшилася до 31%, а частка супротивників, навпаки, зросла до 41,5%.

Більшість респондентів зазначають, що відносини між вірними різних церков і релігій у місцевості, де вони живуть, є спокійними або дружніми. Але 14% — що вони є напруженими або конфліктними (у 2022 р. на напруженість і конфліктність вказували 20% опитаних)

За результатами опитування громадян можна зробити висновок, що напруженість у відносинах найбільш виражена між вірними ПЦУ і УПЦ(МП).

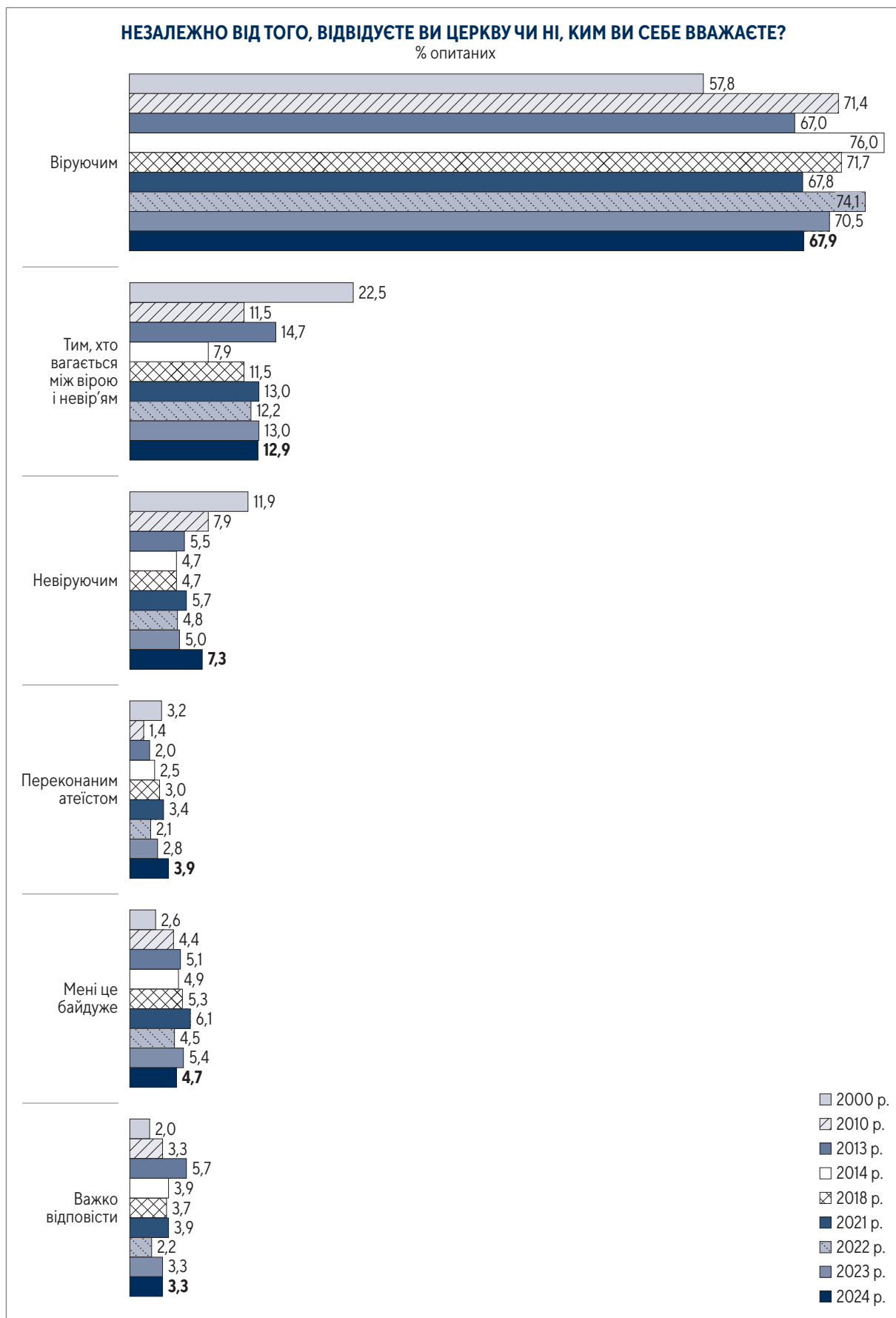
Упродовж періоду моніторингу зазнала змін громадська думка стосовно чинників конфліктів, які трапляються між вірними різних Церков. Від 2000 р. постійно зростала вага політичного чинника, і наразі він посідає першу позицію

Стримуючим чинником для міжрелігійних, міжконфесійних та міжцерковних конфліктів є те, що релігійна та церковна ідентичність має дуже невелике значення для громадян України (лише 2,5% громадян

ідентифікують себе насамперед з людьми тієї ж віри чи церкви, що й вони).

Переважна більшість опитаних підтримують положення Закону «Про захист конституційного ладу у сфері діяльності релігійних організацій», згідно з яким забороняється діяльність в Україні Російської православної церкви; релігійна організація, яка діє в Україні, не може мати керівний центр у державі, яка здійснює збройну агресію проти України; релігійна організація, яка діє в Україні, не може входити до структури (бути частиною) іноземної релігійної організації, діяльність якої в Україні заборонена; пропаганда ідеології «руського міра» як безпосередньо релігійною організацією, так і її органами управління, є підставою для заборони такої релігійної організації. Названі положення підтримують більшість жителів усіх регіонів.

Попри те, що заборону Російської православної церкви в Україні підтримують 74% серед усіх опитаних, лише 50%, відповідаючи на запитання *«Чи в принципі допустима заборона державними органами (наприклад, судом) діяльності окремих церков чи релігійних об'єднань?»*, відповідають, що в окремих випадках це припустимо. Серед тих, хто підтримує заборону Російської православної церкви, лише 58% вважають припустимою в окремих випадках заборону діяльності окремих церков чи релігійних об'єднань. Така суперечливість у відповідях може бути пояснена тим, що частина тих, хто виступає за заборону Російської православної церкви, не вважають її релігійною організацією, а швидше пропагандистською структурою, що діє «під маскою» релігійної організації.

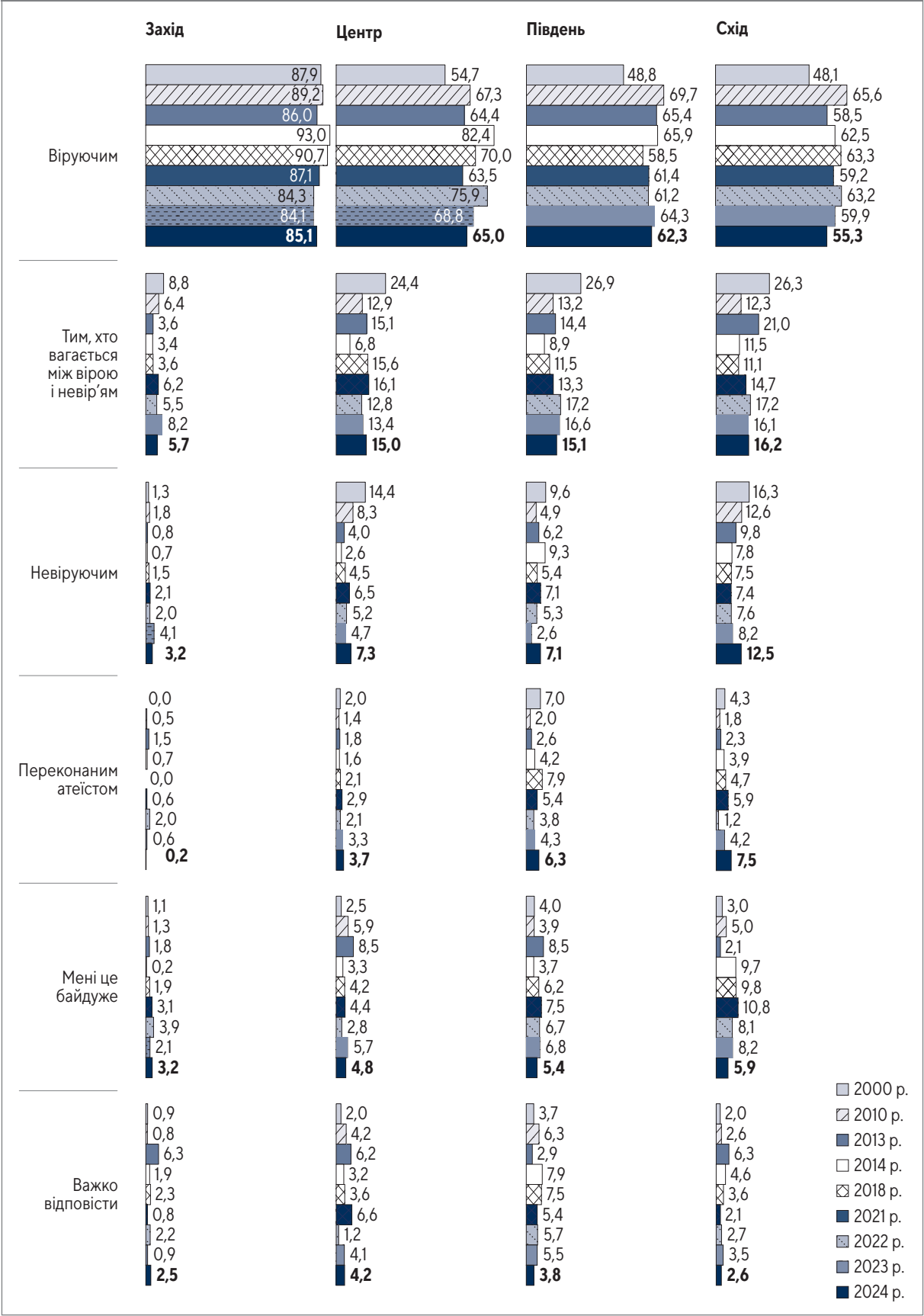

НЕЗАЛЕЖНО ВІД ТОГО, ВІДВІДУЄТЕ ВИ ЦЕРКВУ ЧИ НІ, КИМ ВИ СЕБЕ ВВАЖАЄТЕ?

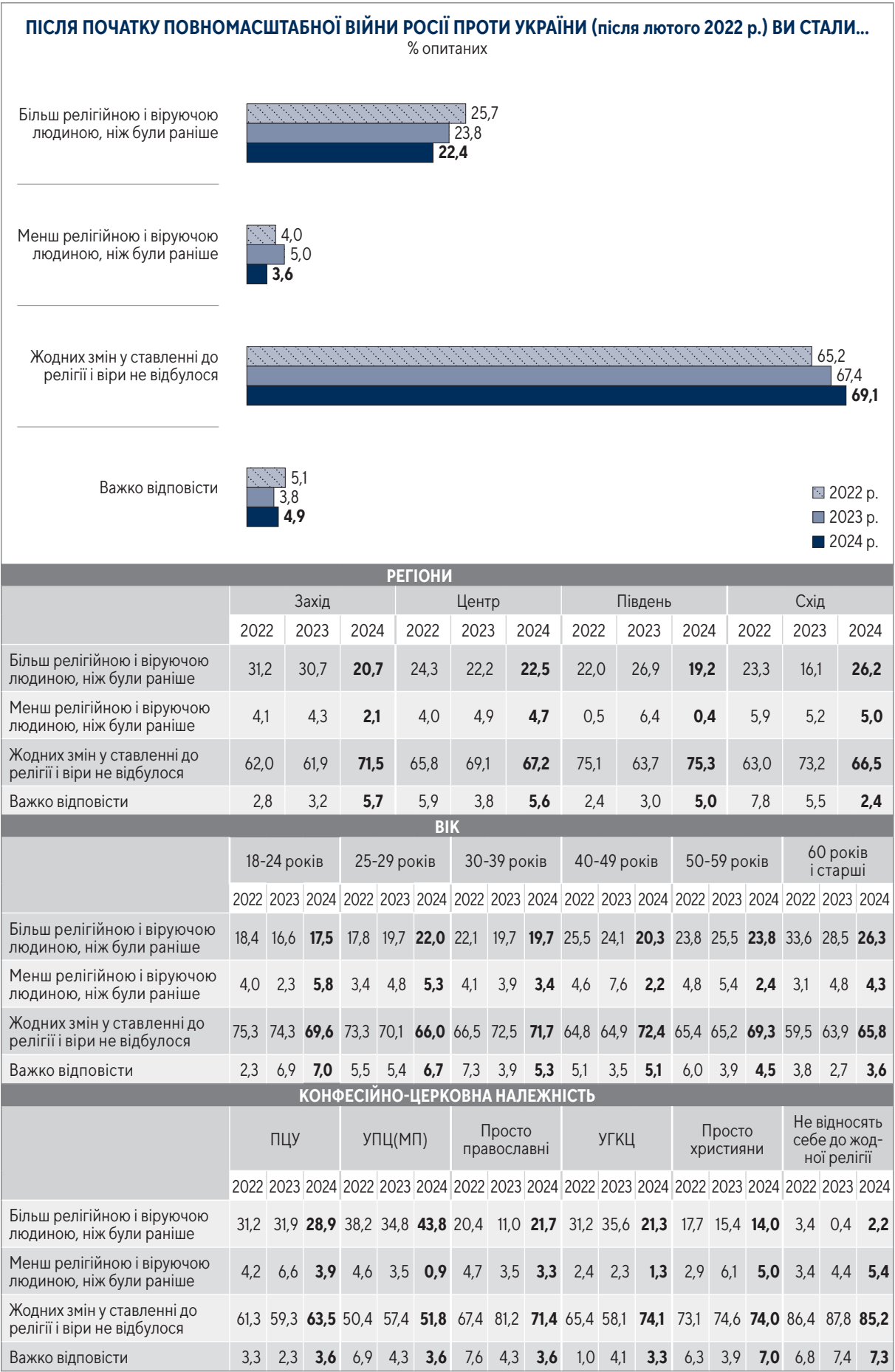
% опитаних

(продовження)

РЕГІОНИ

НЕЗАЛЕЖНО ВІД ТОГО, ВІДВІДУЄТЕ ВИ ЦЕРКВУ ЧИ НІ, КИМ ВИ СЕБЕ ВВАЖАЄТЕ? % опитаних																																(продовження)										
ВІК																																										
18-24 років						25-29 років						30-39 років						40-49 років						50-59 років						60 років і старші												
2010	2018	2021	2022	2023	2024	2010	2018	2021	2022	2023	2024	2010	2018	2021	2022	2023	2024	2010	2018	2021	2022	2023	2024	2010	2018	2021	2022	2023	2024	2010	2018	2021	2022	2023	2024							
Віруючим	66,1	65,4	48,2	60,6	55,2	51,8	65,7	66,2	56,1	65,1	64,9	60,7	67,7	73,0	67,1	72,6	65,6	63,5	68,2	68,5	67,8	75,4	68,9	63,8	76,0	72,9	73,4	76,3	78,1	76,3	77,8	77,0	75,2	79,1	76,2	75,4						
Тим, хто вагається між вірою і невір'ям	10,2	11,5	19,1	19,4	14,9	17,1	11,1	15,0	15,2	13,7	12,2	17,3	16,2	11,1	14,3	12,9	13,8	13,7	15,0	14,9	15,2	11,9	14,6	14,3	8,3	10,3	10,6	12,0	12,3	10,5	8,8	9,0	9,4	9,8	11,3	10,3						
Невіруючим	11,8	8,3	9,0	8,6	10,3	12,9	10,1	5,3	11,0	9,6	9,5	6,7	6,1	4,0	5,0	4,9	5,6	8,6	9,1	4,2	5,7	3,8	4,3	7,6	8,0	5,4	4,9	4,2	3,0	4,8	5,8	3,4	4,3	3,4	3,2	5,8						
Переконалим атеїстом	1,2	3,2	5,0	4,0	7,5	7,1	1,5	2,9	5,5	3,4	2,0	5,3	1,4	3,2	3,5	1,9	2,9	5,0	1,5	2,7	2,0	1,4	3,5	4,3	1,2	2,9	2,9	1,2	1,5	2,4	1,6	3,0	3,2	2,4	2,1	2,6						
Мені це байдуже	7,1	6,9	13,1	6,3	8,6	9,4	5,6	7,2	7,3	6,2	8,8	6,7	5,3	4,9	6,5	4,4	6,5	4,8	3,5	6,3	5,5	4,3	4,1	5,7	2,4	4,6	5,2	5,1	3,0	3,3	4,1	4,1	4,1	3,6	5,1	3,1						
Важко відповісти	3,5	4,6	5,5	1,1	3,4	1,8	6,1	3,4	4,9	2,1	2,7	3,3	3,4	3,8	3,5	3,4	5,6	4,3	2,6	3,6	3,7	3,2	4,6	4,3	4,2	4,0	3,2	1,2	2,1	2,7	2,0	3,6	3,7	1,7	2,1	2,7						
ТИП ПОСЕЛЕННЯ																																										
ОСВІТА																																										
Незакінчена або загальна середня						Середня спеціальна						Вища або незакінчена вища						Місто						Село																		
2010	2018	2021	2022	2023	2024	2010	2018	2021	2022	2023	2024	2010	2018	2021	2022	2023	2024	2010	2018	2021	2022	2023	2024	2010	2018	2021	2022	2023	2024	2010	2018	2021	2022	2023	2024							
Віруючим	62,4	62,9	59,1	66,1	61,7	58,1	78,7	78,9	75,1	80,7	77,7	75,9	—	71,3	71,1	74,0	72,4	69,1	—	74,0	70,7	74,3	70,8	69,6	—	69,2	63,0	74,0	69,1	65,5	69,2	69,4	64,0	70,3	68,1	63,5	75,9	76,3	75,4	81,6	75,3	76,5
Тим, хто вагається між вірою і невір'ям	13,8	14,1	16,8	14,4	14,4	15,1	9,6	9,3	9,9	10,4	11,8	11,0	—	9,3	11,5	14,6	12,0	12,1	—	11,7	11,9	11,5	14,1	12,4	—	12,7	14,9	11,9	12,1	13,7	11,3	12,2	13,7	14,2	14,4	14,5	11,9	9,9	11,6	8,3	10,2	9,7
Невіруючим	10,6	6,8	7,8	7,5	7,6	10,0	5,8	3,0	4,0	2,6	2,8	5,1	—	5,9	5,0	4,2	6,3	9,0	—	3,1	5,2	4,3	2,8	6,7	—	5,7	6,9	5,9	6,9	7,1	8,9	5,7	6,5	5,5	5,6	8,7	5,9	2,7	4,1	3,7	3,8	4,7
Переконалим атеїстом	1,9	4,7	4,4	3,1	4,1	5,7	1,0	1,6	2,6	1,4	1,8	2,4	—	2,8	3,5	0,8	1,7	3,4	—	2,3	2,6	2,6	2,3	2,9	—	3,9	4,2	2,3	4,0	5,3	1,8	3,7	4,0	2,2	3,1	4,2	0,8	1,5	2,4	1,9	2,3	3,4
Мені це байдуже	6,2	7,6	7,5	6,3	7,5	7,7	2,9	3,4	5,0	3,0	3,5	2,3	—	5,7	6,0	5,2	4,8	5,1	—	5,2	5,3	4,3	5,8	4,6	—	5,3	7,2	4,1	5,2	4,7	4,8	6,0	7,2	5,3	5,1	5,5	3,6	4,1	3,9	3,2	6,0	3,1
Важко відповісти	5,0	3,9	4,4	2,5	4,6	3,5	1,9	3,8	3,4	1,9	2,4	3,2	—	5,1	3,0	1,3	2,8	1,4	—	3,7	4,3	2,9	4,2	3,7	—	3,1	3,8	1,9	2,7	3,6	3,9	3,0	4,6	2,6	3,8	3,7	2,0	5,6	2,6	1,3	2,3	2,6
КОНФЕСІЙНО—ЦЕРКОВНА НАЛЕЖНІСТЬ																																										
Не відносять себе до жодної релігії																																										
ПЦУ						УПЦ(МП)						Просто православні						УГКЦ						Просто християни						Не відносять себе до жодної релігії												
2010	2018	2021	2022	2023	2024	2010	2018	2021	2022	2023	2024	2010	2018	2021	2022	2023	2024	2010	2018	2021	2022	2023	2024	2010	2018	2021	2022	2023	2024	2010	2018	2021	2022	2023	2024	2010	2018	2021	2022	2023	2024	
Віруючим	—	—	83,3	88,0	84,3	85,3	87,3	81,8	89,8	92,4	91,3	90,1	70,5	71,5	71,7	73,4	69,6	72,7	98,0	96,3	97,8	95,6	95,9	95,9	45,1	50,0	54,4	54,3	52,4	45,7	21,3	6,8	14,8	10,6	11,8	14,8	14,8	14,8	14,8	14,8	14,8	14,8
Тим, хто вагається між вірою і невір'ям	—	—	11,4	9,0	11,5	9,7	8,7	11,2	8,2	5,3	5,2	9,0	18,0	14,0	16,5	18,8	20,6	19,4	1,3	1,6	0,6	2,0	1,8	2,5	22,9	29,9	25,1	25,7	21,4	30,2	8,0	11,3	15,6	14,8	17,7	12,7	12,7	12,7	12,7	12,7	12,7	12,7
Невіруючим	—	—	0,4	0,7	0,2	0,8	1,1	1,9	0,8	0,0	0,9	0,0	0,3	1,9	1,3	2,3	1,6	1,4	0,0	0,0	0,6	0,0	0,0	1,2	12,5	6,5	5,3	4,6	4,8	7,5	43,3	29,0	24,8	31,4	30,3	31,3	31,3	31,3	31,3	31,3	31,3	31,3
Переконалим атеїстом	—	—	0,0	0,3	0,8	0,4	0,4	0,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,6	0,4	0,3	0,0	1,2	0,0	0,0	0,0	0,6	1,0	0,0	0,0	0,7	1,3	1,8	1,7	0,9	1,5	9,1	23,1	16,9	14,8	16,2	19,7	19,7	19,7	19,7	19,7	19,7	
Мені це байдуже	—	—	1,6	0,8	1,9	1,0	1,1	2,3	0,4	1,5	0,9	0,0	3,3	6,4	4,8	2,6	4,3	2,2	0,7	0,5	0,0	0,5	0,0	0,4	9,0	8,4	9,9	10,9	16,2	12,6	15,2	23,5	20,1	22,5	14,8	14,6	14,6	14,6	14,6	14,6	14,6	
Важко відповісти	—	—	3,3	1,2	1,3	2,8	1,5	1,9	0,8	0,8	1,7	0,9	4,6	5,7	5,5	2,9	2,8	4,3	0,0	1,6	0,6	1,0	2,3	0,0	9,7	3,9	3,5	2,9	4,4	2,5	3,0	6,3	7,9	5,9	9,2	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	

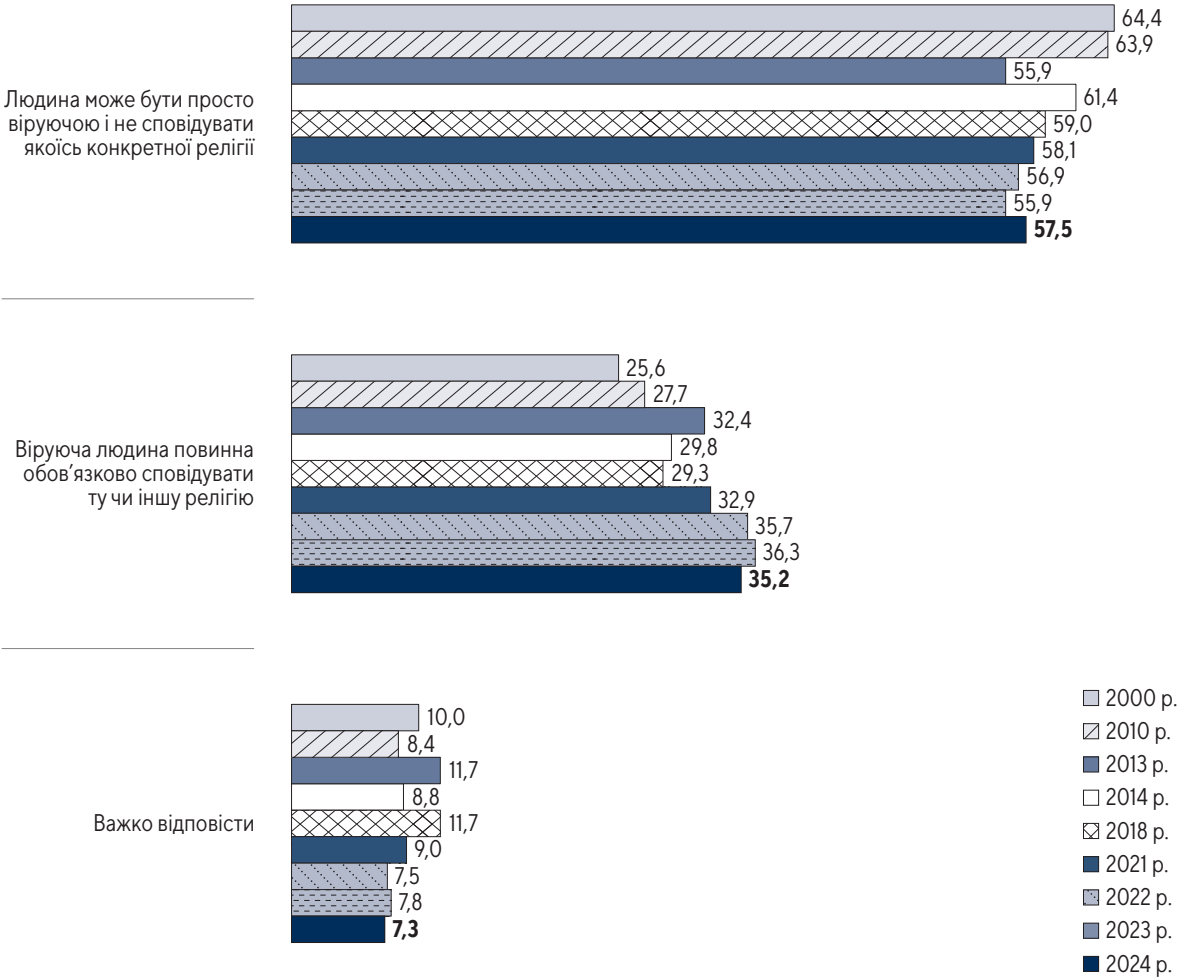

З ЯКОЮ СОЦІАЛЬНОЮ СПІЛЬНОТОЮ ВИ ІДЕНТИФІКУЄТЕ СЕБЕ НАСАМПЕРЕД?

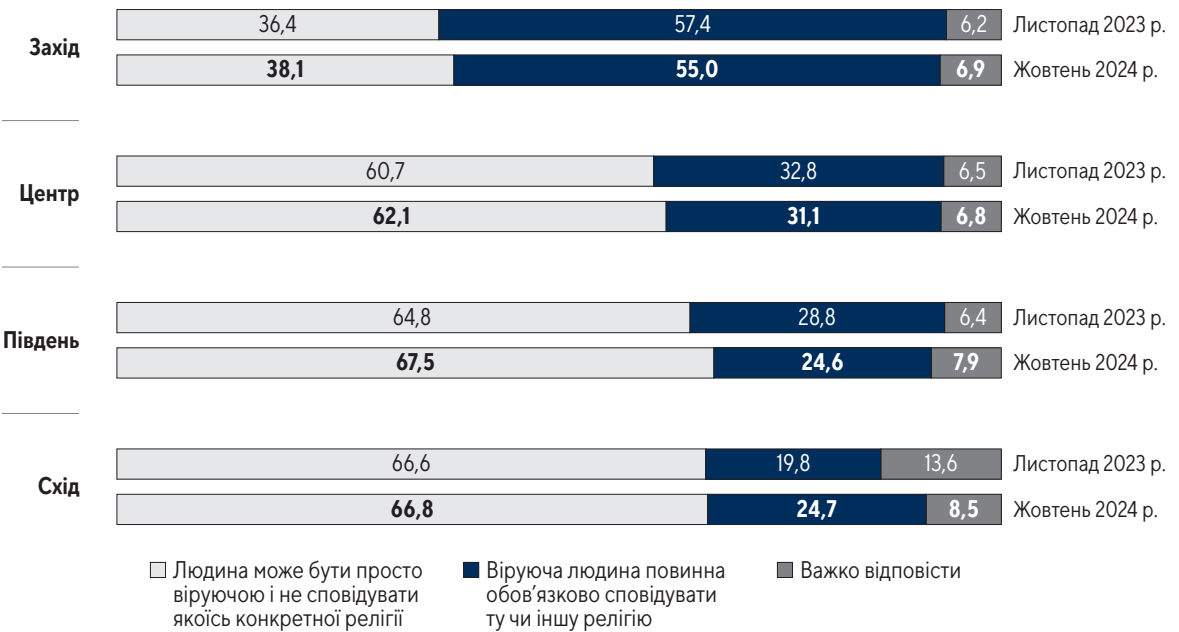
% опитаних

	УКРАЇНА				РЕГІОНИ							
	2021	2022	2023	2024	Захід		Центр		Південь		Схід	
					2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
З громадянами України	68,2	73,5	74,8	70,3	71,4	64,3	74,1	75,3	85,0	80,4	75,0	62,4
З жителями Вашого міста (села)	15,6	13,9	14,5	13,6	16,8	17,3	14,0	10,2	13,3	10,4	13,4	17,2
З жителями Вашого регіону	8,1	5,5	3,8	6,4	5,8	7,6	4,0	5,4	0,0	4,6	2,5	7,5
З представниками Вашої національності	—	—	—	5,8	—	6,7	—	5,3	—	2,9	—	7,3
З людьми тієї ж віри, що і Ви	2,7	2,6	2,4	1,8	1,7	2,5	2,9	2,2	0,4	0,0	3,0	1,4
З людьми тієї ж Церкви, до якої належите Ви	1,0	1,5	1,2	0,7	1,5	0,8	1,5	0,6	0,0	0,4	1,0	0,7
З людьми Вашої професії	1,3	1,2	1,3	0,4	0,7	0,2	2,1	0,5	0,0	0,4	1,0	0,7
Інше	0,6	0,6	0,5	0,1	0,2	0,0	0,2	0,1	0,0	0,0	1,7	0,2
Важко відповісти	2,5	1,1	1,6	1,0	1,9	0,8	1,1	0,5	1,3	0,8	2,5	2,6
ВІК												
	18-24 років		25-29 років		30-39 років		40-49 років		50-59 років		60 років і старші	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
З громадянами України	75,4	76,0	79,7	71,1	76,6	75,5	78,6	72,9	74,2	70,1	70,1	63,1
З жителями Вашого міста (села)	14,9	13,5	12,2	11,4	14,1	8,6	13,0	10,6	14,7	13,2	16,2	19,7
З жителями Вашого регіону	2,9	1,8	4,1	6,7	2,9	6,2	3,2	7,9	4,5	7,2	4,3	6,5
З представниками Вашої національності	—	5,3	—	8,1	—	5,5	—	5,4	—	6,0	—	5,8
З людьми тієї ж віри, що і Ви	1,1	0,6	0,7	1,3	2,4	1,4	0,8	1,9	3,3	1,2	3,6	2,9
З людьми тієї ж Церкви, до якої належите Ви	1,1	0,0	0,0	0,0	0,2	0,2	0,5	0,8	1,5	1,5	2,6	0,7
З людьми Вашої професії	1,1	0,6	0,7	0,7	1,5	0,5	1,4	0,0	0,6	0,0	1,7	0,5
Інше	0,0	0,0	0,7	0,0	0,7	0,0	0,5	0,3	0,0	0,0	0,7	0,2
Важко відповісти	3,4	2,3	2,0	0,7	1,5	1,9	1,9	0,3	1,2	0,9	0,9	0,5
КОНФЕСІЙНО-ЦЕРКОВНА НАЛЕЖНІСТЬ												
	ПЦУ		УПЦ(МП)		Просто православні		УГКЦ		Просто християни		Не відносять себе до жодної релігії	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
З громадянами України	78,4	77,8	64,3	58,0	77,6	72,7	64,9	58,9	76,3	67,8	74,6	67,5
З жителями Вашого міста (села)	13,2	9,8	19,1	25,0	13,7	10,4	20,7	16,6	12,7	15,6	15,4	16,7
З жителями Вашого регіону	3,8	3,8	4,3	6,3	2,0	6,8	5,9	11,2	3,1	8,5	3,7	6,7
З представниками Вашої національності	—	5,5	—	4,5	—	4,3	—	9,1	—	5,0	—	6,7
З людьми тієї ж віри, що і Ви	1,5	1,8	8,7	4,5	0,8	0,7	4,1	2,9	1,8	2,0	0,4	0,0
З людьми тієї ж Церкви, до якої належите Ви	1,3	0,6	2,6	1,8	1,2	0,7	1,8	0,4	0,4	0,0	0,0	0,3
З людьми Вашої професії	0,9	0,3	0,9	0,0	2,0	1,4	0,9	0,0	2,2	0,5	1,1	0,0
Інше	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,5	0,0	0,0	0,5	2,6	0,3
Важко відповісти	0,7	0,4	0,0	0,0	2,7	2,9	1,4	0,8	3,5	0,0	2,2	1,9

З ЯКИМ ІЗ НАВЕДЕНИХ ТВЕРДЖЕНЬ СТОСОВНО ВІРУЮЧОЇ ЛЮДИНИ ВИ НАЙБІЛЬШЕ ЗГОДНІ?
% опитаних

РЕГІОНИ

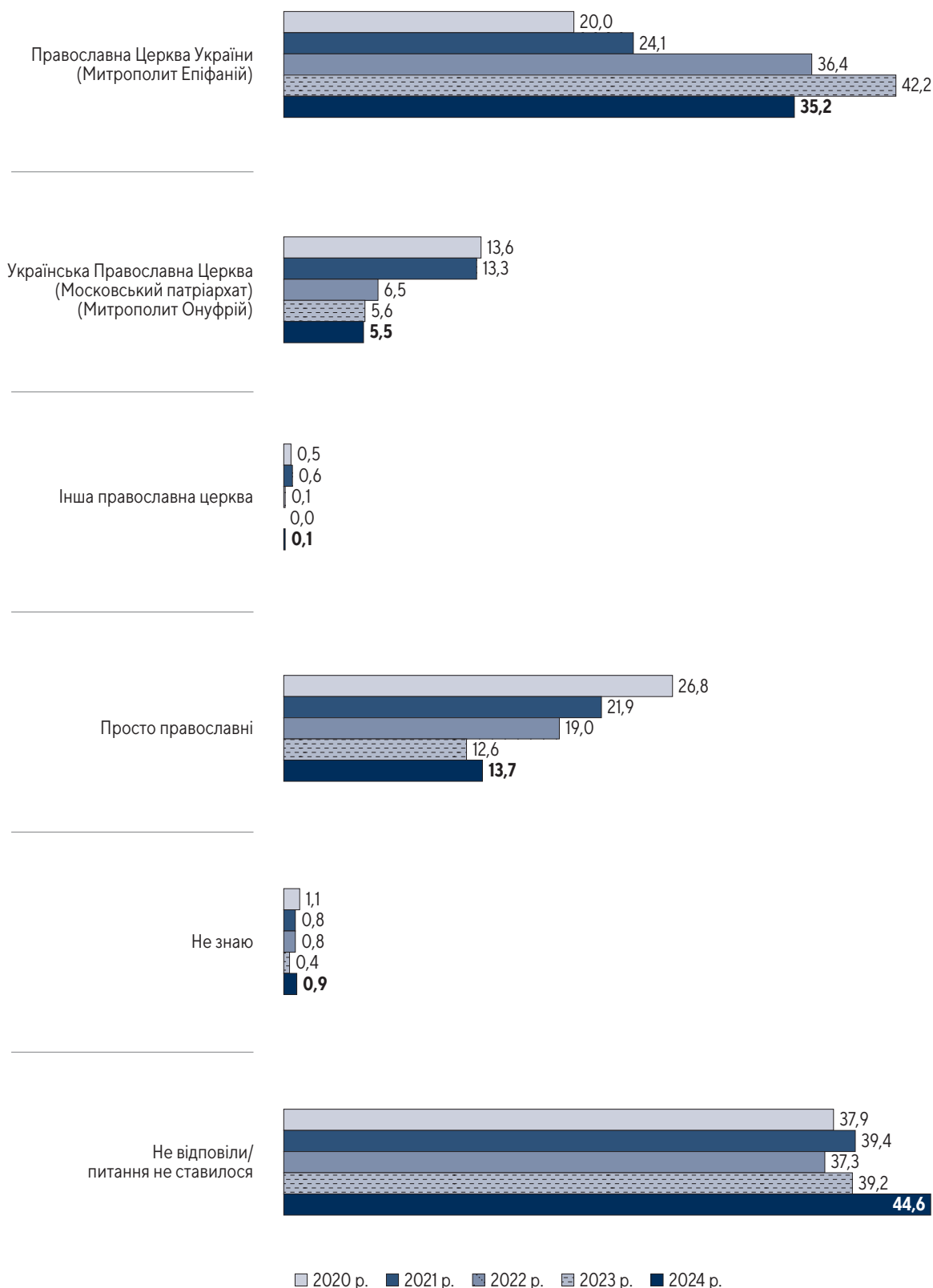
З ЯКИМ ІЗ НАВЕДЕНИХ ТВЕРДЖЕНЬ СТОСОВНО ВІРУЮЧОЇ ЛЮДИНИ ВИ НАЙБІЛЬШЕ ЗГОДНІ?																				
% опитаних																				
	ВІК																		(продовження)	
	18-24 років			25-29 років			30-39 років			40-49 років			50-59 років			60 років і старші				
	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024		
Людина може бути просто віруючою і не сповідувати якоїсь конкретної релігії	60,9	57,4	67,3	67,1	56,5	64,0	60,6	61,2	62,4	58,6	56,6	62,9	58,3	56,3	53,6	48,6	51,0	48,2		
Віруюча людина повинна обов'язково сповідувати ту чи іншу релігію	27,0	30,1	21,6	28,8	34,0	28,7	33,3	30,8	29,4	32,7	36,1	31,4	34,5	36,4	41,0	44,2	42,6	44,1		
Важко відповісти	12,1	12,5	11,1	4,1	9,5	7,3	6,1	8,0	8,1	8,6	7,3	5,7	7,2	7,2	5,4	7,2	6,3	7,7		
	КОНФЕСІЙНО-ЦЕРКОВНА НАЛЕЖНІСТЬ																			
	ПЦУ			УПЦ(МП)			Просто православні			УГКЦ			Просто християни			Не відносять себе до жодної релігії				
	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024		
Людина може бути просто віруючою і не сповідувати якоїсь конкретної релігії	52,2	53,4	56,2	40,9	33,9	40,5	69,7	69,8	68,2	34,6	26,6	27,0	75,9	69,3	74,4	73,3	76,8	75,8		
Віруюча людина повинна обов'язково сповідувати ту чи іншу релігію	41,0	42,7	38,7	53,8	58,3	55,0	23,5	23,9	24,9	61,0	66,2	69,3	19,0	17,5	19,6	8,5	7,0	8,1		
Важко відповісти	6,8	3,9	5,0	5,3	7,8	4,5	6,8	6,3	6,9	4,4	7,2	3,7	5,2	13,2	6,0	18,2	16,2	16,1		

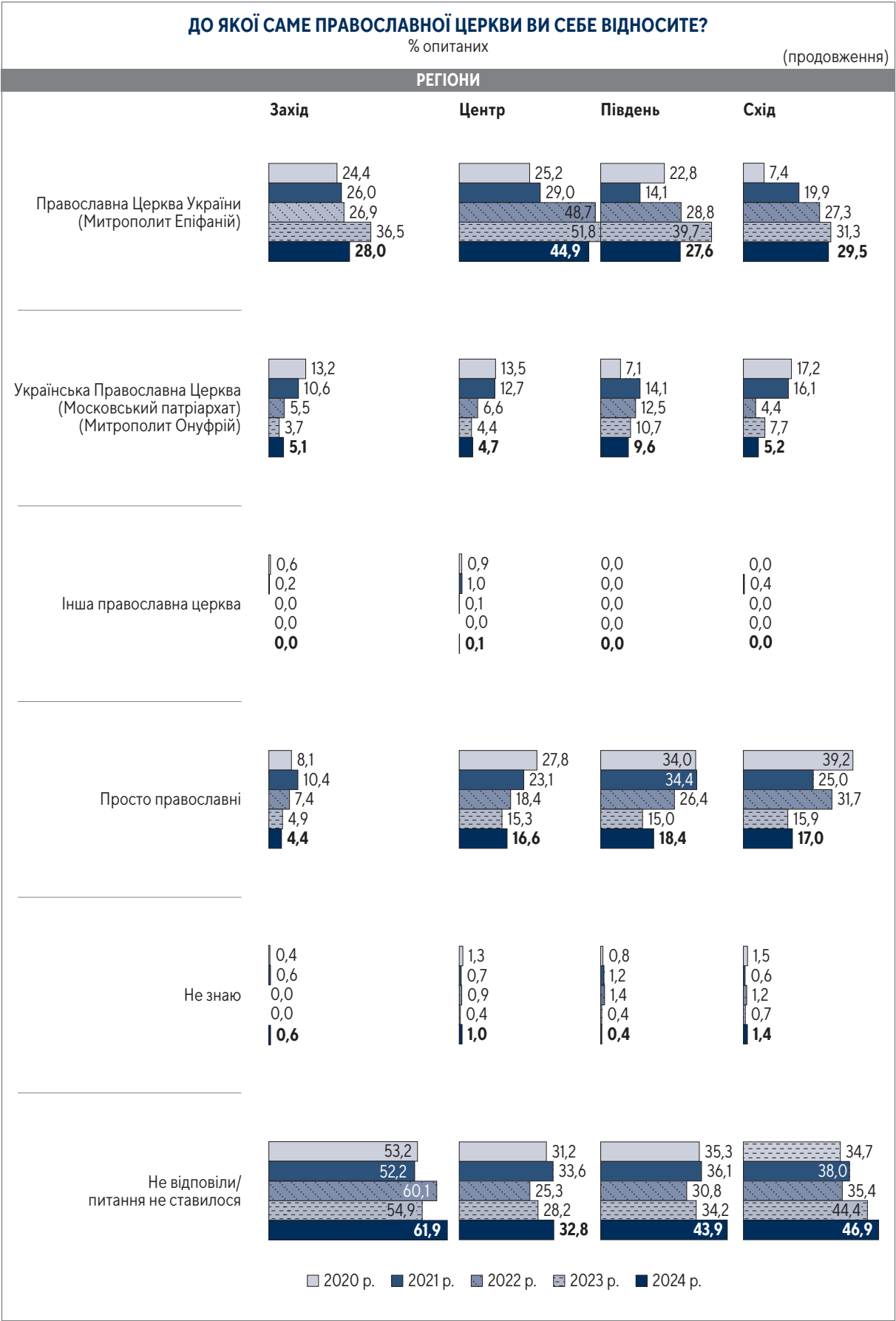
ДО ЯКОЇ РЕЛІГІЇ ВИ СЕБЕ ВІДНОСИТЕ?											
% опитаних											
	2000	2010	2013	2014	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Православ'я	66,0	68,1	70,6	70,2	67,3	64,9	62,3	60,0	62,7	60,8	55,4
Римо-католицизм	0,5	0,4	1,3	1,0	0,8	1,6	1,2	0,8	1,9	1,2	1,0
Греко-католицизм	7,6	7,6	5,7	7,8	9,4	9,5	9,6	8,8	10,2	11,0	11,9
Протестантські та Євангелічні Церкви	2,0	1,9	0,8	1,0	2,2	1,8	1,5	1,5	3,7	1,4	2,5
Іудаїзм	0,3	0,1	0,3	0,1	0,4	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,3
Іслам	0,7	0,9	0,7	0,2	0,0	0,1	0,5	0,2	0,2	0,1	0,1
Буддизм	0,1	0,1	0,0	0,2	0,1	0,0	0,3	0,1	0,2	0,0	0,1
Індуїзм	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0
Язичництво	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,2	0,1	0,4	0,0
Просто християни	6,9	7,2	8,6	6,3	7,7	8,0	8,9	8,5	8,7	11,3	9,8
Інше	0,5	0,2	0,0	0,0	0,1	0,3	0,4	0,4	0,3	0,1	0,1
Не відносять себе до жодного з релігійних віросповідань	15,3	13,2	11,3	12,5	11,0	12,8	15,2	18,8	11,7	13,4	18,4
Не відповіли	—	0,3	0,5	0,7	0,9	1,0	0,0	0,5	0,2	0,1	0,3

ДО ЯКОЇ РЕЛІГІЇ ВИ СЕБЕ ВІДНОСИТЕ?		РЕГІОНИ																								(продовження)																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																												
		Захід								Центр								Південь										Схід																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																										
		2000	2010	2013	2014	2018	2021	2022	2023	2024	2000	2010	2013	2014	2018	2021	2022	2023	2024	2000	2010	2013	2014	2018	2021			2022	2023	2024	2000	2010	2013	2014	2018	2021	2022	2023	2024																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																															
Православ'я	Римо-католицизм	Греко-католицизм	Протестантизм	Іудаїзм	Іслам	Буддизм	Індуїзм	Язичництво	Просто християни	Інше	Не відносять себе до жодного з релігійних віросповідань	Не відповіли	ВІК												60 років і старші																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																													
													18-24 років				25-29 років				30-39 років				40-49 років				50-59 років				60 років і старші																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																					
													2022	2023	2024	2024	2022	2023	2024	2024	2022	2023	2024	2024	2022	2023	2024	2024	2022	2023	2024	2024	2022	2023	2024	2024	2022	2023	2024	2024	2022	2023	2024	2024	2022	2023	2024	2024																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																						
													50,9	43,8	40,7	55,3	51,0	57,1	55,3	54,8	64,4	59,6	52,3	64,3	66,7	57,1	67,2	67,5	61,2	3,4	1,1	0,6	0,0	1,4	0,0	0,0	1,2	2,4	0,5	0,3	1,8	1,8	1,2	1,4	1,5	1,7	10,9	14,2	11,6	11,7	12,9	10,2	6,7	10,9	10,9	10,9	11,0	8,6	11,4	12,5	10,5	11,1	14,4	9,6	9,7	12,0	5,7	1,1	1,7	2,7	1,4	2,0	1,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,6	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,

ДО ЯКОЇ САМЕ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ ВИ СЕБЕ ВІДНОСИТЕ?

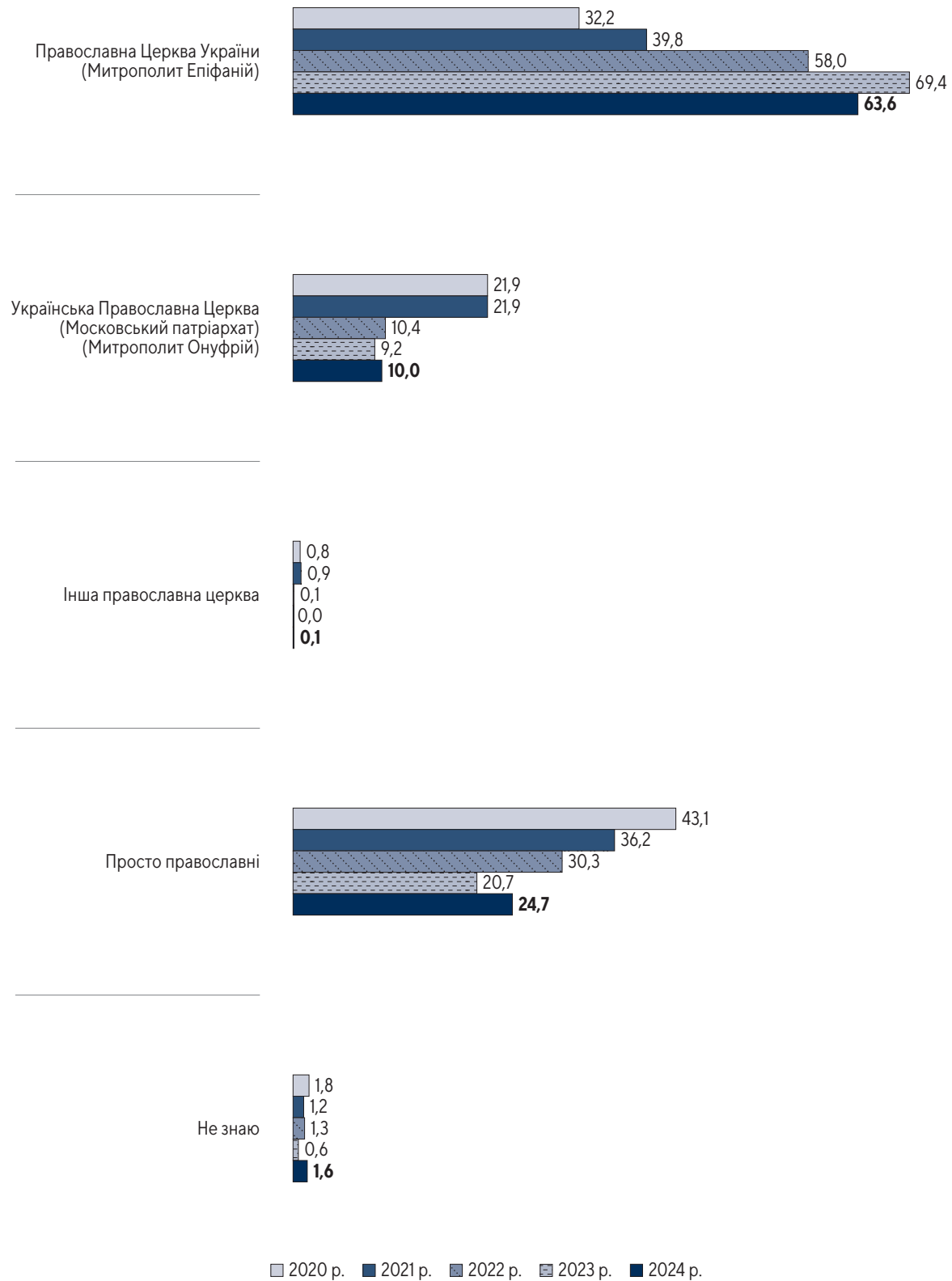
% опитаних

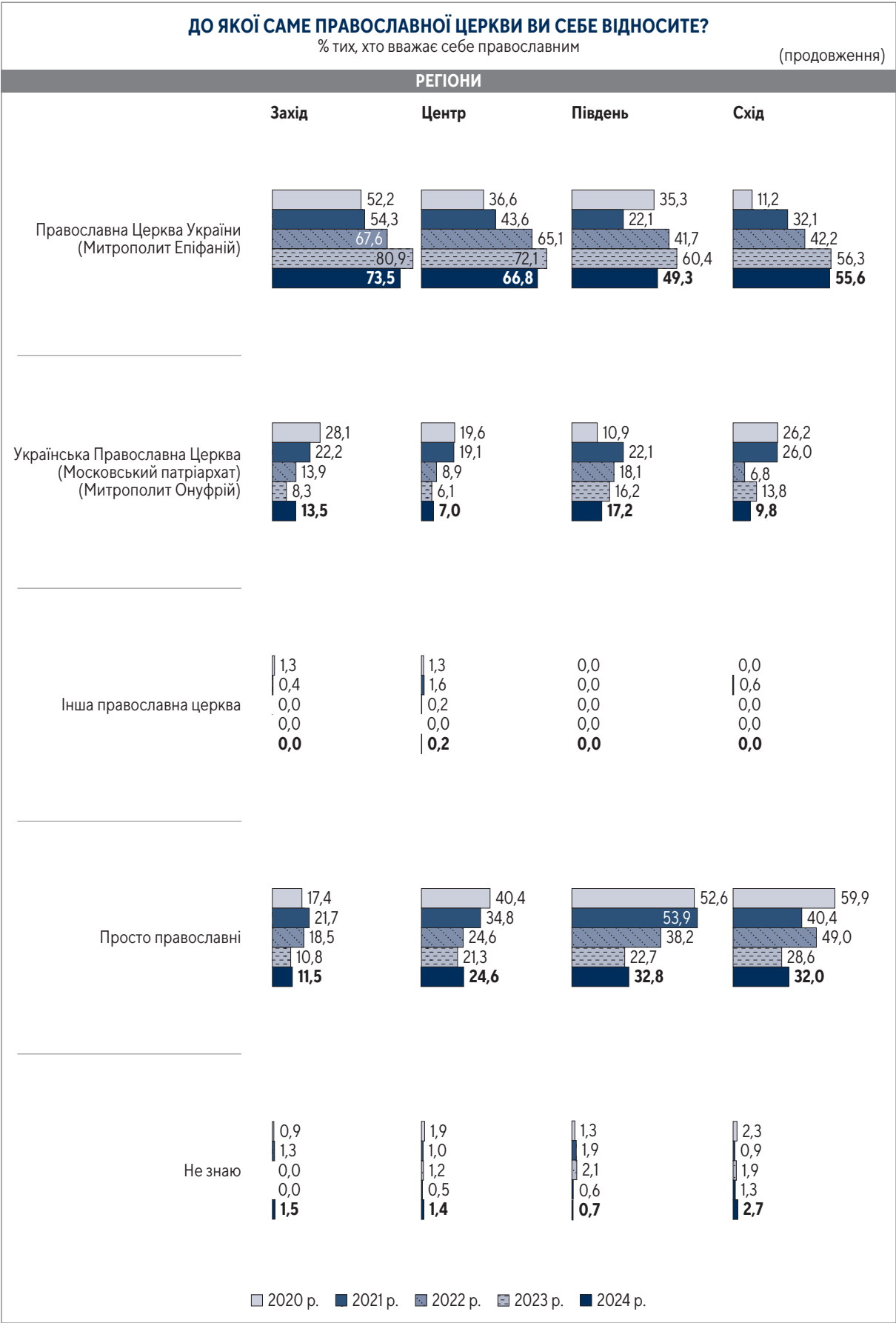

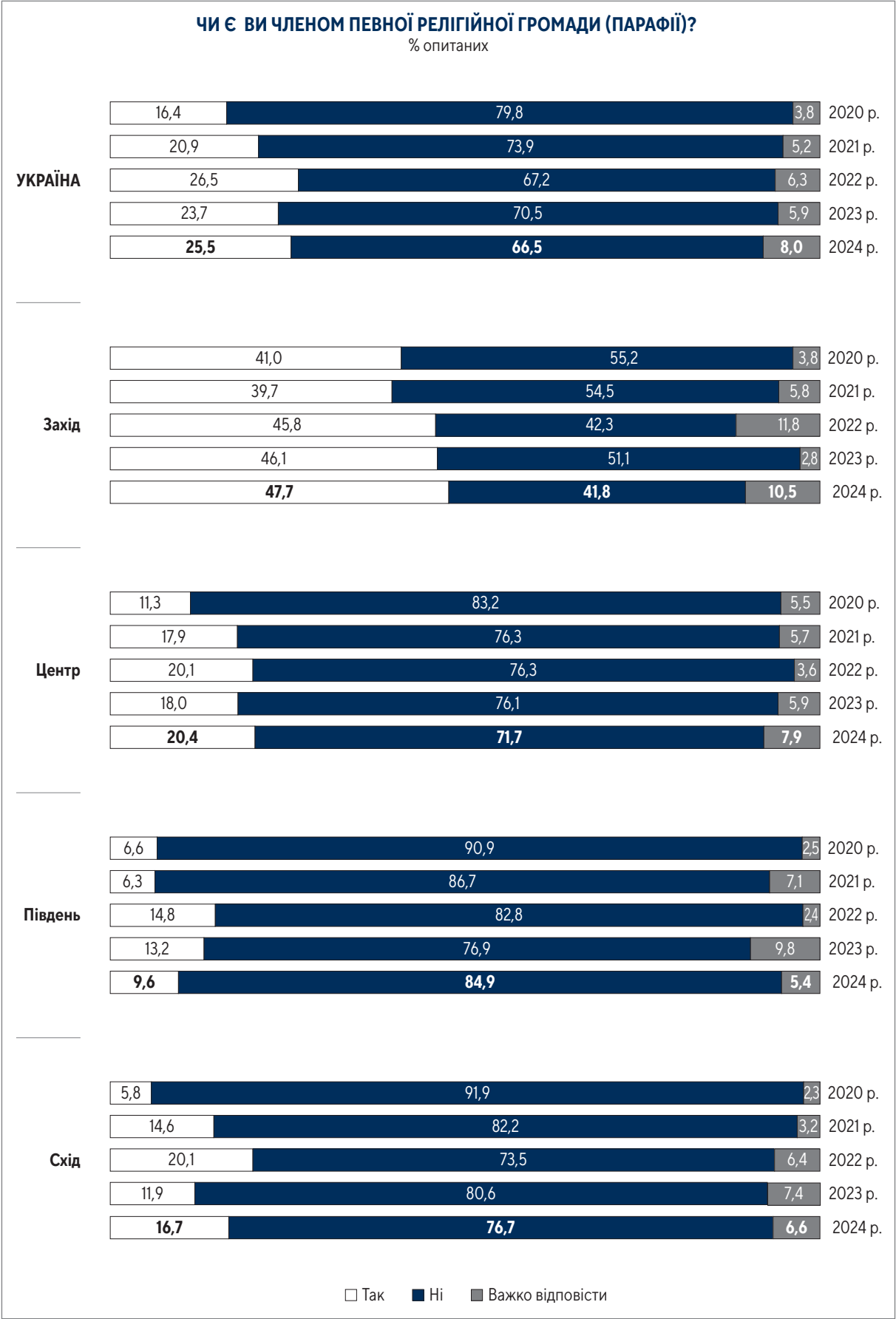
ДО ЯКОЇ САМЕ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ ВИ СЕБЕ ВІДНОСИТЕ?

% тих, хто вважає себе православним

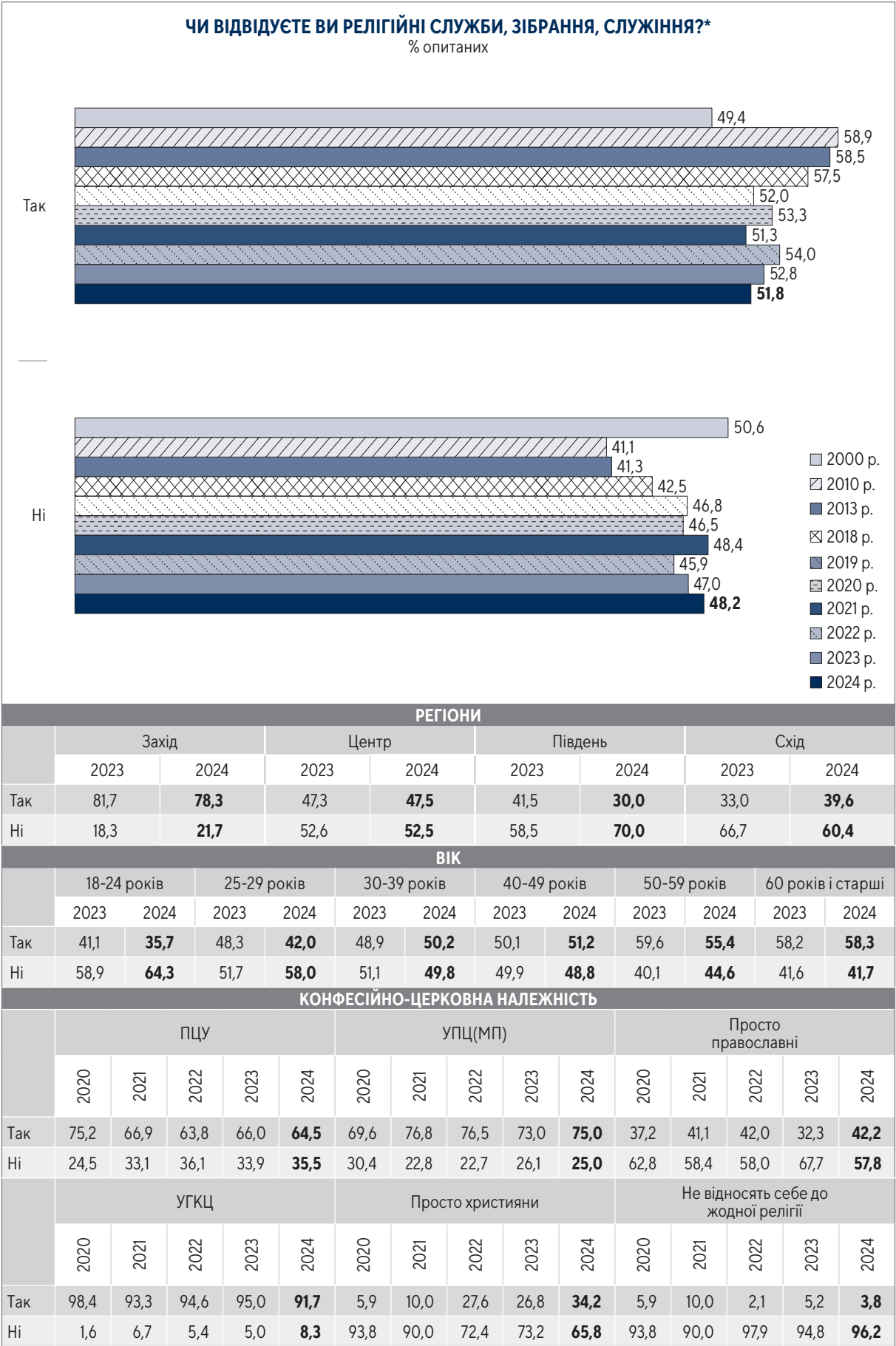

СТРУКТУРА КОНФЕСІЙНО-ЦЕРКОВНИХ ГРУП, % опитаних															
	РЕГІОНИ														
	Захід			Центр			Південь			Схід					
	2021	2023	2024	2021	2023	2024	2021	2023	2024	2021	2023	2024			
ПЦУ	24,2	22,8	20,6	47,2	51,5	52,5	7,5	10,9	9,3	21,1	14,8	17,6			
УПЦ(МП)	20,2	17,7	24,3	34,6	32,7	35,1	12,3	22,1	20,7	32,9	27,4	19,8			
Просто православні	9,8	10,2	8,3	40,2	51,0	49,8	16,8	13,7	15,9	33,2	25,1	26,0			
УГКЦ	94,4	95,1	87,5	4,5	2,2	7,9	0,6	0,0	0,8	0,6	2,7	3,8			
Просто християни	20,3	8,3	16,0	44,8	52,6	40,0	15,7	14,0	17,5	19,2	25,0	26,5			
Не відносять себе до жодної релігії	11,1	15,4	12,1	36,4	32,4	38,2	14,0	15,8	16,1	38,5	36,4	33,6			
	ВІК														
	18-29 років			30-39 років			40-49 років			50-59 років			60 років і старші		
	2021	2023	2024	2021	2023	2024	2021	2023	2024	2021	2023	2024	2021	2023	2024
ПЦУ	15,9	14,0	13,9	17,7	19,3	19,9	19,9	17,1	17,4	16,3	17,7	17,4	30,3	31,9	31,5
УПЦ(МП)	6,6	11,4	10,7	16,5	9,6	26,8	13,2	17,5	11,6	24,7	18,4	15,2	39,1	43,0	35,7
Просто православні	17,3	10,2	14,0	22,0	20,5	19,1	15,8	21,3	19,8	18,0	19,3	16,2	27,0	28,7	30,9
УГКЦ	15,2	18,3	12,5	19,1	21,0	19,2	19,1	18,8	19,2	17,4	16,5	20,0	29,2	25,4	29,2
Просто християни	27,5	16,7	18,1	22,8	27,6	21,1	15,2	20,6	21,6	15,2	11,4	15,1	19,3	23,7	24,1
Не відносять себе до жодної релігії	25,3	27,7	24,0	22,1	21,8	21,8	16,8	17,7	19,9	14,2	12,5	13,7	21,6	20,3	20,5
	СТАТЬ														
	Чоловіки						Жінки								
	2021		2023		2024		2021		2023		2024				
ПЦУ	43,6		40,5		37,9		56,4		59,5		62,1				
УПЦ(МП)	32,0		32,5		31,3		68,0		67,5		68,8				
Просто православні	49,6		44,5		44,8		50,4		55,5		55,2				
УГКЦ	42,1		43,5		38,3		57,9		56,5		61,7				
Просто християни	53,5		54,8		56,3		46,5		45,2		43,7				
Не відносять себе до жодної релігії	55,4		60,5		61,6		44,6		39,5		38,4				

ЧИ Є ВИ ЧЛЕНОМ ПЕВНОЇ РЕЛІГІЙНОЇ ГРОМАДИ (ПАРАФІЇ)?												
% опитаних												
(продовження)												
ВІК												
	18-24 років			25-29 років			30-39 років					
	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024			
Так	18,3	16,6	16,9	21,1	23,1	14,0	24,8	19,9	23,9			
Ні	72,0	79,4	75,0	74,1	72,1	74,7	70,6	75,5	68,4			
Важко відповісти	9,7	4,0	8,1	4,8	4,8	11,3	4,6	4,6	7,7			
ВІК												
	40-49 років			50-59 років			60 років і старші					
	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024			
Так	24,1	22,2	21,9	27,2	24,6	26,5	32,6	28,9	33,6			
Ні	69,9	71,9	68,1	66,2	67,4	66,0	60,5	64,7	59,9			
Важко відповісти	6,0	5,9	10,0	6,6	8,1	7,5	6,9	6,3	6,5			
	КОНФЕСІЙНО-ЦЕРКОВНА НАЛЕЖНІСТЬ											
	ПЦУ				УПЦ(МП)				Просто православні			
	2021	2022	2023	2024	2021	2022	2023	2024	2021	2022	2023	2024
Так	25,8	30,2	24,9	30,3	36,1	41,2	54,9	50,0	5,0	8,4	9,0	9,7
Ні	70,9	62,6	70,4	60,3	58,2	51,1	37,2	42,9	91,2	85,6	83,5	82,4
Важко відповісти	3,3	7,2	4,7	9,4	5,7	7,6	8,0	7,1	3,8	6,0	7,5	7,9
	КОНФЕСІЙНО-ЦЕРКОВНА НАЛЕЖНІСТЬ											
	УГКЦ				Просто християни				Не відносять себе до жодної релігії			
	2021	2022	2023	2024	2021	2022	2023	2024	2021	2022	2023	2024
Так	68,0	58,5	57,8	57,7	7,1	11,4	7,4	9,0	0,5	0,4	1,1	0,8
Ні	30,3	34,6	39,5	36,1	80,6	84,6	83,0	84,4	95,0	96,6	92,3	91,7
Важко відповісти	1,7	6,8	2,7	6,2	12,4	4,0	9,6	6,5	4,5	3,0	6,6	7,5

* На діаграмі і таблицях не наведена частка тих, хто не відповів, через їх незначне число.

ЯК ЧАСТО ВИ ВІДВІДУЄТЕ РЕЛІГІЙНІ СЛУЖБИ, ЗІБРАННЯ, СЛУЖІННЯ?												
% тих, хто відвідує релігійні служби, зібрання, служіння												
	2000	2010	2013	2016	2019	2020	2021	2022	2023	2024		
Частіше, ніж раз на тиждень	4,4	3,5	3,7	4,2	4,9	4,2	4,1	7,5	6,4	5,0		
Раз на тиждень	15,9	15,7	14,9	17,7	19,1	22,4	15,9	24,8	24,9	26,1		
Раз на місяць	13,1	20,8	18,5	17,0	20,1	18,4	23,1	16,4	18,0	17,1		
На релігійні свята	52,0	50,4	53,0	51,7	48,8	47,2	44,2	42,9	42,0	41,2		
Раз на рік	8,1	5,4	6,3	6,4	4,2	3,6	8,8	4,5	5,1	7,2		
Рідше, ніж раз на рік	3,0	2,2	1,7	1,9	1,3	2,0	2,8	2,2	2,5	2,5		
Ніколи, майже ніколи	0,3	0,9	0,6	0,1	0,5	0,7	0,4	0,4	0,4	0,1		
Інше	2,9	0,6	0,1	0,2	0,4	0,5	0,3	0,0	0,2	0,1		
Важко відповісти	0,0	0,0	1,1	0,0	0,7	1,0	0,4	1,4	0,5	0,7		
	РЕГІОНИ											
	Захід			Центр			Південь			Схід		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Частіше, ніж раз на тиждень	12,6	11,0	7,3	3,3	2,8	3,0	7,8	5,1	4,2	4,0	3,0	4,8
Раз на тиждень	35,0	36,8	40,8	19,0	15,8	16,2	15,6	30,6	16,7	16,0	9,8	17,3
Раз на місяць	19,5	20,6	15,5	15,5	15,8	15,2	5,2	20,4	18,1	16,0	14,3	25,0
На релігійні свята	29,3	27,2	32,5	52,4	56,3	48,7	62,3	38,8	43,1	46,9	50,4	44,6
Раз на рік	1,1	3,0	3,2	6,5	6,0	11,6	5,2	4,1	11,1	8,0	9,8	4,8
Рідше, ніж раз на рік	1,4	0,7	0,7	1,3	2,8	3,5	1,3	0,0	5,6	6,9	9,0	3,0
Ніколи, майже ніколи	0,5	0,2	0,0	0,0	0,3	0,0	0,0	1,0	1,4	1,1	1,5	0,0
Інше	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,8	0,0
Важко відповісти	0,7	0,2	0,0	2,0	0,5	1,5	2,6	0,0	0,0	1,1	1,5	0,6
	ВІК											
	18-24 років		25-29 років		30-39 років		40-49 років		50-59 років		60 років і старші	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Частіше, ніж раз на тиждень	2,8	0,0	7,0	4,8	4,0	1,9	4,3	6,3	8,5	5,4	8,5	7,1
Раз на тиждень	19,4	21,3	19,7	11,1	18,3	21,0	23,0	23,8	26,0	29,2	31,5	32,6
Раз на місяць	15,3	16,4	18,3	22,2	21,8	15,2	18,2	14,8	15,5	16,2	17,6	18,8
На релігійні свята	51,4	47,5	43,7	52,4	47,0	47,1	46,5	44,4	38,5	39,5	35,9	33,2
Раз на рік	6,9	11,5	2,8	7,9	5,4	10,0	5,9	6,3	8,0	7,6	3,2	4,7
Рідше, ніж раз на рік	2,8	1,6	8,5	1,6	3,5	3,3	0,5	3,2	2,0	1,6	1,8	2,9
Ніколи, майже ніколи	1,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,5	0,0	0,5	0,0	0,6	0,3
Інше	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,5	0,0	0,5	0,5	0,0	0,0
Важко відповісти	0,0	1,6	0,0	0,0	0,0	1,4	0,5	1,1	0,5	0,0	0,9	0,3

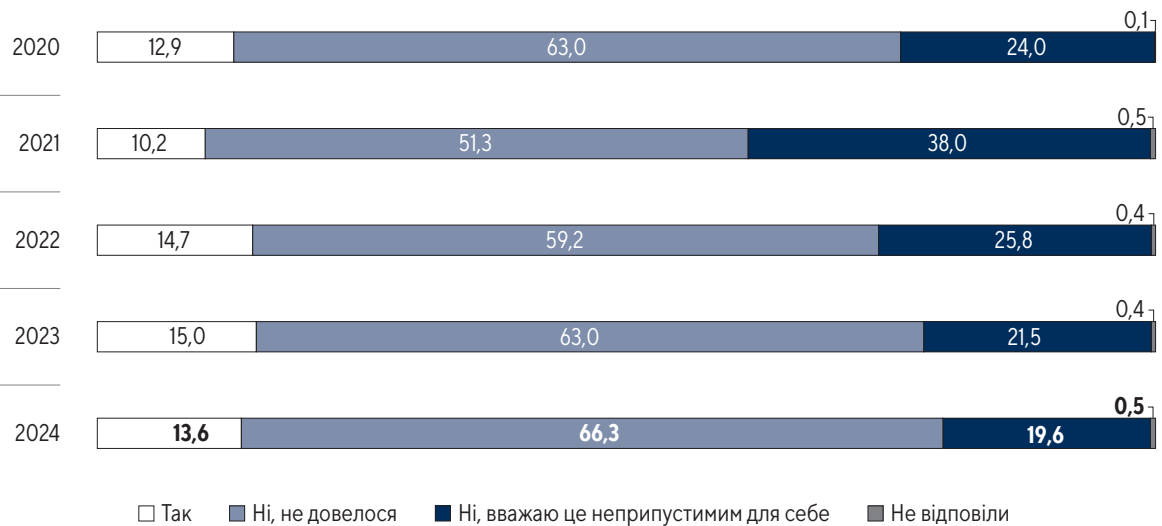
ЯК ЧАСТО ВИ ВІДВІДУЄТЕ РЕЛІГІЙНІ СЛУЖБИ, ЗІБРАННЯ, СЛУЖІННЯ?														
% тих, хто відвідує релігійні служби, зібрання, служіння (продовження)														
	КОНФЕСІЙНО-ЦЕРКОВНА НАЛЕЖНІСТЬ													
	ПЦУ					УПЦ(МП)								
	2019	2021	2022	2023	2024	2019	2021	2022	2023	2023				
Частіше, ніж раз на тиждень	3,6	3,4	3,2	4,4	3,5	2,6	6,5	5,0	8,3	6,0				
Раз на тиждень	20,8	10,1	20,9	19,2	17,2	15,1	18,9	25,0	34,5	34,5				
Раз на місяць	20,8	23,8	13,0	18,5	16,1	26,3	25,4	17,0	17,9	22,6				
На релігійні свята	49,5	50,9	50,4	48,7	51,7	45,4	38,4	47,0	34,5	31,0				
Раз на рік	3,1	8,8	6,8	5,5	8,7	2,6	8,6	4,0	2,4	4,8				
Рідше, ніж раз на рік	2,1	1,8	2,4	2,7	2,0	1,3	1,6	0,0	1,2	1,2				
Ніколи, майже ніколи	0,0	0,6	0,4	0,7	0,2	2,6	0,0	1,0	0,0	0,0				
Інше	0,0	0,3	0,0	0,2	0,2	2,0	0,5	0,0	0,0	0,0				
Важко відповісти	0,0	0,3	2,8	0,2	0,4	2,0	0,0	1,0	1,2	0,0				
	КОНФЕСІЙНО-ЦЕРКОВНА НАЛЕЖНІСТЬ													
	Просто православні					УГКЦ					Просто християни			
	2019	2021	2022	2023	2024	2019	2021	2022	2023	2024	2019	2020	2021	2024
Частіше, ніж раз на тиждень	2,7	0,6	3,7	0,0	0,0	8,7	3,6	10,3	11,9	9,0	1,9	0,0	6,9	0,0
Раз на тиждень	9,4	4,9	10,6	10,8	10,3	34,7	30,2	39,7	42,4	48,0	5,8	6,8	15,5	9,0
Раз на місяць	15,4	17,1	14,9	13,3	24,1	27,7	31,4	23,7	21,9	16,3	11,5	10,2	22,4	20,9
На релігійні свята	63,8	52,4	60,2	63,9	46,6	25,4	32,5	25,8	21,0	24,0	69,2	73,9	39,7	53,7
Раз на рік	6,4	18,3	6,2	7,2	10,3	2,9	2,4	0,5	2,4	1,8	5,8	5,7	6,9	10,4
Рідше, ніж раз на рік	1,7	6,1	3,1	3,6	7,8	0,0	0,0	0,0	0,5	0,5	5,8	1,1	6,6	4,5
Ніколи, майже ніколи	0,0	0,0	0,6	1,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,1	0,0	0,0
Інше	0,0	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Важко відповісти	0,7	0,0	0,6	0,0	0,9	0,6	0,0	0,0	0,0	0,5	0,0	1,1	1,7	1,5

ЧИ ВІДВІДУВАЛИ ВИ БОГОСЛУЖІННЯ МИНУЛОЇ НЕДІЛІ (СУБОТИ, П'ЯТНИЦІ)?												
% опитаних												
(продовження)												
	КОНФЕСІЙНО-ЦЕРКОВНА НАЛЕЖНІСТЬ											
	ПЦУ				УПЦ(МП)				Просто православні			
	2021	2022	2023	2024	2021	2022	2023	2024	2021	2022	2023	2024
Так	25,1	22,9	24,5	23,1	38,5	35,9	34,5	49,1	9,3	11,7	7,1	8,7
Ні	74,3	76,8	74,2	73,9	60,7	62,6	65,5	48,2	90,5	87,8	91,0	88,4
Не відповіли	0,6	0,3	1,3	2,9	0,8	1,5	0,0	2,7	0,3	0,5	2,0	2,9
	УГКЦ				Просто християни				Не відносять себе до жодної релігії			
	2021	2022	2023	2024	2021	2022	2023	2024	2021	2022	2023	2024
Так	42,5	55,1	58,6	58,8	17,4	14,3	8,3	5,0	1,1	0,8	1,8	0,5
Ні	57,5	44,9	40,5	40,4	82,6	85,7	90,4	93,5	98,7	98,7	97,0	96,8
Не відповіли	0,0	0,0	0,9	0,8	0,0	0,0	1,3	1,5	0,3	0,4	1,1	2,7
	ВІК											
	18-24 років			25-29 років			30-39 років					
	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024			
Так	15,4	12,0	13,5	17,7	20,4	17,3	21,1	17,5	17,9			
Ні	84,0	87,4	83,0	82,3	79,6	80,0	78,4	82,0	80,6			
Не відповіли	0,6	0,6	3,5	0,0	0,0	2,7	0,5	0,5	1,4			
	ВІК											
	40-49 років			50-59 років			60 років і старші					
	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024			
Так	22,2	18,9	18,2	23,7	27,2	22,3	31,9	30,5	31,0			
Ні	77,5	80,3	78,6	75,1	71,6	75,9	68,1	67,1	66,6			
Не відповіли	0,3	0,8	3,3	1,2	1,2	1,8	0,0	2,4	2,4			

ЧИ БРАЛИ ВИ УЧАСТЬ У РЕЛІГІЙНИХ ВІДПРАВАХ У МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ?

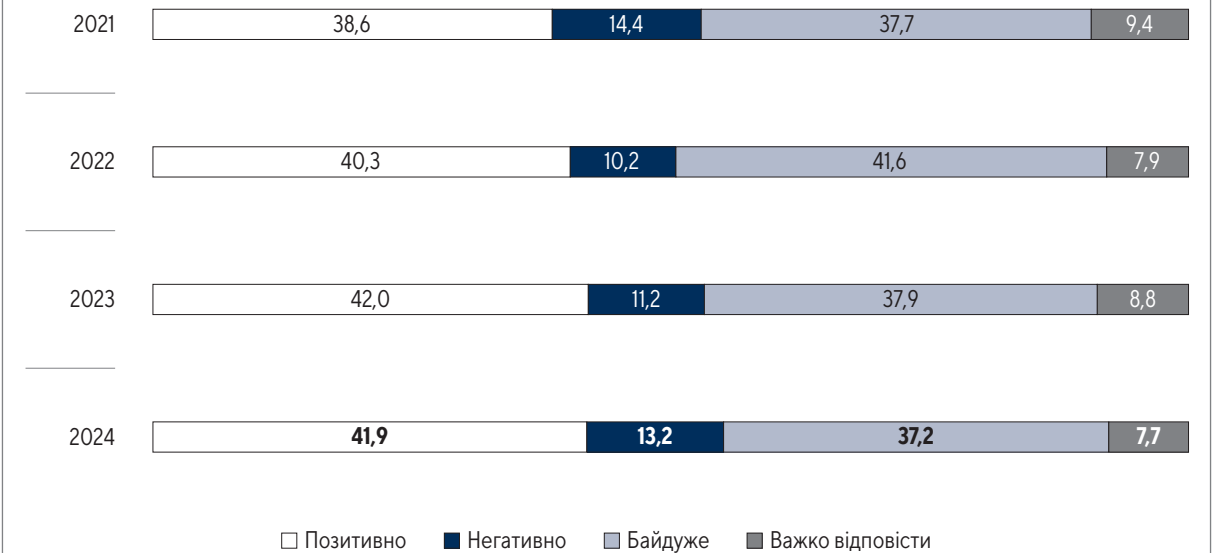
% опитаних

	РЕГІОНИ															
	Захід				Центр				Південь				Схід			
	2021	2022	2023	2024	2021	2022	2023	2024	2021	2022	2023	2024	2021	2022	2023	2024
Так	24,7	34,9	35,3	26,4	7,0	6,4	5,3	10,3	5,4	8,7	13,2	11,3	3,8	8,3	9,7	5,2
Ні, не довелося	55,3	53,7	52,1	65,4	53,7	68,8	72,9	68,6	34,2	45,7	48,7	53,1	51,8	52,9	64,9	70,6
Ні, вважаю це неприпустимим для себе	19,3	11,3	12,1	8,2	39,0	24,4	21,4	20,4	59,2	45,2	37,2	35,1	43,9	38,2	25,2	23,5
Не відповіли	0,6	0,2	0,6	0,0	0,3	0,3	0,4	0,7	1,3	0,5	0,9	0,4	0,6	0,5	0,2	0,7
	ВІК															
	18-24 років		25-29 років		30-39 років		40-49 років		50-59 років		60 років і старші					
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Так	9,1	7,6	10,2	14,7	17,2	12,9	15,6	16,8	15,6	15,9	15,6	12,0				
Ні, не довелося	68,6	69,4	69,4	66,0	60,0	68,1	64,2	64,6	61,6	64,0	62,2	66,7				
Ні, вважаю це неприпустимим для себе	22,3	22,9	20,4	19,3	22,3	18,5	19,7	17,8	22,2	19,5	21,7	20,9				
Не відповіли	0,0	0,0	0,0	0,0	0,5	0,5	0,5	0,8	0,6	0,6	0,5	0,3				
	КОНФЕСІЙНО-ЦЕРКОВНА НАЛЕЖНІСТЬ															
	ПЦУ			УПЦ(МП)			Просто православні			УГКЦ			Просто християни			Не відносять себе до жодної релігії
	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024	
Так	12,9	14,1	15,3	15,2	18,3	16,1	2,9	6,3	4,3	52,4	46,8	34,0	10,3	4,4	6,5	0,4
Ні, не довелося	66,8	67,9	70,0	61,4	61,7	58,0	59,0	68,1	74,5	41,7	46,8	60,2	52,9	55,5	65,8	58,7
Ні, вважаю це неприпустимим для себе	19,9	17,5	14,3	23,5	20,0	25,9	37,6	24,8	20,9	5,8	6,3	5,4	36,8	39,7	27,1	40,0
Не відповіли	0,4	0,6	0,4	0,0	0,0	0,0	0,5	0,8	0,4	0,0	0,0	0,4	0,0	0,4	0,5	0,9

Наразі Церква активно використовує новітні інформаційні технології
(соціальні мережі, практика «церков у смартфоні» тощо).
ЯК ВИ ДО ЦЬОГО СТАВИТЕСЯ?

% опитаних
УКРАЇНА

	РЕГІОНИ											
	Захід			Центр			Південь			Схід		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Позитивно	57,1	57,0	57,8	34,9	36,9	32,7	35,3	38,0	55,0	32,1	35,1	33,0
Негативно	8,3	13,1	5,9	11,5	10,0	17,5	12,1	12,0	11,3	9,1	11,4	14,9
Байдуже	26,2	25,0	28,3	44,2	40,9	41,0	48,8	42,7	27,5	52,9	45,5	46,2
Важко відповісти	8,3	4,9	8,0	9,4	12,1	8,9	3,9	7,3	6,3	5,9	7,9	5,9

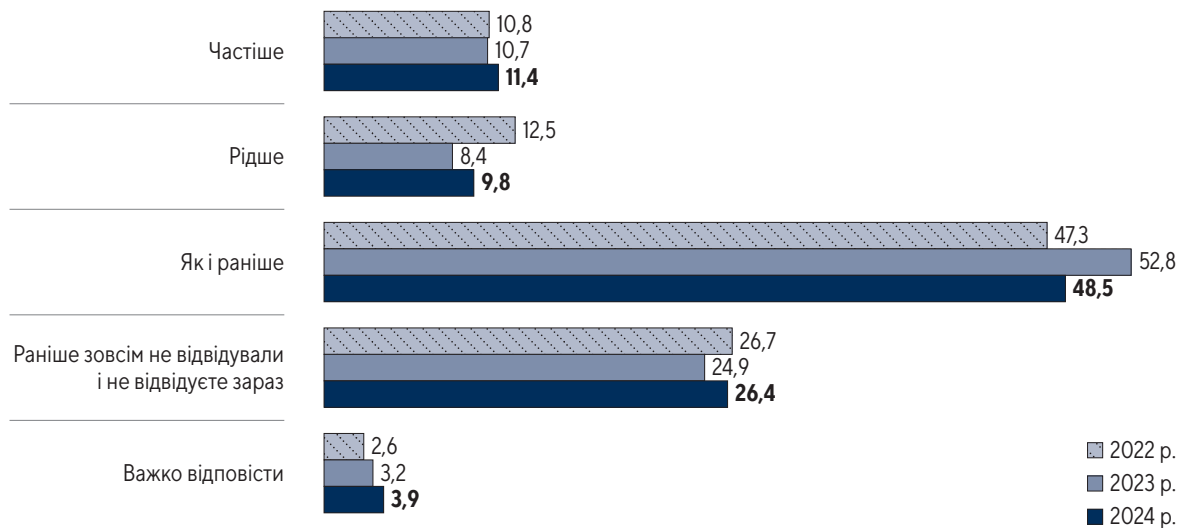
	ВІК											
	18-24 років		25-29 років		30-39 років		40-49 років		50-59 років		60 років і старші	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Позитивно	42,3	37,6	44,9	47,0	43,9	45,2	41,2	42,4	44,9	44,7	38,7	37,3
Негативно	6,9	8,2	10,2	10,1	7,5	11,2	10,2	11,9	13,8	12,3	14,7	18,3
Байдуже	45,1	48,8	37,4	37,6	39,8	34,7	41,5	38,6	32,3	36,6	35,4	34,9
Важко відповісти	5,7	5,3	7,5	5,4	8,7	8,9	7,0	7,0	9,0	6,3	11,1	9,4

	КОНФЕСІЙНО-ЦЕРКОВНА НАЛЕЖНІСТЬ																	
	ПЦУ			УПЦ(МП)			Просто православні			УГКЦ			Просто християни			Не відносять себе до жодної релігії		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Позитивно	45,1	47,5	48,8	48,1	43,5	39,3	30,3	34,6	27,8	72,8	66,2	67,9	25,7	29,8	34,2	9,4	20,6	20,7
Негативно	10,1	12,8	12,9	14,5	19,1	22,3	12,8	11,8	15,9	3,4	12,2	6,3	16,6	5,7	14,1	5,1	7,0	14,8
Байдуже	36,4	30,9	29,7	30,5	27,8	28,6	48,8	43,7	46,6	17,0	15,3	18,3	48,0	52,6	46,2	79,6	64,7	58,6
Важко відповісти	8,4	8,8	8,6	6,9	9,6	9,8	8,1	9,8	9,7	6,8	6,3	7,5	9,7	11,8	5,5	6,0	7,7	5,9

ВІД ПОЧАТКУ ШИРОКОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ РОСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ (після 24 лютого 2022р.),
ПОРІВНЯНО З «ДОВОЄННИМ» ЧАСОМ, ВИ... ?

% опитаних

Відвідуєте церкву (молитовний будинок)

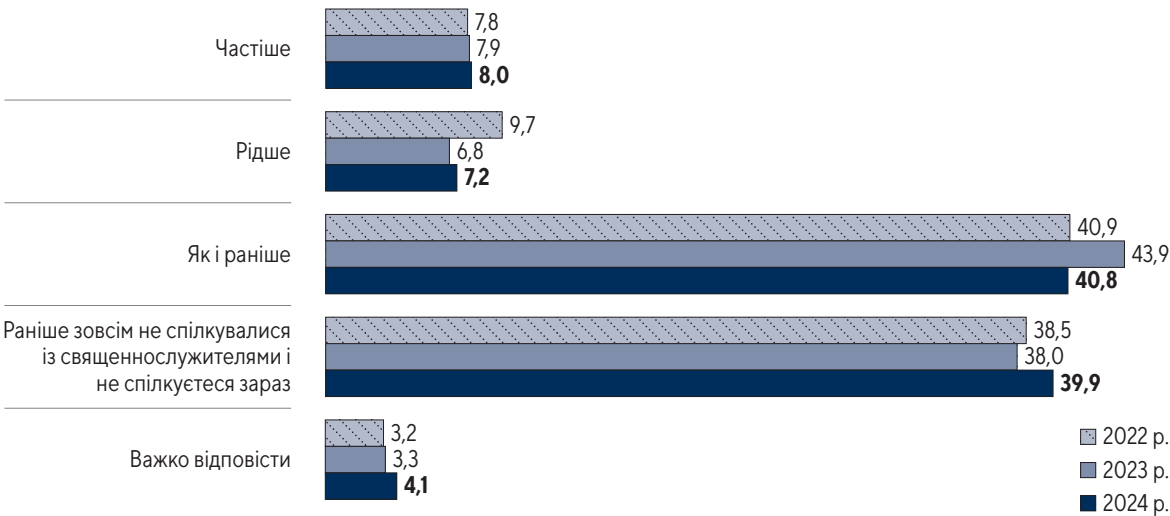

	РЕГІОНИ																	
	Захід		Центр		Південь		Схід											
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024								
Частіше	16,6	17,0	10,2	10,4	10,3	4,6	4,0	10,1										
Рідше	5,4	7,4	6,9	8,9	12,8	13,8	13,1	12,5										
Як і раніше	62,5	60,4	51,8	46,9	44,0	39,3	47,3	42,4										
Раніше зовсім не відвідували і не відвідуєте зараз	13,2	11,2	27,9	29,9	27,4	38,1	32,7	31,8										
Важко відповісти	2,2	4,0	3,2	4,0	5,6	4,2	3,0	3,3										
	ВІК																	
	18-24 років		25-29 років		30-39 років		40-49 років		50-59 років		60 років і старші							
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024						
Частіше	5,7	7,6	9,5	11,4	7,5	11,8	10,8	9,2	10,5	12,0	14,9	13,2						
Рідше	5,1	6,4	8,8	9,4	9,0	8,9	8,4	9,2	8,1	10,8	9,2	11,5						
Як і раніше	43,2	38,6	49,7	42,3	55,2	47,5	51,4	49,5	60,2	52,6	51,3	50,9						
Раніше зовсім не відвідували і не відвідуєте зараз	41,5	42,1	29,9	34,2	25,1	28,1	25,9	27,0	18,6	21,3	21,5	21,0						
Важко відповісти	4,5	5,3	2,0	2,7	3,2	3,8	3,5	5,1	2,7	3,3	3,1	3,4						
	КОНФЕСІЙНО-ЦЕРКОВНА НАЛЕЖНІСТЬ																	
	ПЦУ			УПЦ(МП)			Просто православні			УГКЦ			Просто християни			Не відносять себе до жодної релігії		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Частіше	11,9	12,8	14,0	14,4	18,3	27,7	7,3	4,3	5,1	16,2	21,2	20,9	5,2	6,1	3,0	0,4	0,0	0,0
Рідше	13,9	10,4	12,4	17,4	10,4	12,5	13,1	11,8	14,8	15,2	8,6	7,9	13,8	5,3	12,6	2,6	1,1	1,6
Як і раніше	56,1	61,7	59,7	56,1	59,1	54,5	47,0	49,4	46,9	65,2	65,8	67,8	32,2	41,2	42,7	13,2	24,6	15,3
Раніше зовсім не відвідували і не відвідуєте зараз	15,7	12,4	10,8	9,8	11,3	5,4	30,3	31,4	30,0	2,5	1,8	2,1	46,0	43,9	35,2	78,3	68,4	76,3
Важко відповісти	2,5	2,7	3,1	2,3	0,9	0,0	2,3	3,1	3,2	1,0	2,7	1,3	2,9	3,5	6,5	5,5	5,9	6,7

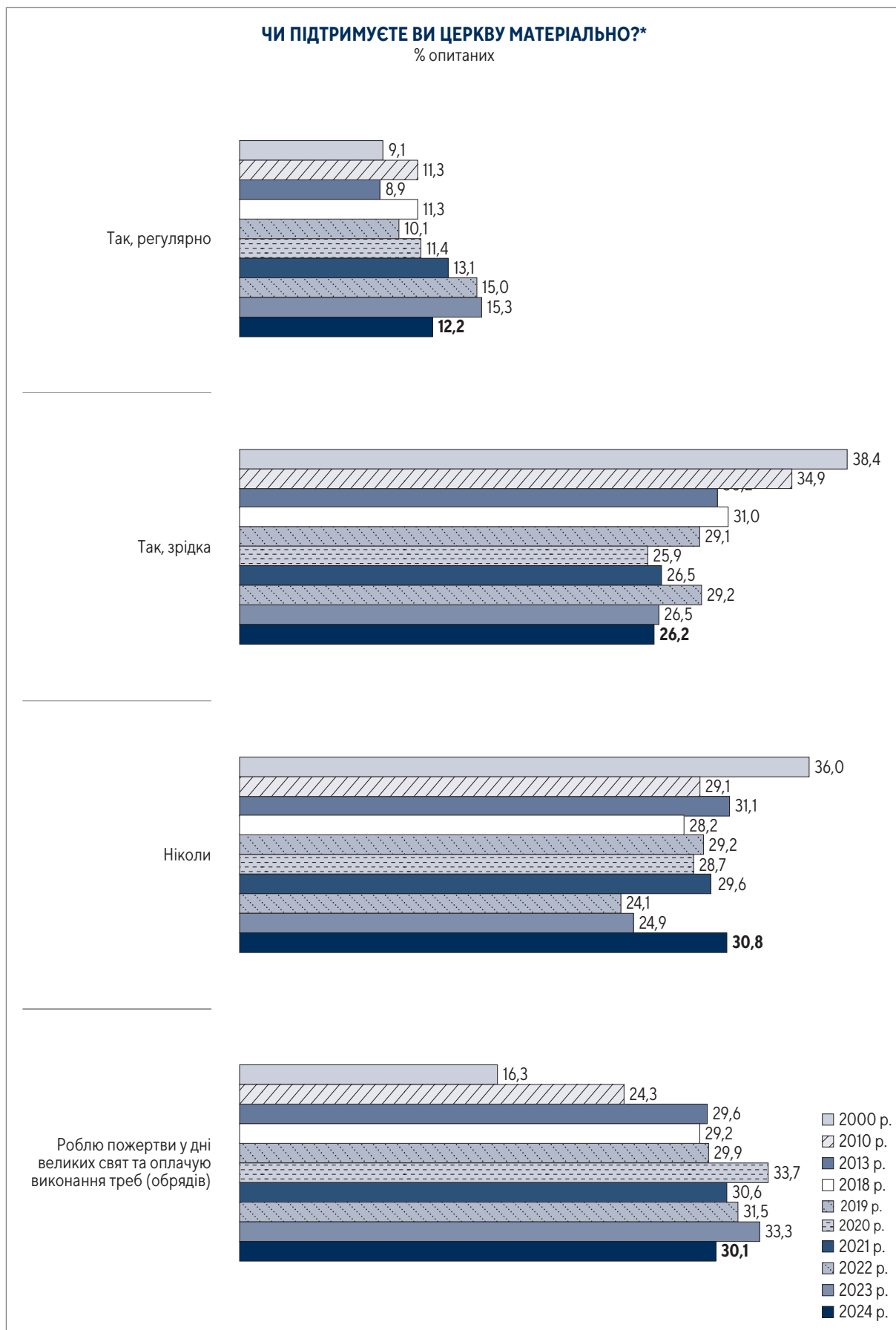
**ВІД ПОЧАТКУ ШИРОКОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ РОСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ (після 24 лютого ц.р.),
ПОРІВНЯНО З «ДОВОЄННИМ» ЧАСОМ, ВИ... ?**

% опитаних

Особисто спілкуєтеся із священнослужителями

	РЕГІОНИ																	
	Захід			Центр			Південь			Схід								
	2023	2024		2023	2024		2023	2024		2023	2024							
Частіше	9,7	11,6		8,6	8,2		8,1	3,8		4,2		5,6						
Рідше	5,2	4,6		5,2	6,1		12,3	9,7		9,4		11,3						
Як і раніше	54,1	56,5		41,2	37,6		31,9	26,1		42,8		35,8						
Раніше зовсім не спілкувалися із священнослужителями і не спілкуєтеся зараз	26,7	23,8		42,2	43,2		44,3	55,5		40,6		44,7						
Важко відповісти	4,3	3,6		2,8	4,9		3,4	5,0		3,0		2,6						
	ВІК																	
	18-24 років		25-29 років		30-39 років		40-49 років		50-59 років		60 років і старші							
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024						
Частіше	5,2	7,6	4,1	8,0	6,3	8,9	8,4	5,4	5,4	8,7	12,1	8,6						
Рідше	3,4	3,5	8,8	6,0	6,3	6,0	5,9	6,5	7,5	6,9	7,9	10,4						
Як і раніше	29,3	29,8	43,9	35,3	42,0	34,1	42,4	42,4	50,9	45,9	46,3	46,2						
Раніше зовсім не спілкувалися із священнослужителями і не спілкуєтеся зараз	59,8	55,0	39,2	48,0	41,5	45,6	40,0	41,9	32,9	35,1	30,6	30,7						
Важко відповісти	2,3	4,1	4,1	2,7	3,9	5,5	3,2	3,8	3,3	3,3	3,1	4,1						
	КОНФЕСІЙНО-ЦЕРКОВНА НАЛЕЖНІСТЬ																	
	ПЦУ			УПЦ(МП)			Просто православні			УГКЦ			Просто християни			Не відносять себе до жодної релігії		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Частіше	8,9	10,2	10,1	9,2	7,8	13,5	1,8	4,3	2,5	12,6	12,2	15,0	6,3	4,4	2,0	0,4	0,4	0,3
Рідше	13,4	8,7	10,1	10,7	7,0	12,6	8,1	8,2	9,4	9,7	6,3	5,4	8,6	5,7	5,5	2,1	1,1	1,9
Як і раніше	48,6	51,6	51,3	56,5	67,8	54,1	34,5	37,3	32,1	62,1	55,4	64,6	22,9	27,6	28,1	11,1	16,9	10,8
Раніше зовсім не спілкувалися із священнослужителями і не спілкуєтеся зараз	25,6	27,1	23,9	22,9	14,8	19,8	52,2	47,1	51,3	12,6	18,9	12,9	61,1	60,5	58,8	82,1	77,2	83,1
Важко відповісти	3,5	2,3	4,6	0,8	2,6	0,0	3,4	3,1	4,7	2,9	7,2	2,1	1,1	1,8	5,5	4,3	4,4	4,0

ЧИ ПІДТРИМУЄТЕ ВИ ЦЕРКВУ МАТЕРІАЛЬНО?												
% опитаних												
	РЕГІОНИ											
	Захід			Центр			Південь			Схід		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Так, регулярно	31,5	33,1	23,2	9,2	10,8	9,0	7,7	6,0	4,2	9,0	6,7	9,4
Так, зрідка	35,4	30,5	35,8	27,3	24,9	21,8	26,4	28,6	23,0	26,4	23,0	24,6
Ніколи	12,7	14,6	17,9	22,6	25,4	32,3	35,6	24,4	34,3	36,7	37,9	42,0
Роблю пожертви в дні великих свят та оплачую виконання треб (обрядів)	20,3	21,9	23,0	40,7	38,8	35,9	30,3	41,0	38,5	27,6	32,4	22,8
Не відповіли	0,0	—	0,0	0,2	—	1,0	0,0	—	0,0	0,2	—	1,2
	ВІК											
	18-24 років		25-29 років		30-39 років		40-49 років		50-59 років		60 років і старші	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Так, регулярно	11,4	5,2	11,6	7,3	11,1	11,2	15,1	9,5	18,6	16,5	18,6	15,4
Так, зрідка	26,3	21,5	26,5	25,3	26,4	24,9	23,8	27,4	29,1	24,9	26,8	28,6
Ніколи	42,9	50,0	32,7	40,0	25,7	33,3	24,3	30,6	17,7	26,7	21,4	23,7
Роблю пожертви в дні великих свят та оплачую виконання треб (обрядів)	19,4	22,7	29,3	27,3	36,8	30,4	36,8	32,0	34,5	31,5	33,2	30,7
Не відповіли	—	0,6	—	0,0	—	0,2	—	0,5	—	0,3	—	1,5
	КОНФЕСІЙНО-ЦЕРКОВНА НАЛЕЖНІСТЬ											
	ПЦУ				УПЦ(МП)				Просто православні			
	2020	2022	2023	2024	2020	2022	2023	2024	2020	2022	2023	2024
Так, регулярно	15,7	14,7	16,3	12,8	12,5	17,4	19,1	18,9	3,3	4,4	5,5	5,4
Так, зрідка	36,8	37,3	31,9	32,5	31,1	28,8	35,7	37,8	21,1	26,9	25,2	17,6
Ніколи	13,3	12,7	12,8	16,3	7,0	8,3	15,7	5,4	34,7	29,2	24,4	31,7
Роблю пожертви в дні великих свят та оплачую виконання треб (обрядів)	33,9	35,3	39,0	37,2	49,1	43,9	29,6	37,8	40,7	39,4	44,9	45,0
Не відповіли	—	0,0	—	1,3	—	1,5	—	0,0	—	0,0	—	0,4
	УГКЦ				Просто християни				Не відносять себе до жодної релігії			
	2020	2022	2023	2024	2020	2022	2023	2024	2020	2022	2023	2024
	2020	2022	2023	2024	2020	2022	2023	2024	2020	2022	2023	2024
Так, регулярно	43,5	39,5	42,8	30,0	2,2	5,2	5,3	4,5	0,3	0,4	0,7	0,0
Так, зрідка	38,9	42,4	36,9	43,3	24,7	19,0	16,7	19,2	3,9	6,4	7,0	9,7
Ніколи	3,6	2,0	4,5	9,2	27,5	36,8	34,2	41,9	81,5	76,3	76,0	78,0
Роблю пожертви в дні великих свят та оплачую виконання треб (обрядів)	14,0	16,1	15,8	17,5	45,5	39,1	43,9	33,8	13,6	16,9	16,2	12,1
Не відповіли	—	—	—	0,0	—	0,0	—	0,5	—	0,3	—	0,3

З ЯКОЮ МЕТОЮ ВИ ВІДВІДУЄТЕ РЕЛІГІЙНІ СЛУЖБИ, ЗІБРАННЯ, СЛУЖІННЯ?*

% тих, хто відвідує релігійні служби, зібрання, служіння

	УКРАЇНА				Захід	Центр	Південь	Схід				
	2021	2022	2023	2024								
Спілкування з Богом	48,5	53,7	50,6	47,6	52,9	42,6	43,7	48,2				
Участь у молитвах, релігійних обрядах	47,8	50,9	45,1	45,5	51,0	38,6	53,5	44,4				
Відвідування релігійної служби заспокоює Вас, дозволяє забути про повсякденні турботи	29,9	34,9	35,1	34,5	36,4	31,2	34,7	37,9				
Щоб послухати проповідь	31,2	35,2	34,1	33,0	39,4	28,0	31,9	29,2				
Це допомагає Вам вирішити моральні проблеми, які Вас тривожать	25,5	24,2	30,4	29,6	28,2	28,5	30,6	34,5				
Щоб побути серед своїх однодумців, серед людей, які Вам симпатичні	17,5	19,6	14,3	23,4	25,5	20,7	27,8	23,2				
Просто Ви так робили все життя	16,7	13,7	15,5	15,6	13,3	18,6	12,5	16,0				
Тому що релігійна громада надає Вам якусь допомогу, підтримує Вас	3,1	4,3	3,2	4,0	1,2	3,8	4,2	11,3				
Інше	3,0	0,3	0,0	0,5	0,0	1,3	0,0	0,0				
Важко відповісти	1,5	0,5	0,8	2,1	0,5	3,8	1,4	2,4				
ВІК												
	18-24 років		25-29 років		30-39 років		40-49 років		50-59 років		60 років і старші	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Спілкування з Богом	52,7	41,0	45,3	38,1	50,5	42,4	49,0	41,8	50,8	51,6	62,0	54,8
Участь у молитвах, релігійних обрядах	46,6	45,2	48,4	38,1	45,0	40,3	52,1	42,3	54,7	48,4	53,5	50,4
Відвідування релігійної служби заспокоює Вас, дозволяє забути про повсякденні турботи	30,1	31,1	32,3	25,0	36,2	31,4	32,8	31,7	32,6	34,6	37,8	35,6
Щоб послухати проповідь	37,0	14,8	21,5	23,8	31,2	24,2	32,5	16,4	35,8	24,9	41,2	27,6
Це допомагає Вам вирішити моральні проблеми, які Вас тривожать	26,0	35,5	24,6	22,2	23,3	31,0	26,8	32,3	24,4	30,4	23,1	27,4
Щоб побути серед своїх однодумців, серед людей, які Вам симпатичні	19,2	23,0	10,8	25,4	17,0	31,9	19,6	35,4	18,2	38,4	23,6	37,4
Просто Ви так робили все життя	15,1	4,8	16,9	1,6	11,9	4,8	14,4	0,5	12,4	3,8	14,1	5,9
Тому що релігійна громада надає Вам якусь допомогу, підтримує Вас	8,2	13,1	1,5	20,6	4,1	13,8	3,1	20,1	3,6	15,2	4,9	14,1
Інше	0,0	1,6	1,5	1,6	0,5	1,4	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Важко відповісти	0,0	3,3	0,0	3,1	1,4	1,0	0,0	2,6	0,5	1,6	0,3	2,3
КОНФЕСІЙНО-ЦЕРКОВНА НАЛЕЖНІСТЬ												
	ПЦУ				УПЦ(МП)							
	2021	2022	2023	2024	2021	2022	2023	2024	2021	2022	2023	2024
Спілкування з Богом	49,8	53,4	44,2	45,7	62,7	54,5	61,9	62,7	62,7	54,5	61,9	62,7
Участь у молитвах, релігійних обрядах	49,2	50,5	42,3	46,1	53,8	54,5	54,8	52,4	53,8	54,5	54,8	52,4
Відвідування релігійної служби заспокоює Вас, дозволяє забути про повсякденні турботи	28,7	33,1	35,9	33,7	35,7	41,6	52,4	44,0	35,7	41,6	52,4	44,0
Щоб послухати проповідь	33,1	32,7	34,5	27,8	36,6	36,6	36,5	44,0	36,6	36,6	36,5	44,0
Це допомагає Вам вирішити моральні проблеми, які Вас тривожать	25,2	23,1	30,0	28,5	31,2	31,7	35,3	44,0	31,2	31,7	35,3	44,0
Щоб побути серед своїх однодумців, серед людей, які Вам симпатичні	14,9	18,4	13,0	18,4	24,3	14,9	23,8	32,1	24,3	14,9	23,8	32,1
Просто Ви так робили все життя	14,3	12,6	16,7	16,5	14,1	17,8	6,0	8,3	14,1	17,8	6,0	8,3
Тому що релігійна громада надає Вам якусь допомогу, підтримує Вас	2,4	2,8	2,1	3,7	3,2	5,9	10,7	10,7	3,2	5,9	10,7	10,7
Інше	2,7	0,0	0,0	0,4	3,2	0,0	0,0	0,0	3,2	0,0	0,0	0,0
Важко відповісти	0,9	1,0	0,4	3,0	2,2	0,0	0,0	1,2	2,2	0,0	0,0	1,2

* Респондентам пропонувалося відзначити всі прийнятні варіанти відповіді.

З ЯКОЮ МЕТОЮ ВИ ВІДВІДУЄТЕ РЕЛІГІЙНІ СЛУЖБИ, ЗІБРАННЯ, СЛУЖІННЯ?*											
% тих, хто відвідує релігійні служби, зібрання, служіння (продовження)											
КОНФЕСІЙНО-ЦЕРКОВНА НАЛЕЖНІСТЬ											
	Просто православні				УГКЦ				Просто православні		
	2021	2022	2023	2024	2021	2022	2023	2024	2021	2022	2024
Спілкування з Богом	32,9	37,9	37,8	36,4	49,4	61,3	70,1	55,9	32,9	37,9	29,4
Участь у молитвах, релігійних обрядах	42,1	38,5	48,8	41,0	56,5	63,6	47,6	49,5	42,1	38,5	41,2
Відвідування релігійної служби заспокоює Вас, дозволяє забути про повсякденні турботи	22,6	31,7	22,9	37,6	31,5	41,8	32,9	37,3	18,9	23,1	22,1
Щоб послухати проповідь	18,9	23,1	24,4	21,4	36,3	38,1	34,8	40,0	22,6	31,7	25,0
Це допомагає Вам вирішити моральні проблеми, які Вас тривожать	14,7	22,5	26,8	24,8	32,1	29,4	30,5	28,2	14,7	22,5	30,9
Щоб побути серед своїх однодумців, серед людей, які Вам симпатичні	9,1	17,4	7,3	19,7	18,5	12,9	18,0	27,7	9,1	17,4	32,4
Просто Ви так робили все життя	23,2	18,8	22,0	19,7	14,3	13,9	8,5	15,9	23,2	18,8	19,1
Тому що релігійна громада надає Вам якусь допомогу, підтримує Вас	0,0	3,7	3,7	7,7	3,6	2,6	2,4	1,8	0,0	3,7	1,5
Інше	3,7	0,0	0,0	0,0	1,2	0,0	0,0	0,0	3,7	0,0	2,9
Важко відповісти	3,0	0,0	1,2	2,6	0,0	0,0	2,4	0,0	3,0	0,0	2,9

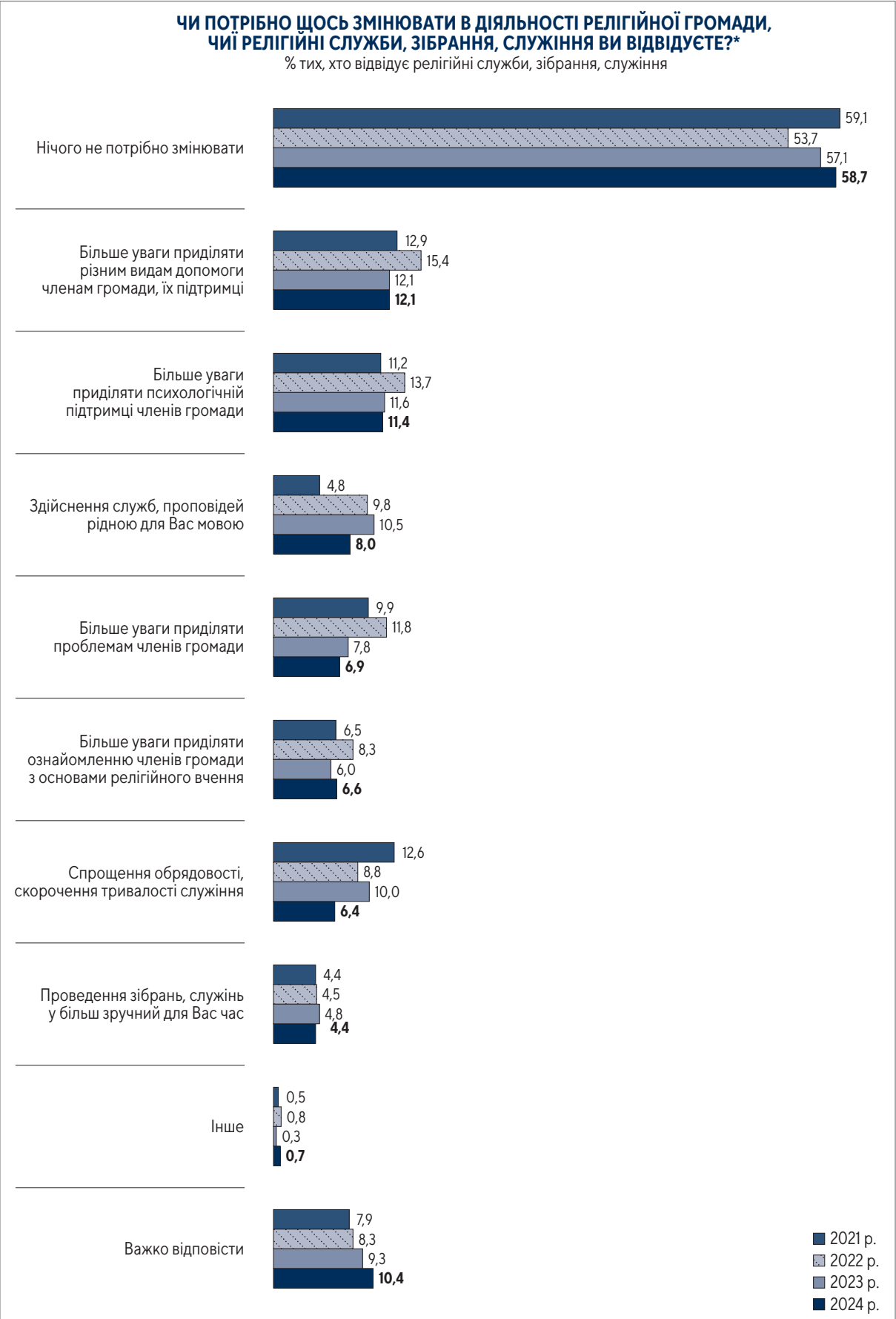
ЧОМУ ВИ НЕ ВІДВІДУЄТЕ РЕЛІГІЙНІ СЛУЖБИ, ЗІБРАННЯ, СЛУЖІННЯ?*								
% тих, хто не відвідує релігійні служби та зібрання								
	УКРАЇНА				Захід	Центр	Південь	Схід
	2021	2022	2023	2024				
Вважаю, що для того, щоб сповідувати певну релігію, не обов'язково відвідувати релігійні служби, зібрання, служіння	32,3	37,4	42,4	39,1	38,1	37,9	49,4	35,0
Не відчуваю жодної потреби в цьому	36,6	35,8	30,7	34,4	43,9	31,1	32,7	37,5
Не маю часу	26,7	26,9	28,1	22,7	26,3	26,0	13,8	21,1
Я є невіруючим, атеїстом	17,0	14,1	12,1	17,2	7,9	17,4	11,3	25,3
Серед моїх знайомих ніхто не відвідує релігійні служби, зібрання, служіння	8,0	6,7	9,4	9,7	3,5	11,2	12,5	8,2
Беру участь у релігійних службах, зібраннях, служіннях у мережі Інтернет, слухаю служби по телебаченню чи радіо	1,4	1,8	1,9	2,7	5,3	3,0	1,8	1,6
Там де я живу, немає громад тієї церкви чи релігії, до якої я належу	1,7	2,3	2,9	1,7	0,9	1,8	4,2	0,4
Там де я живу, немає релігійних громад	2,0	1,9	1,8	1,1	0,9	0,7	3,0	0,8
Інше	3,6	4,0	3,1	3,5	2,7	2,7	5,4	3,9
Важко відповісти	2,1	3,1	2,3	2,5	3,5	3,0	1,8	2,0

* Респондентам пропонувалося відзначити всі прийнятні варіанти відповіді.

ЧОМУ ВИ НЕ ВІДВІДУЄТЕ РЕЛІГІЙНІ СЛУЖБИ, ЗІБРАННЯ, СЛУЖІННЯ?*												
% тих, хто не відвідує релігійні служби та зібрання (продовження)												
	ВІК											
	18-24 років		25-29 років		30-39 років		40-49 років		50-59 років		60 років і старші	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Вважаю, що для того, щоб сповідувати певну релігію, не обов'язково відвідувати релігійні служби, зібрання, служіння	40,8	25,5	31,6	19,8	42,9	21,2	45,7	12,2	44,0	13,5	42,8	15,2
Не відчуваю жодної потреби в цьому	39,4	0,9	36,4	2,3	30,8	0,0	28,6	1,1	29,9	0,7	27,2	2,1
Не маю часу	23,3	1,8	28,6	0,0	33,3	1,4	33,2	1,1	31,3	2,0	19,8	2,9
Я є невіруючим, атеїстом	25,0	19,3	17,1	19,5	10,0	27,4	10,9	26,7	9,7	28,2	9,1	14,8
Серед моїх знайомих ніхто не відвідує релігійні служби, зібрання, служіння	8,7	40,9	10,4	37,2	11,9	35,6	10,8	40,3	6,0	29,1	8,2	28,4
Беру участь у релігійних службах, зібраннях, служіннях у мережі Інтернет, слухаю служби по телебаченню чи радіо	1,9	37,3	1,3	39,1	2,9	38,2	1,6	38,9	2,2	44,6	1,6	37,9
Там де я живу, немає громад тієї церкви чи релігії, до якої я належу	0,0	2,7	1,3	2,3	1,9	2,4	2,7	1,7	2,2	2,7	1,6	3,7
Там де я живу, немає релігійних громад	0,0	15,5	3,9	17,2	3,8	7,7	2,7	9,9	3,0	6,8	3,3	7,8
Інше	0,0	0,0	0,0	2,3	0,0	0,5	0,0	1,1	1,5	2,7	11,5	10,3
Важко відповісти	1,9	1,8	1,3	1,1	2,4	3,8	1,1	3,3	2,3	1,4	3,7	2,9
КОНФЕСІЙНО-ЦЕРКОВНА НАЛЕЖНІСТЬ**												
	ПЦУ		Просто православні		Просто християни		Не відносять себе до жодної релігії					
Вважаю, що для того, щоб сповідувати певну релігію, не обов'язково відвідувати релігійні служби, зібрання, служіння	44,3		53,8		43,5		27,5					
Не відчуваю жодної потреби в цьому	31,0		40,0		40,2		34,9					
Не маю часу	25,8		26,9		28,8		15,4					
Я є невіруючим, атеїстом	2,4		4,4		9,2		38,4					
Серед моїх знайомих ніхто не відвідує релігійні служби, зібрання, служіння	9,1		5,6		8,4		13,7					
Беру участь у релігійних службах, зібраннях, служіннях у мережі Інтернет, слухаю служби по телебаченню чи радіо	3,6		0,6		2,3		0,8					
Там де я живу, немає громад тієї церкви чи релігії, до якої я належу	4,3		0,6		0,8		0,3					
Там де я живу, немає релігійних громад	0,8		2,5		1,5		0,3					
Інше	8,3		1,3		3,1		0,3					
Важко відповісти	2,4		2,5		0,0		2,5					

* Респондентам пропонувалося відзначити всі прийнятні варіанти відповіді.

** Дані по вірних УПЦ(МП) і УГКЦ не наведені, оскільки у масиві опитаних кількість вірних цих церков, які відповідали на це запитання, менша 50-ти, що недостатньо для аналізу цих груп.

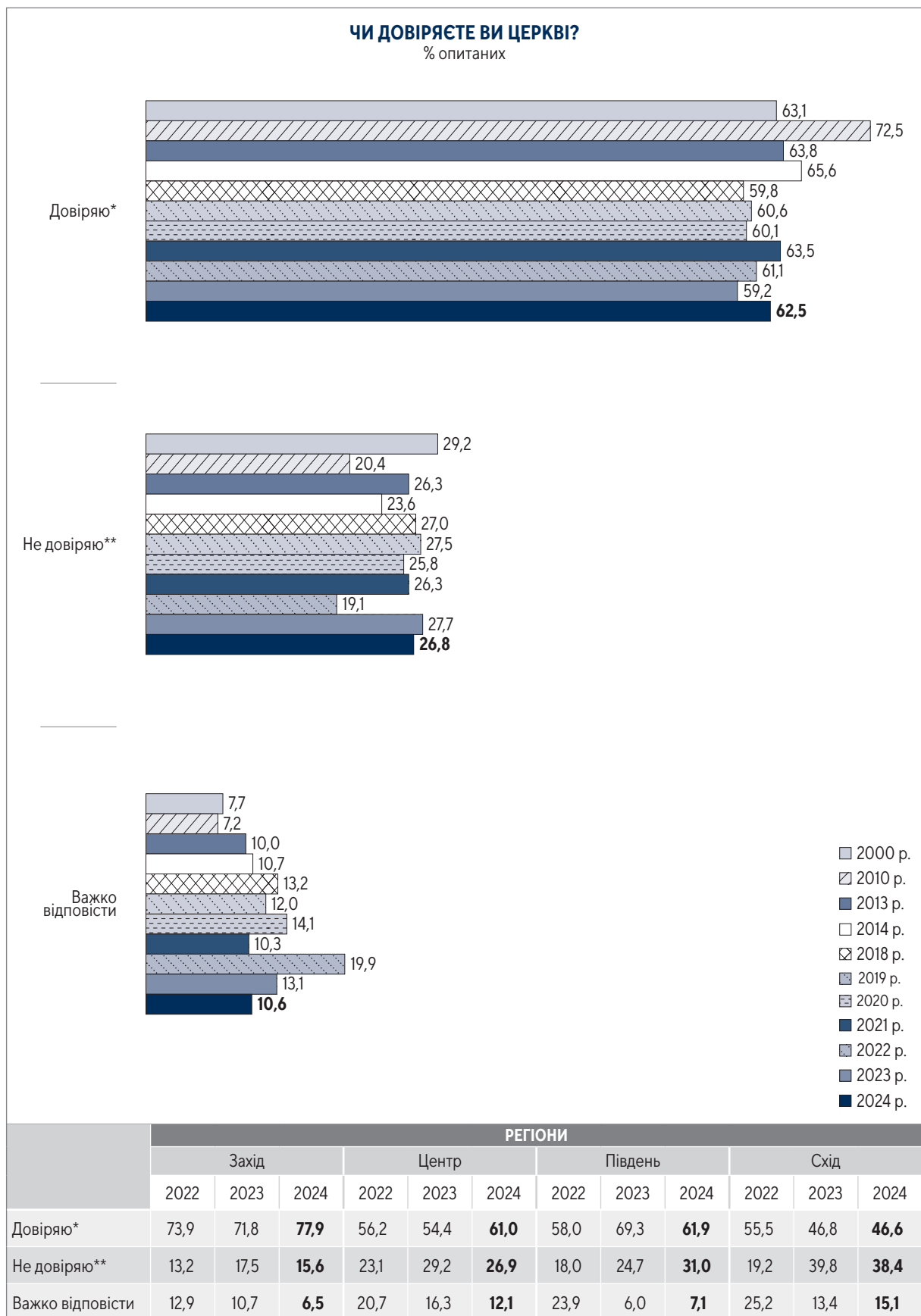

* Респондентам пропонувалося відзначити всі прийнятні варіанти відповіді.

ЧИ ПОТРІБНО ЩОСЬ ЗМІНЮВАТИ В ДІЯЛЬНОСТІ РЕЛІГІЙНОЇ ГРОМАДИ, ЧИЇ РЕЛІГІЙНІ СЛУЖБИ, ЗІБРАННЯ, СЛУЖІННЯ ВИ ВІДВІДУЄТЕ?*						
% тих, хто відвідує релігійні служби, зібрання, служіння						
(продовження)						
	РЕГІОНИ (жовтень 2024 р.)					
	Захід	Центр	Південь	Схід		
Нічого не потрібно змінювати	69,8	48,0	50,0	60,7		
Більше уваги приділяти різним видам допомоги членам громади, їх підтримці	8,0	13,4	23,6	13,7		
Більше уваги приділяти психологічній підтримці членів громади	8,3	15,4	5,6	12,4		
Здійснення служб, проповідей рідною для Вас мовою	2,9	13,4	6,9	8,3		
Спрощення обрядовості, скорочення тривалості служіння	4,9	8,6	11,3	6,0		
Більше уваги приділяти проблемам членів громади	7,0	8,6	2,8	2,4		
Більше уваги приділяти ознайомленню членів громади з основами релігійного вчення	3,2	10,4	5,6	5,3		
Проведення зібрань, служб у більш зручний для Вас час	3,2	4,8	8,3	5,3		
Інше	1,2	0,3	0,0	0,6		
Важко відповісти	5,8	13,4	18,1	11,3		
	ВІК (жовтень 2024 р.)					
	18-24 років	25-29 років	30-39 років	40-49 років	50-59 років	60 років і старші
Нічого не потрібно змінювати	68,9	49,2	60,7	56,1	59,2	58,5
Більше уваги приділяти різним видам допомоги членам громади, їх підтримці	9,8	14,3	12,4	9,5	10,3	14,4
Більше уваги приділяти психологічній підтримці членів громади	9,8	17,5	8,1	12,7	12,5	10,9
Здійснення служб, проповідей рідною для Вас мовою	3,2	11,1	10,0	5,3	7,1	9,4
Спрощення обрядовості, скорочення тривалості служіння	6,5	11,1	5,7	6,3	5,4	7,9
Більше уваги приділяти проблемам членів громади	6,6	9,5	4,3	6,3	6,5	7,3
Більше уваги приділяти ознайомленню членів громади з основами релігійного вчення	8,2	6,3	4,3	7,4	4,9	7,4
Проведення зібрань, служб у більш зручний для Вас час	1,6	3,2	5,7	2,1	3,8	5,6
Інше	0,0	0,0	0,0	1,1	0,5	1,2
Важко відповісти	6,6	9,5	11,9	12,7	13,0	7,4

ЧИ ПОТРІБНО ЩОСЬ ЗМІНЮВАТИ В ДІЯЛЬНОСТІ РЕЛІГІЙНОЇ ГРОМАДИ, ЧИЇ РЕЛІГІЙНІ СЛУЖБИ, ЗІБРАННЯ, СЛУЖІННЯ ВИ ВІДВІДУЄТЕ?*											
% тих, хто відвідує релігійні служби, зібрання, служіння (продовження)											
	КОНФЕСІЙНО-ЦЕРКОВНА НАЛЕЖНІСТЬ										
	ПЦУ				УПЦ(МП)						
	2021	2022	2023	2024	2021	2022	2023	2024			
Нічого не потрібно змінювати	58,4	53,0	50,8	48,9	69,7	62,4	66,7	70,2			
Більше уваги приділяти різним видам допомоги членам громади, їх підтримці	13,1	14,7	13,1	15,7	13,0	11,9	14,3	16,7			
Більше уваги приділяти проблемам членів громади	9,1	12,8	7,5	13,7	11,9	10,9	7,1	6,0			
Здійснення служб, проповідей рідною для Вас мовою	6,1	11,6	13,7	10,2	1,6	10,9	4,8	6,0			
Спрощення обрядовості, скорочення тривалості служіння	17,9	6,2	11,9	9,1	3,8	5,0	13,1	8,3			
Більше уваги приділяти психологічній підтримці членів громади	10,9	17,7	13,1	9,1	10,3	13,9	10,6	4,8			
Більше уваги приділяти ознайомленню членів громади з основами релігійного вчення	5,2	6,8	7,5	10,4	6,5	10,9	3,6	2,4			
Проведення зібрань, служінь у більш зручний для Вас час	5,2	2,8	3,2	4,3	4,9	4,0	9,5	8,3			
Інше	0,3	0,9	0,2	0,2	0,5	0,0	0,0	0,0			
Важко відповісти	6,7	8,8	9,1	13,3	5,4	5,9	10,7	6,0			
	КОНФЕСІЙНО-ЦЕРКОВНА НАЛЕЖНІСТЬ										
	Просто православні				УГКЦ				Просто християни		
	2021	2022	2023	2024	2021	2022	2023	2024	2021	2023	2024
Нічого не потрібно змінювати	55,5	43,1	63,4	64,1	58,9	58,2	69,7	68,6	54,2	39,3	55,9
Більше уваги приділяти різним видам допомоги членам громади, їх підтримці	12,8	16,9	6,1	7,7	8,9	19,1	9,0	6,8	24,1	23,0	13,2
Більше уваги приділяти проблемам членів громади	6,7	11,3	4,9	7,6	10,7	8,7	7,1	10,9	10,2	19,7	17,6
Здійснення служб, проповідей рідною для Вас мовою	3,0	11,9	12,2	12,0	3,6	3,1	0,5	1,4	6,8	19,7	13,2
Спрощення обрядовості, скорочення тривалості служіння	6,7	13,1	11,0	1,7	10,7	14,4	3,8	6,3	20,3	6,6	4,4
Більше уваги приділяти психологічній підтримці членів громади	8,6	11,3	7,3	0,0	6,5	7,2	7,6	7,3	28,8	23,0	4,4
Більше уваги приділяти ознайомленню членів громади з основами релігійного вчення	4,9	6,8	1,2	5,1	8,9	8,8	5,2	1,4	6,9	6,6	7,4
Проведення зібрань, служінь у більш зручний для Вас час	2,4	3,7	3,7	2,6	3,0	4,6	5,2	3,2	5,1	8,2	10,4
Інше	1,2	0,0	2,4	0,0	0,0	1,0	0,0	0,9	1,7	0,0	1,5
Важко відповісти	15,9	13,0	9,8	12,0	6,5	5,7	6,2	4,5	3,4	18,0	13,4

* Респондентам пропонувалося відзначити всі прийнятні варіанти відповіді.

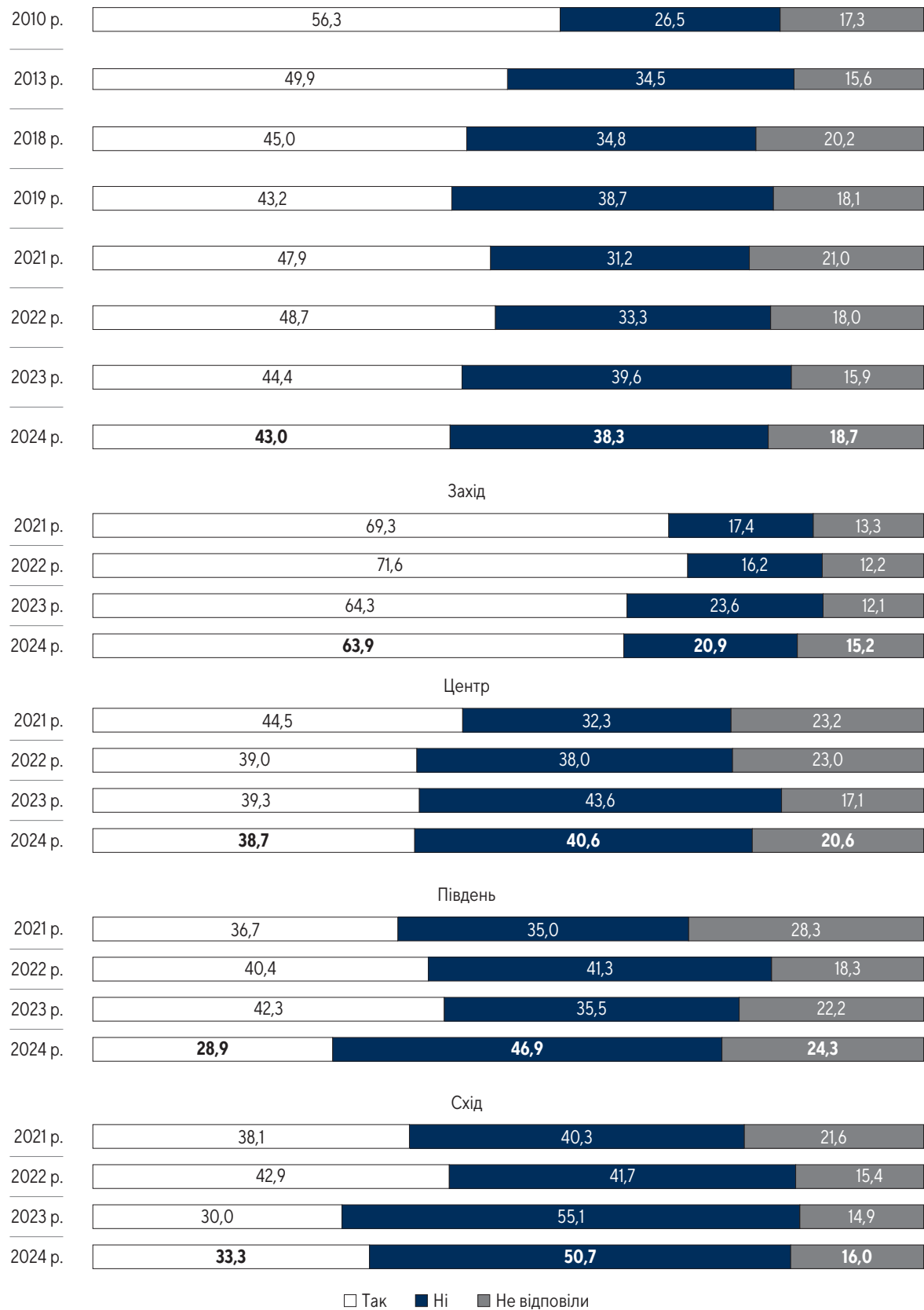

* Сума варіантів відповідей «повністю довіряю» та «скоріше довіряю».

** Сума варіантів відповідей «зовсім не довіряю» та «скоріше не довіряю».

ЧИ Є ДЛЯ ВАС СЬОГОДНІ ЦЕРКВА МОРАЛЬНИМ АВТОРИТЕТОМ?

% опитаних

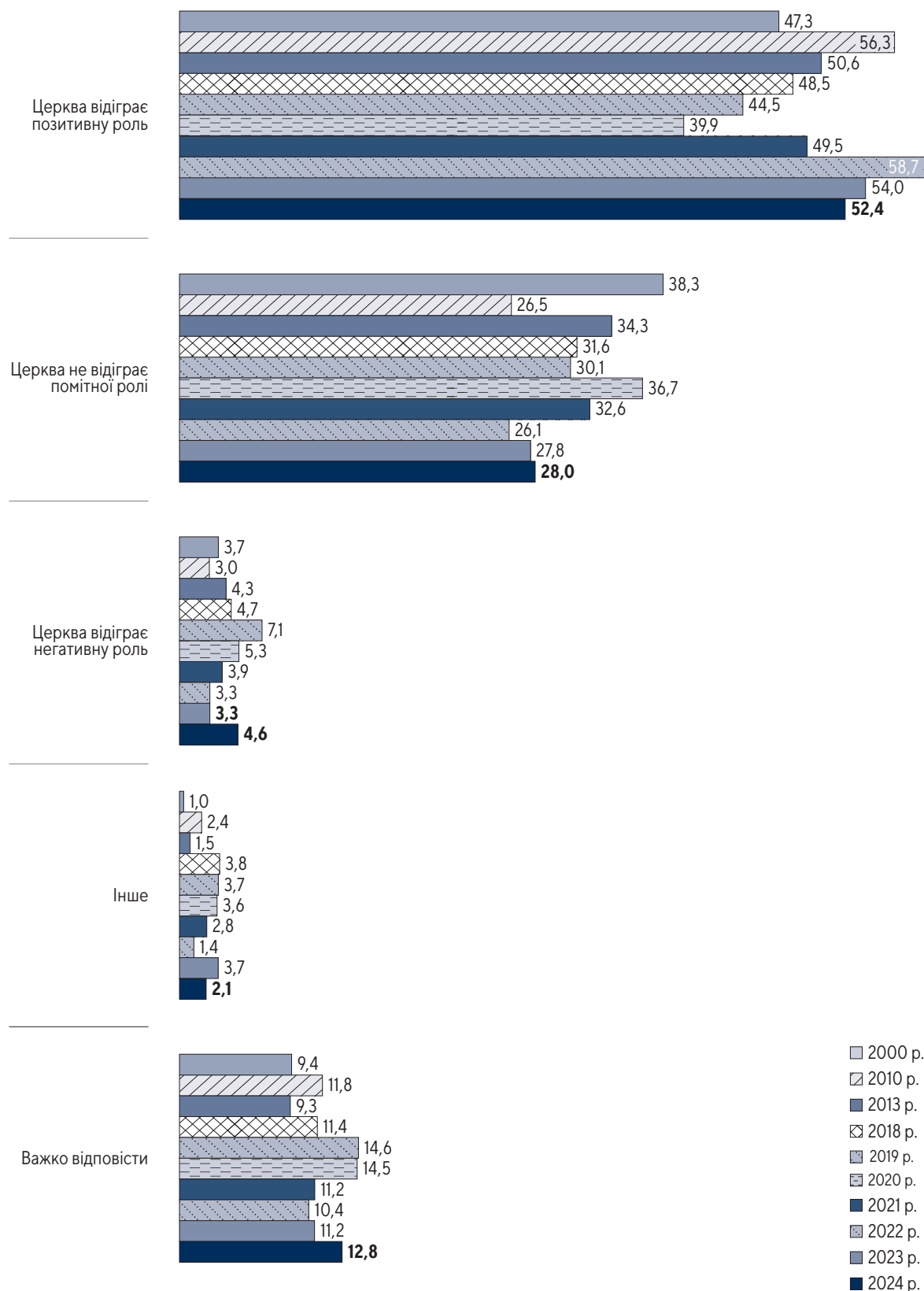
ЧИ Є ДЛЯ ВАС СЬОГОДНІ ЦЕРКВА МОРАЛЬНИМ АВТОРИТЕТОМ?															
% опитаних															
(продовження)															
	ВІК														
	18-24 років		25-29 років		30-39 років		40-49 років		50-59 років		60 років і старші				
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024			
Так	33,1	33,1	40,4	31,3	38,5	39,7	41,1	37,8	47,0	47,4	53,6	51,9			
Ні	48,0	48,3	45,2	45,3	45,8	43,3	40,8	42,4	39,5	34,5	30,8	29,7			
Важко відповісти	18,9	18,6	14,4	23,3	15,7	17,0	18,1	19,7	13,5	18,0	15,6	18,4			
	КОНФЕСІЙНО-ЦЕРКОВНА НАЛЕЖНІСТЬ														
	ПЦУ					УПЦ(МП)					Просто православні				
	2019	2021	2022	2023	2024	2019	2021	2022	2023	2024	2019	2021	2022	2023	2024
Так	57,0	63,6	58,7	53,0	52,2	55,9	69,3	65,6	68,1	73,0	35,4	36,6	33,7	26,3	28,2
Ні	24,9	18,3	23,8	31,7	27,2	23,9	16,8	13,7	21,6	11,7	44,1	35,6	44,1	52,5	43,3
Важко відповісти	18,1	18,1	17,4	15,4	20,6	20,2	13,9	20,6	10,3	15,3	20,5	27,8	22,2	21,2	28,5
	УГКЦ					Просто християни					Не відносять себе до жодної релігії				
	2019	2021	2022	2023	2024	2019	2021	2022	2023	2024	2019	2021	2022	2023	2024
Так	79,2	78,8	82,0	81,1	82,9	28,1	39,8	30,9	21,8	24,1	5,1	6,3	3,0	7,7	5,6
Ні	12,5	7,8	6,8	11,3	8,8	55,6	28,1	46,3	57,2	52,8	80,9	70,4	81,3	73,2	80,1
Важко відповісти	8,3	13,4	11,2	7,7	8,3	16,3	32,2	22,9	21,0	23,1	14,0	23,2	15,7	19,1	14,2

З ЯКИМ СУДЖЕННЯМ СТОСОВНО СВ'ЯЩЕННОСЛУЖИТЕЛІВ ВИ НАЙБІЛЬШЕ ЗГОДНІ?															
% опитаних (продовження)															
	РЕГІОНИ														
	Захід		Центр		Південь		Схід								
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024							
Священнослужителі такі самі, як більшість з нас – з усіма достоїнствами і гріхами	49,9	49,9	44,6	43,8	35,6	48,3	38,9	38,6							
Більшість священнослужителів – глибоко моральні й духовні особи	27,7	34,9	17,2	18,1	28,8	21,3	17,1	26,6							
Більшість священнослужителів думають насамперед про гроші, а не про духовне	14,8	7,2	30,1	28,9	26,6	28,3	33,9	28,2							
Важко відповісти	7,7	8,0	8,1	9,2	9,0	2,1	10,1	6,6							
	ВІК														
	18-24 років		25-29 років		30-39 років		40-49 років		50-59 років		60 років і старші				
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024			
Священнослужителі такі самі, як більшість з нас – з усіма достоїнствами і гріхами	42,6	42,7	42,6	47,7	44,4	42,0	41,2	45,9	44,1	47,4	45,5	44,7			
Більшість священнослужителів – глибоко моральні й духовні особи	14,8	19,9	20,9	17,4	18,7	23,5	20,5	23,0	21,9	23,7	25,2	30,1			
Більшість священнослужителів думають насамперед про гроші, а не про духовне	30,1	28,7	23,0	26,2	27,9	26,9	30,5	24,1	28,8	19,5	21,2	19,2			
Важко відповісти	12,5	8,8	13,5	8,7	9,0	7,7	7,8	7,0	5,1	9,3	8,0	6,0			
	КОНФЕСІЙНО-ЦЕРКОВНА НАЛЕЖНІСТЬ														
	ПЦУ					УПЦ(МП)					Просто православні				
	2020	2021	2022	2023	2024	2020	2021	2022	2023	2024	2020	2021	2022	2023	2024
Священнослужителі такі самі, як більшість з нас – з усіма достоїнствами і гріхами	50,1	49,5	47,8	45,9	49,6	49,1	45,3	47,7	42,2	37,5	50,6	50,4	49,1	48,0	47,5
Більшість священнослужителів – глибоко моральні й духовні особи	28,5	24,8	26,7	24,7	25,0	33,0	35,4	35,6	33,6	47,3	13,0	18,3	14,9	14,6	21,6
Більшість священнослужителів думають насамперед про гроші, а не про духовне	15,2	20,2	16,7	24,0	17,8	13,6	14,8	12,9	16,4	12,5	26,6	23,3	23,0	29,9	23,7
Важко відповісти	6,1	5,5	8,8	5,4	7,6	4,4	4,5	3,8	7,8	2,7	9,7	8,0	13,1	7,5	7,2
	УГКЦ					Просто християни					Не відносять себе до жодної релігії				
	2020	2021	2022	2023	2024	2020	2021	2022	2023	2024	2020	2021	2022	2023	2024
Священнослужителі такі самі, як більшість з нас – з усіма достоїнствами і гріхами	61,1	60,7	44,2	45,2	40,2	44,4	54,7	52,9	42,4	49,2	35,9	38,5	41,3	37,9	38,4
Більшість священнослужителів – глибоко моральні й духовні особи	26,4	25,8	35,4	30,8	48,5	10,6	12,2	14,9	12,2	10,6	4,2	6,9	5,5	5,1	5,9
Більшість священнослужителів думають насамперед про гроші, а не про духовне	7,8	9,6	12,6	11,8	7,9	30,0	26,2	23,0	37,1	32,2	47,1	40,4	31,5	41,2	44,6
Важко відповісти	4,7	3,9	7,8	12,2	3,3	15,0	7,0	9,2	8,3	8,0	12,7	14,2	21,7	15,8	11,0

ЯКУ РОЛЬ ВІДІГРАЄ ЦЕРКВА В СУЧАСНОМУ УКРАЇНСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ?

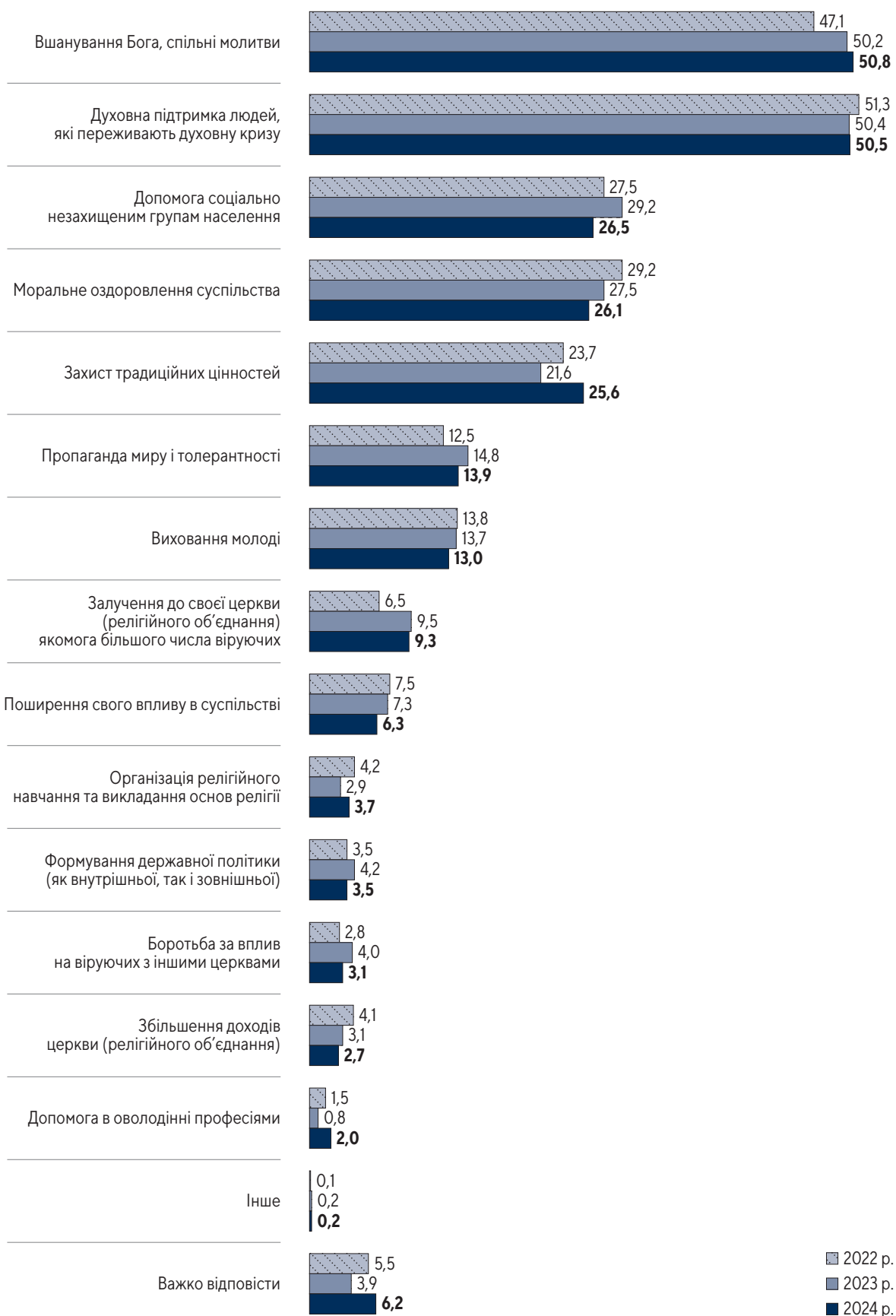
% опитаних

ЯКУ РОЛЬ ВІДІГРАЄ ЦЕРКВА В СУЧАСНОМУ УКРАЇНСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ?															
% опитаних (продовження)															
	РЕГІОНИ														
	Захід		Центр		Південь		Схід								
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024							
Церква відіграє позитивну роль	75,4	73,1	47,1	46,3	59,6	44,4	36,7	43,3							
Церква не відіграє помітної ролі	15,6	18,1	32,3	29,1	26,0	36,8	35,5	32,9							
Церква відіграє негативну роль	1,3	1,9	5,1	5,5	0,4	3,8	4,0	6,8							
Інше	2,0	1,1	4,2	1,9	6,4	2,9	3,2	3,3							
Важко відповісти	5,6	5,7	11,3	17,1	7,7	12,1	20,6	13,6							
	ВІК														
	18-24 років		25-29 років		30-39 років		40-49 років		50-59 років		60 років і старші				
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024			
Церква відіграє позитивну роль	42,6	37,4	50,3	45,7	47,2	48,4	49,6	46,6	57,8	56,3	63,9	62,7			
Церква не відіграє помітної ролі	33,0	37,4	29,3	36,4	32,4	28,6	29,9	28,5	23,4	26,6	23,8	23,0			
Церква відіграє негативну роль	5,7	5,3	3,4	4,0	4,8	5,5	2,7	6,5	1,8	4,2	2,7	3,1			
Інше	5,1	1,8	4,8	4,0	5,1	2,9	5,1	2,4	2,4	2,4	1,9	0,9			
Важко відповісти	13,6	18,1	12,2	9,9	10,4	14,6	12,7	16,0	14,7	10,5	7,7	10,3			
	КОНФЕСІЙНО-ЦЕРКОВНА НАЛЕЖНІСТЬ														
	ПЦУ					УПЦ(МП)					Просто православні				
	2020	2021	2022	2023	2024	2020	2021	2022	2023	2024	2020	2021	2022	2023	2024
Церква відіграє позитивну роль	59,5	65,9	70,6	65,6	65,5	47,4	68,0	78,6	71,3	75,9	24,0	35,0	44,0	39,4	43,0
Церква не відіграє помітної ролі	30,7	24,2	20,3	22,7	20,5	28,5	20,5	16,8	16,5	16,1	51,5	46,0	33,2	42,1	32,5
Церква відіграє негативну роль	1,1	1,8	2,0	1,6	2,4	4,7	1,6	0,0	3,5	0,9	4,8	2,3	3,1	2,0	2,9
Інше	2,7	1,2	0,3	3,9	1,1	2,9	2,0	0,8	1,7	2,7	3,1	2,5	2,1	2,8	0,7
Важко відповісти	6,1	6,9	6,8	6,2	10,5	16,4	7,8	3,8	7,0	4,5	16,7	14,3	17,5	13,8	20,9
	УГКЦ					Просто християни					Не відносять себе до жодної релігії				
	2020	2021	2022	2023	2024	2020	2021	2022	2023	2024	2020	2021	2022	2023	2024
	2020	2021	2022	2023	2024	2020	2021	2022	2023	2024	2020	2021	2022	2023	2024
Церква відіграє позитивну роль	82,9	88,8	89,8	83,7	85,4	28,5	40,4	45,1	32,0	33,0	5,2	10,8	11,1	15,5	10,2
Церква не відіграє помітної ролі	13,5	5,1	8,3	10,0	11,3	48,0	36,8	36,6	33,3	42,0	42,5	53,9	51,7	47,6	50,9
Церква відіграє негативну роль	0,0	0,6	0,5	0,5	0,8	1,1	2,9	2,3	7,0	8,5	17,3	12,6	13,2	8,1	11,3
Інше	1,0	0,0	0,5	0,5	0,4	3,4	2,3	4,0	4,4	2,0	7,8	5,5	3,8	6,6	6,2
Важко відповісти	2,6	5,6	1,0	5,4	2,1	19,0	17,5	12,0	23,2	14,5	27,1	17,1	20,1	22,1	21,3

ЯКІ ГОЛОВНІ ЦІЛІ ПОВИННІ СТАВИТИ ПЕРЕД СОБОЮ ЦЕРКВИ ТА РЕЛІГІЙНІ ОБ'ЄДНАННЯ В УКРАЇНІ?*

% опитаних

* Респондентам пропонувалося відзначити не більше трьох прийнятних варіантів відповіді.

ЯКІ ГОЛОВНІ ЦІЛІ ПОВИННІ СТАВИТИ ПЕРЕД СОБОЮ ЦЕРКВИ ТА РЕЛІГІЙНІ ОБ'ЄДНАННЯ В УКРАЇНІ?*						
% опитаних						
(продовження)						
	РЕГІОНИ					
	Захід	Центр	Південь	Схід		
Вшанування Бога, спільні молитви	62,0	45,3	58,3	43,3		
Духовна підтримка людей, що переживають духовну кризу	47,4	51,4	50,6	52,2		
Допомога соціально незахищеним групам населення	21,7	29,8	24,7	27,1		
Моральне оздоровлення суспільства	31,0	25,9	23,0	22,2		
Захист традиційних цінностей	30,1	25,3	19,6	23,8		
Пропаганда миру і толерантності	8,8	17,5	15,1	12,9		
Виховання молоді	16,6	12,1	10,0	11,8		
Залучення до своєї церкви (релігійного об'єднання) якомога більшої кількості віруючих	10,5	7,7	13,4	8,7		
Поширення свого впливу в суспільстві	6,8	5,4	6,7	7,1		
Організація релігійного навчання та викладання основ релігії	5,1	2,6	4,2	4,0		
Формування державної політики (як внутрішньої, так і зовнішньої)	3,8	3,6	1,7	4,0		
Боротьба за вплив на віруючих з іншими церквами	1,0	3,2	4,6	4,9		
Збільшення доходів церкви (релігійного об'єднання)	2,1	2,4	3,8	3,5		
Допомога в оволодінні професіями	1,1	2,4	1,7	2,6		
Інше	0,0	0,0	0,4	0,7		
Важко відповісти	5,1	6,0	5,8	8,0		
	ВІК					
	18-24 років	25-29 років	30-39 років	40-49 років	50-59 років	60 років і старші
Вшанування Бога, спільні молитви	46,2	42,7	50,0	44,2	57,1	55,4
Духовна підтримка людей, що переживають духовну кризу	43,6	53,3	50,8	46,8	55,9	50,8
Допомога соціально незахищеним групам населення	27,5	22,7	23,2	29,0	29,5	26,2
Моральне оздоровлення суспільства	16,4	27,3	26,8	26,5	24,3	29,2
Захист традиційних цінностей	27,5	17,3	25,1	25,9	25,6	27,2
Пропаганда миру і толерантності	17,0	13,3	13,6	14,3	13,9	13,4
Виховання молоді	12,9	9,3	15,3	13,0	13,0	12,3
Залучення до своєї церкви (релігійного об'єднання) якомога більшої кількості віруючих	5,3	14,8	8,9	8,7	7,2	10,8
Поширення свого впливу в суспільстві	7,0	8,0	5,7	7,8	4,5	6,0
Організація релігійного навчання та викладання основ релігії	1,2	2,0	5,0	3,8	4,2	3,8
Формування державної політики (як внутрішньої, так і зовнішньої)	1,8	3,3	5,0	3,8	2,4	3,6
Боротьба за вплив на віруючих з іншими церквами	1,8	2,7	3,8	3,8	3,6	2,4
Збільшення доходів церкви (релігійного об'єднання)	4,1	2,7	2,2	3,5	2,4	2,2
Допомога в оволодінні професіями	4,1	2,0	1,9	3,2	1,5	1,4
Інше	0,0	0,0	0,2	0,5	0,0	0,2
Важко відповісти	9,9	10,0	7,4	8,1	2,7	4,1

* Респондентам пропонувалося відзначити не більше трьох прийнятних варіантів відповіді.

Жовтень 2024 р.

ЯКІ ГОЛОВНІ ЦІЛІ ПОВИННІ СТАВИТИ ПЕРЕД СОБОЮ ЦЕРКВИ ТА РЕЛІГІЙНІ ОБ'ЄДНАННЯ В УКРАЇНІ?*

% опитаних

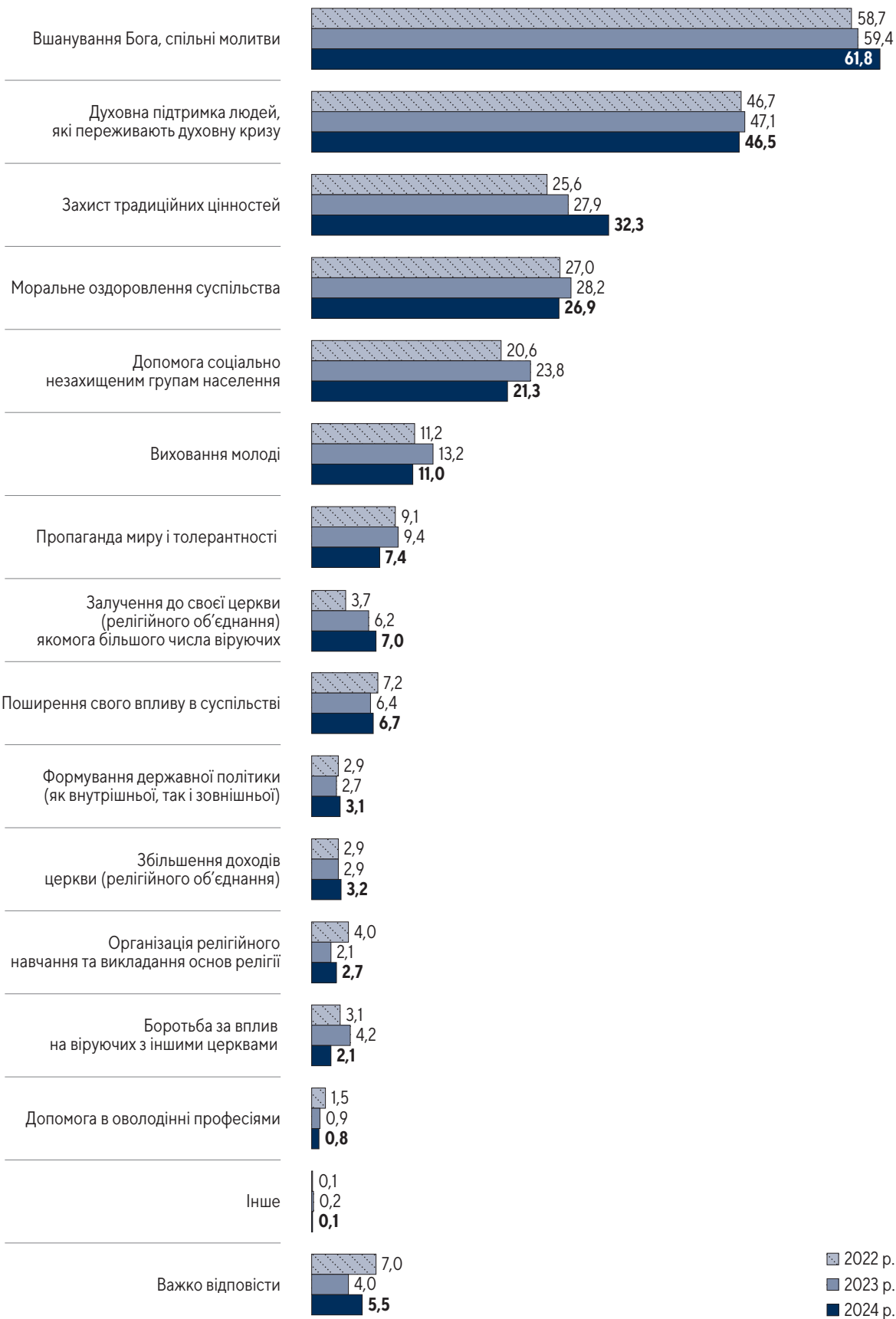
(продовження)

	КОНФЕСІЙНО-ЦЕРКОВНА НАЛЕЖНІСТЬ								
	ПЦУ			УПЦ(МП)			Просто православні		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Вшанування Бога, спільні молитви	52,5	53,7	52,7	55,7	64,3	65,2	38,6	41,6	53,1
Духовна підтримка людей, які переживають духовну кризу	56,9	55,4	56,7	60,6	61,2	67,9	51,2	51,0	48,0
Допомога соціально незахищеним групам населення	30,8	34,1	27,6	25,2	20,9	22,5	27,4	26,0	27,4
Моральне оздоровлення суспільства	33,8	29,7	32,3	35,1	31,3	32,1	26,8	30,3	25,6
Захист традиційних цінностей	22,2	21,2	28,3	30,5	21,6	27,0	28,5	21,2	23,8
Пропаганда миру і толерантності	11,4	15,8	14,2	13,6	10,4	8,9	14,1	14,2	16,6
Виховання молоді	12,8	14,1	13,3	14,5	17,4	11,6	14,9	9,0	11,6
Залучення до своєї церкви (релігійного об'єднання) якомога більшого числа віруючих	5,3	6,7	8,1	3,8	14,8	15,2	7,6	9,1	7,2
Поширення свого впливу в суспільстві	8,0	5,3	6,3	6,9	8,7	8,9	3,4	10,2	4,3
Організація релігійного навчання та викладання основ релігії	3,5	2,9	2,2	3,1	1,7	5,4	4,2	2,8	4,7
Формування державної політики (як внутрішньої, так і зовнішньої)	4,2	4,5	4,5	0,8	4,3	1,8	2,9	3,5	1,4
Боротьба за вплив на віруючих з іншими церквами	1,4	2,7	1,8	0,8	1,7	5,4	3,1	3,9	2,5
Збільшення доходів церкви (релігійного об'єднання)	2,7	1,3	1,5	6,1	6,9	3,6	3,1	2,8	1,8
Допомога в оволодінні професіями	1,4	0,9	1,4	0,8		0,0	0,8	1,2	1,1
Інше	0,3	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4
Важко відповісти	1,8	1,5	2,4	0,8	1,7	0,9	6,8	5,1	4,7
	УГКЦ			Просто християни			Не відносять себе до жодної релігії		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2023	2024	
Вшанування Бога, спільні молитви	71,4	77,9	72,5	40,6	37,6	43,7	24,3	27,4	
Духовна підтримка людей, які переживають духовну кризу	55,8	48,6	46,7	49,1	46,5	54,8	32,8	33,1	
Допомога соціально незахищеним групам населення	23,4	20,7	21,3	33,7	35,4	32,2	21,8	25,3	
Моральне оздоровлення суспільства	30,7	31,2	30,8	24,6	21,9	20,6	19,9	11,3	
Захист традиційних цінностей	32,2	27,9	29,6	17,2	31,0	24,1	13,7	20,2	
Пропаганда миру і толерантності	6,8	8,1	10,4	17,7	17,1	13,6	17,7	18,3	
Виховання молоді	23,9	22,5	20,4	10,3	15,8	9,5	6,6	10,8	
Залучення до своєї церкви (релігійного об'єднання) якомога більшого числа віруючих	5,8	7,2	8,8	4,6	12,7	9,0	16,2	9,4	
Поширення свого впливу в суспільстві	3,4	8,6	5,0	16,1	7,4	7,0	9,2	6,2	
Організація релігійного навчання та викладання основ релігії	6,3	5,4	5,8	3,4	1,7	4,0	2,2	2,2	
Формування державної політики (як внутрішньої, так і зовнішньої)	0,5	4,5	2,5	5,2	4,8	4,5	3,7	4,0	
Боротьба за вплив на віруючих з іншими церквами	2,4	1,8	1,3	3,4	3,9	4,5	10,0	6,2	
Збільшення доходів церкви (релігійного об'єднання)	1,5	1,4	0,8	4,6	7,0	4,0	6,3	5,9	
Допомога в оволодінні професіями	1,0	0,5	1,7	1,1	1,3	1,5	0,7	5,4	
Інше	0,0	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4	0,8	
Важко відповісти	0,0	0,9	1,7	7,4	4,8	9,0	12,5	19,1	

* Респондентам пропонувалося відзначити не більше трьох прийнятних варіантів відповіді.

ЯКІ ГОЛОВНІ ЦІЛІ РЕАЛІЗУЄ ЦЕРКВА ЧИ РЕЛІГІЙНЕ ОБ'ЄДНАННЯ, ДО ЯКОЇ (ЯКОГО) ВИ НАЛЕЖИТЕ?*

% тих, хто відносять себе до якоїсь церкви чи релігійного об'єднання

* Респондентам пропонувалося відзначити не більше трьох прийнятних варіантів відповіді.

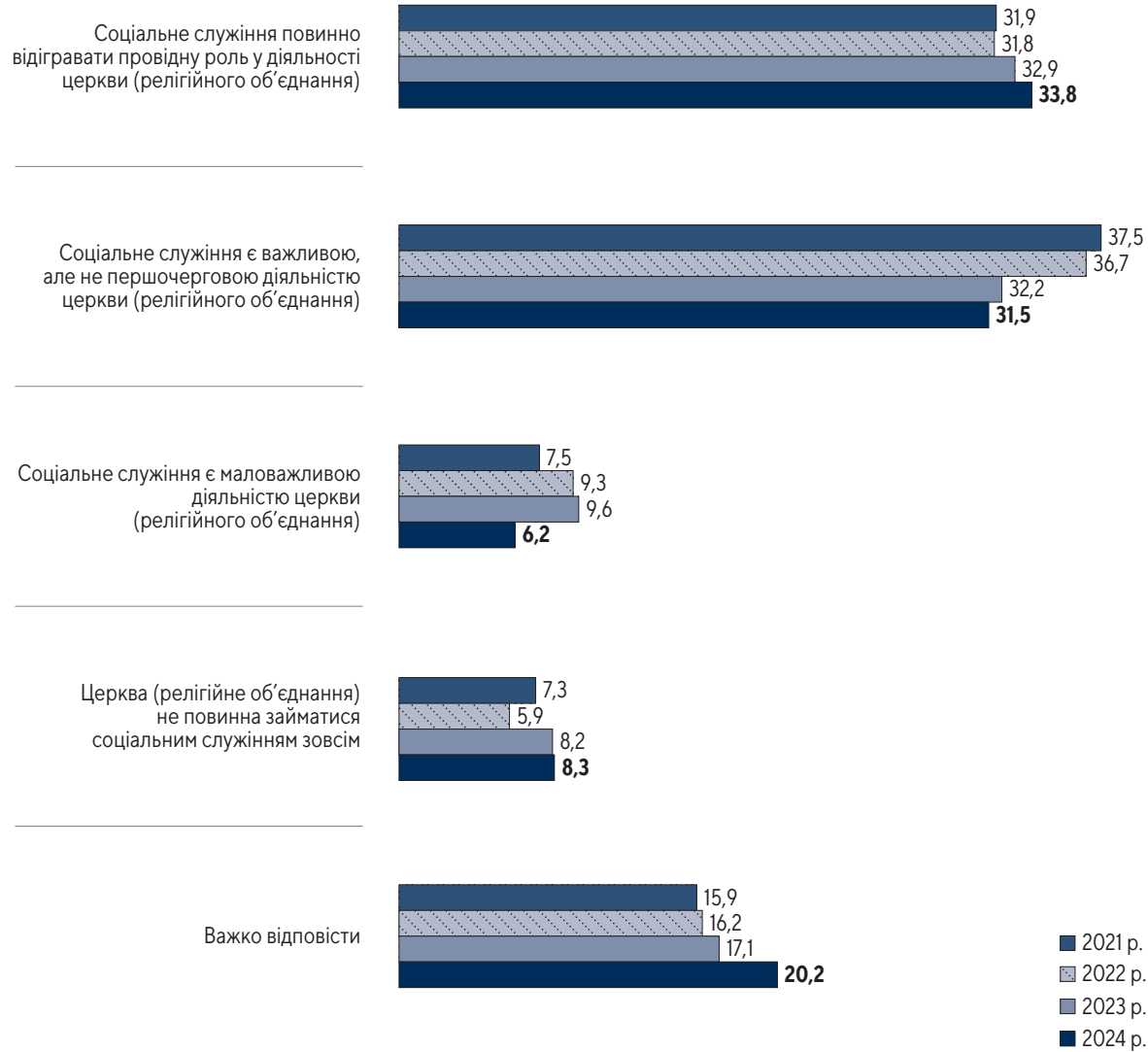
ЯКІ ГОЛОВНІ ЦІЛІ РЕАЛІЗУЄ ЦЕРКВА ЧИ РЕЛІГІЙНЕ ОБ'ЄДНАННЯ, ДО ЯКОЇ (ЯКОГО) ВИ НАЛЕЖИТЕ?*												
% тих, хто відносять себе до якоїсь церкви чи релігійного об'єднання (продовження)												
	РЕГІОНИ				ВІК							
	Захід	Центр	Південь	Схід	18-24 років	25-29 років	30-39 років	40-49 років	50-59 років	60 років і старші		
Вшанування Бога, спільні молитви	71,7	59,8	57,7	48,3	57,8	57,5	59,5	54,8	62,9	68,3		
Духовна підтримка людей, що переживають духовну кризу	46,2	45,1	53,2	46,3	37,3	46,0	45,5	48,2	43,8	49,5		
Захист традиційних цінностей	36,4	35,3	21,0	22,9	34,9	26,4	31,6	34,8	32,0	32,4		
Моральне оздоровлення суспільства	29,2	26,8	26,6	22,1	23,2	31,0	26,5	23,1	25,9	29,5		
Допомога соціально незахищеним групам населення	18,3	20,8	34,1	21,0	22,9	20,7	22,6	22,1	19,1	21,0		
Виховання молоді	17,9	7,4	9,7	5,9	10,8	12,6	10,7	10,8	10,7	11,1		
Пропаганда миру і толерантності	8,4	8,2	5,6	3,9	10,8	4,6	7,1	10,0	9,3	5,0		
Залучення до своєї церкви (релігійного об'єднання) якомога більшої кількості віруючих	8,8	5,7	10,5	4,4	6,0	5,7	6,7	8,1	7,6	6,9		
Поширення свого впливу в суспільстві	3,7	5,8	9,7	13,7	7,3	9,2	7,1	3,6	8,4	6,4		
Формування державної політики (як внутрішньої, так і зовнішньої)	3,2	2,5	3,3	4,4	3,6	2,3	4,0	4,5	3,6	1,7		
Збільшення доходів церкви (релігійного об'єднання)	1,9	3,1	4,9	4,9	2,4	4,6	1,6	2,7	3,1	4,2		
Організація релігійного навчання та викладання основ релігії	4,2	1,6	3,2	2,0	4,8	1,2	2,4	3,2	3,6	2,2		
Боротьба за вплив на віруючих з іншими церквами	0,5	3,1	4,1	1,5	3,6	3,5	3,2	0,5	2,2	1,7		
Допомога в оволодінні професіями	0,9	1,0	0,0	0,5	1,2	2,3	0,8	0,5	0,4	0,7		
Інше	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,5	0,0	0,0		
Важко відповісти	3,2	5,7	3,2	10,8	4,9	6,9	7,1	7,7	4,4	3,7		

* Респондентам пропонувалося відзначити не більше трьох прийнятних варіантів відповіді. Жовтень 2024 р.

ЯКІ ГОЛОВНІ ЦІЛІ РЕАЛІЗУЄ ЦЕРКВА ЧИ РЕЛІГІЙНЕ ОБ'ЄДНАННЯ, ДО ЯКОЇ (ЯКОГО) ВИ НАЛЕЖИТЕ? (продовження)																
	КОНФЕСІЙНО-ЦЕРКОВНА НАЛЕЖНІСТЬ															
	ПЦУ				УПЦ(МП)				УГКЦ				Просто християни			
	2021	2022	2023	2024	2021	2022	2023	2024	2021	2022	2023	2024	2021	2022	2023	2024
Вшанування Бога, спільні молитви	60,6	59,7	62,3	59,7	62,2	62,1	62,0	71,4	77,6	78,8	73,0	55,2	41,5	36,3	41,3	
Духовна підтримка людей, які переживають духовну кризу	43,3	53,5	50,5	48,1	46,7	44,8	56,5	63,8	43,8	43,8	43,6	42,2	35,5	31,9	39,1	
Захист традиційних цінностей	29,5	27,2	28,5	33,9	31,0	21,4	29,6	26,7	21,8	42,1	28,1	29,2	33,3	17,6	22,8	
Моральне оздоровлення суспільства	26,4	26,0	27,1	29,9	28,3	29,3	30,3	28,8	31,2	31,5	39,3	20,1	23,7	20,9	13,0	
Допомога соціально незахищеним групам населення	21,2	24,2	25,9	22,2	25,8	23,1	23,1	24,8	9,5	15,3	15,6	16,2	24,7	23,1	30,4	
Виховання молоді	14,3	10,0	10,4	8,4	9,7	13,8	15,7	11,4	28,4	17,2	23,3	3,2	6,5	7,7	7,6	
Пропаганда миру і толерантності	15,4	7,5	8,4	7,2	9,3	14,5	7,3	3,8	12,4	9,4	5,2	4,5	6,5	13,2	8,7	
Залучення до своєї церкви (релігійного об'єднання) якомога більшого числа віруючих	4,4	3,7	5,7	6,1	4,4	0,9	9,2	5,7	4,7	4,0	4,3	3,2	14,0	9,9	3,3	
Поширення свого впливу в суспільстві	8,5	7,7	6,5	7,4	9,3	3,4	5,5	9,5	4,7	5,4	7,6	7,1	10,8	12,1	8,7	
Формування державної політики (як внутрішньої, так і зовнішньої)	2,8	3,8	3,6	4,4	1,8	0,9	0,9	0,0	0,6	1,0	2,4	2,6	4,3	7,7	6,5	
Збільшення доходів церкви (релігійного об'єднання)	1,1	2,5	2,3	3,5	3,1	4,3	2,8	7,6	0,0	1,5	4,3	1,9	9,6	9,9	6,5	
Організація релігійного навчання та викладання основ релігії	1,9	3,2	1,8	1,2	2,2	3,4	3,7	1,0	7,1	6,4	3,8	1,3	3,2	3,3	4,3	
Боротьба за вплив на віруючих з іншими церквами	3,6	2,5	3,9	1,7	1,8	0,0	2,8	3,8	0,0	2,5	2,4	2,6	15,1	9,9	3,3	
Допомога в оволодінні професіями	1,1	1,0	0,9	1,3	0,4	1,7	1,9	0,0	0,6	1,0	0,5	0,6	3,2	2,2	2,2	
Інше	0,3	0,2	0,2	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,5	0,0	0,0	1,1	0,0	
Важко відповісти	2,5	3,8	2,1	4,9	4,9	6,0	0,9	1,0	1,8	1,0	2,9	13,0	7,5	14,3	15,2	

* Респондентам пропонувалося відзначити не більше трьох прийнятних варіантів відповіді.

ЯКЕ МІСЦЕ В ДІЯЛЬНОСТІ ЦЕРКВИ, РЕЛІГІЙНОГО ОБ'ЄДНАННЯ ПОВИННЕ ПОСІДАТИ
СОЦІАЛЬНЕ СЛУЖІННЯ, А САМЕ ДОПОМОГА І ПІДТРИМКА ЛЮДЕЙ (НАПРИКЛАД,
МАТЕРІАЛЬНА ДОПОМОГА, ДОПОМОГА В НАВЧАННІ, ОРГАНІЗАЦІЇ ДОЗВІЛЛЯ ТОЩО)?
% опитаних

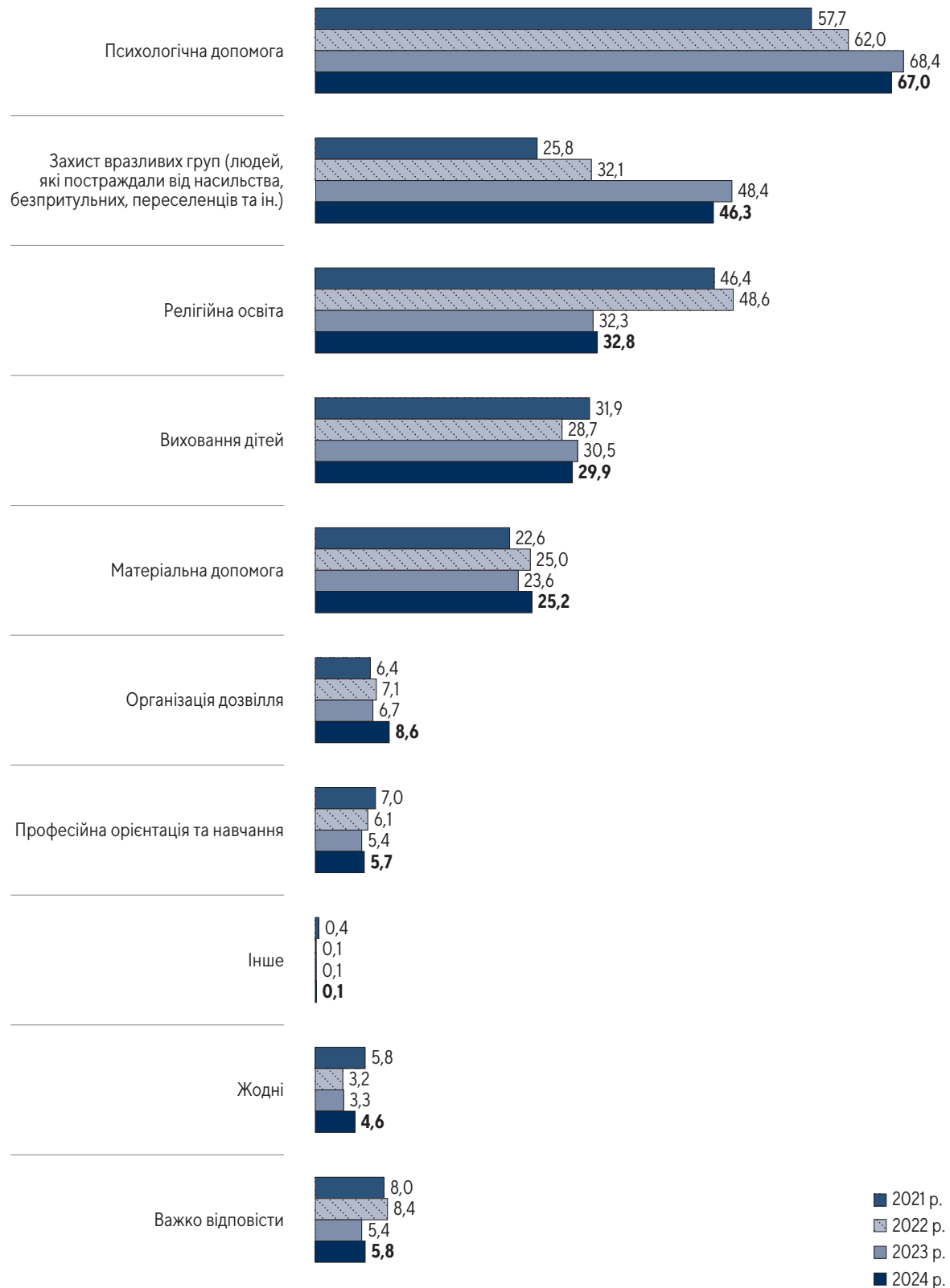

	РЕГІОНИ							
	Захід		Центр		Південь		Схід	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Соціальне служіння повинно відігравати провідну роль в діяльності церкви (релігійного об'єднання)	29,9	37,7	34,4	31,9	36,1	32,9	32,4	33,2
Соціальне служіння є важливою, але не першочерговою діяльністю церкви (релігійного об'єднання)	40,7	36,8	29,5	32,4	28,3	33,3	28,7	22,4
Соціальне служіння є маловажливою діяльністю церкви (релігійного об'єднання)	9,1	5,3	7,6	5,8	9,0	5,8	14,9	8,2
Церква (релігійне об'єднання) взагалі не повинна займатися соціальним служінням	6,5	4,4	10,9	7,6	7,3	8,8	5,0	14,6
Важко відповісти	13,8	15,8	17,5	22,4	19,3	19,2	19,1	21,6

ЯКЕ МІСЦЕ В ДІЯЛЬНОСТІ ЦЕРКВИ, РЕЛІГІЙНОГО ОБ'ЄДНАННЯ ПОВИННО ПОСІДАТИ СОЦІАЛЬНЕ СЛУЖІННЯ, А САМЕ ДОПОМОГА І ПІДТРИМКА ЛЮДЕЙ (НАПРИКЛАД, МАТЕРІАЛЬНА ДОПОМОГА, ДОПОМОГА В НАВЧАННІ, ОРГАНІЗАЦІЇ ДОЗВІЛЛЯ ТОЩО)?													
% опитаних													
(продовження)													
	ВІК (жовтень 2024 р.)												
	18-24 років		25-29 років		30-39 років		40-49 років		50-59 років		60 років і старші		
Соціальне служіння повинно відігравати провідну роль в діяльності церкви (релігійного об'єднання)	26,2		30,7		32,8		30,9		35,5		38,4		
Соціальне служіння є важливою, але не першочерговою діяльністю церкви (релігійного об'єднання)	26,2		33,3		30,1		31,2		33,7		32,2		
Соціальне служіння є маловажливою діяльністю церкви (релігійного об'єднання)	7,6		6,0		6,7		8,1		5,7		4,6		
Церква (релігійне об'єднання) не повинна займатися соціальним служінням зовсім	7,6		7,3		9,1		8,1		8,1		8,6		
Важко відповісти	32,6		22,7		21,3		21,7		16,9		16,1		
	КОНФЕСІЙНО-ЦЕРКОВНА НАЛЕЖНІСТЬ												
	ПЦУ				УПЦ(МП)				Просто православні				
	2021	2022	2023	2024	2021	2022	2023	2024	2021	2022	2023	2024	
Соціальне служіння повинно відігравати провідну роль в діяльності церкви (релігійного об'єднання)	37,7	34,2	40,7	35,5	33,1	33,3	25,2	30,4	33,3	30,5	25,9	31,7	
Соціальне служіння є важливою, але не першочерговою діяльністю церкви (релігійного об'єднання)	47,0	43,9	34,2	37,4	43,3	36,4	38,3	43,8	30,0	32,6	33,7	28,1	
Соціальне служіння є маловажливою діяльністю церкви (релігійного об'єднання)	6,1	7,1	7,2	5,5	4,9	9,1	20,0	6,3	8,5	8,1	11,8	6,1	
Церква (релігійне об'єднання) не повинна займатися соціальним служінням зовсім	3,7	2,9	6,7	5,3	8,2	9,1	8,7	8,9	7,8	5,7	6,7	9,0	
Важко відповісти	5,5	12,0	11,3	16,3	10,6	12,1	7,8	10,7	20,5	23,0	22,0	25,2	
	КОНФЕСІЙНО-ЦЕРКОВНА НАЛЕЖНІСТЬ												
	УГКЦ				Просто християни				Не відносять себе до жодної релігії				
	2021	2022	2023	2024	2021	2022	2023	2024	2021	2022	2023	2024	
Соціальне служіння повинно відігравати провідну роль в діяльності церкви (релігійного об'єднання)	28,7	33,0	30,3	42,3	27,5	24,1	26,6	30,3	23,5	25,0	25,7	23,4	
Соціальне служіння є важливою, але не першочерговою діяльністю церкви (релігійного об'єднання)	60,1	48,1	42,1	39,8	31,0	33,9	27,1	24,7	25,6	15,7	18,4	19,9	
Соціальне служіння є маловажливою діяльністю церкви (релігійного об'єднання)	4,5	12,1	10,0	4,6	9,9	16,7	13,5	13,1	9,8	10,2	7,4	6,2	
Церква (релігійне об'єднання) не повинна займатися соціальним служінням зовсім	1,7	1,5	5,9	1,7	11,7	6,3	10,5	12,6	11,6	19,5	15,1	16,7	
Важко відповісти	5,1	5,3	11,8	11,6	19,9	19,0	22,3	19,2	29,6	29,7	33,5	33,9	

ЯКІ ВИДИ СОЦІАЛЬНОГО СЛУЖІННЯ ЦЕРКОВ, РЕЛІГІЙНИХ ОБ'ЄДНАНЬ Є НАЙБІЛЬШ ВАЖЛИВИМИ ДЛЯ СУСПІЛЬСТВА?*

% опитаних

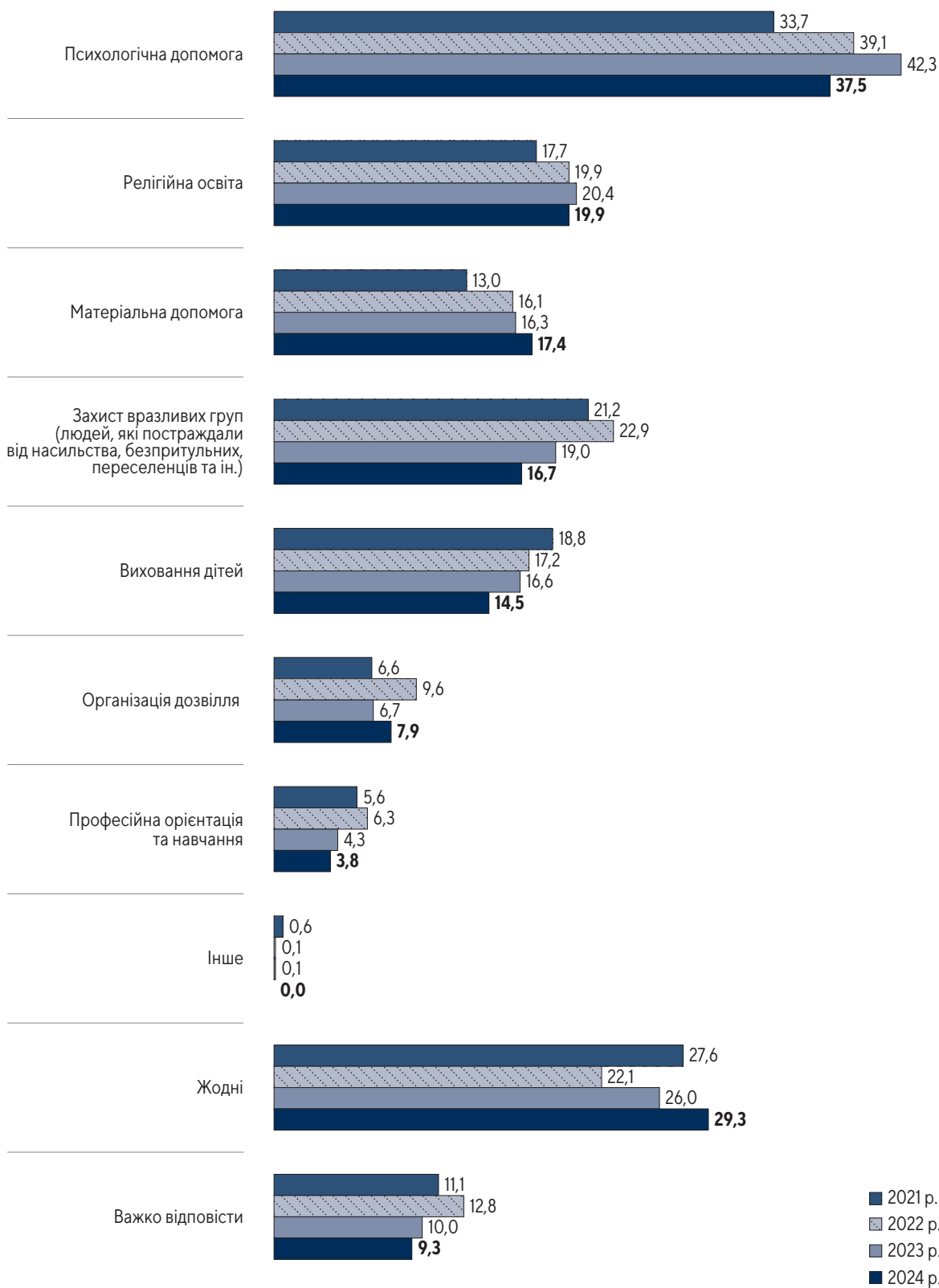

* Респондентам пропонувалося відзначити не більше трьох прийнятних варіантів відповіді.

ЯКІ ВИДИ СОЦІАЛЬНОГО СЛУЖІННЯ ЦЕРКОВ, РЕЛІГІЙНИХ ОБ'ЄДНАНЬ Є НАЙБІЛЬШ ВАЖЛИВИМИ ДЛЯ СУСПІЛЬСТВА?*												
% опитаних												
(продовження)												
	РЕГІОНИ (жовтень 2024 р.)											
	Захід		Центр		Південь		Схід					
Психологічна допомога	64,8		65,9		72,0		68,9					
Захист вразливих груп (людей, що постраждали від насильства, бездомних, переселенців тощо)	33,7		53,2		50,4		46,1					
Релігійна освіта	47,1		31,2		25,0		22,6					
Виховання дітей	48,5		27,5		15,9		19,3					
Матеріальна допомога	12,5		26,4		36,8		32,0					
Організація дозвілля	11,4		5,9		11,3		9,2					
Професійна орієнтація та навчання	4,2		5,4		5,4		8,0					
Інше	0,2		0,0		0,4		0,0					
Жодні	3,8		4,2		2,5		7,3					
Важко відповісти	6,5		5,9		5,0		5,4					
	ВІК (жовтень 2024 р.)											
	18-24 років		25-29 років		30-39 років		40-49 років		50-59 років		60 років і старші	
Психологічна допомога	64,3		66,7		67,0		66,5		66,9		68,3	
Захист вразливих груп (людей, що постраждали від насильства, бездомних, переселенців тощо)	43,9		46,0		46,2		43,8		49,8		46,8	
Релігійна освіта	26,9		36,7		31,2		31,2		38,4		32,4	
Виховання дітей	16,4		30,7		35,0		27,6		30,3		31,2	
Матеріальна допомога	24,6		23,3		22,2		26,8		22,3		28,5	
Організація дозвілля	12,3		10,0		9,3		10,0		5,7		7,4	
Професійна орієнтація та навчання	6,4		5,3		6,0		4,1		6,3		6,0	
Інше	0,6		0,0		0,0		0,0		0,3		0,0	
Жодні	7,0		3,3		5,5		5,9		1,8		4,3	
Важко відповісти	9,9		6,7		3,8		7,0		7,2		4,3	
	КОНФЕСІЙНО-ЦЕРКОВНА НАЛЕЖНІСТЬ											
	ПЦУ		УПЦ(МП)		Просто православні		УГКЦ		Просто християни		Не відносять себе до жодної релігії	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Психологічна допомога	77,0	74,6	69,6	68,5	72,2	65,3	62,4	62,1	60,5	69,3	47,2	52,4
Захист вразливих груп (людей, які постраждали від насильства, безпритульних, переселенців та ін.)	52,2	49,1	49,1	49,5	49,4	49,3	39,6	32,5	48,7	44,7	44,9	49,1
Виховання дітей	34,5	34,9	38,3	46,8	27,2	31,4	50,9	53,8	31,1	24,6	11,0	12,7
Релігійна освіта	33,5	34,1	34,8	33,9	23,9	24,5	47,3	47,9	28,8	23,1	12,1	10,5
Матеріальна допомога	24,0	22,2	20,7	30,4	28,2	28,4	16,2	13,3	30,3	33,2	20,2	32,1
Професійна орієнтація та навчання	7,2	8,6	9,6	12,5	6,3	5,8	8,1	13,3	6,1	9,0	4,4	7,0
Організація дозвілля	5,3	5,6	3,4	4,5	3,1	3,2	8,1	5,4	9,2	7,5	3,3	7,8
Інше	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4	0,0	0,0	0,4	0,0	0,0	0,7	0,0
Жодні	0,7	1,8	6,1	1,8	2,4	3,2	0,9	0,4	4,4	5,5	12,9	15,1
Важко відповісти	2,8	3,9	0,9	5,4	10,6	7,9	4,5	3,8	6,6	5,5	11,4	9,4

* Респондентам пропонувалося відзначити не більше трьох прийнятних варіантів відповіді.

**ЯКІ ВИДИ СОЦІАЛЬНОГО СЛУЖИННЯ ЦЕРКОВ,
РЕЛІГІЙНИХ ОБ'ЄДНАНЬ БУЛИ Б ЦІКАВИМИ ОСОБИСТО ДЛЯ ВАС?***
% опитаних

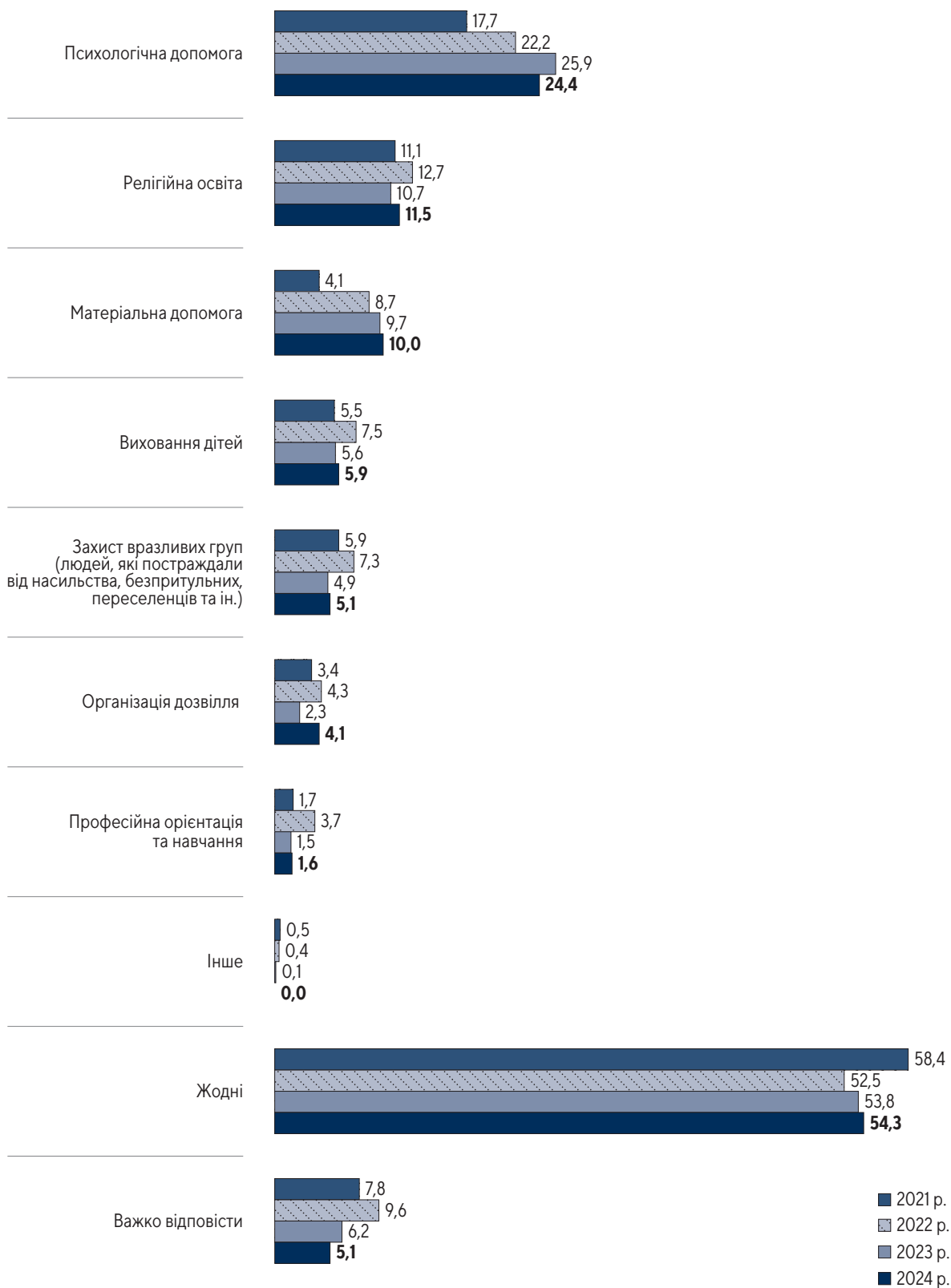
* Респондентам пропонувалося відзначити всі прийнятні варіанти відповіді.

ЯКІ ВИДИ СОЦІАЛЬНОГО СЛУЖІННЯ ЦЕРКОВ, РЕЛІГІЙНИХ ОБ'ЄДНАНЬ БУЛИ Б ЦІКАВИМИ ОСОБИСТО ДЛЯ ВАС?*													
% опитаних													
(продовження)													
	РЕГІОНИ (жовтень 2024 р.)												
	Захід		Центр		Південь		Схід						
Психологічна допомога	33,0		39,3		36,8		39,9						
Релігійна освіта	29,8		19,8		9,6		13,4						
Матеріальна допомога	5,7		21,2		21,3		22,1						
Захист вразливих груп (людей, що постраждали від насильства, бездомних, переселенців тощо)	11,8		18,1		24,3		15,8						
Виховання дітей	24,4		14,4		4,6		8,0						
Організація дозвілля	13,5		5,9		6,3		6,1						
Професійна орієнтація та навчання	2,9		4,9		2,1		4,0						
Інше	0,0		0,0		0,0		0,0						
Жодні	27,9		24,1		34,7		38,4						
Важко відповісти	8,2		11,8		6,7		7,1						
	ВІК (жовтень 2024 р.)												
	18-24 років		25-29 років		30-39 років		40-49 років		50-59 років		60 років і старші		
Психологічна допомога	25,7		33,6		34,5		33,1		41,9		44,4		
Релігійна освіта	18,1		19,3		20,1		20,8		20,5		19,6		
Матеріальна допомога	12,3		16,7		12,4		13,2		16,8		25,7		
Захист вразливих груп (людей, що постраждали від насильства, бездомних, переселенців тощо)	15,8		13,3		15,8		14,1		16,5		20,2		
Виховання дітей	8,2		16,8		17,9		14,3		14,5		13,2		
Організація дозвілля	8,2		8,1		9,4		7,6		6,6		7,5		
Професійна орієнтація та навчання	8,2		6,0		3,6		3,0		3,3		3,1		
Інше	0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		
Жодні	41,5		32,0		33,5		34,1		27,9		20,1		
Важко відповісти	9,9		12,8		8,6		8,7		10,5		8,2		
	КОНФЕСІЙНО-ЦЕРКОВНА НАЛЕЖНІСТЬ												
	ПЦУ		УПЦ(МП)		Просто православні		УГКЦ		Просто християни		Не відносять себе до жодної релігії		
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2023	
Психологічна допомога	51,8	48,2	54,8	52,7	42,1	29,2	38,3	35,8	34,2	38,2	16,6	15,1	
Релігійна освіта	24,5	22,4	31,9	34,8	10,2	16,6	37,4	35,8	11,0	10,6	2,2	3,2	
Матеріальна допомога	17,8	18,4	24,3	26,1	15,3	19,1	11,3	6,7	20,1	23,1	8,8	14,0	
Захист вразливих груп (людей, які постраждали від насильства, безпритульн их, переселенців та ін.)	22,1	19,5	33,9	25,2	21,6	14,4	12,2	9,6	17,9	15,6	11,0	14,5	
Виховання дітей	16,9	16,3	27,8	20,5	11,8	11,5	31,1	22,9	12,7	12,6	4,4	3,8	
Організація дозвілля	5,9	10,0	13,9	12,5	6,3	2,5	14,0	15,0	7,0	6,0	1,1	4,0	
Професійна орієнтація та навчання	4,5	4,2	5,2	2,7	2,4	2,2	6,8	3,8	7,0	5,0	1,8	3,5	
Інше	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Жодні	18,2	18,5	15,7	13,4	25,5	33,2	15,8	17,0	36,0	36,7	58,8	61,3	
Важко відповісти	8,3	9,7	4,3	5,4	12,9	12,6	12,2	10,0	10,5	8,5	11,8	8,9	

* Респондентам пропонувалося відзначити всі прийнятні варіанти відповіді.

**ЯКІ ВИДИ СОЦІАЛЬНОГО СЛУЖІННЯ ЦЕРКОВ, РЕЛІГІЙНИХ ОБ'ЄДНАНЬ ТОРКНУЛИСЯ ОСОБИСТО ВАС
(НАПРИКЛАД, ВАМ БУЛА НАДАНА ЯКАСЬ ДОПОМОГА ТОЩО)?***

% опитаних

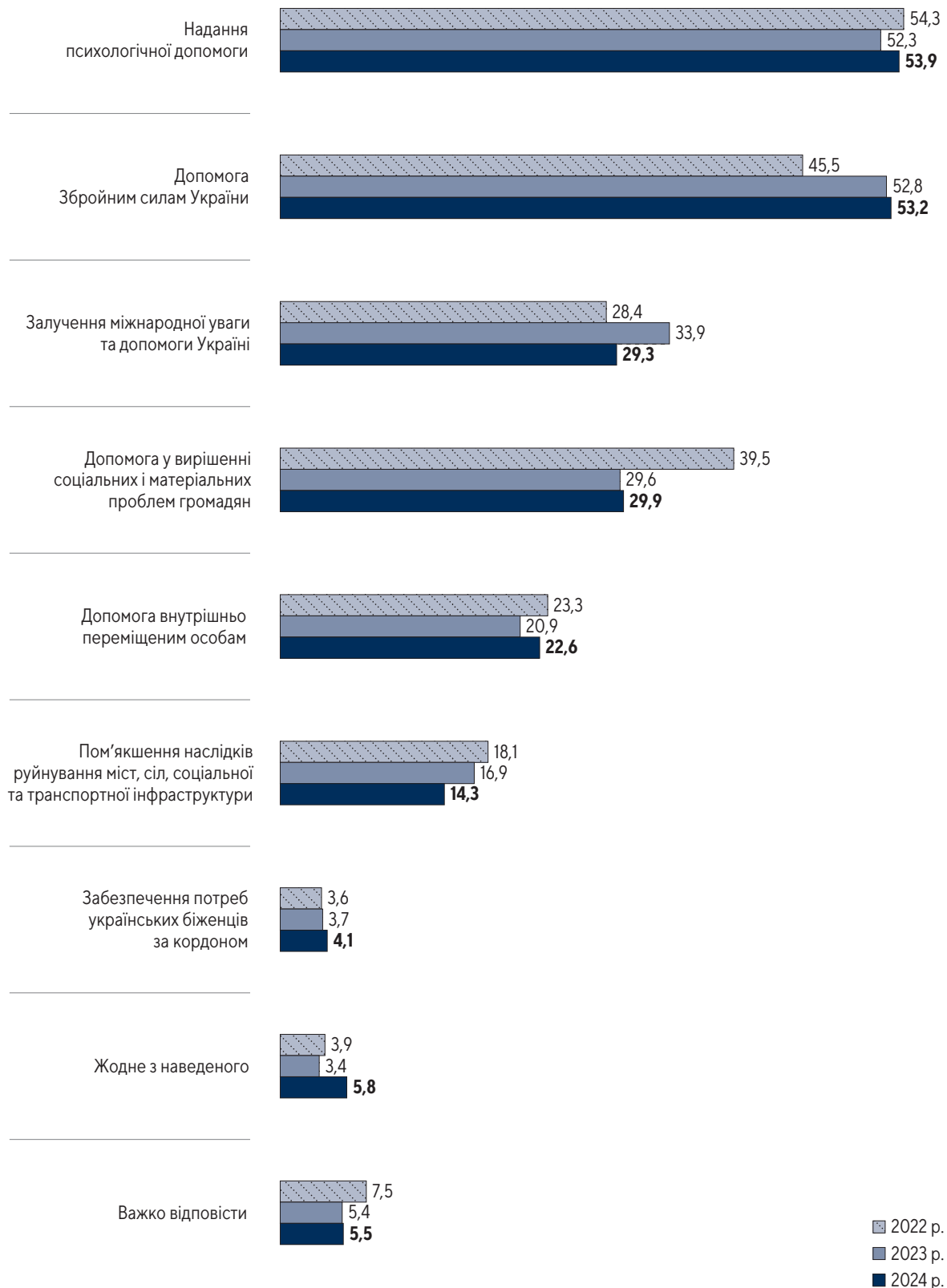
* Респондентам пропонувалося відзначити всі прийнятні варіанти відповіді.

ЯКІ ВИДИ СОЦІАЛЬНОГО СЛУЖІННЯ ЦЕРКОВ, РЕЛІГІЙНИХ ОБ'ЄДНАНЬ ТОРКНУЛИСЯ ОСОБИСТО ВАС (НАПРИКЛАД, ВАМ БУЛА НАДАНА ЯКАСЬ ДОПОМОГА ТОЩО)?*													
% опитаних													
(продовження)													
	РЕГІОНИ (жовтень 2024 р.)												
	Захід		Центр		Південь		Схід						
Психологічна допомога	23,4		21,9		25,5		29,5						
Релігійна освіта	15,8		11,9		6,3		8,5						
Матеріальна допомога	2,9		11,5		11,3		15,3						
Виховання дітей	13,1		4,3		2,5		2,1						
Захист вразливих груп (людей, що постраждали від насильства, бездомних, переселенців тощо)	2,9		4,3		12,1		5,4						
Організація дозвілля	8,6		2,2		0,8		4,0						
Професійна орієнтація та навчання	1,1		1,4		0,4		2,8						
Інше	0,2		0,0		0,0		0,0						
Жодні	49,0		55,8		52,7		58,8						
Важко відповісти	5,3		6,1		3,8		3,8						
	ВІК (жовтень 2024 р.)												
	18-24 років		25-29 років		30-39 років		40-49 років		50-59 років		60 років і старші		
Психологічна допомога	12,9		15,3		23,4		20,1		28,6		31,0		
Релігійна освіта	8,1		10,0		10,3		11,7		15,1		11,7		
Матеріальна допомога	5,8		6,7		8,2		5,9		9,0		16,5		
Виховання дітей	2,9		7,3		7,9		6,8		4,5		5,1		
Захист вразливих груп (людей, які постраждали від насильства, безпритульн их, переселенців та ін.)	4,7		4,7		3,8		6,2		6,0		4,8		
Організація дозвілля	3,5		5,3		4,6		4,6		2,1		4,5		
Професійна орієнтація та навчання	2,9		1,3		2,4		1,6		0,3		1,2		
Інше	0,0		0,0		0,0		0,0		0,3		0,0		
Жодні	69,0		59,3		57,3		58,3		52,0		45,5		
Важко відповісти	5,3		8,0		6,5		5,7		3,6		3,9		
	КОНФЕСІЙНО-ЦЕРКОВНА НАЛЕЖНІСТЬ												
	ПЦУ		УПЦ(МП)		Просто православні		УГКЦ		Просто християни		Не відносять себе до жодної релігії		
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	
Психологічна допомога	33,2	31,1	40,0	48,2	16,9	17,6	32,9	27,9	13,5	20,6	6,3	4,0	
Релігійна освіта	12,9	13,6	14,8	19,6	4,7	6,5	21,2	21,3	5,7	8,5	1,1	0,3	
Матеріальна допомога	11,0	11,5	18,1	17,9	7,8	11,2	7,7	3,8	7,9	11,1	2,9	4,3	
Виховання дітей	5,3	6,7	5,2	8,0	2,8	4,3	14,4	12,5	7,0	2,5	1,5	0,8	
Захист вразливих груп (людей, які постраждали від насильства, безпритульних, переселенців та ін.)	5,4	5,6	9,5	8,0	2,4	2,9	1,4	4,6	8,8	5,5	3,3	4,3	
Організація дозвілля	2,3	3,2	5,2	8,9	1,2	2,2	7,7	12,1	0,4	3,5	0,4	0,5	
Професійна орієнтація та навчання	0,9	2,5	6,9	0,9	0,8	0,7	2,7	0,4	2,2	2,0	0,0	0,3	
Інше	0,1	0,0	0,0	0,0	0,4	0,0	0,0	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	
Жодні	48,3	44,9	34,5	26,1	63,4	63,9	39,6	40,8	66,7	64,3	79,4	83,3	
Важко відповісти	4,9	5,6	3,4	2,7	7,9	6,8	8,1	3,8	3,1	6,1	8,5	4,8	

* Респондентам пропонувалося відзначити всі прийнятні варіанти відповіді.

ЯКІ ЗАВДАННЯ Є ПЕРШОЧЕРГОВИМИ ДЛЯ РЕЛІГІЙНИХ ОБ'ЄДНАНЬ ПІД ЧАС ВІЙНИ?*

% опитаних

* Респондентам пропонувалося відзначити не більше трьох прийнятних варіантів відповіді.

ЯКІ ЗАВДАННЯ Є ПЕРШОЧЕРГОВИМИ ДЛЯ РЕЛІГІЙНИХ ОБ'ЄДНАНЬ ПІД ЧАС ВІЙНИ?*												
% опитаних (продовження)												
	РЕГІОНИ											
	Захід		Центр		Південь		Схід					
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Надання психологічної допомоги	49,3	58,3	53,7	50,8	50,9	52,1	54,0	55,7				
Допомога Збройним силам України	61,7	65,7	58,2	59,0	34,2	31,4	40,3	38,6				
Допомога у вирішенні соціальних і матеріальних проблем громадян	23,2	23,8	32,4	31,0	38,9	27,6	26,7	33,9				
Залучення міжнародної уваги та допомоги Україні	24,9	27,2	36,8	30,2	32,9	33,5	40,2	30,8				
Допомога внутрішньо переміщеним особам	21,6	15,6	18,9	25,3	23,9	26,3	22,3	23,8				
Пом'якшення наслідків руйнування міст, сіл, соціальної та транспортної інфраструктури	14,6	7,0	15,2	14,1	31,6	22,6	14,9	18,9				
Забезпечення потреб українських біженців за кордоном	3,4	2,5	3,2	3,6	6,4	5,9	3,5	6,4				
Жодне з наведеного	4,7	5,0	2,8	3,8	4,3	13,4	2,5	6,4				
Важко відповісти	6,2	5,0	4,4	6,1	6,4	3,3	6,2	6,1				
	КОНФЕСІЙНО-ЦЕРКОВНА НАЛЕЖНІСТЬ											
	ПЦУ		УПЦ(МП)		Просто православні		УГКЦ		Просто християни		Не відносять себе до жодної релігії	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Надання психологічної допомоги	57,9	60,2	57,8	58,0	50,4	52,7	47,3	59,6	51,3	52,8	38,2	35,8
Допомога Збройним силам України	56,7	60,3	47,8	47,3	48,4	42,2	76,6	68,8	45,2	48,2	38,0	43,5
Допомога у вирішенні соціальних і матеріальних проблем громадян	30,2	33,5	39,1	22,3	29,0	26,4	24,3	23,3	32,0	30,2	25,8	30,4
Залучення міжнародної уваги та допомоги Україні	36,5	30,7	30,4	40,2	33,1	33,6	27,6	30,0	35,5	29,6	32,4	25,5
Допомога внутрішньо переміщеним особам	21,3	21,5	24,3	35,7	18,8	28,4	23,4	18,3	18,9	25,1	19,5	16,9
Пом'якшення наслідків руйнування міст, сіл, соціальної та транспортної інфраструктури	19,1	15,1	25,2	22,3	11,8	18,4	20,7	11,3	17,9	14,6	7,4	10,2
Забезпечення потреб українських біженців за кордоном	4,5	4,2	6,9	3,6	3,1	5,1	2,7	0,8	2,6	4,5	2,9	5,4
Жодне з наведеного	2,1	1,5	1,7	1,8	4,3	5,4	0,0	0,8	3,9	10,1	9,6	16,4
Важко відповісти	2,8	3,8	0,9	4,5	7,8	6,5	5,9	4,6	4,4	4,5	12,2	9,7

* Респондентам пропонувалося відзначити не більше трьох прийнятних варіантів відповіді.

ЧИ ВІДОМО ВАМ ПРО ВИПАДКИ, КОЛИ РЕЛІГІЙНІ ГРОМАДИ (БУДЬ-ЯКОЇ РЕЛІГІЙНОЇ НАЛЕЖНОСТІ) ПІСЛЯ ПОЧАТКУ ШИРОКОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ РОСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ (після 24 лютого 2022 р.) ВЧИНЯЛИ ТАКІ ДІЇ...?*							
% опитаних							
	УКРАЇНА			РЕГІОНИ (жовтень 2024 р.)			
	2022	2023	2024	Захід	Центр	Південь	Схід
Надавали допомогу Збройним силам України							
Так, відомо	47,7	48,9	49,1	77,9	45,8	31,4	29,9
Ні, не відомо	51,6	50,6	50,3	21,1	54,0	68,2	69,2
Не відповіли	0,7	0,5	0,6	1,0	0,2	0,4	0,9
Надавали матеріальну допомогу біженцям							
Так, відомо	43,5	39,6	37,6	49,5	38,1	25	28,8
Ні, не відомо	56,1	59,7	61,6	49,3	61,4	74,2	70,3
Не відповіли	0,4	0,7	0,8	1,1	0,5	0,8	0,9
Надавали прихисток біженцям							
Так, відомо	40,2	41,2	35,7	51,2	33,1	24,7	27,8
Ні, не відомо	59,5	58,6	63,6	47,6	66,5	74,9	71,0
Не відповіли	0,4	0,2	0,7	1,1	0,4	0,4	1,2
Залучали чи розподіляли гуманітарну допомогу з-за кордону							
Так, відомо	33,3	30,2	29,8	34,6	26,6	43,3	22,1
Ні, не відомо	66,1	69,1	69,5	64,3	73,0	55,8	76,7
Не відповіли	0,5	0,7	0,8	1,1	0,4	0,8	1,2
Надавали допомогу медичним і соціальним закладам							
Так, відомо	24,1	25,4	24,7	35,6	22,3	17,1	20,5
Ні, не відомо	75,4	74,0	74,3	62,9	76,9	82,5	78,5
Не відповіли	0,5	0,7	1,0	1,5	0,8	0,4	0,9
Облаштовували у приміщеннях храмів бомбосховища							
Так, відомо	26,7	24,3	22,8	29,5	22,4	13,4	20,5
Ні, не відомо	73,1	75,2	76,6	69,3	77,5	85,8	78,6
Не відповіли	0,2	0,5	0,6	1,1	0,1	0,8	0,9
Надавали допомогу жителям деокупованих і прифронтових територій							
Так, відомо	24,2	24,8	22,1	27,0	19,1	25,8	20,0
Ні, не відомо	75,4	74,6	76,9	71,4	80,5	72,9	78,8
Не відповіли	0,4	0,6	1,0	1,5	0,5	1,3	1,2
Допомагали в евакуації жителів із окупованих територій та територій, що перебувають під обстрілами							
Так, відомо	20,9	22,5	17,8	23,2	17,1	9,2	17,5
Ні, не відомо	78,9	77,1	81,4	75,5	82,6	90,0	81,4
Не відповіли	0,3	0,4	0,8	1,3	0,2	0,8	1,2
Висловлювали підтримку діям росії							
Так, відомо	6,0	8,9	7,0	7,6	8,5	2,5	6,1
Ні, не відомо	93,7	90,5	92,4	91,3	91,4	96,7	92,9
Не відповіли	0,3	0,6	0,6	1,1	0,1	0,8	0,9

* Респонденти мали розповісти про випадки, з якими вони стикалися особисто, а не про ті випадки, які вони знають із засобів масової інформації або з розповідей інших людей.

ЧИ ВІДОМО ВАМ ПРО ВИПАДКИ, КОЛИ РЕЛІГІЙНІ ГРОМАДИ (БУДЬ-ЯКОЇ РЕЛІГІЙНОЇ НАЛЕЖНОСТІ) ПІСЛЯ ПОЧАТКУ ШИРОКОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ РОСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ (після 24 лютого 2022 р.) ВЧИНЯЛИ ТАКІ ДІЇ...?*							
% опитаних				(продовження)			
	УКРАЇНА			РЕГІОНИ (жовтень 2024 р.)			
	2022	2023	2024	Захід	Центр	Південь	Схід
Допомагали окупантам							
Так, відомо	4,2	5,8	4,5	5,5	5,3	0,8	4,0
Ні, не відомо	95,6	93,6	94,8	93,3	94,6	98,3	94,8
Не відповіли	0,2	0,6	0,7	1,1	0,1	0,8	1,2
Привласнювали гуманітарну допомогу або використовували її в корисливих цілях							
Так, відомо	4,5	5,8	3,7	3,2	5,2	1,7	2,4
Ні, не відомо	95,2	93,5	95,7	95,6	94,7	97,5	96,7
Не відповіли	0,3	0,7	0,6	1,1	0,1	0,8	0,9
	КОНФЕСІЙНО-ЦЕРКОВНА НАЛЕЖНІСТЬ (жовтень 2024 р.)						
	ПЦУ	УПЦ(МП)	Просто православні	УГКЦ	Просто християни	Не відносять себе до жодної релігії	
Надавали допомогу Збройним силам України							
Так, відомо	56,2	58,9	39,4	85,8	33,7	17,3	
Ні, не відомо	43,2	40,2	60,6	13,8	65,8	82,2	
Не відповіли	0,6	0,9	0,0	0,4	0,5	0,5	
Надавали матеріальну допомогу біженцям							
Так, відомо	43,2	49,1	28,9	58,3	30,2	12,4	
Ні, не відомо	56,5	48,2	70,0	41,3	68,8	87,1	
Не відповіли	0,3	2,7	1,1	0,4	1,0	0,5	
Надавали прихисток біженцям							
Так, відомо	39,0	46,4	26,4	63,8	23,6	14,5	
Ні, не відомо	60,4	53,6	72,9	35,8	75,9	84,7	
Не відповіли	0,6	0,0	0,7	0,4	0,5	0,8	
Залучали чи розподіляли гуманітарну допомогу з-за кордону							
Так, відомо	29,5	34,8	28,2	42,9	22,6	17,8	
Ні, не відомо	70,0	63,4	71,1	56,7	76,4	81,7	
Не відповіли	0,6	1,8	0,7	0,4	1,0	0,5	
Надавали допомогу медичним та соціальним закладам							
Так, відомо	25,5	32,1	20,9	40,0	23,1	9,1	
Ні, не відомо	73,8	65,2	78,1	58,8	76,9	90,3	
Не відповіли	0,7	2,7	1,1	1,3	0,0	0,5	
Облаштовували у приміщеннях храмів бомбосховища							
Так, відомо	24,8	21,4	19,5	40,8	18,6	8,6	
Ні, не відомо	74,8	75,9	79,8	58,8	81,4	90,9	
Не відповіли	0,4	2,7	0,7	0,4	0,0	0,5	

* Респонденти мали розповісти про випадки, з якими вони стикалися особисто, а не про ті випадки, які вони знають із засобів масової інформації або з розповідей інших людей.

ЧИ ВІДОМО ВАМ ПРО ВИПАДКИ, КОЛИ РЕЛІГІЙНІ ГРОМАДИ (БУДЬ-ЯКОЇ РЕЛІГІЙНОЇ НАЛЕЖНОСТІ) ПІСЛЯ ПОЧАТКУ ШИРОКОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ РОСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ (після 24 лютого 2022 р.) ВЧИНЯЛИ ТАКІ ДІЇ...?*

% опитаних

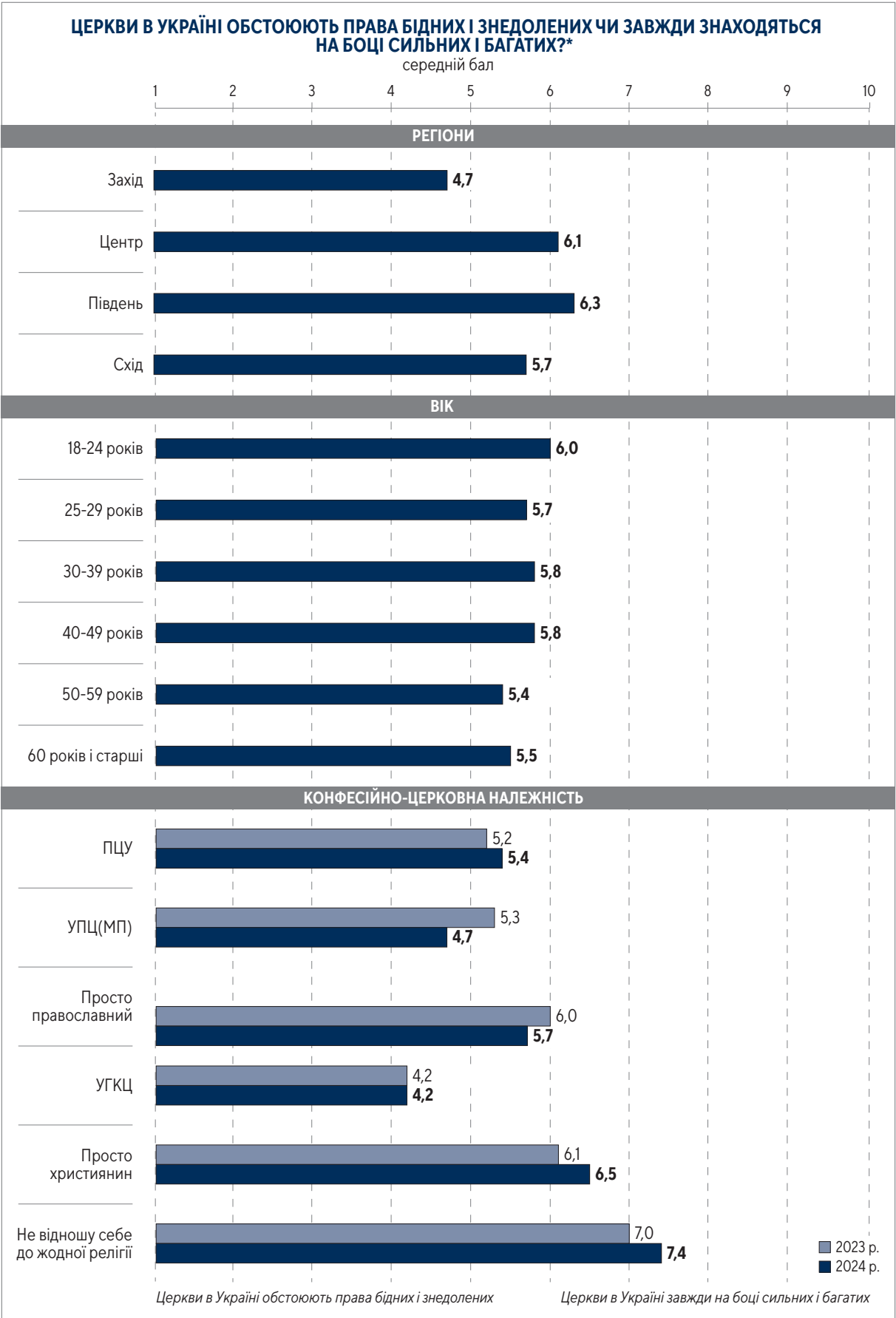
(продовження)

	КОНФЕСІЙНО-ЦЕРКОВНА НАЛЕЖНІСТЬ (жовтень 2024 р.)					
	ПЦУ	УПЦ(МП)	Просто православні	УГКЦ	Просто християни	Не відносять себе до жодної релігії
Надавали допомогу жителям деокупованих і прифронтових територій						
Так, відомо	25,5	24,1	16,5	33,3	18,1	9,1
Ні, не відомо	73,4	74,1	82,7	66,3	81,4	89,8
Не відповіли	1,1	1,8	0,7	0,4	0,5	1,1
Допомагали в евакуації жителів із окупованих територій та територій, що перебувають під обстрілами						
Так, відомо	20,5	23,2	18,0	26,7	13,1	4,3
Ні, не відомо	78,8	75,9	80,9	72,5	86,9	94,9
Не відповіли	0,7	0,9	1,1	0,8	0,0	0,8
Висловлювали підтримку діям росії						
Так, відомо	9,5	1,8	2,2	7,1	10,1	6,5
Ні, не відомо	90,2	96,4	97,1	92,5	89,4	93,0
Не відповіли	0,3	1,8	0,7	0,4	0,5	0,5
Допомагали окупантам						
Так, відомо	5,3	1,8	1,4	5,8	4,0	5,1
Ні, не відомо	94,2	96,4	97,8	93,8	95,5	94,3
Не відповіли	0,4	1,8	0,7	0,4	0,5	0,5
Привласнювали гуманітарну допомогу або використовували її в корисливих цілях						
Так, відомо	3,5	0,9	3,2	3,8	5,5	4,8
Ні, не відомо	96,2	97,3	96,0	95,8	94,0	94,6
Не відповіли	0,3	1,8	0,7	0,4	0,5	0,5

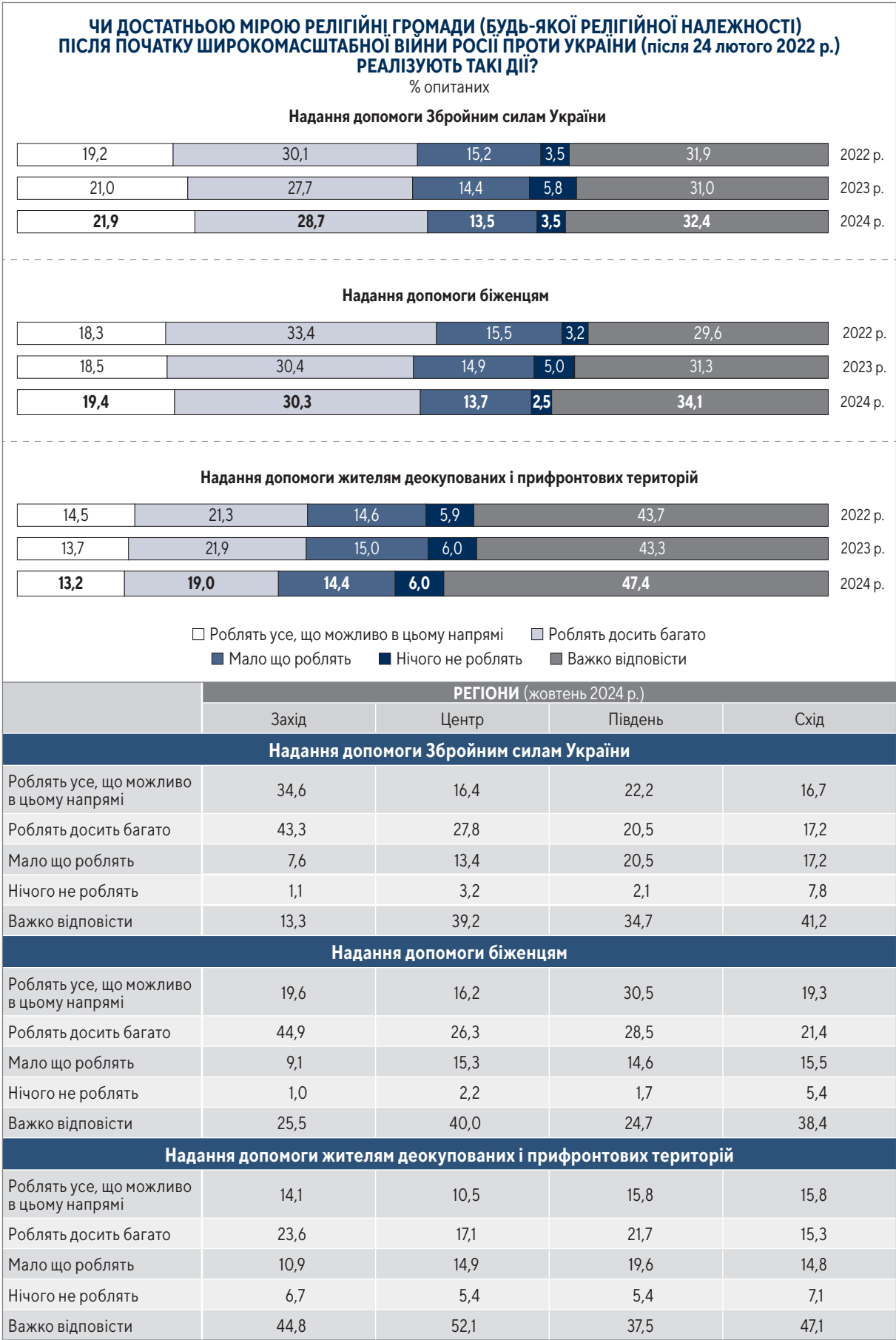
* Респонденти мали розповісти про випадки, з якими вони стикалися особисто, а не про ті випадки, які вони знають із засобів масової інформації або з розповідей інших людей.

* За 10-бальною шкалою від 1 до 10, де «1» означає повну згоду з твердженням ліворуч, а «10» – з твердженням праворуч.

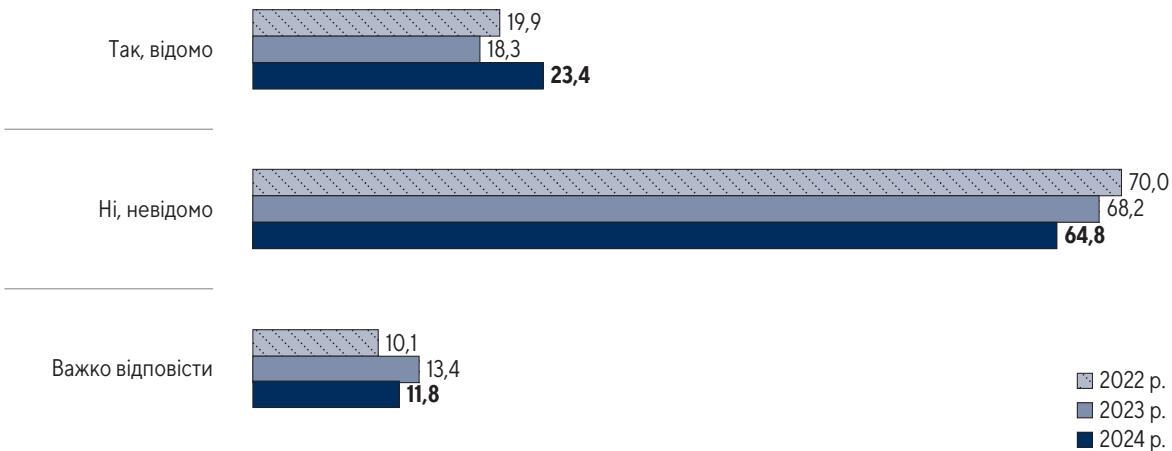

* За 10-бальною шкалою від 1 до 10, де «1» означає повну згоду з твердженням ліворуч, а «10» – з твердженням праворуч.

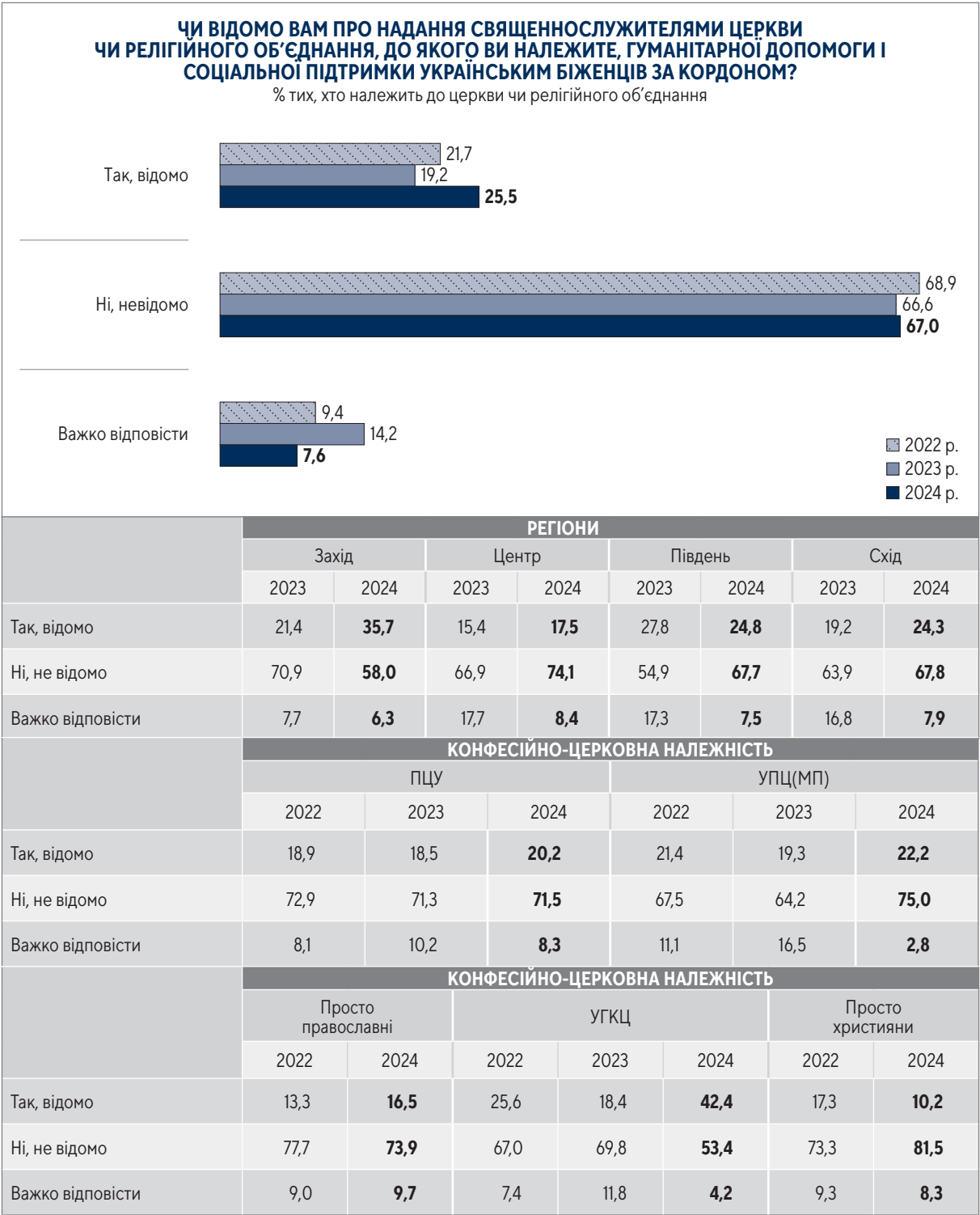

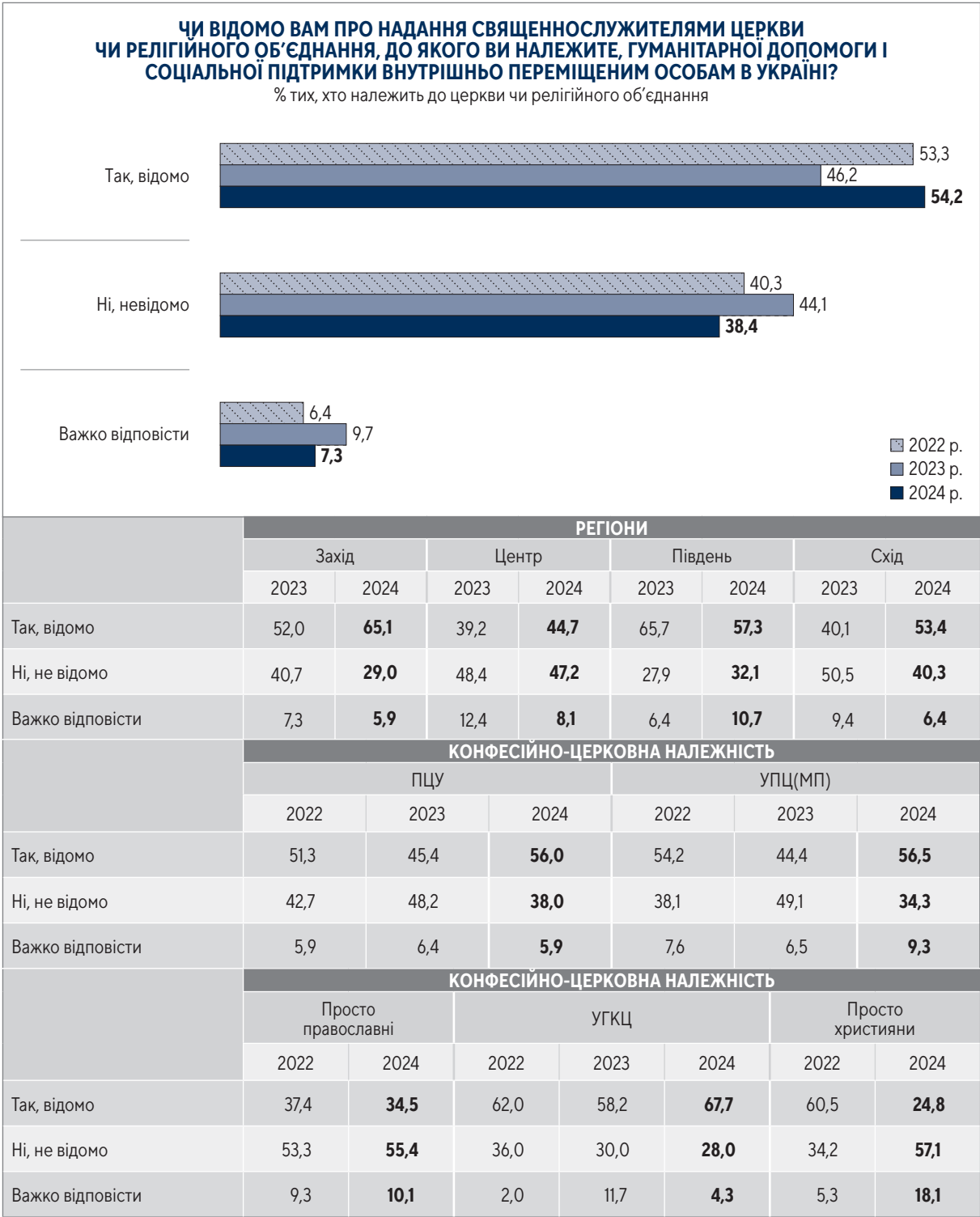
ЧИ ДОСТАТНЬОЮ МІРОЮ РЕЛІГІЙНІ ГРОМАДИ (БУДЬ-ЯКОЇ РЕЛІГІЙНОЇ НАЛЕЖНОСТІ) ПІСЛЯ ПОЧАТКУ ШИРОКОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ РОСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ (після 24 лютого 2022 р.) РЕАЛІЗУЮТЬ ТАКІ ДІЇ?									
% опитаних									
	КОНФЕСІЙНО-ЦЕРКОВНА НАЛЕЖНІСТЬ								
	ПЦУ			УПЦ(МП)			Просто православні		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Надання допомоги Збройним силам України									
Роблять усе, що можливо в цьому напрямі	20,5	21,7	22,3	27,5	25,4	30,4	12,5	11,0	15,5
Роблять досить багато	34,7	32,4	36,1	29,8	40,4	29,5	23,0	23,5	22,4
Мало що роблять	14,4	13,9	11,6	10,7	9,6	10,7	21,1	16,1	14,1
Нічого не роблять	1,9	4,4	1,4	3,1	3,5	2,7	2,9	10,2	4,7
Важко відповісти	28,4	27,5	28,6	29,0	21,1	26,8	40,5	39,2	43,3
Надання допомоги біженцям									
Роблять усе, що можливо в цьому напрямі	21,8	25,5	21,9	19,7	28,4	25,2	13,9	13,7	19,1
Роблять досить багато	35,9	29,3	32,7	40,9	34,5	37,8	25,9	19,6	24,5
Мало що роблять	14,7	15,1	14,7	9,8	9,5	10,8	21,7	12,5	11,9
Нічого не роблять	1,6	4,6	0,8	2,3	7,8	1,8	3,9	11,4	3,2
Важко відповісти	26,0	25,5	29,9	27,3	19,8	24,3	34,6	42,7	41,2
Надання допомоги жителям деокупованих і прифронтових територій									
Роблять усе, що можливо в цьому напрямі	18,3	18,4	16,0	20,6	14,7	18,9	10,7	9,4	11,5
Роблять досить багато	24,8	24,1	20,9	26,7	31,9	18,0	14,6	15,2	15,5
Мало що роблять	14,4	14,4	14,6	11,5	10,3	12,6	18,0	16,8	13,7
Нічого не роблять	3,7	4,9	4,9	3,1	6,9	7,2	6,0	11,3	6,8
Важко відповісти	38,8	38,2	43,5	38,2	36,2	43,2	50,7	47,3	52,5
	КОНФЕСІЙНО-ЦЕРКОВНА НАЛЕЖНІСТЬ								
	УГКЦ			Просто християни			Не відносять себе до жодної релігії		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Надання допомоги Збройним силам України									
Роблять усе, що можливо в цьому напрямі	30,2	23,1	42,1	15,5	12,8	15,1	5,5	9,2	10,8
Роблять досить багато	47,3	42,5	46,3	24,7	32,6	15,6	12,8	13,6	13,2
Мало що роблять	9,8	11,3	7,1	22,4	15,0	23,6	17,4	22,1	17,5
Нічого не роблять	0,0	0,9	0,4	6,3	4,0	2,5	10,6	7,7	10,2
Важко відповісти	12,7	22,2	4,2	31,0	35,7	43,2	53,6	47,4	48,4
Надання допомоги біженцям									
Роблять усе, що можливо в цьому напрямі	22,8	27,7	19,9	15,4	16,1	15,7	4,3	7,4	14,2
Роблять досить багато	53,9	46,4	57,7	26,3	26,1	17,7	14,5	12,9	13,4
Мало що роблять	6,8	9,1	5,4	23,4	15,2	21,2	19,6	19,9	16,1
Нічого не роблять	0,0	0,9	0,4	4,0	4,8	2,5	9,4	8,9	7,3
Важко відповісти	16,5	15,9	16,6	30,9	37,8	42,9	52,3	50,9	48,9
Надання допомоги жителям деокупованих і прифронтових територій									
Роблять усе, що можливо в цьому напрямі	11,7	9,5	18,0	10,9	9,2	7,5	3,0	7,0	7,3
Роблять досить багато	27,8	32,6	32,2	17,7	20,6	12,6	9,8	7,7	9,4
Мало що роблять	9,8	9,5	8,4	20,0	16,7	19,6	17,9	18,8	16,1
Нічого не роблять	9,3	2,7	2,1	8,0	4,8	5,5	9,8	10,0	10,2
Важко відповісти	41,5	45,7	39,3	43,4	48,7	54,8	59,6	56,5	57,0

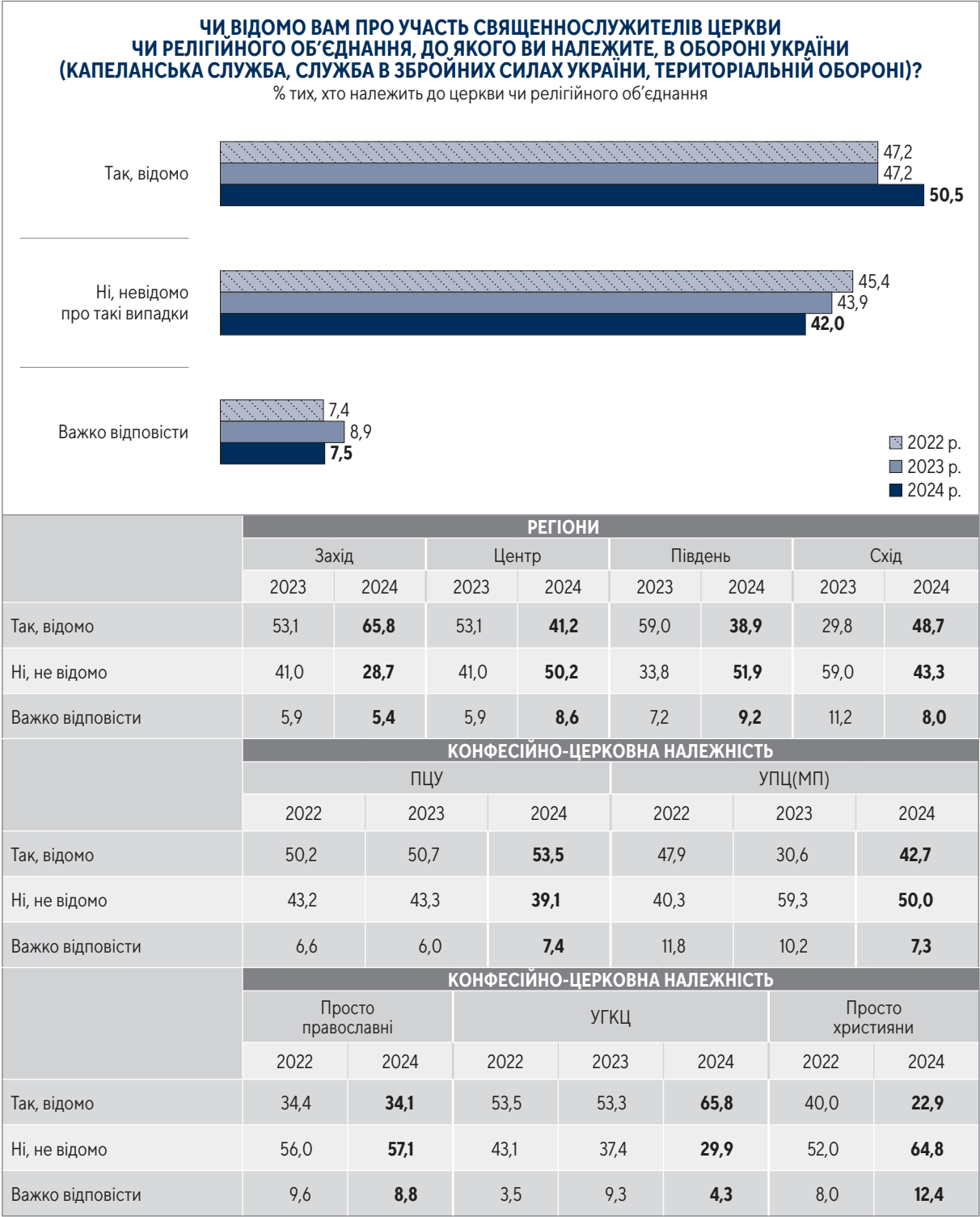
ЧИ ВІДОМО ВАМ ПРО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СВЯЩЕНОСЛУЖИТЕЛЯМИ ЦЕРКВИ
ЧИ РЕЛІГІЙНОГО ОБ'ЄДНАННЯ, ДО ЯКОГО ВИ НАЛЕЖИТЕ, ДУХОВНИХ,
РЕЛІГІЙНИХ ПОТРЕБ УКРАЇНСЬКИХ БІЖЕНЦІВ ЗА КОРДОНОМ?
% тих, хто належить до церкви чи релігійного об'єднання

	РЕГІОНИ							
	Захід		Центр		Південь		Схід	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Так, відомо	22,7	35,2	13,5	14,6	29,3	21,2	15,5	22,0
Ні, не відомо	70,5	57,4	68,3	69,2	58,6	66,7	68,6	67,8
Важко відповісти	6,8	7,4	18,2	16,2	12,0	12,1	15,9	10,2
	КОНФЕСІЙНО-ЦЕРКОВНА НАЛЕЖНІСТЬ							
	ПЦУ			УПЦ(МП)				
	2022	2023	2024	2022	2023	2024		
Так, відомо	16,2	17,4	17,9	16,8	17,6	18,1		
Ні, не відомо	73,3	72,3	69,1	72,6	74,1	74,3		
Важко відповісти	10,5	10,4	13,0	10,6	8,3	7,6		
	КОНФЕСІЙНО-ЦЕРКОВНА НАЛЕЖНІСТЬ							
	Просто православні		УГКЦ			Просто християни		
	2022	2024	2022	2023	2024	2022	2024	
Так, відомо	9,4	10,6	24,4	21,8	44,1	19,7	9,1	
Ні, не відомо	78,4	72,1	68,2	68,7	50,8	75,8	79,1	
Важко відповісти	12,2	17,3	7,5	9,5	5,1	4,5	11,8	

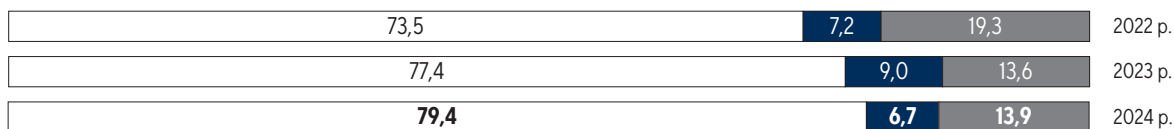

ЧИ РЕЛІГІЙНА ГРОМАДА, ДО ЯКОЇ ВИ НАЛЕЖИТЕ, З ПОЧАТКУ ШИРОКОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ РОСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ (після 24 лютого 2022 р.) ВЧИНЯЛА ТАКІ ДІЇ?

% тих, хто є членом певної релігійної громади (парафії)

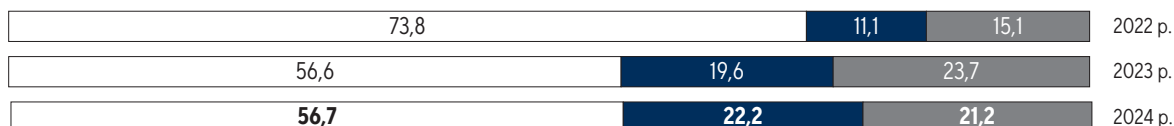
Надавала допомогу Збройним силам України

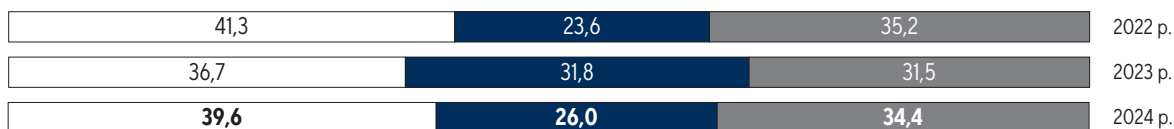
Надавала прихисток біженцям

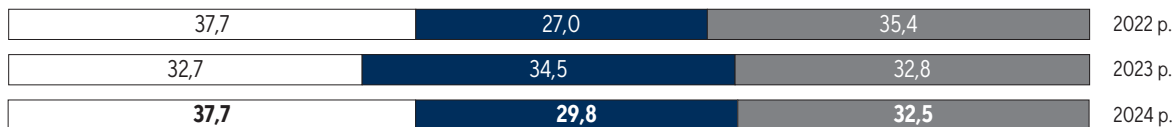
Надавала матеріальну допомогу біженцям

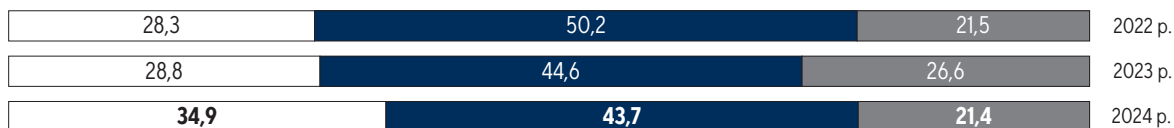
Залучала чи розподіляла гуманітарну допомогу з-за кордону

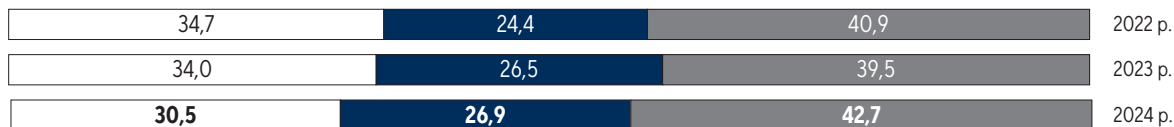
Надавала допомогу медичним і соціальним закладам

Облаштовувала у приміщенні храму бомбосховище

Надавала допомогу жителям деокупованих і прифронтових територій

Допомагала в евакуації жителів із окупованих територій та територій, що перебувають під обстрілами

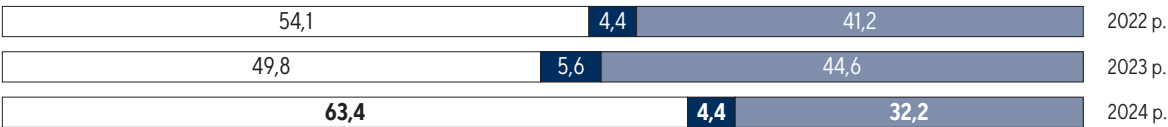
□ Так ■ Ні ■ Не знаю/важко відповісти

ЧИ РЕЛІГІЙНА ГРОМАДА, ДО ЯКОЇ ВИ НАЛЕЖИТЕ, З ПОЧАТКУ ШИРОКОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ РОСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ (після 24 лютого) ВЧИНЯЛА ТАКІ ДІЇ? % тих, хто є членом певної релігійної громади (парафії) (продовження)									
	КОНФЕСІЙНО-ЦЕРКОВНА НАЛЕЖНІСТЬ								
	ПЦУ			УПЦ(МП)			УГКЦ		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Надавала допомогу Збройним силам України									
Так	67,9	77,0	76,9	75,9	68,3	71,4	89,2	94,5	94,9
Ні	8,1	9,9	5,6	5,6	7,9	14,3	3,3	3,9	0,7
Не знаю/важко відповісти	24,0	13,1	17,6	18,5	23,8	14,3	7,5	1,6	4,3
Надавала притулок біженцям									
Так	53,8	52,1	51,6	64,8	53,2	51,8	58,3	57,0	61,9
Ні	19,0	22,1	18,1	18,5	17,7	16,1	32,5	31,3	23,0
Не знаю/важко відповісти	27,1	25,8	30,2	16,7	29,0	32,1	9,2	11,7	15,1
Надавала матеріальну допомогу біженцям									
Так	72,5	55,4	52,3	70,4	50,8	51,8	71,7	57,0	58,0
Ні	10,4	17,4	20,8	13,0	14,3	25,0	13,3	30,5	22,5
Не знаю/важко відповісти	17,1	27,2	26,9	16,7	34,9	23,2	15,0	12,5	19,6
Залучала чи розподіляла гуманітарну допомогу з-за кордону									
Так	37,1	35,2	38,4	35,8	27,0	35,7	30,8	32,8	33,1
Ні	26,2	30,0	23,6	22,6	31,7	28,6	28,3	43,8	30,2
Не знаю/важко відповісти	36,7	34,7	38,0	41,5	41,3	35,7	40,8	23,4	36,7
Надавала допомогу медичним та соціальним закладам									
Так	38,5	31,6	38,0	40,7	38,1	25,5	33,9	31,3	34,5
Ні	24,9	31,1	25,9	20,4	33,3	30,9	33,1	44,5	37,4
Не знаю/важко відповісти	36,7	37,3	36,1	38,9	28,6	43,6	33,1	24,2	28,1
Облаштовувала у приміщенні храму бомбосховище									
Так	31,1	23,5	30,6	40,0	22,2	28,6	16,5	31,5	39,1
Ні	45,5	44,6	42,1	30,9	44,4	37,5	73,6	52,8	52,2
Не знаю/важко відповісти	23,4	31,9	27,3	29,1	33,3	33,9	9,9	15,7	8,7
Надавала допомогу жителям деокупованих і прифронтових територій									
Так	35,3	34,9	28,6	37,0	35,9	32,1	24,2	28,3	24,5
Ні	23,5	25,0	27,6	14,8	20,3	21,4	38,3	39,4	33,1
Не знаю/важко відповісти	41,2	40,1	43,8	48,1	43,8	46,4	37,5	32,3	42,4
Допомагала в евакуації жителів із окупованих територій та територій, що перебувають під обстрілами									
Так	26,6	22,1	20,0	21,8	21,0	17,9	22,3	18,8	28,8
Ні	32,4	37,1	37,7	34,5	27,4	37,5	49,6	57,8	42,4
Не знаю/важко відповісти	41,0	40,8	42,3	43,6	51,6	44,6	28,1	23,4	28,8

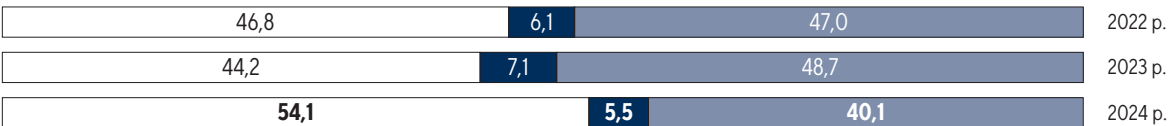
ЧИ ОТРИМУВАЛИ ВИ ПІД ЧАС ВІЙНИ ВІД ВАШОЇ РЕЛІГІЙНОЇ ГРОМАДИ?

% тих, хто є членом певної релігійної громади (парафії)

Моральну підтримку

Психологічну підтримку

Матеріальну підтримку

☐ Так, отримували ☒ Ні, не отримували, хоча потребували її
☒ Не потребували такої підтримки

	КОНФЕСІЙНО-ЦЕРКОВНА НАЛЕЖНІСТЬ								
	ПЦУ			УПЦ(МП)			УГКЦ		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Моральну підтримку									
Так, отримували	56,8	42,7	62,5	64,8	63,5	67,9	38,3	27,3	54,7
Ні, не отримували, хоча потребували її	4,1	8,9	4,6	1,9	3,2	5,4	2,5	6,3	4,3
Не потребували такої підтримки	39,2	48,4	32,9	31,5	33,3	26,8	58,3	66,4	41,0
Психологічну підтримку									
Так, отримували	52,9	48,6	52,3	50,0	71,4	7,9	26,7	33,9	39,8
Ні, не отримували, хоча потребували її	5,0	7,5	58,9	3,7	0,0	3,6	5,8	4,7	37,5
Не потребували такої підтримки	42,1	43,9	42,8	44,4	28,6	5,8	67,5	61,4	50,7
Матеріальну підтримку									
Так, отримували	24,3	20,1	21,4	29,6	14,5	26,8	7,5	6,3	15,8
Ні, не отримували, хоча потребували її	14,4	14,0	20,0	11,1	11,3	17,9	6,7	7,9	12,9
Не потребували такої підтримки	61,3	65,9	58,6	59,3	74,2	55,4	85,8	85,8	71,2

ВИ ЗГОДНІ ЧИ НЕ ЗГОДНІ З КОЖНИМ ІЗ НАСТУПНИХ ТВЕРДЖЕНЬ...

% опитаних

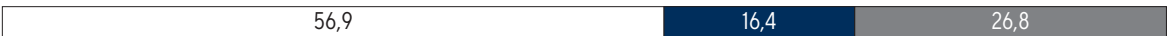
Відносини держави з церквами, релігійними організаціями мають бути побудовані на засадах партнерства, співпраці, спільного вирішення питань державотворення

Священників доцільно долучати до процесу духовного виховання молодого покоління у світських школах та вищих навчальних закладах, зокрема для викладання основ духовності, національних традицій, культури, богослов'я

Держава має більше співпрацювати з церквами та релігійними організаціями за кордоном для відстоювання національних інтересів

Церкви, релігійні організації мають бути долучені до вирішення завдань формування національної ідеї, моделі повоєнної України, розроблення стратегії державної політики

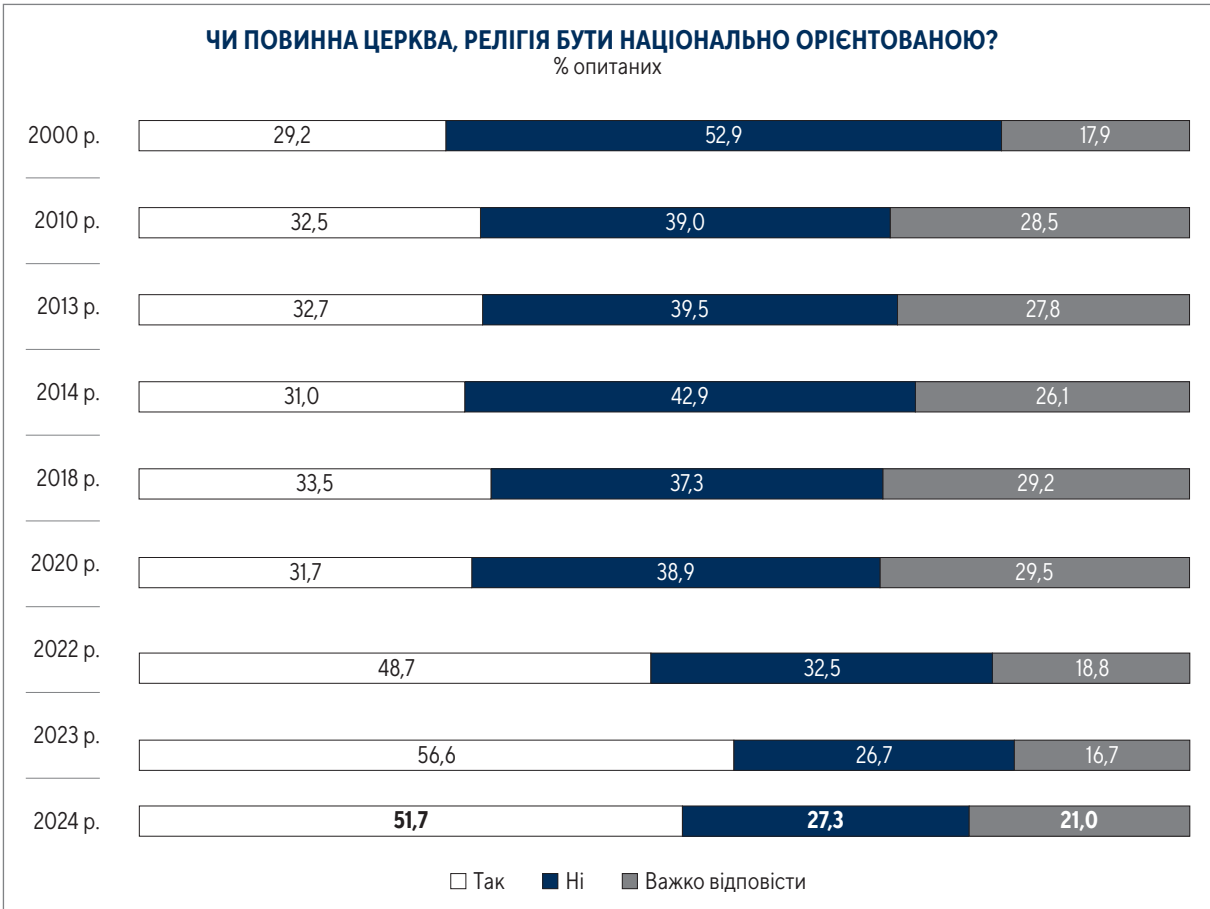
☐ Згодні ☒ Не згодні ☐ Важко відповісти

Жовтень 2024 р.

РЕГІОНИ

	Захід	Центр	Південь	Схід
Відносини держави з церквами, релігійними організаціями мають бути побудовані на засадах партнерства, співпраці, спільного вирішення питань державотворення				
Згодні	75,4	57,3	72,8	61,3
Не згодні	10,1	13,4	10	17
Важко відповісти	14,5	29,3	17,2	21,7
Священників доцільно долучати до процесу духовного виховання молодого покоління у світських школах та вищих навчальних закладах, зокрема для викладання основ духовності, національних традицій, культури, богослов'я				
Згодні	71,9	51,3	59,6	54,6
Не згодні	8,7	19,4	12,9	23,5
Важко відповісти	19,4	29,3	27,5	21,9
Держава має більше співпрацювати з церквами та релігійними організаціями за кордоном для відстоювання національних інтересів				
Згодні	66,5	53,8	53,6	52,8
Не згодні	12,7	14,0	22,6	21,9
Важко відповісти	20,7	32,1	23,8	25,2
Церкви, релігійні організації мають бути долучені до вирішення завдань формування національної ідеї, моделі повоєнної України, розроблення стратегії державної політики				
Згодні	64,4	44,0	52,3	52,0
Не згодні	12,9	22,5	23,8	25,4
Важко відповісти	22,6	33,5	23,8	22,6

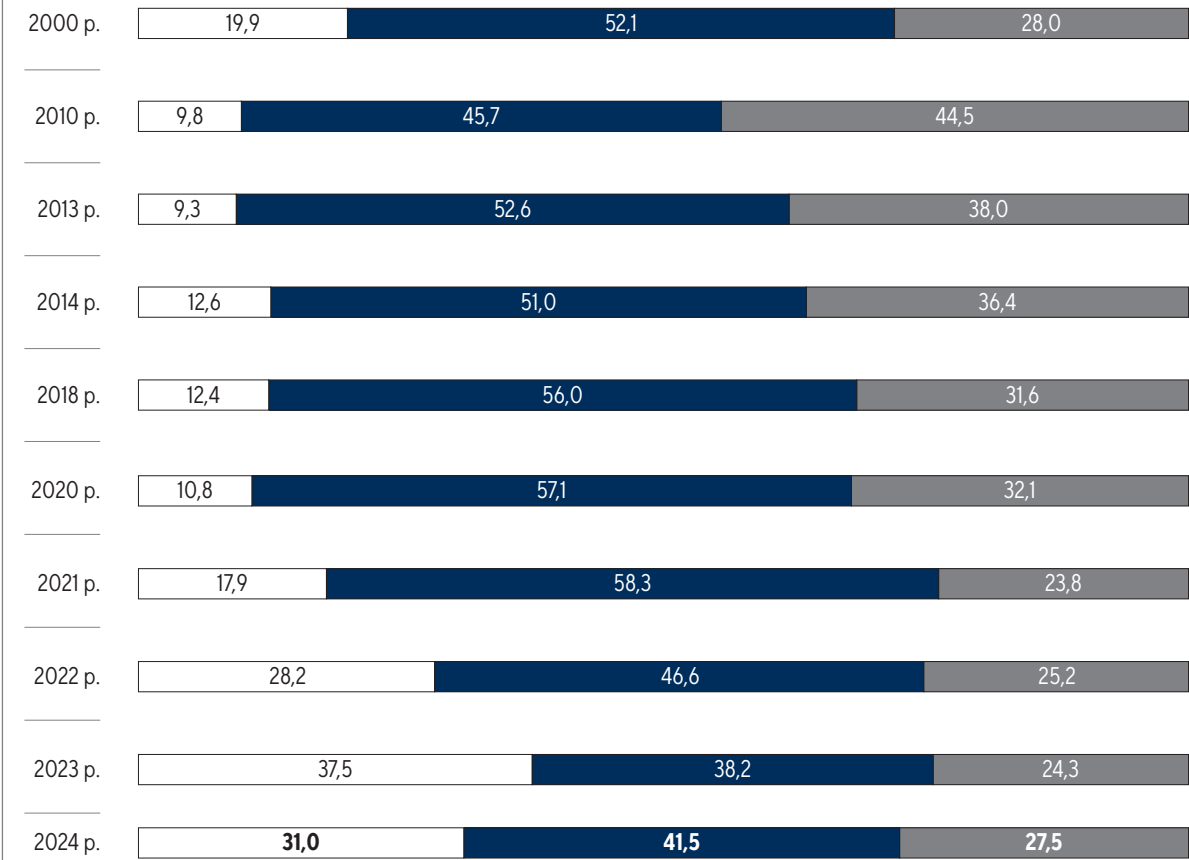
ВИ ЗГОДНІ ЧИ НЕ ЗГОДНІ З КОЖНИМ ІЗ НАСТУПНИХ ТВЕРДЖЕНЬ...?						
% опитаних						
(продовження)						
КОНФЕСІЙНО-ЦЕРКОВНА НАЛЕЖНІСТЬ (жовтень 2024 р.)						
	ПЦУ	УПЦ(МП)	Просто православні	УГКЦ	Просто християни	Не відносять себе до жодної релігії
Відносини держави з церквами, релігійними організаціями мають бути побудовані на засадах партнерства, співпраці, спільного вирішення питань державотворення						
Згодні	71,4	54,5	63,9	77,1	59,8	49,6
Не згодні	7,7	18,8	11,9	10,8	14,6	23,2
Важко відповісти	20,9	26,8	24,2	12,1	25,6	27,2
Священників доцільно долучати до процесу духовного виховання молодого покоління у світських школах та вищих навчальних закладах, зокрема для викладання основ духовності, національних традицій, культури, богослов'я						
Згодні	62,6	75,7	58,5	75,8	55,3	33,9
Не згодні	13,0	4,5	14,4	7,5	21,6	33,3
Важко відповісти	24,4	19,8	27,1	16,7	23,1	32,8
Держава має більше співпрацювати з церквами та релігійними організаціями за кордоном для відстоювання національних інтересів						
Згодні	65,5	58,0	52,3	69,6	49,7	38,5
Не згодні	10,7	16,1	13,7	13,3	21,6	28,3
Важко відповісти	23,8	25,9	33,9	17,1	28,6	33,2
Церкви, релігійні організації мають бути долучені до вирішення завдань формування національної ідеї, моделі повоєнної України, розроблення стратегії державної політики						
Згодні	60,9	42,9	46,2	65,4	46,2	34,2
Не згодні	15,6	29,5	21,7	13,8	25,6	31,0
Важко відповісти	23,6	27,7	32,1	20,8	28,1	34,8

ЧИ ПОВИННА ЦЕРКВА, РЕЛІГІЯ БУТИ НАЦІОНАЛЬНО ОРІЄНТОВАНОЮ?																
% опитаних																
	РЕГІОНИ															
	Захід				Центр				Південь				Схід			
	2020	2022	2023	2024	2020	2022	2023	2024	2020	2022	2023	2024	2020	2022	2023	2024
Так	54,3	63,0	71,6	65,0	32,8	50,7	57,3	51,7	25,7	29,0	34,2	29,7	12,4	35,5	48,3	47,5
Ні	20,5	24,4	16,8	20,8	34,9	28,5	26,2	24,0	40,2	43,5	41,5	42,7	60,6	46,1	32,2	33,4
Важко відповісти	25,3	12,6	11,6	14,3	32,4	20,8	16,5	24,3	34,0	27,5	24,4	27,6	26,9	18,4	19,6	19,1
	ВІК															
	18-24 років		25-29 років		30-39 років		40-49 років		50-59 років		60 років і старші					
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Так	53,1	48,5	57,1	50,0	56,7	47,8	57,1	51,6	55,6	51,2	57,7	56,2	28,6	26,3	23,8	27,3
Ні	28,6	26,3	23,8	27,3	24,9	28,9	27,0	26,2	29,7	28,6	26,2	26,4	18,3	25,1	19,0	22,7
Важко відповісти	18,3	25,1	19,0	22,7	18,4	23,2	15,9	22,2	14,7	20,2	16,1	17,5	18,3	25,1	19,0	22,7
	КОНФЕСІЙНО-ЦЕРКОВНА НАЛЕЖНІСТЬ															
	ПЦУ				УПЦ(МП)				Просто православні							
	2020	2022	2023	2024	2020	2022	2023	2024	2020	2022	2023	2024	2020	2022	2023	2024
Так	48,0	60,1	69,6	68,4	25,5	35,1	35,3	31,5	22,4	38,5	44,5	43,0	26,4	25,2	19,0	16,4
Ні	26,4	25,2	19,0	16,4	48,9	48,9	48,3	51,4	46,4	31,3	36,6	27,8	25,6	14,7	11,4	15,1
Важко відповісти	25,6	14,7	11,4	15,1	25,5	16,0	16,4	17,1	31,2	30,2	18,9	29,2	25,6	14,7	11,4	15,1
	КОНФЕСІЙНО-ЦЕРКОВНА НАЛЕЖНІСТЬ															
	УГКЦ				Просто християни				Не відносять себе до жодної релігії							
	2020	2022	2023	2024	2020	2022	2023	2024	2020	2022	2023	2024	2020	2022	2023	2024
Так	66,3	70,2	79,3	72,1	24,6	37,1	46,9	36,7	18,0	28,4	27,6	28,5	14,5	16,6	10,4	16,3
Ні	14,5	16,6	10,4	16,3	49,7	45,1	28,9	37,2	43,1	50,8	41,9	39,2	19,2	13,2	10,4	11,7
Важко відповісти	19,2	13,2	10,4	11,7	25,7	17,7	24,1	26,1	38,9	20,8	30,5	32,3	19,2	13,2	10,4	11,7

У деяких країнах світу, в т. ч. європейських (Велика Британія, Греція та ін.), існують державні церкви. Вони користуються підтримкою держави, мають певні переваги, порівняно з іншими релігійними організаціями; громадяни цих держав, як правило, сплачують церковний податок, що йде на утримання державної церкви.
ЧИ БУЛА Б ДОЦІЛЬНОЮ ТАКА ПРАКТИКА В УКРАЇНІ?

% опитаних

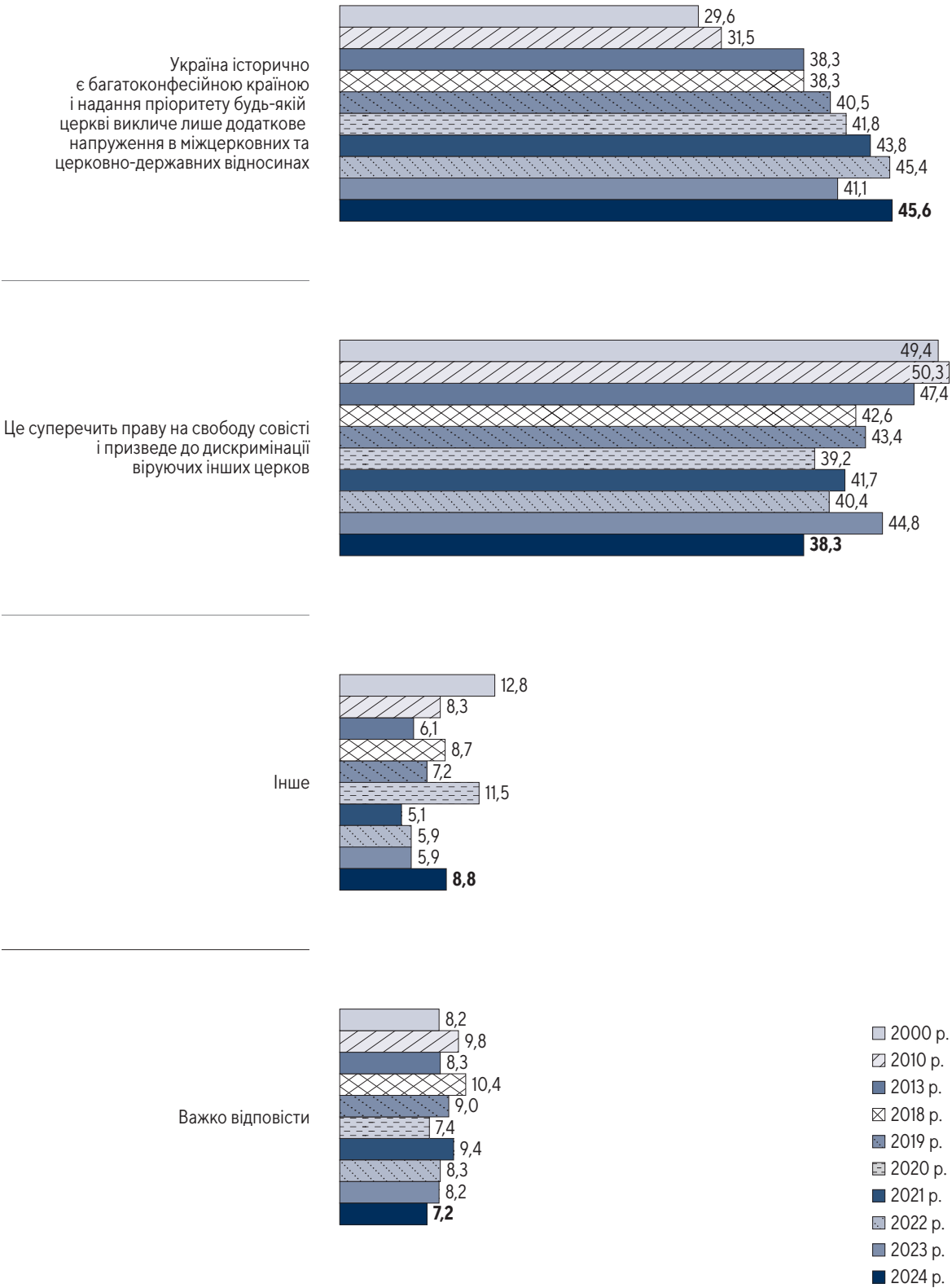

☐ Так
 ☒ Ні
 ☐ Важко відповісти

	РЕГІОНИ																	
	Захід			Центр			Південь			Схід								
	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024						
Так	29,0	35,7	25,9	33,3	41,5	32,3	21,6	44,4	33,3	19,9	27,2	33,5						
Ні	47,2	49,5	51,9	41,1	33,0	35,9	49,0	24,4	43,3	56,1	42,3	38,7						
Важко відповісти	23,8	14,8	22,2	25,6	25,6	31,9	29,3	31,2	23,3	24,0	30,4	27,8						
	КОНФЕСІЙНО-ЦЕРКОВНА НАЛЕЖНІСТЬ																	
	ПЦУ			УПЦ(МП)			Просто православні			УГКЦ			Просто християни			Не відносять себе до жодної релігії		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Так	39,9	41,9	37,6	26,0	32,2	34,8	21,1	37,3	25,2	20,9	41,9	32,4	18,4	38,2	37,5	17,0	24,4	19,6
Ні	36,8	36,9	32,7	45,8	45,2	44,6	48,0	34,5	37,4	58,7	45,0	48,1	58,0	28,9	38,0	56,6	44,6	53,8
Важко відповісти	23,3	21,2	29,7	28,2	22,6	20,5	30,8	28,2	37,4	20,4	13,1	19,5	23,6	32,9	24,5	26,4	31,0	26,6

ЯКЩО ВИ НЕ ЗГОДНІ ІЗ ЗАПРОВАДЖЕННЯМ ІНСТИТУТУ ДЕРЖАВНОЇ ЦЕРКВИ В УКРАЇНІ, ТО ЧОМУ?

% тих, хто вважає недоцільним запровадження інституту державної церкви в Україні

ЯКЩО ВИ НЕ ЗГОДНІ ІЗ ЗАПРОВАДЖЕННЯМ ІНСТИТУТУ ДЕРЖАВНОЇ ЦЕРКВИ В УКРАЇНІ, ТО ЧОМУ?

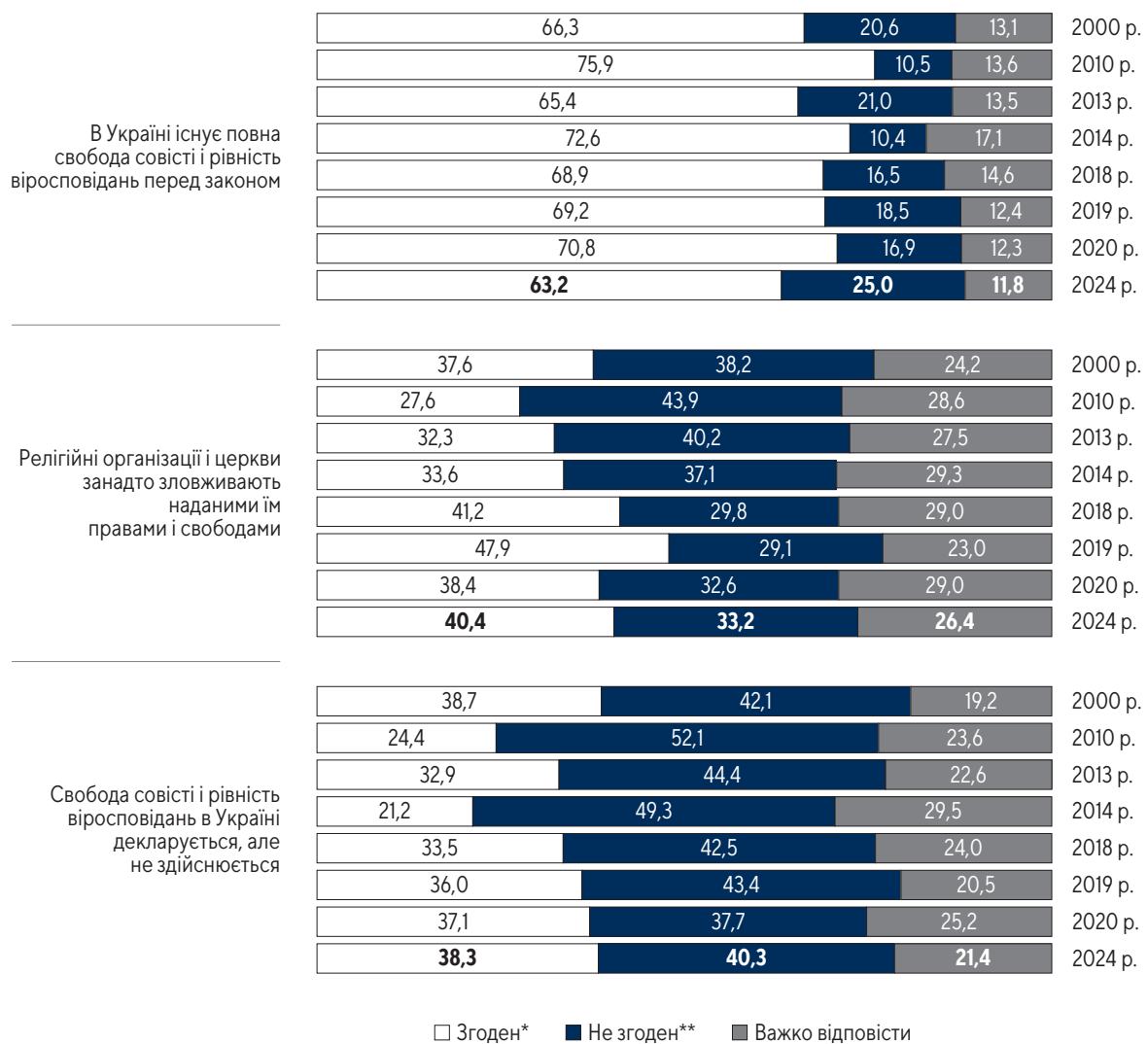
% тих, хто вважає недоцільним запровадження інституту державної церкви в Україні

(продовження)

	РЕГІОНИ (жовтень 2024 р.)							
	Захід		Центр		Південь		Схід	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Україна історично є багатоконфесійною країною і надання пріоритету будь-якій церкві викличе лише додаткове напруження в міжцерковних та церковно-державних відносинах	54,7	61,0	38,8	41,8	43,9	35,6	22,2	34,1
Це суперечить праву на свободу совісті і призведе до дискримінації віруючих інших церков	35,8	30,5	42,7	35,1	47,4	49,0	61,4	50,0
Інше	3,8	1,8	8,2	16,4	8,8	6,7	4,7	7,9
Важко відповісти	5,7	6,6	10,3	6,7	0,0	8,7	11,7	7,9

З ЯКИМИ ІЗ ПЕРЕРАХОВАНИХ НИЖЧЕ ТВЕРДЖЕНЬ ВИ ЗГОДНІ?

% опитаних

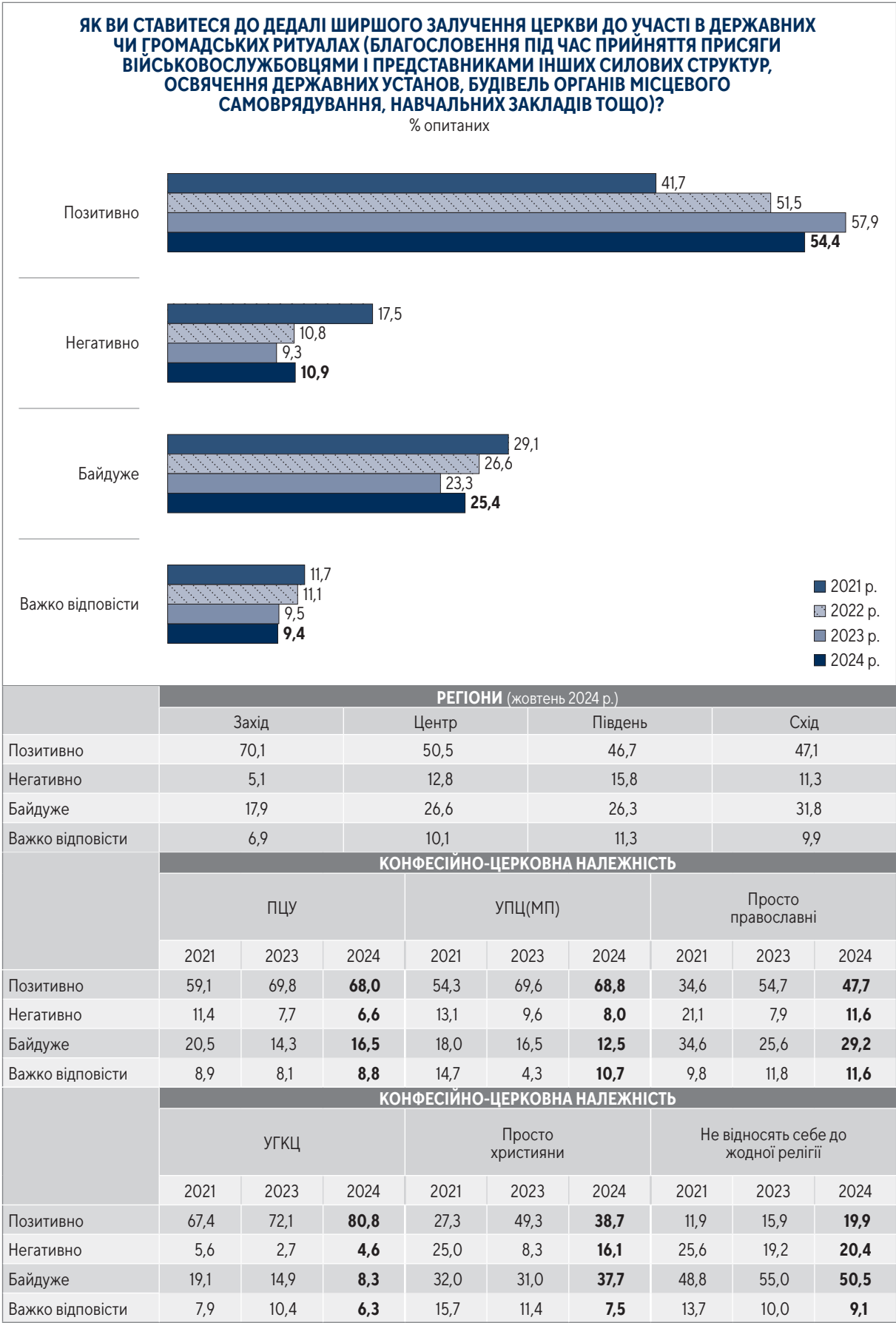

* Сума варіантів відповідей «згоден» і «скоріше згоден».

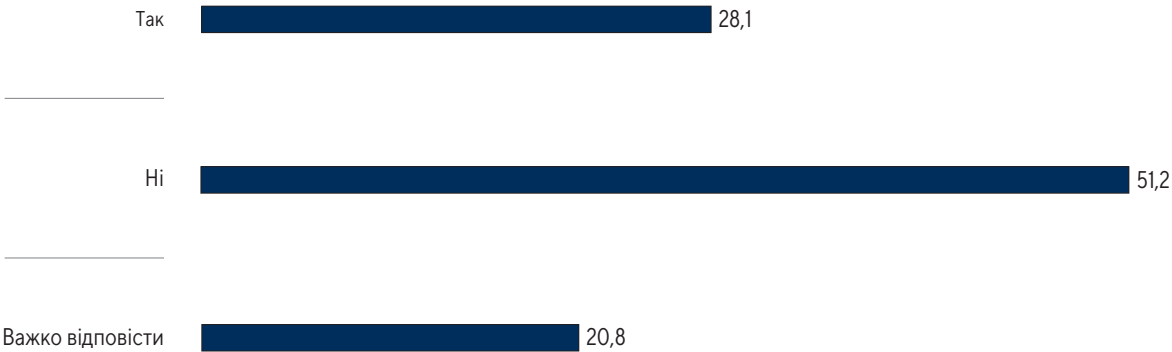
** Сума варіантів відповідей «не згоден» і «скоріше не згоден».

З ЯКИМИ ІЗ ПЕРЕРАХОВАНИХ НИЖЧЕ ТВЕРДЖЕНЬ ВИ ЗГОДНІ?												
% опитаних												
РЕГІОНИ												
	Захід		Центр		Південь		Схід					
	2020	2024	2020	2024	2020	2024	2020	2024				
В Україні існує повна свобода совісті і рівність віросповідань перед законом												
Згоден*	85,4	78,1	69,2	54,2	80,0	72,2	56,1	56,2				
Не згоден**	9,6	12,8	18,7	31,6	9,2	20,8	24,1	29,8				
Важко відповісти	5,0	9,1	12,1	14,3	10,8	5,0	19,8	14,2				
Релігійні організації і церкви занадто зловживають наданими їм правами і свободами												
Згоден*	33,2	36,7	44,3	39,0	40,0	44,8	33,8	45,4				
Не згоден**	43,2	43,9	32,8	27,9	28,3	25,1	24,7	16,7				
Важко відповісти	23,6	19,4	22,9	33,1	31,7	30,1	41,5	19,8				
Свобода совісті і рівність віросповідань в Україні декларується, але не здійснюється												
Згоден*	37,2	32,0	35,4	39,0	35,8	37,2	40,0	38,9				
Не згоден**	46,6	52,3	44,1	33,2	39,2	37,2	19,8	41,2				
Важко відповісти	16,3	15,8	20,5	27,8	25,0	14,2	40,2	19,8				
КОНФЕСІЙНО-ЦЕРКОВНА НАЛЕЖНІСТЬ												
	ПЦУ		УПЦ(МП)		Просто православні		УГКЦ		Просто християни		Не відносять себе до жодної релігії	
	2020	2024	2020	2024	2020	2024	2020	2024	2020	2024	2020	2024
В Україні існує повна свобода совісті і рівність віросповідань перед законом												
Згоден*	82,4	74,7	72,6	44,1	65,1	49,8	83,0	83,0	78,3	51,4	46,7	45,7
Не згоден**	11,2	15,4	15,0	46,8	22,6	30,7	12,9	11,6	11,7	30,7	25,5	38,7
Важко відповісти	6,4	9,8	12,4	9,0	12,3	19,5	4,1	5,4	10,0	11,6	27,8	15,6
Релігійні організації і церкви занадто зловживають наданими їм правами і свободами												
Згоден*	39,4	38,2	30,4	42,8	41,4	31,8	30,1	34,2	43,0	39,4	46,4	55,1
Не згоден**	41,2	35,2	44,3	25,0	25,8	15,3	42,0	47,6	26,8	28,3	16,3	16,8
Важко відповісти	19,4	26,6	25,3	15,2	32,8	32,9	28,0	18,3	30,2	32,3	37,3	28,2
Свобода совісті і рівність віросповідань в Україні декларується, але не здійснюється												
Згоден*	36,0	37,5	47,1	54,0	37,2	37,9	30,4	28,4	36,3	25,7	36,3	42,2
Не згоден**	45,6	18,6	34,3	28,8	34,3	35	57,7	57,5	34,6	39,2	22,9	33,8
Важко відповісти	18,4	20,9	18,6	17,1	28,4	27,1	11,9	14,2	29,1	25,1	40,8	23,9

* Сума варіантів відповідей «згоден» і «скоріше згоден».
** Сума варіантів відповідей «не згоден» і «скоріше не згоден».

ЧИ ПОВИННІ ЦЕРКВИ І РЕЛІГІЙНІ ОРГАНІЗАЦІЇ МАТИ ПІЛЬГИ
ПРИ СПЛАТІ РАХУНКІВ ЗА ГАЗ, ЕЛЕКТРИКУ ТОЩО?
% опитаних

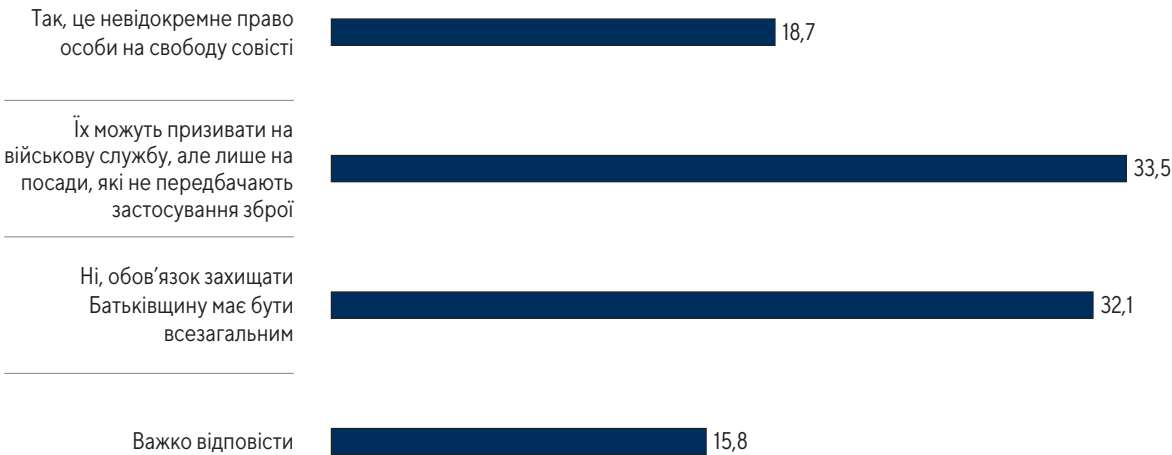

Жовтень 2024 р.

	РЕГІОНИ			
	Захід	Центр	Південь	Схід
Так	35,2	24,7	24,7	27,5
Ні	47,2	47,4	59,8	58,6
Важко відповісти	17,5	27,9	15,5	13,9

КОНФЕСІЙНО-ЦЕРКОВНА НАЛЕЖНІСТЬ						
	ПЦУ	УПЦ (МП)	Просто православні	УГКЦ	Просто християни	Не відносять себе до жодної релігії
Так	31,3	53,2	26,0	45,0	19,1	10,5
Ні	46,3	26,1	47,3	36,7	61,3	74,2
Важко відповісти	22,3	20,7	26,7	18,3	19,6	15,3

ЧИ ПОВИННІ ВІРУЮЧІ, ЯКІ ЗА СВОЇМИ РЕЛІГІЙНИМИ ПЕРЕКОНАННЯМИ НЕ МОЖУТЬ БРАТИ ДО РУК
ЗБРОЮ, МАТИ ПРАВО НА АЛЬТЕРНАТИВНУ (НЕВІЙСЬКОВУ) СЛУЖБУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ?
% опитаних

Жовтень 2024 р.

ЧИ ПОВИННІ ВІРУЮЧІ, ЯКІ ЗА СВОЇМИ РЕЛІГІЙНИМИ ПЕРЕКОНАННЯМИ НЕ МОЖУТЬ БРАТИ ДО РУК ЗБРОЮ, МАТИ ПРАВО НА АЛЬТЕРНАТИВНУ (НЕВІЙСКОВУ) СЛУЖБУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ?						
% опитаних						
(продовження)						
	РЕГІОНИ (жовтень 2024 р.)					
	Захід	Центр	Південь	Схід		
Так, це невідокремне право особи на свободу совісті	15,4	15,2	22,2	27,5		
Їх можуть призивати на військову службу, але лише на посади, які не передбачають застосування зброї	37,1	33,5	31,8	29,9		
Ні, обов'язок захищати Батьківщину має бути всезагальним	35,2	32,5	23,4	32,5		
Важко відповісти	12,4	18,8	22,6	10,1		
КОНФЕСІЙНО-ЦЕРКОВНА НАЛЕЖНІСТЬ (жовтень 2024 р.)						
	ПЦУ	УПЦ (МП)	Просто православні	УГКЦ	Просто християни	Не відносять себе до жодної релігії
Так, це невідокремне право особи на свободу совісті	16,1	34,8	24,9	15,8	18,6	12,4
Їх можуть призивати на військову службу, але лише на посади, які не передбачають застосування зброї	37,4	40,2	27,8	40,8	34,2	21,6
Ні, обов'язок захищати Батьківщину має бути всезагальним	31,1	14,3	26,0	29,6	32,7	48,5
Важко відповісти	15,3	10,7	21,3	13,8	14,6	17,5

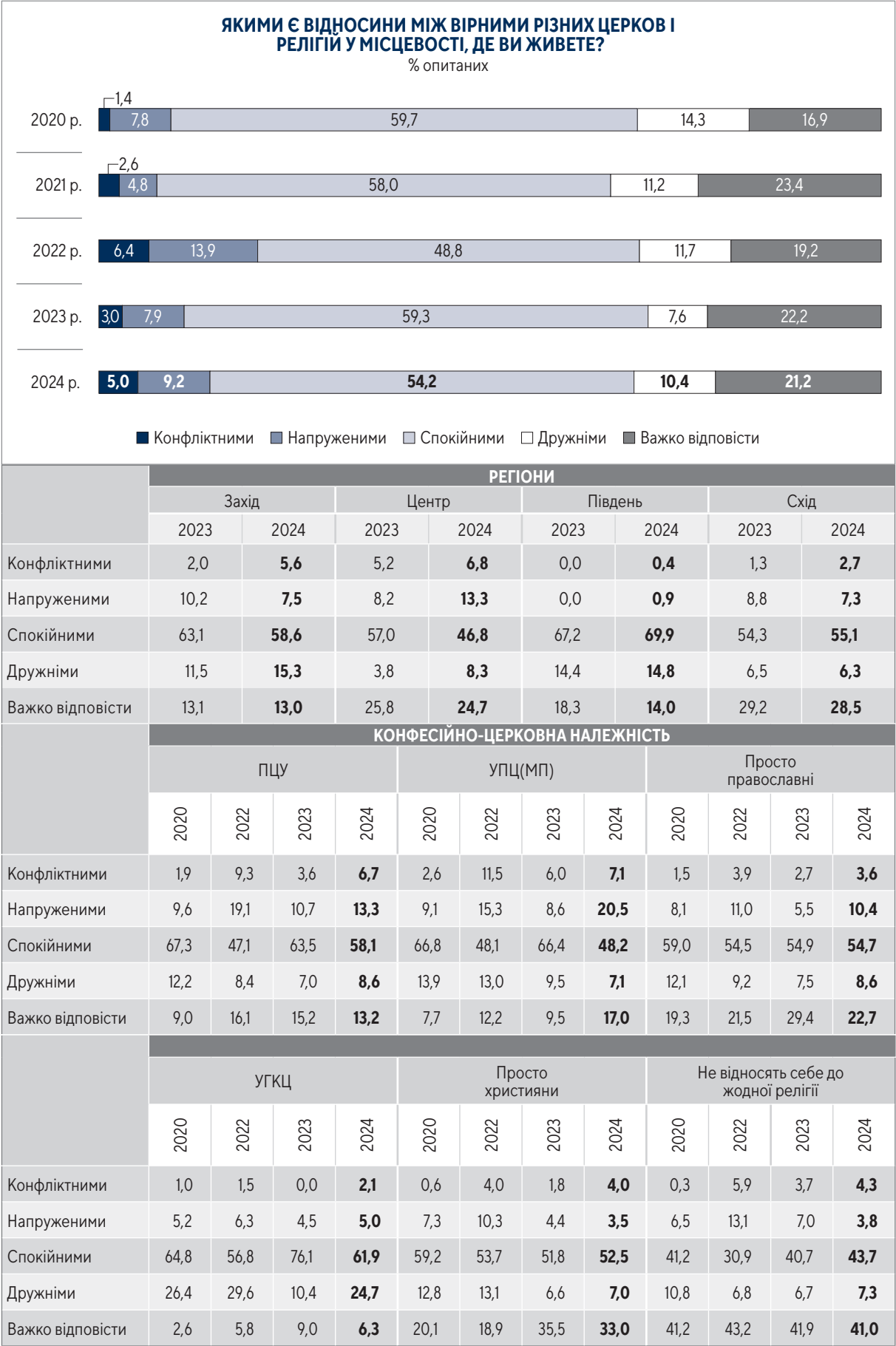
ЯК ВИ СТАВИТЕСЯ ДО НАВЕДЕНИХ НИЖЧЕ РЕЛІГІЙ ТА РЕЛІГІЙНИХ ТЕЧІЙ ТА ЦЕРКОВ?							
% опитаних							
	УКРАЇНА			РЕГІОНИ (жовтень 2024 р.)			
	2021	2023	2024	Захід	Центр	Південь	Схід
Православ'я							
Позитивно	73,6	75,8	75,3	78,9	77,7	72,8	67,8
Байдуже	12,2	16,9	17,7	13,1	17,3	20,9	22,4
Негативно	1,4	1,6	1,0	0,2	0,6	0,4	3,3
Не задумувався над цим	10,9	5,6	5,7	7,8	4,1	5,9	6,1
Нічого не чув про таку релігію (течію)	1,6	0,1	0,3	0,0	0,4	0,0	0,5
Православна церква України (Митрополит Епіфаній)							
Позитивно	55,4	66,6	64,3	75,0	64,9	57,7	53,4
Байдуже	21,8	21,6	23,5	15,0	24,7	27,2	29,6
Негативно	4,0	3,6	2,9	1,1	2,5	1,7	6,4
Не задумувався над цим	15,5	7,7	8,8	8,8	7,0	13,0	10,1
Нічого не чув про таку релігію (течію)	2,7	0,4	0,5	0,0	1,0	0,4	0,5

ЯК ВИ СТАВИТЕСЯ ДО НАВЕДЕНИХ НИЖЧЕ РЕЛІГІЙ ТА РЕЛІГІЙНИХ ТЕЧІЙ ТА ЦЕРКОВ?							
% опитаних (продовження)							
	УКРАЇНА			РЕГІОНИ (жовтень 2024 р.)			
	2021	2023	2024	Захід	Центр	Південь	Схід
Греко-католицизм							
Позитивно	37,3	36,3	37,0	67,0	26,7	28,3	25,0
Байдуже	31,7	40,5	41,8	22,9	47,3	43,3	53,8
Негативно	3,4	3,4	3,3	1,1	2,6	3,8	7,1
Не задумувався над цим	22,1	18,8	16,1	7,6	21,4	21,3	13,0
Нічого не чув про таку релігію (течію)	5,1	1,0	1,8	1,3	1,9	3,3	1,2
Римо-католицизм							
Позитивно	30,7	27,9	30,8	52,2	23,7	23,8	22,2
Байдуже	34,4	45,8	44,4	27,6	49,5	43,9	55,4
Негативно	4,3	4,7	4,8	5,7	2,9	6,3	6,4
Не задумувався над цим	24,0	20,1	17,7	12,2	21,9	21,3	13,9
Нічого не чув про таку релігію (течію)	6,3	1,6	2,4	2,3	2,0	4,6	2,1
Протестантизм							
Позитивно	14,5	13,6	19,3	22,7	18,3	20,5	16,2
Байдуже	34,2	45,2	44,3	36,2	45,4	41,8	53,4
Негативно	14,2	14,6	10,3	13,7	6,7	11,7	12,2
Не задумувався над цим	28,1	23,5	21,5	20,8	25,5	21,3	14,6
Нічого не чув про таку релігію (течію)	8,6	3,2	4,6	6,7	4,0	4,6	3,5
Іслам							
Позитивно	13,3	10,0	14,9	16,7	14,0	15,9	13,7
Байдуже	32,9	45,6	45,5	39,2	47,4	41,4	52,1
Негативно	14,4	16,0	14,1	15,2	11,6	17,2	15,8
Не задумувався над цим	30,4	26,6	22,6	24,0	24,8	23,0	16,7
Нічого не чув про таку релігію (течію)	8,8	1,8	2,8	4,9	2,2	2,5	1,7
Іудаїзм							
Позитивно	11,9	10,5	15,8	16,9	15,0	18,0	14,8
Байдуже	34,7	47,1	45,9	39,9	46,9	43,9	52,5
Негативно	12,3	12,5	11,0	12,5	8,6	13,0	12,5
Не задумувався над цим	30,2	26,8	23,4	24,1	25,7	23,0	18,1
Нічого не чув про таку релігію (течію)	10,6	3,1	3,9	6,5	3,7	2,1	2,1
Українська православна церква (Московського патріархату) (Митрополит Онуфрій)							
Позитивно	33,8	12,2	13,3	7,4	12,5	26,4	15,1
Байдуже	24,3	19,2	21,6	9,0	22,0	27,6	33,0
Негативно	20,4	58,5	54,1	77,3	54,9	28,0	38,2
Не задумувався над цим	18,0	10	10,3	6,3	9,3	17,6	13,2
Нічого не чув про таку релігію (течію)	3,1	0,1	0,7	0,0	1,3	0,4	0,5

ЯК ВИ СТАВИТЕСЯ ДО НАВЕДЕНИХ НИЖЧЕ РЕЛІГІЙ ТА РЕЛІГІЙНИХ ТЕЧІЙ ТА ЦЕРКОВ?						
% опитаних						
(продовження)						
	ВІК (жовтень 2024 р.)					
	18-24 років	25-29 років	30-39 років	40-49 років	50-59 років	60 років і старші
Православ'я						
Позитивно	56,1	72,7	73,9	70,3	80,5	82,5
Байдуже	32,7	18,0	19,4	20,8	13,2	12,5
Негативно	2,3	2,7	1,0	1,9	0,3	0,3
Не задумувався над цим	8,8	6,7	5,0	6,8	6,0	4,5
Нічого не чув про таку релігію (течію)	0,0	0,0	0,7	0,3	0,0	0,2
Православна церква України (Митрополит Епіфаній)						
Позитивно	51,5	61,7	60,5	62,2	69,1	70,1
Байдуже	34,5	22,8	25,8	24,9	21,0	19,4
Негативно	2,3	3,4	3,6	2,7	2,1	2,9
Не задумувався над цим	11,1	12,1	9,6	9,7	7,2	7,0
Нічого не чув про таку релігію (течію)	0,6	0,0	0,5	0,5	0,6	0,5
Греко-католицизм						
Позитивно	37,4	31,3	34,4	34,1	42,8	38,4
Байдуже	45,6	40,7	42,8	43,0	40,1	40,5
Негативно	2,9	4,0	3,8	3,2	2,7	3,4
Не задумувався над цим	12,3	21,3	17,2	17,3	13,3	16,0
Нічого не чув про таку релігію (течію)	1,8	2,7	1,7	2,4	1,2	1,7
Римо-католицизм						
Позитивно	27,9	25,3	29,4	27,3	37,8	32,3
Байдуже	48,8	43,3	46,4	46,5	42,0	41,8
Негативно	4,7	5,3	4,1	5,7	4,5	4,8
Не задумувався над цим	16,9	22,0	18,4	17,3	14,1	18,6
Нічого не чув про таку релігію (течію)	1,7	4,0	1,7	3,2	1,5	2,6
Протестантизм						
Позитивно	19,3	14,1	16,7	18,2	24,0	20,4
Байдуже	46,2	44,3	45,9	44,2	44,7	42,4
Негативно	9,4	9,4	9,6	9,5	9,9	12,0
Не задумувався над цим	19,9	26,2	25,1	22,2	17,4	20,1
Нічого не чув про таку релігію (течію)	5,3	6,0	2,6	6,0	3,9	5,1
Іслам						
Позитивно	14,0	9,3	12,9	16,3	18,4	15,1
Байдуже	47,7	45,3	48,3	44,4	45,5	43,6
Негативно	12,8	14,0	13,6	13,3	13,0	16,3
Не задумувався над цим	22,7	27,3	23,2	22,8	20,5	22,0
Нічого не чув про таку релігію (течію)	2,9	4,0	1,9	3,3	2,7	2,9

ЯК ВИ СТАВИТЕСЯ ДО НАВЕДЕНИХ НИЖЧЕ РЕЛІГІЙ ТА РЕЛІГІЙНИХ ТЕЧІЙ ТА ЦЕРКОВ?						
% опитаних (продовження)						
	ВІК (жовтень 2024 р.)					
	18-24 років	25-29 років	30-39 років	40-49 років	50-59 років	60 років і старші
Іудаїзм						
Позитивно	15,2	10,0	14,4	15,9	19,8	16,2
Байдуже	45,6	46,0	47,2	48,1	45,0	44,2
Негативно	11,1	10,7	11,3	8,9	8,4	13,4
Не задумувався над цим	23,4	28,7	24,2	22,7	22,8	22,3
Нічого не чув про таку релігію (течію)	4,7	4,7	2,9	4,3	3,9	4,0
Українська православна церква (Московського патріархату) (Митрополит Онуфрій)						
Позитивно	9,4	9,3	12,9	10,0	15,3	17,0
Байдуже	24,0	24,7	22,0	21,7	21,0	20,1
Негативно	55,6	50,7	56,0	55,6	53,3	52,7
Не задумувався над цим	10,5	15,3	8,6	12,5	8,7	9,8
Нічого не чув про таку релігію (течію)	0,6	0,0	0,5	0,3	1,8	0,5
	КОНФЕСІЙНО-ЦЕРКОВНА НАЛЕЖНІСТЬ (жовтень 2024 р.)					
	ПЦУ	УПЦ(МП)	Просто православні	УГКЦ	Просто християни	Не відносять себе до жодної релігії
Православ'я						
Позитивно	94,4	94,6	86,0	80,0	62,3	32,3
Байдуже	3,9	3,6	8,6	12,5	27,6	51,1
Негативно	0,1	0,0	0,0	0,0	1,5	4,0
Не задумувався над цим	1,4	1,8	5,0	7,5	8,5	11,8
Нічого не чув про таку релігію (течію)	0,1	0,0	0,4	0,0	0,0	0,8
Православна церква України (Митрополит Епіфаній)						
Позитивно	91,3	37,8	58,7	80,8	46,7	25,5
Байдуже	5	34,2	24,6	13	36,2	53,2
Негативно	1,3	17,1	0,7	0,4	1,5	5,9
Не задумувався над цим	2,4	10,8	14,1	5,9	15,6	14,0
Нічого не чув про таку релігію (течію)	0,0	0,0	1,8	0,0	0,0	1,3
Греко-католицизм						
Позитивно	38,6	26,1	23,9	96,3	25,6	9,7
Байдуже	43,5	45,9	48,2	2,5	46,7	59,4
Негативно	2,2	12,6	3,6	0,0	0,5	5,9
Не задумувався над цим	14,3	12,6	22,5	1,3	24,6	22,0
Нічого не чув про таку релігію (течію)	1,4	2,7	1,8	0,0	2,5	3,0

ЯК ВИ СТАВИТЕСЯ ДО НАВЕДЕНИХ НИЖЧЕ РЕЛІГІЙ ТА РЕЛІГІЙНИХ ТЕЧІЙ ТА ЦЕРКОВ?						
% опитаних (продовження)						
	КОНФЕСІЙНО-ЦЕРКОВНА НАЛЕЖНІСТЬ (жовтень 2024 р.)					
	ПЦУ	УПЦ(МП)	Просто православні	УГКЦ	Просто християни	Не відносять себе до жодної релігії
Римо-католицизм						
Позитивно	32,0	24,1	23,0	74,5	20,6	8,6
Байдуже	46,3	47,3	49,3	10,9	48,2	58,2
Негативно	3,6	9,8	3,2	5,0	3,5	7,2
Не задумувався над цим	16,5	15,2	21,9	7,9	23,6	22,3
Нічого не чув про таку релігію (течію)	1,5	3,6	2,5	1,7	4,0	3,8
Протестантизм						
Позитивно	20,0	17,9	17,3	24,7	11,6	7,3
Байдуже	48,3	46,4	43,9	30,1	44,2	53,0
Негативно	9,5	12,5	8,3	18,0	9,0	10,3
Не задумувався над цим	19,2	16,1	26,6	20,5	27,1	24,9
Нічого не чув про таку релігію (течію)	2,9	7,1	4,0	6,7	8,0	4,6
Іслам						
Позитивно	16,2	13,5	13,7	23,3	9,0	6,2
Байдуже	49,2	51,4	49,8	29,2	41,0	49,6
Негативно	14,4	11,7	9,7	17,1	13,5	16,2
Не задумувався над цим	18,5	18,0	24,9	25,8	31,5	25,1
Нічого не чув про таку релігію (течію)	1,7	5,4	1,8	4,6	5,0	3,0
Іудаїзм						
Позитивно	17,1	14,4	14,0	23,3	12,1	6,7
Байдуже	48,7	51,4	49,3	30,0	45,7	51,3
Негативно	11,9	9,0	7,9	12,5	6,0	13,2
Не задумувався над цим	19,9	18,9	24,8	28,3	29,1	25,0
Нічого не чув про таку релігію (течію)	2,4	6,3	4,0	5,8	7,0	3,8
Українська православна церква (Московського патріархату) (Митрополит Онуфрій)						
Позитивно	7,3	8,3	19,9	3,8	12,5	4,9
Байдуже	13,5	10,7	31,8	2,9	30,5	41,8
Негативно	73,1	2,7	27,4	91,7	38,0	36,7
Не задумувався над цим	6,0	2,7	19,5	1,3	18,5	15,4
Нічого не чув про таку релігію (течію)	0,1	0,9	1,4	0,4	0,5	1,3

ЦЕНТР РАЗУМКОВА

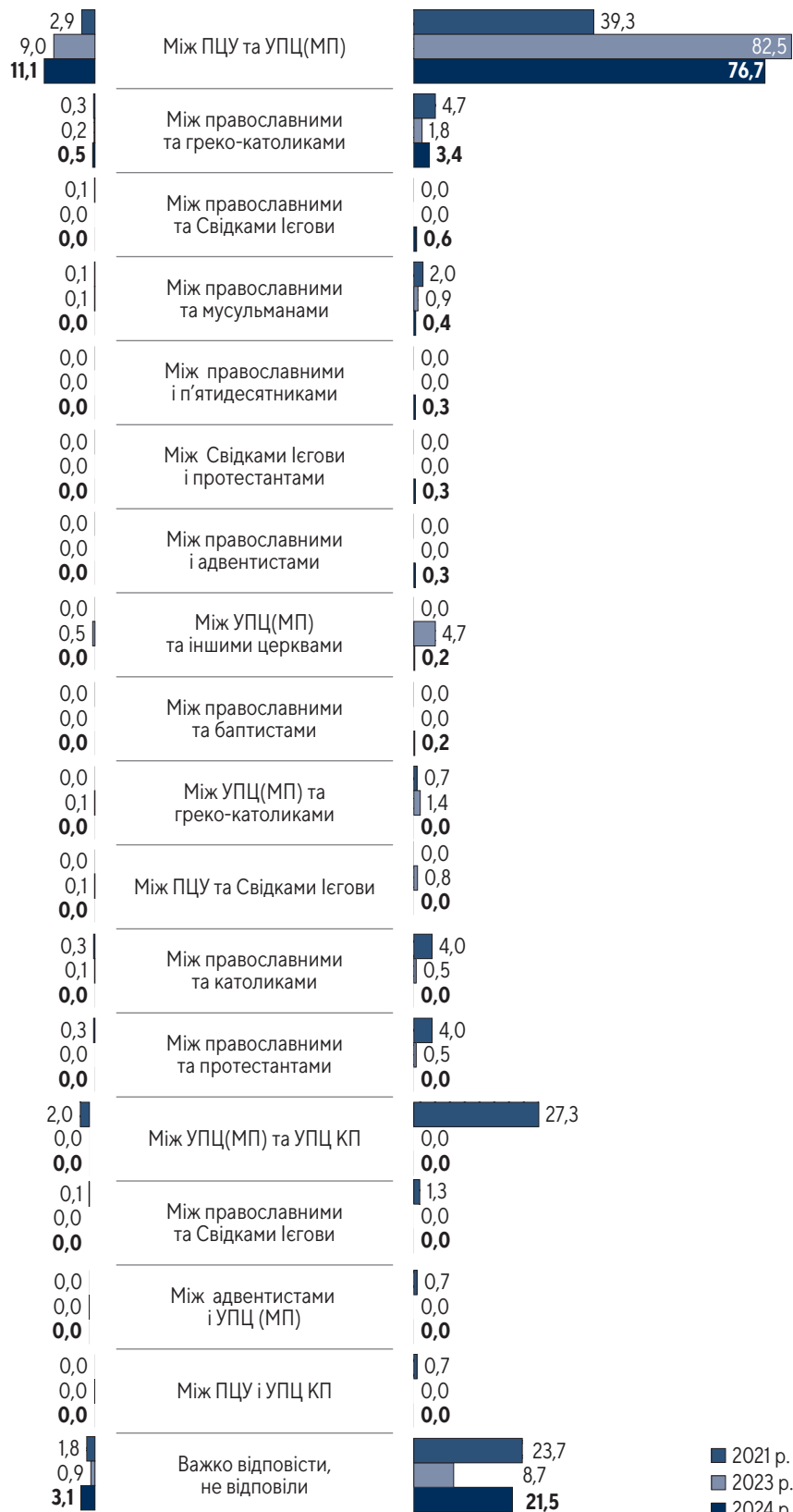
107

**МІЖ ЯКИМИ САМЕ ЦЕРКВАМИ (ЧИ ПРЕДСТАВНИКАМИ ЯКИХ РЕЛІГІЙ)
У МІСЦЕВОСТІ, ДЕ ВИ ЖИВЕТЕ Є НАПРУЖЕНИМИ АБО КОНФЛІКТНИМИ?**

% опитаних

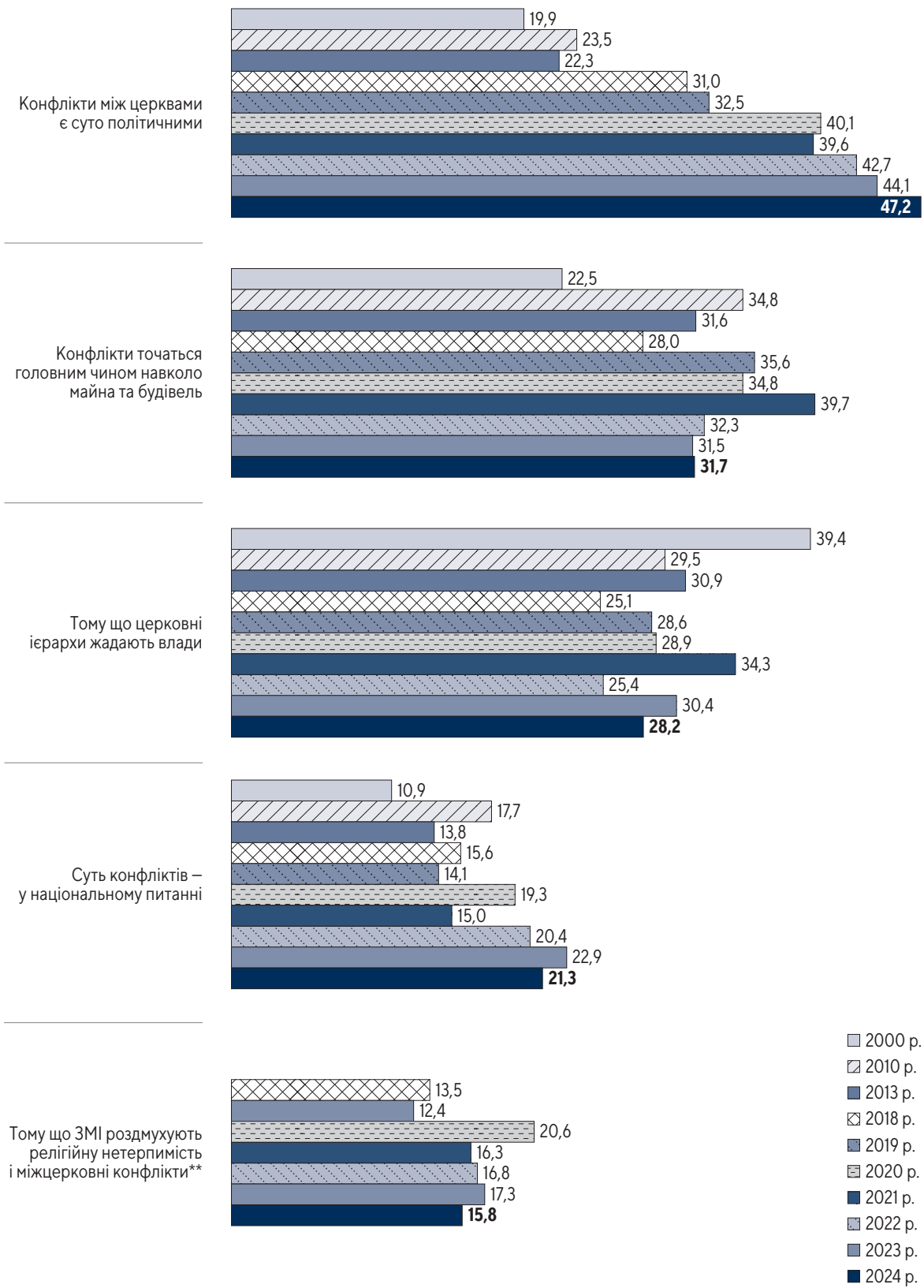
% серед усіх опитаних

% серед тих, хто вважає, що відносини між вірними різних церков і релігій у місцевості, де вони живуть є напруженими або конфліктними

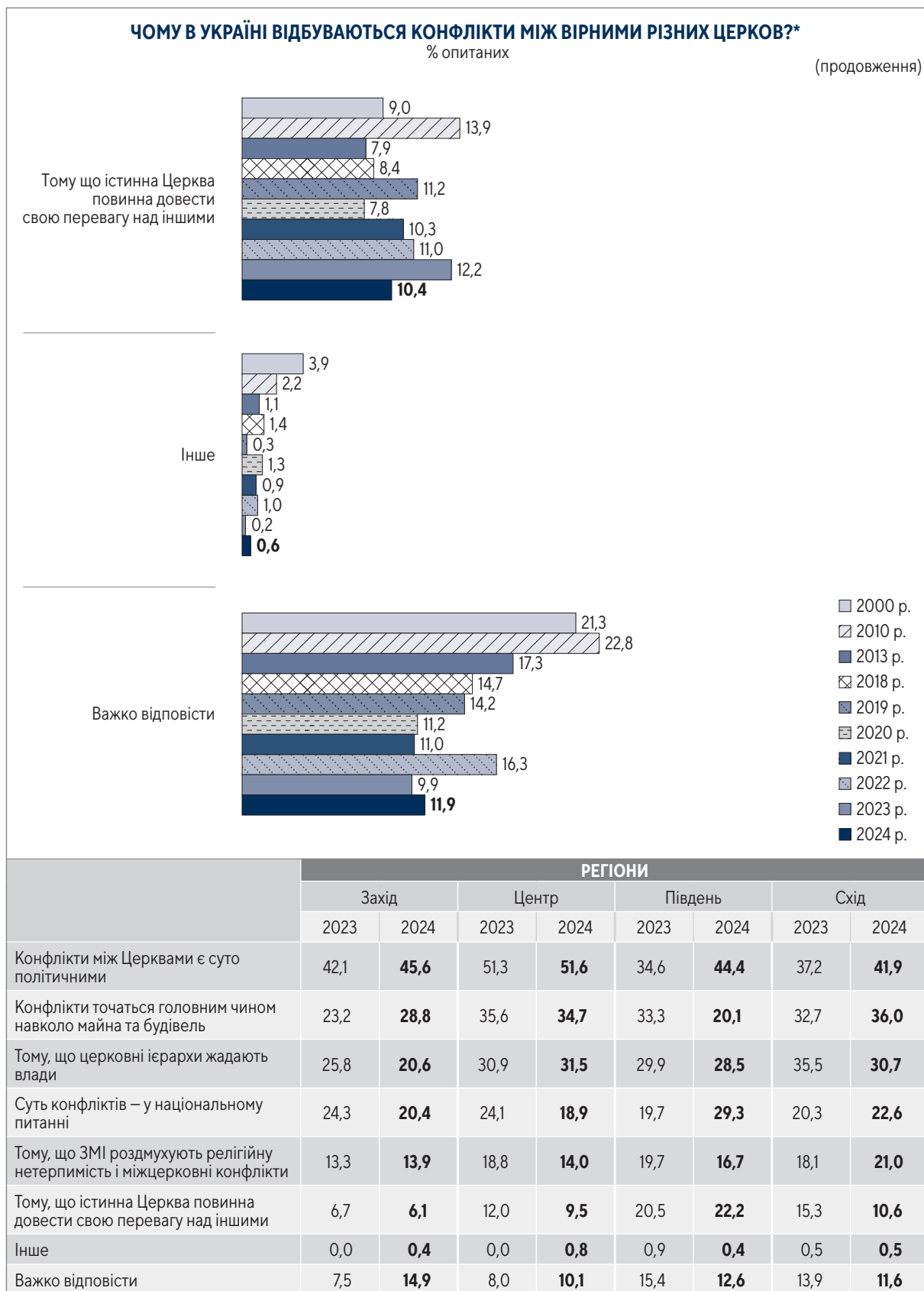
■ 2021 р.
■ 2023 р.
■ 2024 р.

ЧОМУ В УКРАЇНІ ВІДБУВАЮТЬСЯ КОНФЛІКТИ МІЖ ВІРНИМИ РІЗНИХ ЦЕРКОВ?*
% опитаних

* Респондентам пропонувалося відзначити всі прийнятні варіанти відповіді.

** В анкетах 2000 р., 2010 р., 2013 р. цей варіант відповіді не пропонувався.

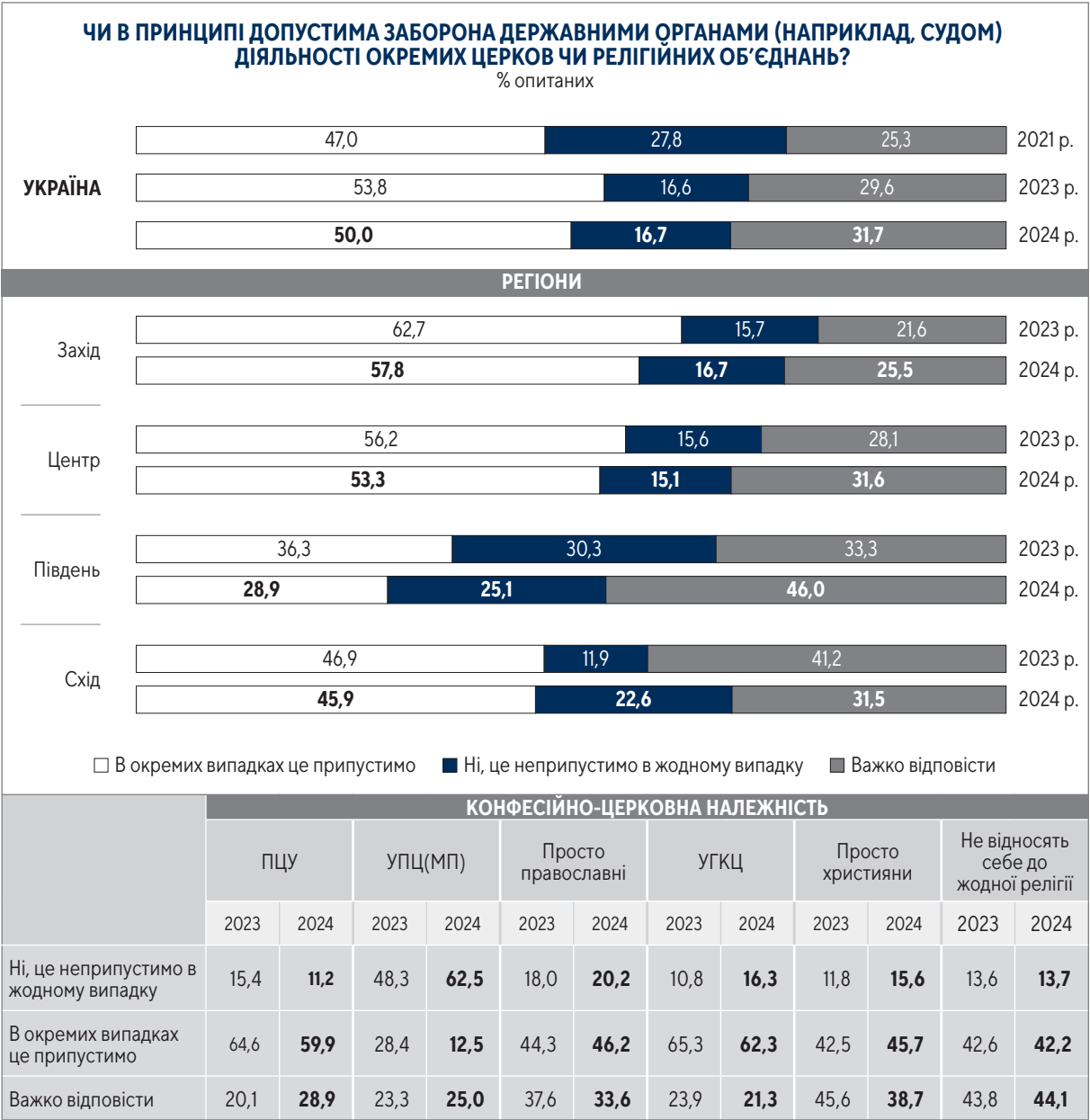
ЧОМУ В УКРАЇНІ ВІДБУВАЮТЬСЯ КОНФЛІКТИ МІЖ ВІРНИМИ РІЗНИХ ЦЕРКОВ?												
% опитаних (продовження)												
	КОНФЕСІЙНО-ЦЕРКОВНА НАЛЕЖНІСТЬ											
	ПЦУ				УПЦ(МП)				Просто право-славні			
	2020	2022	2023	2024	2020	2022	2023	2024	2020	2022	2023	2024
Конфлікти між церквами є суто політичними	38,0	31,2	29,9	49,9	48,4	32,1	34,8	65,8	43,1	35,0	32,3	52,0
Конфлікти точаться, головним чином, навколо майна та будівель	28,7	45,2	43,7	29,9	33,9	50,8	59,1	31,3	36,1	41,5	49,6	28,2
Тому, що церковні ієрархи жадають влади	24,3	25,3	27,0	23,6	27,7	16,8	31,3	17,1	31,0	20,6	34,9	32,1
Суть конфліктів – у національному питанні	23,7	15,4	14,9	23,0	15,7	26,0	32,8	23,4	17,4	14,9	15,7	18,0
Тому, що ЗМІ роздмухують релігійну нетерпимість і міжцерковні конфлікти	14,4	19,8	26,4	14,0	26,3	16,8	17,4	30,4	21,8	21,7	22,8	15,5
Тому, що істинна Церква повинна довести свою перевагу над іншими	9,9	11,3	14,5	11,8	9,1	8,3	7,8	14,3	7,5	9,7	13,0	7,9
Інше	1,1	1,0	0,1	1,0	0,7	0,8	0,9	0,9	0,0	0,8	0,0	0,0
Важко відповісти	13,3	14,7	9,3	11,1	7,3	17,4	3,4	7,1	9,9	18,3	12,2	13,7
	КОНФЕСІЙНО-ЦЕРКОВНА НАЛЕЖНІСТЬ											
	УГКЦ				Просто християни				Не відносять себе до жодної релігії			
	2020	2022	2023	2024	2020	2022	2023	2024	2020	2022	2023	2024
Конфлікти між церквами є суто політичними	38,9	32,7	22,6	39,2	36,9	37,7	40,2	37,7	37,3	34,0	35,4	41,0
Конфлікти точаться, головним чином, навколо майна та будівель	39,9	34,5	41,0	21,7	33,0	50,3	44,3	34,7	39,9	34,7	37,3	43,4
Тому, що церковні ієрархи жадають влади	22,8	30,6	27,5	19,5	26,3	25,7	28,5	24,1	36,6	33,1	41,2	47,6
Суть конфліктів – у національному питанні	25,9	16,5	8,1	15,4	20,1	22,3	23,7	22,1	16,3	14,5	16,6	21,0
Тому, що ЗМІ роздмухують релігійну нетерпимість і міжцерковні конфлікти	21,8	26,2	19,4	13,3	19,6	21,8	22,4	14,6	17,3	18,7	18,0	16,1
Тому, що істинна Церква повинна довести свою перевагу над іншими	8,3	8,3	7,2	7,1	5,0	13,2	11,8	11,6	6,5	8,9	8,9	9,9
Інше	8,3	2,4	0,0	0,4	1,1	0,6	0,4	0,5	0,7	0,4	0,4	0,3
Важко відповісти	5,7	11,2	10,8	17,5	10,1	16,7	8,3	12,6	17,0	24,7	12,5	10,5

У серпні 2024 року Верховна Рада України ухвалила Закон «Про захист конституційного ладу у сфері діяльності релігійних організацій».					
ВИ ПІДТРИМУЄТЕ ЧИ НЕ ПІДТРИМУЄТЕ ТАКІ ПОЛОЖЕННЯ ЦЬОГО ЗАКОНУ?					
% опитаних					
	УКРАЇНА	Захід	Центр	Південь	Схід
Пропаганда ідеології «руського міра» як безпосередньо релігійною організацією, так і її органами управління є підставою для заборони такої релігійної організації					
Підтримую	79,7	90,5	78,0	76,2	71,7
Не підтримую	6,3	3,4	5,1	5,0	12,7
Важко відповісти	14,0	6,1	16,9	18,8	15,6

Жовтень 2024 р.

У серпні 2024 року Верховна Рада України ухвалила Закон «Про захист конституційного ладу у сфері діяльності релігійних організацій».						
ВИ ПІДТРИМУЄТЕ ЧИ НЕ ПІДТРИМУЄТЕ ТАКІ ПОЛОЖЕННЯ ЦЬОГО ЗАКОНУ?						
% опитаних						
(продовження)						
	УКРАЇНА	Захід	Центр	Південь	Схід	
Релігійна організація, яка діє в Україні, не може мати керівний центр у державі, яка здійснює збройну агресію проти України						
Підтримую	79,1	89,7	79,9	68,8	70,4	
Не підтримую	7,1	3,6	5,3	11,7	12,5	
Важко відповісти	13,8	6,7	14,9	19,6	17,2	
Релігійна організація, яка діє в Україні, не може входити до структури (бути частиною) іноземної релігійної організації, діяльність якої в Україні заборонена						
Підтримую	75,2	85,1	74,4	67,8	68,7	
Не підтримую	6,6	3,2	5,3	9,6	11,8	
Важко відповісти	18,1	11,6	20,4	22,6	19,5	
Забороняється діяльність в Україні Російської православної церкви						
Підтримую	74,3	88,6	75,3	59,2	63,7	
Не підтримую	10,2	3,8	8,0	19,2	17,2	
Важко відповісти	15,5	7,6	16,7	21,7	19,1	
КОНФЕСІЙНО-ЦЕРКОВНА НАЛЕЖНІСТЬ						
	ПЦУ	УПЦ(МП)	Просто православні	УГКЦ	Просто християни	Не відносять себе до жодної релігії
Пропаганда ідеології «руського міра» як безпосередньо релігійною організацією, так і її органами управління є підставою для заборони такої релігійної організації						
Підтримую	87,5	38,4	70,5	92,9	83,5	73,6
Не підтримую	2,7	32,1	9,7	0,8	4,5	6,7
Важко відповісти	9,8	29,5	19,8	6,3	12,0	19,7
Релігійна організація, яка діє в Україні, не може мати керівний центр у державі, яка здійснює збройну агресію проти України						
Підтримую	88,6	34,8	69,4	95,9	79,8	71,5
Не підтримую	2,5	35,7	9,4	0,8	5,6	9,4
Важко відповісти	8,8	29,5	21,2	3,3	14,6	19,1
Релігійна організація, яка діє в Україні, не може входити до структури (бути частиною) іноземної релігійної організації, діяльність якої в Україні заборонена						
Підтримую	84,4	40,2	64,3	88,3	77,9	67,7
Не підтримую	2,9	25,9	10,1	1,3	7,0	7,0
Важко відповісти	12,6	33,9	25,6	10,4	15,1	25,3
Забороняється діяльність в Україні Російської православної церкви						
Підтримую	84,0	24,1	58,8	95,9	72,4	70,4
Не підтримую	3,9	50,9	16,2	0,4	10,6	10,8
Важко відповісти	12,1	25,0	24,9	3,7	17,1	18,8

Жовтень 2024 р.

РЕГІОНИ

Захід

62,7

15,7

21,6

2023 р.

57,8

16,7

25,5

2024 р.

Центр

56,2

15,6

28,1

2023 р.

53,3

15,1

31,6

2024 р.

Південь

36,3

30,3

33,3

2023 р.

28,9

25,1

46,0

2024 р.

Схід

46,9

11,9

41,2

2023 р.

45,9

22,6

31,5

2024 р.

☐ В окремих випадках це припустимо

☒ Ні, це неприпустимо в жодному випадку

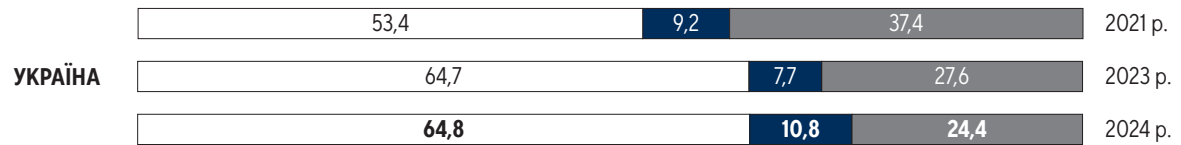
☐ Важко відповісти

КОНФЕСІЙНО-ЦЕРКОВНА НАЛЕЖНІСТЬ

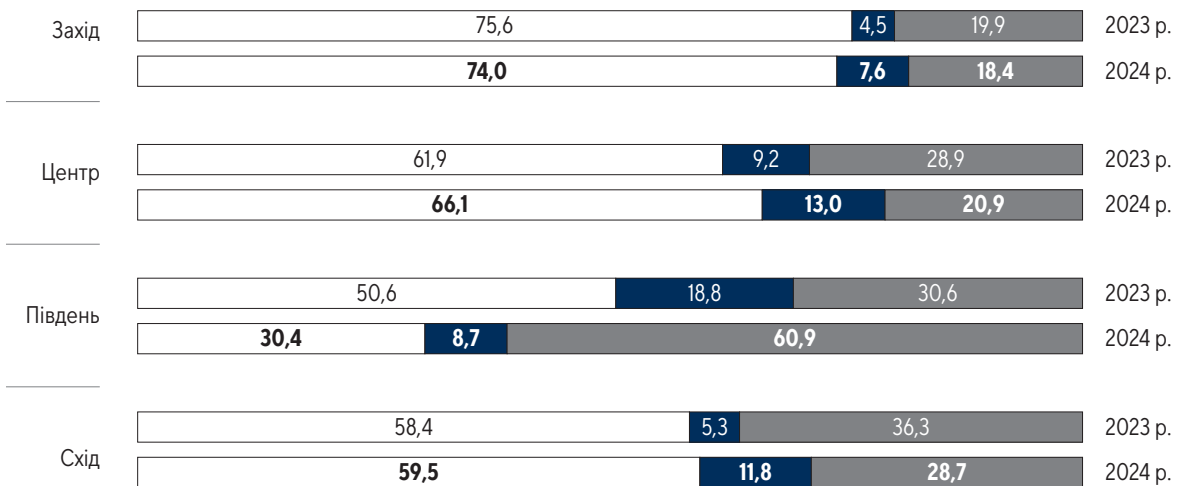
	ПЦУ		УПЦ(МП)		Просто православні		УГКЦ		Просто християни		Не відносять себе до жодної релігії	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Ні, це неприпустимо в жодному випадку	15,4	11,2	48,3	62,5	18,0	20,2	10,8	16,3	11,8	15,6	13,6	13,7
В окремих випадках це припустимо	64,6	59,9	28,4	12,5	44,3	46,2	65,3	62,3	42,5	45,7	42,6	42,2
Важко відповісти	20,1	28,9	23,3	25,0	37,6	33,6	23,9	21,3	45,6	38,7	43,8	44,1

ЧИ Є В УКРАЇНІ ЦЕРКВИ ЧИ РЕЛІГІЙНІ ОБ'ЄДНАННЯ, ДІЯЛЬНІСТЬ ЯКИХ ПОТРІБНО ЗАБОРОНИТИ?

% тих, хто вважає, що в принципі допустима заборона державними органами діяльності окремих церков чи релігійних об'єднань

РЕГІОНИ

☐ Такі церкви (релігійні об'єднання) в Україні є ☒ Ні, таких немає ☐ Важко відповісти

ЯКЩО ВИ ВВАЖАЄТЕ, ЩО ТАКІ ЦЕРКВИ ЧИ РЕЛІГІЙНІ ОБ'ЄДНАННЯ Є,
ТО ЯКІ ЦЕРКВИ ЧИ РЕЛІГІЙНІ ОБ'ЄДНАННЯ ПОТРІБНО ЗАБОРОНИТИ?

% опитаних

Жовтень 2024 p.